

การพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2554

การพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2554

วัลย์วัลล์ พุ่มพิ่งพุทท. (2554). การพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัย
รังสิต. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและประเมินคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัย
รังสิต เพื่อเป็นคู่มือสำหรับครูที่ปรึกษา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้ศึกษาและใช้เป็นแนวทางในการจัด
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการดูแล กำกับ ติดตาม และ
นิเทศ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน ในการจัดทำคู่มือครั้งนี้ ผู้จัดทำได้ดำเนินการ
4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและรวบรวมข้อมูลกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี
กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ จากเอกสาร ตำรา คู่มือ และงานวิจัยที่
เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 จัดทำโครงร่างของคู่มือและรูปแบบการเขียนคู่มือ ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความ
เหมาะสมของคู่มือโดยผู้ประเมิน 19 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ผู้บริหารสถานศึกษา
จำนวน 4 คน และครูผู้ปฏิบัติการสอนจำนวน 10 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาสาระของ
คู่มือ ขั้นตอนที่ 4 จัดทำคู่มือฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วย ปก คำนำ สารบัญ คำแนะนำการใช้คู่มือ
วัตถุประสงค์ ประโยชน์ ส่วนประกอบของคู่มือ และเนื้อหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

ผลของการศึกษา ได้คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ซึ่งมีเนื้อหาประกอบด้วย 4
ตอน คือ ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานสำหรับครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ หลักการ เป้าหมาย
ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม โครงสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องและ
การประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตอนที่ 2 ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตอนที่ 3 การจัด
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมเพื่อสังคม
และสาธารณประโยชน์ และตัวอย่างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 15 กิจกรรม ตอนที่ 4 แบบ
ประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือในการนำคู่มือไปใช้ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารสถานศึกษา
และครูผู้ปฏิบัติการสอน มีความเห็นว่า โดยรวม คู่มือนี้มีความเหมาะสมในการนำไปใช้อยู่ในระดับ
มากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.12)

HANDBOOK DEVELOPMENT OF ACTIVITIES MANAGEMENT FOR STUDENTS
DEVELOPMENT ACCORDING TO THE BASIC EDUCATION CURRICULUM
(B.E. 2551) AT LOWER SECONDARY LEVEL OF SATIT
BILINGUAL SCHOOL OF RANGSIT UNIVERSITY

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

October 2011

Walaiwan Phumphuengphut. (2011). Handbook Development of Activities Management for Students Development to the Basic Education Curriculum (B.E. 2551) at Lower Secondary Level of Satit Bilingual School of Rangsit University. Master's Project, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Asst. Prof. Dr. Puongrat Kesonpat.

The purpose of this study is to develop and evaluate the handbook development of activities management for students development to the Basic Education Curriculum (B.E. 2551) at lower secondary level of Satit Bilingual School of Rangsit University so that teachers and counseling teachers can read and use as a guideline in managing learner development activities. Education institution's administrator can also use this handbook as a guideline in monitoring supervising, and observing the management of learners development activities in education institution. In writing this handbook, the author has done 4 processes in making this handbook. Stage 1: Study all the documents that are concerned and gather the information of activity of boyscout and girlguide, club, the activities of social and public benefits. From books, textbooks, handbooks and related research. Stage 2: Outlining the handbook and template of handbook. Stage 3: Evaluate the suitability of the handbook evaluated by 19 officers. These consist of 5 specialists, 4 education institution's administrators, and 10 teachers to check the content and suitability of the handbook. Stage 4: Finish the complete handbook which consisted the cover, foreword, contents, the instruction of how to use the handbook, the purpose and the benefits of the handbook and the content development of activities management for students at lower secondary level of Satit Bilingual School of Rangsit University.

The study produced the handbook development of activities management for students development to the Basic Education Curriculum (B.E. 2551) at lower secondary level of Satit Bilingual School of Rangsit University which consisted of 4 sections. Sections 1: Fundamental knowledge for teachers teaching learner development activities for the principle, goal, limit, line of activity, structure learner development activities, the role of the concerned and the learner development activities evaluation. Sections 2: System of learner development activities. Sections 3: The learner development activities being consisting activity of boyscout and girlguide, club, the activities of social and public benefits and the example of learning activities 15 activities. Sections 4: The learner development activities evaluation form.

The evaluation of the handbook for using in practice, specialists, administrators, and teachers agree that overall this handbook is suitable in bringing to use in the highest level of ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.12)

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ของ วลัยวัลล
พุ่มพิ้งพุทธ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์)

วันที่ เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2554

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากผู้ศึกษาได้รับความอนุเคราะห์และความกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาพร้อมทั้งข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อสารนิพนธ์ซึ่งท่านได้ให้กำลังใจแก่ผู้ศึกษาตลอดมา จึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ อาจารย์ ดร.จรรุวรรณ พลอยดวงรัตน์ และอาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา คณะกรรมการพิจารณาเค้าโครงสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการทำสารนิพนธ์ให้ถูกต้อง และมีคุณภาพตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร.ไพบูลย์ อ่อนมิ่ง อาจารย์ ดร.ศรีสมร พุ่มสะอาด นายนิพนธ์ งามอักษร และอาจารย์อภิรมณ อูไรรัตน์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบโครงสร้างคู่มือ และประเมินความเหมาะสมของคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมทั้งให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ทำให้คู่มือฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และคำแนะนำที่ทรงคุณค่าแก่ผู้ศึกษา สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาหน่วยงาน ทำประโยชน์แก่ผู้อื่นและสังคมต่อไป

ประโยชน์และคุณค่าอันเกิดจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอมอบคุณความดี ทดแทนคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ พี่ เพื่อนๆ คณะครู บุคลากรโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต และนางสาวพรศิริ พุ่มพิงพุท (น้องสาว) ที่ให้กำลังใจ สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ตลอดเวลาที่ศึกษาอย่างดีเสมอมา จนประสบความสำเร็จในการศึกษาจากสถาบันการศึกษาที่มีคุณภาพแห่งนี้

วัลย์วัลล์ พุ่มพิงพุท

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา.....	1
วัตถุประสงค์.....	4
ขอบเขตในการพัฒนาคู่มือ.....	5
ขอบเขตเนื้อหา.....	5
ความสำคัญของการพัฒนาคู่มือ.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต.....	12
ประวัติความเป็นมา.....	12
ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากร.....	16
หลักสูตรโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต.....	18
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต.....	21
การบริหารงานระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	22
โครงสร้างหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	23
มาตรฐานการศึกษา.....	33
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	37
ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	38
ความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	43
ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	44
หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	45
เป้าหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	46
แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	46
ขอบข่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	49
คู่มือ.....	58
ความหมายของคู่มือ.....	58
ประเภทของคู่มือ.....	59
องค์ประกอบของคู่มือ.....	61
ลักษณะที่ดีของคู่มือ.....	63
ประโยชน์ของคู่มือ.....	65
แนวทางการพัฒนาคู่มือ.....	66
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	67
งานวิจัยในประเทศ.....	67
งานวิจัยต่างประเทศ.....	72
3 ขั้นตอนและวิธีการพัฒนาคู่มือ.....	74
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	74
ขั้นตอนที่ 2 จัดทำโครงร่างของคู่มือ.....	74
ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของคู่มือ.....	76
ขั้นตอนที่ 4 จัดทำคู่มือฉบับสมบูรณ์.....	78
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	93
สรุปผลการศึกษา.....	93
อภิปรายผล.....	95
ข้อเสนอแนะ.....	97
บรรณานุกรม.....	98
ภาคผนวก.....	105
ภาคผนวก ก.....	106
ภาคผนวก ข.....	362
ภาคผนวก ค.....	364
ภาคผนวก ง.....	367
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	375

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนบุคลากรจํานกตามประเภท.....	17
2	แสดงจำนวนบุคลากรจํานกตามคุณวุฒิ.....	17
3	แสดงจำนวนครูแยกตามระดับชั้น.....	17
4	แสดงจำนวนนักเรียนแยกตามชั้น.....	17
5	แสดงการจัดเวลาเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	21
6	แสดงโครงสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	23
7	แสดงการออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	41
8	จํานวนและคําร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จําแนกตามประเภท.....	80
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ประเมินความ เหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้.....	81
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ประเมินความ เหมาะสมของการนำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในคู่มือไปใช้.....	82
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ประเมินความ เหมาะสมของการนำโครงการพัฒนาผู้เรียนในคู่มือไปใช้.....	84
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ประเมินความ เหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้ จําแนกตามประเภท.....	85
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ประเมินความ เหมาะสมของการนำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในคู่มือไปใช้ จําแนกตามประเภท..	86
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ประเมินความ เหมาะสมของการนำโครงการในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไปใช้.....	90

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 โครงสร้างการบริหารงานระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	22
2 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเขียน Flowchart.....	38
3 การออกแบบ Flowchart.....	39
4 การออกแบบระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	40
5 การแสดงความสัมพันธ์ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	44
6 แสดงแนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	56

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่จัดทำขึ้นสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550–2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรม และมีความรู้อย่างเท่าทันให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวทางพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะพร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549: 5) อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตรา 22 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา โดยยึดหลักผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับสุขพัชรา ชีมเจริญ (2545: 2) กล่าวว่า แนวการจัดการศึกษาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ถือเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพโดยจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน (ไกรจันทร์ แสนศิลา. 2551: บทคัดย่อ) คำนี้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผูกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยี ก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของบุคคล ทำให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี มีความสุขบนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียงแบบยั่งยืน (กรมวิชาการ. 2546: 16) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยีสามารถทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 7)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรมมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดีทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถสร้างองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นการบูรณาการองค์ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่เกิดจากการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติเพื่อส่งเสริมสมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 2) ให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสุขบนพื้นฐานของความเป็นไทย (อาภรณ์ ใจเที่ยง. 2546: 81)

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย กิจกรรม 2 ลักษณะ คือ 1) กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรม ที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคลสามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิกวาทะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงหุปัญญาและสร้างสัมพันธภาพที่ดีผู้สอนทำหน้าที่แนะแนว ให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาและการพัฒนาตนเองสู่สังคมโลกอาชีพและการมีงานทำ 2) กิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองตั้งแต่ศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงานโดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี โครงการกิจกรรมตามความสนใจ ชุมนุม ซึ่งแต่ละกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่เกิดจากความสมัครใจของผู้เรียน มุ่งพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพิ่มเติมจากกิจกรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันแก้ปัญหา ส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถ รวมถึงกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ รัลธิ์และหน้าที่ของตนเอง กิจกรรมนักเรียนสามารถแบ่งตามความแตกต่างของกิจกรรม ได้เป็น 2 ลักษณะ คือ 2.1) กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เป็นกิจกรรมมุ่งปลูกฝังระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ เพื่อการอยู่ร่วมกัน นำไปสู่พื้นฐานการทำประโยชน์ให้แก่สังคม และวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งกระบวนการจัดให้เป็นไปตามข้อกำหนดของคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ สมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์และคณะกรรมการรักษาดินแดน 2.2) กิจกรรมที่พัฒนาความถนัดความสนใจตามความต้องการของผู้เรียน เป็นกิจกรรมมุ่งเน้นความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้นเพื่อการค้นพบความถนัด ความสนใจของตนเองและพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพ พัฒนาทักษะของสังคมและปลูกฝังจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตน

ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชนและท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัครเพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคมมีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่างๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม เป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 3-4)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จึงเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ ทักษะจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาตนเอง มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัยใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะและช่วยให้นักเรียนมีคุณภาพมาตรฐาน โดยผ่านกระบวนการทำงานอย่างมีระบบ มีความสอดคล้องกับมาตรฐานด้านกระบวนการของการประกันคุณภาพในมาตรา 48 ว่า ให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นแนวทางและเป็นกรอบในการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่ 3 (พ.ศ. 2554-2558) มาตรฐานที่ 11 ที่ให้สถานศึกษามีการจัดการองค์กร/โครงสร้างการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา มาตรฐานที่ 12 ให้สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม และกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 13 ให้สถานศึกษามีหลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้และมาตรฐานที่ 14 ให้สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จึงเป็นระบบที่สามารถดำเนินการเพื่อประกันคุณภาพได้ ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านปัจจัย ด้านผลผลิตและด้านกระบวนการ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2553: 5)

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ได้รับอนุญาตให้จัดการศึกษาในระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษา ตอนปลาย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 ซึ่งจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นต้นมา และในปีการศึกษา 2552 ทางโรงเรียนกำหนดให้มีการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาให้มีเอกภาพและมาตรฐานของหลักสูตร (Curriculum Standard) เพื่อให้สอดคล้องกับ หลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2551 (เอกรินทร์ สีมหาศาล; และ คนอื่นๆ. 2553: คำนำ) เนื่องจากหลักสูตร 2551 มีส่วนที่ เปลี่ยนแปลงไปจากหลักสูตร 2544 โรงเรียนจึงต้องปรับโครงสร้างของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและ ปรับเวลาในแต่ละระดับใหม่ โดยเริ่มใช้หลักสูตร 2551 พร้อมกันทุกโรงเรียน ในปีการศึกษา 2553 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับสภาพ จัดละ (2553: ออนไลน์) กล่าวได้ว่า ในหลักสูตร 2544 มีโครงสร้างของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2 ข้อ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย ลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้นำเพื่อประโยชน์ นักศึกษาวิชาทหาร ชุมนุม ชมรมซึ่ง

กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ต่างคุ้นเคยกันดี สำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร 2551 การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ถือว่าเป็นเรื่องใหม่ คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ให้ผู้เรียนสามารถคิดสร้างสรรค์ ออกแบบกิจกรรมให้หลากหลายในรูปแบบลักษณะจิตอาสา สามารถจัดได้ทั้งเป็นกิจกรรมภายในโรงเรียนและกิจกรรมภายนอกโรงเรียนขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของกิจกรรม กล่าวคือ จัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมลักษณะโครงการ โครงงาน กิจกรรม โดยจัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรอื่นหรือร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เข้ามาจัดในโรงเรียน และร่วมกับหน่วยงานอื่นที่จัดกิจกรรมนอกโรงเรียนก็ได้ สอดคล้องกับหลักการของการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 54)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ในโอกาสที่ผู้ศึกษาได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาที่ 1 มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นเรื่องใหม่สำหรับครู ทั้งยังขาดความพร้อมด้านบุคลากรที่รับผิดชอบโดยตรงในการกำกับ ดูแล และที่สำคัญขาดคู่มือที่ใช้เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่ผ่านมามีปัญหาการจัดกิจกรรมทั้ง 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรม การจัดตั้งกิจกรรม ตลอดจนวิธีการวัดผลและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูที่ปรึกษากิจกรรมมีความสามารถความถนัดต่างกัน และเข้าใจไม่ตรงกันในเรื่องของบทบาทหน้าที่ของการเป็นครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจในการพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และให้สอดคล้องกับมาตรฐานของการประเมินคุณภาพและรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่ 3 (พ.ศ. 2554-2558) เพื่อเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนในการวางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และเป็นแนวทางให้ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนั้นผู้บริหารสถานศึกษายังใช้เป็นแนวทางในการกำกับ ติดตาม นิเทศ และพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนและโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
2. เพื่อประเมินคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

ขอบเขตในการพัฒนาคู่มือ

คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสอดคล้องกับการประกันคุณภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยมีขอบเขต ดังนี้

1. เนื้อหาคู่มือ

คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยกำหนดกรอบเนื้อหากิจกรรมไว้ 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี 2) กิจกรรมชุมนุม และ 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ มีองค์ประกอบของคู่มือ ดังนี้

- 1.1 ปก
- 1.2 คำนำ
- 1.3 สารบัญ
- 1.4 คำแนะนำการใช้คู่มือ
- 1.5 วัตถุประสงค์
- 1.6 ประโยชน์ของคู่มือ
- 1.7 ส่วนประกอบของคู่มือ
- 1.8 เนื้อหา

ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานสำหรับครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย หลักการ เป้าหมาย ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม โครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ตอนที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย กิจกรรม 3 ลักษณะ คือ

1. กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม วิธีการวัดผลประเมินผล และตัวอย่างการจัดกิจกรรม ได้แก่

- 1.1 กิจกรรมบูรณาการค่ายลูกเสือ
- 1.2 กิจกรรมเรียนรู้สู่โลกกว้าง
- 1.3 กิจกรรมปลูกจิตสำนึกความรู้คู่คุณธรรม
- 1.4 กิจกรรมพี่ชวนน้องอ่าน
- 1.5 กิจกรรม School Mini Cooking Contest Road Show

2. กิจกรรมชุมนุม ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม วิธีการวัดผลประเมินผล และตัวอย่างการจัดกิจกรรม ได้แก่

- 2.1 กิจกรรมอ่านสนุกปลูกสมอง
- 2.2 กิจกรรมเยาวชนคนดีศรีสาธิต

2.3 กิจกรรมโยคะพาเพลิน

2.4 กิจกรรมโลกกว้างทางอาชีพ

2.5 กิจกรรมยุวรักษ์สิ่งแวดล้อม

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ประกอบด้วย หลักการ

วัตถุประสงค์ ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม วิธีการวัดผลประเมินผล และตัวอย่างการจัดกิจกรรม
ได้แก่

3.1 กิจกรรม อย.น้อยสาธิต จิตอาสา พัฒนาโรงเรียน

3.2 กิจกรรมสภานักเรียนสู่ชุมชน

3.3 กิจกรรมสองวัยสานใยรัก

3.4 กิจกรรมสาธิตปลอดภัยไร้ลูกน้ำยุงลาย

3.5 กิจกรรมปันน้ำใจให้น้อง

ตอนที่ 4 แบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.9 เอกสารอ้างอิง

2. การนำคู่มือไปใช้

คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น จัดทำขึ้นเพื่อให้หัวหน้ากลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียน โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ความสำคัญของการพัฒนาคู่มือ

คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต มีความสำคัญ คือ

1. ครู อาจารย์โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต สามารถใช้คู่มือเป็นแนวทางใน
การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนภายในโรงเรียน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาใช้คู่มือเป็นแนวทางในการดูแลกำกับ ติดตาม นิเทศและพัฒนา
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัยให้ตรงกัน ผู้ศึกษาจึงได้นิยามความหมาย
ของคำศัพท์เฉพาะไว้ ดังนี้

1. **คู่มือ** หมายถึง หนังสือที่เขียนขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ใช้คู่มือได้ศึกษาทำความเข้าใจ
และสามารถนำคู่มือมาใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ โดยมี
องค์ประกอบ ได้แก่ ปก คำนำ สารบัญ คำแนะนำการใช้คู่มือ วัตถุประสงค์ ประโยชน์ ส่วนประกอบ
ของคู่มือ และเนื้อหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2. การพัฒนาคู่มือ หมายถึง การนำความรู้ที่ผู้ศึกษาวางแผน และเตรียมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และคู่มือในแต่ละขั้นตอน เน้นการปฏิบัติเป็นสำคัญ วิธีการจัดกิจกรรมต้องโดยละเอียด ใช้ภาษาที่อ่านง่าย ผู้อ่านได้รับความรู้ ความเข้าใจ มีความชัดเจน ทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้ มีเนื้อหาที่ละเอียดครอบคลุมตามลำดับ และมีการทดลองนำไปปฏิบัติซึ่งช่วยให้เกิดทักษะและความเข้าใจยิ่งขึ้น

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง กิจกรรมที่จัดอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการจัดด้วยรูปแบบ และวิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาผู้เรียนตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ เพื่อพัฒนาศักยภาพให้แก่ผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิต ด้วยการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ลักษณะ คือ

3.1 กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อฝึกความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม มีเหตุผล ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพร้อมทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จัดอยู่ในรูปแบบของกิจกรรม โดยกำหนดไว้เป็นตัวอย่าง 5 กิจกรรม ดังนี้

3.1.1 กิจกรรมบูรณาการค่ายลูกเสือ เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้ลูกเสือ-เนตรนารี เป็นผู้มีระเบียบวินัย รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม ซึ่งผู้สอนได้จัดการบูรณาการแบบสหวิทยาการ โดยนำสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มาเชื่อมโยงกัน ในการจัดค่ายลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาด้วยตนเอง เป็นการสร้างลักษณะนิสัยที่ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

3.1.2 กิจกรรมเรียนรู้สู่โลกกว้าง เป็นกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีที่จัดแบบทัศนศึกษา เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง สามารถนำความรู้จากการเรียนวิชาลูกเสือ-เนตรนารีมาเชื่อมโยงและประยุกต์ ใช้ในการปฏิบัติตนตามกฎของลูกเสือได้ เช่น ฝึกการตรงต่อเวลามาทันเวลาที่กำหนด และรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้มีระเบียบวินัย เป็นคนช่างสังเกต และสามารถจดบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้

3.1.3 กิจกรรมปลูกจิตสำนึกความรู้คู่คุณธรรม เป็นกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีที่บูรณาการกับกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จัดกิจกรรมรูปแบบค่ายพุทธบุตรขึ้น เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถพัฒนาตนเองตามกระบวนการลูกเสือในเรื่องของความมีระเบียบวินัย ความอดทน และการเป็นผู้นำที่ดี มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และเป็นแบบอย่างของเยาวชนที่มีคุณภาพของสังคมไทย

3.1.4 กิจกรรมพี่ชวนน้องอ่าน เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในวิชาลูกเสือ-เนตรนารีทุกสัปดาห์ ซึ่งบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ทั้งทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน และนำมาประยุกต์ใช้ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมต่างๆ ไปสู่น้องๆ ด้วยความสมัครใจ เช่น การเล่านิทานประกอบการขีดหุ่น เพื่อฝึกความรับผิดชอบของนักเรียนในการทำงานร่วมกัน แก้ปัญหา และช่วยเหลือกัน ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู พี่ เพื่อน และน้อง

3.1.5 กิจกรรม School Mini Cooking Contest Road Show เป็นกิจกรรมบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้และเทคโนโลยีกับวิชาลูกเสือ-เนตรนารีเพื่อค้นหาตัวแทนนักเรียนเข้าร่วมประกวดในโครงการ “Heinz Junior Chef” เพื่อฝึกนักเรียนให้มีกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม ใช้ความคิดสร้างสรรค์ โดยมีทักษะด้านการประกอบอาหารตามหลักโภชนาการ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปเชื่อมโยงใช้ในกิจกรรมอยู่ค่ายพักแรมลูกเสือและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

3.2 กิจกรรมชุมนุม หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจ โดยเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติด้วยตนเอง ตั้งแต่การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบุคลิกภาวะของผู้เรียน จัดในรูปแบบของกิจกรรม โดยกำหนดไว้เป็นตัวอย่าง 5 กิจกรรม ดังนี้

3.2.1 กิจกรรมอ่านสนุกปลูกสมอง เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นตามความสนใจของผู้เรียนในคาบชมรม สัปดาห์ละครั้ง โดยจัดร่วมกับครูบรรณารักษ์ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ร่วมกิจกรรม มีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ กระตุ้นให้สมาชิกได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านมากขึ้น

3.2.2 กิจกรรมเยาวชนคนดีศรีสาธิต เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเพิ่มพูนและส่งเสริมให้นักเรียนได้ประพฤติตนในทางที่ถูกต้องตามลักษณะเยาวชนคนดี 10 ข้อ คือ 1) รักษาความสะอาดร่างกาย บ้านเรือนและชุมชน 2) มีจิตสำนึกและร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม 3) มีวิถีชีวิตประชาธิปไตย 4) เป็นผู้ประหยัด ออม และนิยมไทย 5) ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา 6) เป็นผู้มีความประพฤติดีแบบไทย 7) มีวินัยจราจร 8) เข้าแถวเรียงลำดับก่อนหลังในการเข้ารับบริการ 9) ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับของสถานศึกษา และ 10) ไม่ข้องเกี่ยวกับยาเสพติด ควบคู่กับการพัฒนาการเรียนการสอน สร้างเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ได้รับความรู้ควบคู่กับคุณธรรม สามารถมีความเป็นอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.2.3 กิจกรรมโยคะพาเพลิน เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติด้วยตนเอง เป็นการส่งเสริมสุขภาพบุคลิกภาพทางด้านร่างกายและจิตใจ เน้นความสนุกสนาน ความสงบ (สมาธิ) ความสบาย (ผ่อนคลาย) และเสริมวิธีการหายใจ (ปราณ) แบบง่ายๆ โดยผู้สอนเป็นผู้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และอุปกรณ์การฝึก การวัดและการประเมินผล

3.2.4 กิจกรรมโลกกว้างทางอาชีพ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมอาชีพแก่นักเรียนตามความถนัดและความสนใจ เน้นการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้และเทคโนโลยี เป็นการฝึกทักษะงานอาชีพให้นักเรียน สามารถสร้างรายได้ระหว่างเรียน และมีนิสัยรักการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่น

3.3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน

3.2.5 กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เน้นให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรักหวงแหนและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดย เรียนรู้เรื่อง การฟื้นฟูระบบนิเวศ และร่วมกันปลูกต้นกล้าป่าชายเลน เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและเกิดความภาคภูมิใจในผลงานที่ได้ทำร่วมกันบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมชุมชนและท้องถิ่นตามความสนใจ ในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคมได้ตามความเหมาะสม ในการทำกิจกรรมให้ผู้เรียนรายงานผลการเข้าร่วมกิจกรรม และมีผู้รับรองผลการเข้าร่วมกิจกรรมโดยสถานศึกษา จัดอยู่ในรูปแบบกิจกรรม โดยกำหนดไว้เป็นตัวอย่าง 5 กิจกรรม ดังนี้

3.3.1 กิจกรรม อย.น้อยสาธิต จิตอาสา พัฒนาโรงเรียน เป็นกิจกรรมที่สมาชิกจิตอาสา เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ร่วมรณรงค์กัน ให้ความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติที่ดีต่อการบริโภค สู้เพื่อน นักเรียน และบุคคลในโรงเรียน

3.3.2 กิจกรรมสถานักเรียนสู่ชุมชน เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาและเพิ่มพูนภาวะผู้นำ ทักษะความรู้ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมในโรงเรียนให้กับคณะกรรมการนักเรียน หัวหน้าห้อง ประธานชุมชน และชมรมต่างๆ มีส่วนร่วมในการพัฒนาสถาบันด้วยระบบสถานักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำงานด้วยความเสียสละ มีความรับผิดชอบ รู้สิทธิหน้าที่ของตนเอง และเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับรุ่นน้อง

3.3.3 กิจกรรมสองวัยสานใยรัก เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างความรัก ความเกื้อกูลระหว่างเด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ เป็นการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ มีจิตสำนึกในการเคารพรัก ดูแลเอาใจใส่ และให้เกียรติผู้สูงอายุ ตลอดจนนักเรียนได้ทำกิจกรรมและบำเพ็ญประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

3.3.4 กิจกรรมสาธิตปลอดภัย ไร้ลูกน้ำยุงลาย เป็นกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนรู้จักการป้องกันตนจากโรคไข้เลือดออก โดยกำจัดและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายภายในโรงเรียน เป็นการปลูกจิตสำนึกและจิตอาสาของนักเรียน ให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน ดำเนินงานกำจัดลูกน้ำยุงลายจนเป็นกิจกรรมต่อเนื่องทั้งที่บ้าน โรงเรียนและชุมชน

3.3.5 กิจกรรมปันน้ำใจให้น้อง เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อปลูกฝังความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยกันรับบริจาคหนังสือ เสื้อผ้า สิ่งของ และของเล่นแบ่งปันให้น้องที่ด้อยโอกาส เช่น โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โรงเรียนขยายโอกาส หรือโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนแต่ละคนหรือรวมกันเป็นกลุ่มได้เสนอโครงการจิตอาสาสาธารณประโยชน์และดำเนินงานร่วมกัน ฝึกความรับผิดชอบและเสียสละต่อสังคม

4. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางที่ประกอบด้วย รายละเอียดเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี/

ช่วงชั้น การวัดผลประเมินผลและกำหนดมาตรฐานในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในด้านความรู้ และทักษะการปฏิบัติ รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

5. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง กิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองตามความเหมาะสมสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเห็นคุณค่าของการทำกิจกรรม

6. การวัดผลประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด

7. การประเมินคู่มือ หมายถึง กระบวนการกำหนดปัญหา เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลอย่างได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือ

8. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต หมายถึง สถานศึกษาเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ตั้งอยู่เลขที่ 52/347 ถนนพหลโยธิน ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000 ได้รับอนุญาตให้จัดการศึกษาในระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และได้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ให้สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียนให้มีศักยภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ศึกษาได้รวบรวมเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคู่มือให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยแยกการนำเสนอเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

- 1.1 ประวัติความเป็นมา
- 1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากร
- 1.3 หลักสูตรโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

2. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

- 2.1 การบริหารงานระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 2.2 โครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 2.3 มาตรฐานการศึกษา

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

- 3.1 ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 3.2 ความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 3.3 ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 3.4 หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 3.5 เป้าหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 3.6 แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 3.7 ขอบข่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 3.8 การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4. คู่มือ

- 4.1 ความหมายของคู่มือ
- 4.2 ประเภทของคู่มือ
- 4.3 องค์ประกอบของคู่มือ
- 4.4 ลักษณะที่ดีของคู่มือ
- 4.5 ประโยชน์ของคู่มือ
- 4.6 แนวทางการพัฒนาคู่มือ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศไทย

5.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

1.1 ประวัติความเป็นมา

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ก่อตั้งขึ้นด้วยความศรัทธาและความมุ่งมั่นของ ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ ซึ่งมีความประสงค์ที่จะจัดการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ต่อเนื่องไปจนถึงระดับอุดมศึกษา จึงได้มีการออกแบบอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยและเพียงพอต่อการเรียนการสอน มีอาจารย์ที่มีคุณวุฒิ วิทยุฒิ และประสบการณ์เป็นครู ที่มีคุณภาพทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศตรงสาขาวิชาอย่างเพียงพอ มีหลักสูตรที่บูรณาการระหว่างหลักสูตรของไทยคือหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการและหลักสูตรนานาชาติจนเป็นหลักสูตร Unified Bilingual Curriculum การเรียนการสอนในโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิตใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษควบคู่กันไปตั้งแต่ระดับอนุบาลเพื่อพัฒนาเด็กไทย ให้มีทักษะและความรู้ภาษาอังกฤษเทียบเท่าภาษาไทยที่เป็นภาษาประจำชาติ

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิตเป็นสถานศึกษาเอกชน ประเภทสามัญศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ได้รับอนุญาตให้จัดการศึกษาในระดับอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตั้งแต่วันที่ 11 มิถุนายน 2547 เป็นโปรแกรมภาษาอังกฤษ ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษได้ทุกวิชา ยกเว้นวิชาภาษาไทยและวิชาสังคมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย กฎหมายไทย ประเพณีและวัฒนธรรมไทย

ในปีการศึกษา 2547 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ได้จัดการเรียนการสอน ตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีนักเรียน 450 คน มีครูไทย 32 คน ครูต่างชาติ 14 คน

ในปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ได้เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพิ่ม โดยเริ่มเปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นปีแรก

ในปีการศึกษา 2552 จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียน 883 คน มีครูไทย 51 คน ครูต่างชาติ 48 คน

ปัจจุบันโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ตั้งอยู่เลขที่ 52/347 ถนนพหลโยธินตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000 มีพื้นที่แยกจากมหาวิทยาลัยรังสิตประมาณ 41 ไร่ ประกอบด้วย อาคารเรียน และอาคารบริการ 6 อาคาร ได้แก่ อาคารบริหาร 4 ชั้น อาคารอนุบาล 2 ชั้น อาคารประถม 4 ชั้น อาคารมัธยม 4 ชั้น อาคารอเนกประสงค์ 3 ชั้นและอาคารหอพัก 4 ชั้น มีห้องเรียนทั้งสิ้น 71 ห้องเรียน

ในการจัดการเรียนการสอนในระบบทวิภาษาของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต นั้น ใช้หลักสูตรแบบองค์รวมตั้งแต่เริ่มต้น โรงเรียนมีมาตรฐานระดับนานาชาติแต่ยังคงธำรงรักษาความเป็นไทยของหลักสูตรไว้ โรงเรียนเป็นสถาบันการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิตเพื่อให้บรรลุถึงเจตนารมณ์ที่ว่า “โรงเรียนสาธิตทวิภาษาเป็นต้นแบบสากลของสถานศึกษาในประเทศไทยและนานาชาติ” คำว่า สาธิต และทวิภาษา จะแสดงให้เห็นความหมายโดยรวมที่ปรากฏในปรัชญาจุดมุ่งหมาย พันธกิจ วิธีการดำเนินงานรวมทั้งกลไกวัดความสำเร็จและการทบทวนสถานภาพของสถาบัน

สาธิต หมายถึง การวิจัยและพัฒนาอย่างมีรูปร่าง ซึ่งไม่เหมือนความหมายดั้งเดิมที่เชื่อกันว่า สาธิตเป็นโรงเรียนที่เป็นแบบอย่าง เป็นห้องทดลองทางศึกษาศาสตร์แสดงไว้ให้เห็นจริงเพื่อให้บุคคลอื่นได้มาดู แต่สาธิตในที่นี้เป็นแหล่งวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้และยังเป็นห้องปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาที่ค้ำจุนโดยมหาวิทยาลัยรังสิต ทั้งสาธิตและมหาวิทยาลัยรังสิตร่วมมือกันเพื่อก้าวไปให้บรรลุเป้าหมาย การพัฒนากำลังคนคุณภาพ เพื่อชาติบ้านเมือง ทั้งนี้คณะศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยรังสิตยังได้บุกเบิกงานวิจัยและพัฒนาร่วมกับโรงเรียนเพื่อประโยชน์ของทั้งสองฝ่าย

คำว่า ทวิภาษา มิใช่หมายความว่าสองภาษาเท่านั้น แต่หมายความว่านักเรียนจะต้องมีความคล่องตัวทั้งสองภาษา ต้องได้รับการพัฒนาสมรรถภาพและความชำนาญในการคิด การพูด การอ่าน การวิเคราะห์และการสื่อสารทั้งสองภาษาได้อย่างฉับไว มิใช่เป็นเพียงการแปล มิใช่การคิดเป็นไทยแล้วแปลเป็นภาษาอังกฤษหรือเขียนเป็นไทยแล้วแปลเป็นภาษาอังกฤษหรือทำในลักษณะกลับกัน ซึ่งโรงเรียนต้องการปลูกฝังให้นักเรียนทุกคนใช้ภาษาทั้งสองได้ดีพอๆ กัน โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิตต้องการพัฒนาภาษาต่างประเทศที่เป็นภาษาสากลให้ชนชาติของตนมีความสามารถและโรงเรียนจะทำความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกฝังภาษาและวัฒนธรรมของชาติตนเอง โดยทวิภาษาในลักษณะนี้จะดีที่สุดและเป็นมาตรการที่เหมาะสมที่สุดสำหรับประเทศที่ มุ่งพัฒนาการศึกษาให้เป็นนานาชาติ ซึ่งโรงเรียนได้มุ่งดำเนินการวิจัยและพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้งเพื่อให้ได้เป้าหมายสูงสุดที่กำหนดไว้ คือ การเป็นผู้นำระดับสากลในการใช้หลักสูตรทวิภาษาแบบองค์รวม หรือ “World Class Leadership in Unified Bilingual Education” (เอกสารโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต.

2547: 12-17)

หลักการ

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศ จึงกำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (เอกสารโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต. 2547: 12-17) ดังนี้

1. เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตโดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ
4. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

ปรัชญาโรงเรียน

คุณธรรม และปัญญาเป็นรัตนะของนรชน(ขุมมปัญญา นรณํ รัตนํ: The virtue and wisdom are invaluable gems of the noble man)

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิตยึดมั่นและมีความเชื่อว่าบุคคลที่มีคุณธรรมและปัญญาสามารถที่จะพัฒนาตนเอง สังคมประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรือง และประชาคมของประเทศจะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ดังนั้น โรงเรียนจึงมุ่งมั่นที่จะอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม และปัญญาเพื่อที่จะเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพที่ดีของประเทศสืบไป

วิสัยทัศน์

ผู้นำวิภาษาแบบองค์รวม (SBS; Shall be World-Class Leadership in Unified Bilingual Education in Thailand)

พันธกิจ

1. จัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้เต็มศักยภาพ
2. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนมีความรู้ทางวิชาการโดยเน้นหนักทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีเพื่อเป็นพื้นฐานที่ดีของการทำงานในอนาคตและจัดให้มีหลักสูตร International General Certificate of Secondary Education (IGCSE) และ International Baccalaureate (IB)
3. จัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนมีประสบการณ์จริง โดยการทดลอง วิจัย ลงมือปฏิบัติและทำได้จริง รวมถึงสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการสืบค้นหาความรู้ได้เป็นอย่างดี
4. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนมีทักษะทางภาษาต่างประเทศเพื่อก้าวไปสู่การเป็นเยาวชนไทยในระดับสากล
5. เสริมสร้าง ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมแบบไทยที่ดีงามและการใช้ชีวิตแบบพอเพียงเพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
6. สนับสนุนกิจกรรมต่างๆ เช่น ดนตรี กีฬา ศิลปะ นาฏศิลป์เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ สุขภาพ พลานามัยและคุณภาพชีวิตที่ดี

วัตถุประสงค์

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนไทยที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา คุณธรรม มีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข จึงกำหนดจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่นับถือ มีคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียนและรักการค้นคว้า
3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิดวิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์
4. มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะการดำเนินชีวิต
5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี
6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค
7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม
9. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

คติพจน์

“เรียนดี มีวินัย ใฝ่หาความรู้ เชิดชูคุณธรรม ชี้นำสังคม นียมประชาธิปไตย”

คติพจน์มีไว้เพื่อให้คุณครูได้ตระหนักถึงภาระหน้าที่ที่จะต้องอบรมสั่งสอนนักเรียนเอาใจใส่ต่อการเรียน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน มีความตั้งใจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม มีวินัยต่อตนเอง และมีวินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้นำสังคมและมีความนิยมในระบอบประชาธิปไตย

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิตมีความเชื่อว่าถ้านักเรียนได้รับการอบรมสั่งสอนตามคติพจน์ดังกล่าว และได้นำไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน นักเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิตจะเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถจะพัฒนาตนเอง ครอบครัวยุค สังคมและประเทศได้เป็นอย่างดี ตลอดจนสามารถทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

เอกลักษณ์ของโรงเรียน

1. เครื่องหมายโรงเรียน

SBS ย่อมาจาก Satit Bilingual School

2. สีประจำโรงเรียน

สีแสดและสีน้ำเงิน

สีแสด หมายถึง แสงสว่างของคุณความดี แสงแห่งปัญญา และแสงแห่งความเจริญรุ่งเรือง

สีน้ำเงิน หมายถึง ความมั่นคงหนักแน่น เป็นหลักเป็นฐานยึดมั่นในคุณธรรมและเป็นศูนย์รวมหัวใจของชาวสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

3. ต้นไม้ประจำโรงเรียน

ต้นทองกวาว เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง ผลัดใบ สูง 10-15 เมตร ดอกมีสีแสด ออกเป็นช่อตามกิ่งก้านและปลายกิ่ง ออกดอกในเดือน ธันวาคม-มีนาคม

1.2 ข้อมูลบุคลากรในโรงเรียน

1.2.1 คณะบริหาร ในปัจจุบัน

1. ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ ประธานกรรมการ
2. อาจารย์อภิรมณ อุไรรัตน์ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้จัดการ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาดา คุปตานนท์ ผู้อำนวยการโรงเรียน
4. นางสาวจิระวรรณ ศรีสุระ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
5. ดร.ปิยวลี ชนเศรษฐกร ผู้ประสานงานฝ่ายอนุบาลและประถมศึกษา
6. ดร.มาเร็ก บุคมั่น ผู้ช่วยประสานงานฝ่ายมัธยมศึกษา
7. นางสาววิไลพร เนตรประสพสุข รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารด้านการเงิน
8. นายพันเลิศ ดอกแย้ม รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารด้านทรัพยากรบุคคล
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดจิต สนั่นไหว รองประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาพื้นที่

1.2.2 บุคลากร ในโรงเรียน

ตาราง 1 แสดงจำนวนบุคลากรจำแนกตามประเภท

ประเภท	จำนวน (คน)
ครูไทย	51
ครูต่างชาติ	48
บุคลากรฝ่ายบริหาร	51
รวม	150

ตาราง 2 แสดงจำนวนบุคลากรจำแนกตามคุณวุฒิ

ประเภท	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
ครูไทย	1	23	26	1
ครูต่างชาติ	4	38	5	1
บุคลากรฝ่ายบริหาร	12	29	8	2
รวม	17	90	39	4

ตาราง 3 แสดงจำนวนครูแยกตามระดับชั้น

ประเภท	อนุบาล	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา
ครูไทย	14	21	16
ครูต่างชาติ	6	22	20
รวม	20	43	36

1.2.3 ข้อมูลนักเรียน จำแนกตามชั้น

ตาราง 4 แสดงจำนวนนักเรียนแยกตามชั้น

ชั้น	จำนวน
อนุบาล	166 คน
ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3)	190 คน
ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6)	178 คน
ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3)	169 คน
ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-6)	180 คน
รวม	883 คน

ที่มา: เอกสารโรงเรียนสาริตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต. (2552). ข้อมูลบุคลากรและข้อมูลนักเรียน.

1.3 หลักสูตรโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิตเป็นโรงเรียนทวิภาษาโดยเน้นการสอนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษควบคู่กันไปมุ่งหวังให้นักเรียน มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต มีจิตสำนึกที่ต้งามรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ

หลักสูตรโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต เป็นหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ

หลักสูตรโรงเรียนฉบับนี้จะใช้จัดการเรียนรู้ให้นักเรียนตามปีการศึกษาดังต่อไปนี้

ปีการศึกษา 2547 ใช้หลักสูตรโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ปีการศึกษา 2548 ใช้หลักสูตรโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-2

ปีการศึกษา 2549 ใช้หลักสูตรโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และหลักสูตร International General Certificate of Secondary Education (IGCSE)

ปีการศึกษา 2550 ใช้หลักสูตรโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-4

ปีการศึกษา 2551 ใช้หลักสูตรโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิตในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-5 และหลักสูตร International Baccalaureate (IB)

ปีการศึกษา 2552 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในการปรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ และจะเริ่มใช้หลักสูตรในปีการศึกษา 2553

โครงสร้างหลักสูตร

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิตจัดการศึกษา 3 ระดับ ดังนี้

1. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6
2. ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) และ International General Certificate of Secondary Education (IGCSE)
3. ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6) และ International Baccalaureate (IB)

สาระการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการเรียนรู้และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน 8 กลุ่มสาระดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

รายวิชาของสาระการเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 กลุ่มดังนี้

1. สาระการเรียนรู้พื้นฐาน คือ สาระการเรียนรู้วิชาพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับนักเรียนทุกคนใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้
2. สาระการเรียนรู้เพิ่มเติม คือ สาระที่มีความเข้มข้นให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคล
3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ พัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบถ้วนทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม และมุ่งหวังให้เป็นผู้มีศีลธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัยมีจิตสำนึกในการทำประโยชน์เพื่อสังคม

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

3.1 กิจกรรมแนะแนว จำนวน 1 คาบ/สัปดาห์

กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนสามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเอง เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ทางพหุปัญญาและการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งครูผู้สอนทุกคน และครูแนะแนวทำหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

3.2 กิจกรรมนักเรียน (ชุมนุม/ชมรม) จำนวน 1 คาบ/สัปดาห์ เรียนทุกวันศุกร์
คาบเรียนสุดท้าย

กิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติด้วยตนเอง โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

3.2.1 กิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนหรือกิจกรรมพัฒนาสาระการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสนองความสนใจของผู้เรียน พัฒนาศักยภาพการเรียนรู้

ทักษะความสามารถพิเศษที่นำไปสู่ความเป็นเลิศ ประเมินผลตามรูปแบบของกิจกรรมในแต่ละชุมนุม

3.2.2 กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) จำนวน 1 คาบ/สัปดาห์ เรียนทุกวันพุธ คาบเรียนสุดท้าย

กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีเป็นกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพเพื่อเป็นพลเมืองดีของชาติ โดยมุ่งเน้นปลูกฝังความเป็นระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต มีความรักสามัคคีอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ สอนโดยครูประจำชั้นที่ผ่านการอบรมวิชาลูกเสือ-เนตรนารีและจัดเข้าค่ายกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี จำนวน 1 ครั้ง/ปีการศึกษา

3.3 กิจกรรมโฮมรูม ครูประจำชั้นทำหน้าที่ครูโฮมรูม ความหมายของโฮมรูม คือ วิธีการจัดกิจกรรมให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนที่อยู่ในห้องเรียนอย่างมีแผน มีหัวข้อที่กำหนดเพื่อช่วยให้นักเรียนปรับตนเองเข้ากับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม มีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยมีครูประจำชั้นเป็นผู้รับผิดชอบกิจกรรมโฮมรูมร่วมกับหัวหน้างานแนะแนว โรงเรียนจะใช้เวลาในตอนเช้าช่วงก่อนเรียนคาบแรกวันละ 15 นาที

กระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยผู้สอนมุ่งเน้นให้

1. ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างจริงจัง
3. ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ตนเองถนัด
4. ผู้เรียนมีความรัก ความสามัคคีและร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุข

การประเมินผล

1. ลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่
  - 1.1 ซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัยและตรงต่อเวลา
  - 1.2 เป็นผู้นำ คิดอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์
  - 1.3 มีกิจกรรมยามว่างแบบไทย รู้จักกาลเทศะและดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง
  - 1.4 มีความรับผิดชอบต่อตัวเองช่วยเหลือสังคม เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น
  - 1.5 ให้ความเคารพและกตัญญูต่อบิดามารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณ
2. เกณฑ์ เวลา การเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติ
  - 2.1 เข้าร่วมกิจกรรมอย่างน้อย 80%
  - 2.2 ผู้เรียนต้องผ่านจุดประสงค์ของแต่ละกิจกรรม

ผู้ประเมินผล

ครูที่ปรึกษากิจกรรมมีบทบาทในการประเมินผล ดังนี้

1. ดูแลและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม
2. รายงานเวลาและพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม
3. ศึกษา ติดตาม และพัฒนาผู้เรียนในกรณีที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม

ตาราง 5 แสดงการจัดเวลาเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

กิจกรรม	มัธยมศึกษาตอนต้น		
	ม.1	ม.2	ม.3
กิจกรรมแนะแนว	40	40	40
กิจกรรมนักเรียน			
- ชุมนุม/ชมรม	40	40	40
- ลูกเสือ-เนตรนารี/บำเพ็ญประโยชน์	40	40	40
รวม	120	120	120

ที่มา: โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต. (2547). *การจัดเวลาเรียน*. หน้า 25

ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีโครงสร้างของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมนักเรียน ดังนี้
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 120 ชั่วโมง/ปีการศึกษา

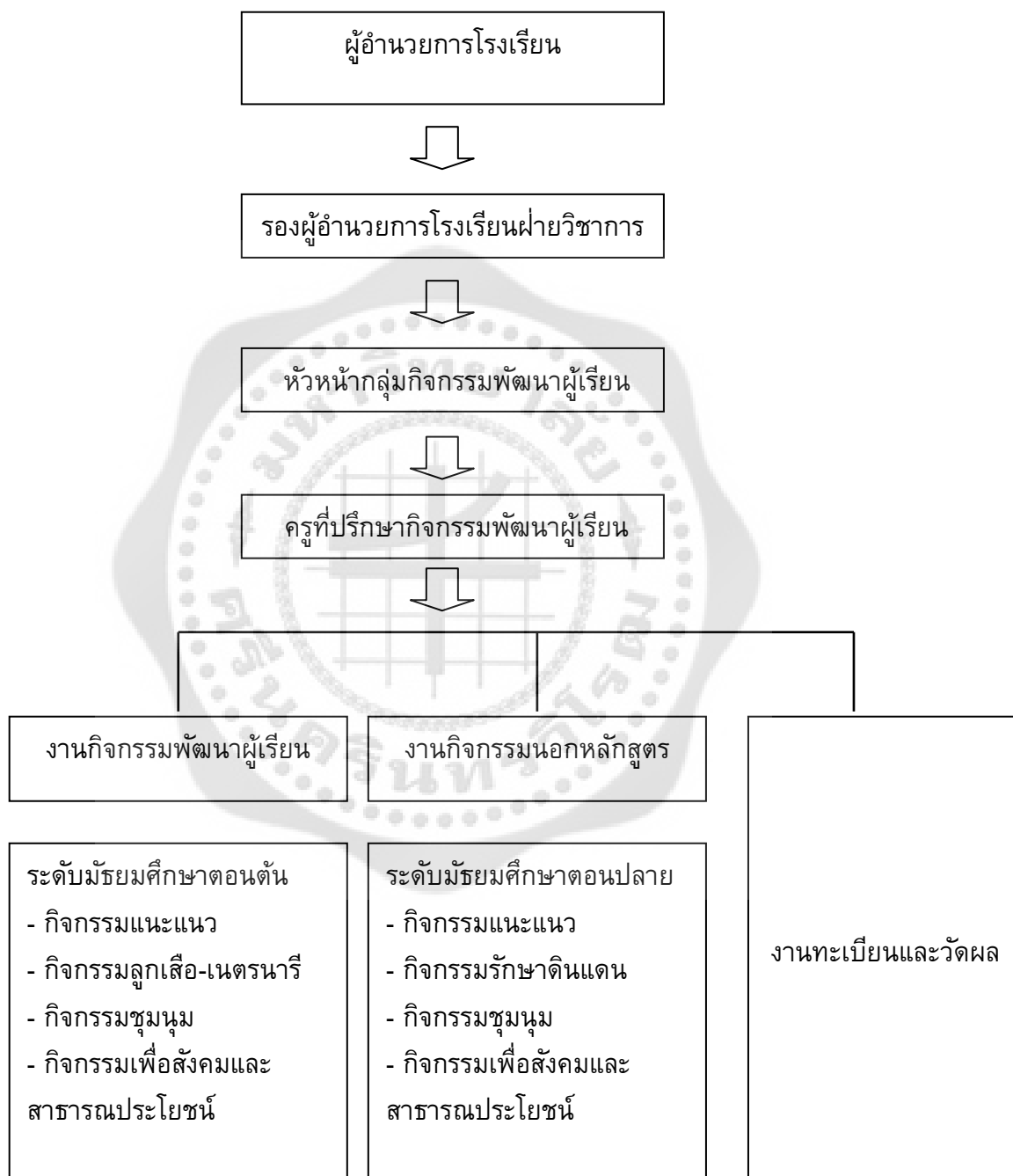
1. กิจกรรมแนะแนว จำนวน 40 ชั่วโมง
2. กิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย
  - ชมรม/ชุมนุม จำนวน 40 ชั่วโมง
  - กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี/บำเพ็ญประโยชน์ จำนวน 40 ชั่วโมง

2. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ได้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้เป็นหลักสูตรแกนกลาง จึงมีส่วนที่เปลี่ยนแปลงไปจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนจึงจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และปรับโครงสร้างของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและเริ่มใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในปีการศึกษา 2553 โดยจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการจัดด้วยรูปแบบ และวิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาผู้เรียนตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ เพื่อพัฒนาศักยภาพให้แก่ผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง สามารถนำไป ใช้ในการดำรงชีวิต ด้วยการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

2.1 การบริหารงานระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต มีการบริหารงานโดยแบ่งโครงสร้างของ
การบริหารงานระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างการบริหารงานระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.2 โครงสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังแสดงในตารางที่ 6

ตาราง 6 แสดงโครงสร้างหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กิจกรรม	มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3)	
	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
กิจกรรมแนะแนว	20	20
กิจกรรมนักเรียน	20	20
- กิจกรรมชุมนุม/ชมรม		
- กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี	20	20
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	45 ชั่วโมง	(15 ชั่วโมง/ ปี)
รวม	120	120

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. หน้า 35

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดโครงสร้างเวลาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ปีละ 120 ชั่วโมงเป็นเวลาสำหรับปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน (กิจกรรมชุมนุม/ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี) และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ สำหรับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์สถานศึกษาจัดเวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม รวม 3 ปี จำนวน 45 ชั่วโมง

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่โรงเรียนดำเนินการ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แบ่งตามลักษณะของกิจกรรม ดังนี้ คือ

1. กิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย

1.1 กิจกรรมนักเรียน ชุมนุม /ชมรม

การจัดกิจกรรมชุมนุม/ชมรมของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดกิจกรรม (ชุมนุม) ตามที่ครูเห็นสมควรและมีความถนัด แล้วจึงประกาศให้นักเรียนเลือกกิจกรรม นักเรียนทุกคนต้องเลือกตามชุมนุมที่ครูกำหนด ครูที่ปรึกษาบางคนไม่มีกิจกรรมให้นักเรียนเลือกหรือไม่จัดกิจกรรม ซึ่งในแต่ละปีการศึกษา จะมีกิจกรรมชุมนุมบังคับเลือกทั้งสิ้น ต่อมาปีการศึกษา 2553 ได้พัฒนาระบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยจัดกิจกรรมตามความต้องการของนักเรียนมากขึ้น ให้นักเรียนจัดตั้งชุมนุมได้เองและหาครูที่ปรึกษาหรือผู้ปกครอง

นักเรียนเป็นที่ปรึกษาชุมนุมได้ โดยกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมชุมนุมตามลักษณะกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1) กิจกรรมส่งเสริม สนับสนุนการเรียนตามกลุ่มสาระวิชา เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจด้านวิชาการในรายวิชาต่างๆทั้งในห้องเรียนและเสริมบทเรียนด้าน การคิดวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดทักษะ ประสบการณ์ทั้งวิชาการและวิชาชีพตามศักยภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์และคุณค่าในชีวิตประจำวัน เช่น ชุมนุมวิชาการที่จัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม

2) กิจกรรมตามความถนัด ความสนใจของผู้เรียน (ชุมนุม/ชมรม) ผู้ศึกษาได้แบ่งกิจกรรมชุมนุมของโรงเรียน ออกเป็น 5 ประเภท คือ

2.1 กิจกรรมชุมนุมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม และความเป็นไทย เพื่อให้สมาชิกเกิดความภูมิใจในความเป็นไทยอันมี ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตระหนักถึงความสำคัญและความเป็นมาของชาติไทย และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์

2.2 กิจกรรมชุมนุมที่ส่งเสริมสุขภาพ บุคลิกภาพทางด้านร่างกายและจิตใจที่ดีมุ่งสร้างเสริมนิสัยการทำประโยชน์เพื่อสังคม รู้จักและเข้าใจตนเอง ปลูกฝังคุณลักษณะที่เอื้อประโยชน์ต่อการทำประโยชน์เพื่อสังคม และสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

2.3 กิจกรรมชุมนุมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงการอนุรักษ์และสิ่งแวดล้อมโลก รู้จักแลกเปลี่ยนและเสริมสร้างความรู้ ความคิด ประสบการณ์ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งการช่วยเหลือหรือให้ความร่วมมือในกิจกรรมขององค์กรภายในและภายนอกโรงเรียนทางด้านสิ่งแวดล้อม

2.4 กิจกรรมชุมนุมที่ส่งเสริมการพัฒนาสังคม ความมีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้นักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีจิตสาธารณะ ความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รับผิดชอบต่อความคิดเห็นของผู้อื่น ทำงานร่วมกับผู้อื่นในระบอบประชาธิปไตยได้อย่างมีความสุข

2.5 กิจกรรมชุมนุมที่ส่งเสริมการงานอาชีพและเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาสังคมและจิตใจ เป็นกิจกรรมที่มุ่งสร้างเสริมการประกอบอาชีพ ส่งเสริมประสบการณ์การใช้เวลาว่างที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

1.2 กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 28-32) กำหนดให้กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เป็น“กิจกรรมนักเรียน” ที่ถือว่าเป็นกิจกรรมบังคับให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพและอุปนิสัยของนักเรียน ให้เป็นบุคคลที่มีความสามารถหลายด้านตามความสามารถของตนเอง

หลักการ

1. มีศาสนาเป็นหลักยึดทางจิตใจ จงรักภักดีต่อศาสนาที่ตนเคารพนับถือ และพึงปฏิบัติศาสนกิจด้วยความจริงใจ

2. จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติของตนพร้อมด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนสันติสุขและสันติภาพ ความเข้าใจที่ดีซึ่งกันและกัน ความร่วมมือซึ่งกันและกัน นับแต่ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

3. เข้าร่วมในการพัฒนาสังคม ยอมรับ และให้ความเคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้อื่นและเพื่อนมนุษย์ทุกคนรวมทั้งการยอมรับและให้ความเคารพในความถูกต้องและความเป็นธรรมต่อธรรมชาติและสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก

4. มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

5. ลูกเสือ เนตรนารีทุกคนต้องยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ซึ่งบัญญัติไว้ในภาษาของแต่ละประเทศตามความเหมาะสมกับวัฒนธรรมของตน

วัตถุประสงค์

พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 มาตรา 8 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมลูกเสือเพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบและช่วยสร้างสรรค์สังคม ให้เกิดความสามัคคีและมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟังและฟังตนเอง
2. ให้มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
3. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. ให้รู้จักทำการฝีมือและฝึกฝนการทำกิจกรรมต่างๆตามความเหมาะสม
5. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ

ประเทศชาติ

ขอบข่าย

กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์เพื่อการอยู่ร่วมกัน ให้รู้จักการเสียสละและบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมและวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยกำหนดหลักสูตรเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ลูกเสือสำรอง (Cub Scout)	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3
2. ลูกเสือสามัญ (Boy Scout)	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
3. ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (Senior Scout)	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
4. ลูกเสือวิสามัญ (Rover Scout)	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

แนวทางการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี มีแนวทางการจัดกิจกรรมตามวิธีการลูกเสือ (Scout Method) ซึ่งมีองค์ประกอบ 7 ประการ คือ

1. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ (Scout promise and laws) ถือเป็นหลักเกณฑ์ที่ลูกเสือทุกคนให้คำมั่นสัญญาว่าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

2. เรียนรู้จากการกระทำ (Learning by doing) ผู้กำกับฝึกอบรมให้นักเรียนเข้าใจและเกิดความตระหนักกับคำว่า “บริการ” (Service) คือ การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่น แก่ส่วนรวม ซึ่งจัดว่าเป็นการเรียนรู้ด้วยการกระทำถือว่าสำคัญมาก แหล่งหรือโอกาสที่นักเรียนจะเรียนรู้สมควรเริ่มจากสิ่งที่ใกล้ตัว ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานในบ้าน ทำประโยชน์ต่อเพื่อน ๆ ต่อห้องเรียน ต่อโรงเรียน ต่อชุมชน

3. ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย (Patrol system)

ในการฝึกอบรมลูกเสือมีการแบ่งลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ออกเป็นกองแต่ละกองแบ่งออกเป็นหมู่ หมู่ลูกเสือเป็นหน่วยสำคัญในการดำเนินงานของลูกเสือไม่ว่าสำหรับการทำงานหรือการเล่น และไม่ว่าจะเป็นเรื่องวินัยหรือหน้าที่ผู้กำกับจะเป็นเพียงผู้แนะนำ สั่งสอน ฝึกอบรมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบทีละน้อย แล้วเพิ่มความรับผิดชอบให้มากขึ้นตามลำดับของการฝึกให้รู้จักปกครองตนเองจนเป็นลักษณะนิสัยประจำตัว เพื่อให้มีความสามารถพึ่งตนเองได้ เป็นผู้นำและผู้ให้ความร่วมมือที่ดี

อบรมเรื่อง ความรับผิดชอบโดยการแต่งตั้งนายหมู่และรองนายหมู่ให้มีหน้าที่ในการรับผิดชอบบังคับบัญชาหมู่ซึ่งเป็นเรื่องของนายหมู่ที่จะต้องควบคุมและพัฒนาคุณลักษณะของลูกหมู่ของเขาแต่ละคนโดยมีรองนายหมู่เป็นผู้ช่วย นายหมู่จะมีบทบาทสำคัญยิ่งในการดำเนินงานตามระบบหมู่ คือ การมอบหมายงานและหน้าที่ให้นักเรียนทำ ผู้กำกับลูกเสือทำหน้าที่ฝึกอบรมลูกเสือ นายหมู่มีหน้าที่วางแผนปฏิบัติการกิจกรรมของหมู่ ทั้งการไปอยู่ค่ายพักแรม โดยมีรองนายหมู่เป็นผู้ช่วยและผู้กำกับลูกเสือเป็นผู้ให้คำแนะนำ นอกจากนั้นผู้กำกับและนายหมู่ยังมาประชุมพร้อมกันเป็นครั้งคราว ในที่ประชุมนายหมู่ (Court of Honour) หน้าที่สำคัญของที่ประชุมนายหมู่ คือ การดูแลรักษามาตรฐานความประพฤติและการปฏิบัติงานของลูกเสือในหมู่ของตน

4. การใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน ฝึกให้มีความเป็นหนึ่งเดียวในการเป็นสมาชิกลูกเสือ เนตรนารีด้วยการใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน ได้แก่ เครื่องแบบ เครื่องหมาย การทำความเคารพ รหัส คำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ คำขวัญ ธง เป็นต้น วิธีนี้จะช่วยให้ผู้เรียนตระหนักและภาคภูมิใจในการเป็นสมาชิกขององค์การลูกเสือแห่งโลก

5. การศึกษาธรรมชาติ คือ สิ่งสำคัญในกิจกรรมลูกเสือ ธรรมชาติตามชนบท ป่าเขา ป่าละเมาะ และพุ่มไม้ เป็นการทำกิจกรรมกับธรรมชาติ การปีนเขา ตั้งค่ายพักแรมตามกฎระเบียบอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ต่อปีการศึกษา

6. ความก้าวหน้าในการเข้าร่วมกิจกรรม กิจกรรมต่างๆที่จัดให้เด็กทำมีความก้าวหน้าและดึงดูดใจ สร้างให้เกิดความกระตือรือร้น อยากรู้จะทำและวุฒิประสงค์ในการจัดสัมพันธ์กับความหลากหลายในการพัฒนาตนเอง เกมการเล่นที่สนุกสนาน การแข่งขันดึงดูดใจและเป็นการจูงใจที่ดี

7. การสนับสนุนโดยผู้ใหญ่ ผู้กำกับลูกเสือเป็นผู้ให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องให้แก่เด็กเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการที่จะตัดสินใจกระทำสิ่งใดลงไป จึงเป็นการร่วมมือกันทั้งสองฝ่าย

เงื่อนไข

1. เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ตามหลักสูตรในแต่ละระดับชั้น สถานศึกษาจัดเวลาได้ตามความเหมาะสม

2. การจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ตามหลักสูตรควรจัดให้มีการเปิดประชุมกองทุกครั้ง เพื่อเป็นการฝึกความมีระเบียบวินัยในตนเองโดยปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

พิธีเปิด (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

เกมหรือเพลง

เรียนตามหลักสูตร

การเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

กิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม

การเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกให้ลูกเสือมีความอดทน อยู่ในระเบียบวินัย รู้จักช่วยตนเอง รู้จักอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่นตลอดจนเรียนวิชาลูกเสือเพิ่มเติม ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจำเป็นต้องวางแผนนำลูกเสือไปเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมปีหนึ่งไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง และอยู่ค่ายพักแรมอย่างน้อย 1 คืน

กิจกรรมพิธีการ เช่น พิธีเข้าประจำกอง พิธีทบทวนคำปฏิญาณและสวนสนาม พิธีถวายราชสดุดี พิธีประดับเครื่องหมายต่างๆ เป็นต้น

กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้ลูกเสือได้บำเพ็ญประโยชน์ตามอุดมการณ์ของลูกเสือ

ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นความรู้เบื้องต้น ในแต่ละประเภท จัดให้มีการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

การวัดผลประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

การวัดผลและประเมินผลกิจกรรมลูกเสือมี 2 กิจกรรม คือ

1. กิจกรรมบังคับ เป็นการวัดผลและประเมินผลเพื่อให้ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ จบหลักสูตรโดยการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านการประเมินผลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดและมีการวัดผลตลอดภาคเรียนโดยการ

1.1 สังเกต

1.1.1 ความสนใจ

1.1.2 การเข้าร่วมกิจกรรม

1.2 ชักถาม

1.3 การทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

2. วิชาพิเศษ เป็นการวัดและประเมินผลในแต่ละวิชาโดยการทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติและใช้เกณฑ์การประเมินผล ดังนี้

2.1 ผ่าน (ผ)

2.2 ไม่ผ่าน (มผ)

กำหนดการเข้ากิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เข้ากิจกรรมทุกวันพุธ คาบเรียนที่ 7

การวัดผลประเมินผล ประเมินผลเป็นรายปีโดยพิจารณาจาก

1. เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 80% ของเวลาเรียนตลอดทั้งปีการศึกษาและให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม

2. การสอบทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ

3. ผู้ผ่านการประเมินจะได้ผลการเรียน “ผ” ถ้าไม่ผ่านการประเมินจะได้ผลการเรียน “มผ”

4. ผู้บังคับบัญชาประจำกองเป็นผู้ประเมินผลการเรียน เสนอต่อหัวหน้าระดับลงนามและนำเสนอผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่ออนุมัติผลการเรียน ทั้งนี้การดำเนินการประเมินผลให้เสร็จสิ้นในสัปดาห์สุดท้ายของการเรียนหรือก่อนสอบปลายปี

การดำเนินการซ่อมเสริม

ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ที่ได้ผลการเรียน “มผ” ให้หัวหน้าระดับนั้นๆ ดำเนินการซ่อมเสริม เว้นแต่มีเหตุที่ไม่สามารถดำเนินการได้ หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นผู้พิจารณา

2. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

สุภาพ จัตละ (2553: ออนไลน์) กล่าวว่า กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามหลักสูตร 2551 ถือว่าเป็นเรื่องใหม่ คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมองเน้นความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ให้ผู้เรียนสามารถคิดสร้างสรรค์ ออกแบบกิจกรรมให้หลากหลายในรูปแบบ ลักษณะจิตอาสา สามารถจัดได้ทั้งเป็นกิจกรรมภายในโรงเรียนและกิจกรรมภายนอกโรงเรียนขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของกิจกรรม กล่าวคือ จัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมลักษณะโครงการ โครงการ กิจกรรม โดยจัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรอื่น หรือร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เข้ามาจัดในโรงเรียนและร่วมกับหน่วยงานอื่นที่จัดกิจกรรมนอกโรงเรียนก็ได้สอดคล้องกับหลักการของการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 54)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ
2. เพื่อให้ผู้เรียนออกแบบการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์อย่างสร้างสรรค์ตามความถนัดและความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร
3. เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติกรรมาเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์จนเกิดคุณธรรมจริยธรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ขอบข่าย

เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมในลักษณะกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมจิตอาสาโดยผู้เรียนดำเนินการด้วยตนเองในลักษณะอาสาสมัครเพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความตั้งใจ ความเสียสละต่อสังคม มีจิตอาสาและจิตสาธารณะ

แนวการจัด

การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เน้นให้ผู้เรียนร่วมกับสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหา ร่วมกันออกแบบการจัดกิจกรรม วางแผนการจัดกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรมตามแผน ร่วมสรุปและประเมินผลการจัดกิจกรรม ร่วมรายงานผล พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์สามารถเลือกจัดกิจกรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมได้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ดังนี้

1. จัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนเอง โดยผู้เรียนสามารถจัดกิจกรรมตามองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้และประสบการณ์ซึ่งสามารถจัดกิจกรรมได้ดังนี้
  - 1.1 จัดกิจกรรมภายในโรงเรียน
  - 1.2 จัดกิจกรรมภายนอกโรงเรียน
2. จัดกิจกรรมลักษณะโครงการ โครงการ หรือกิจกรรม หมายถึง กิจกรรมที่ผู้เรียนนำเสนอการจัดกิจกรรมต่อโรงเรียนเพื่อขอความเห็นชอบในการจัดทำโครงการ โครงการ หรือกิจกรรม ซึ่งมีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดที่ชัดเจน โดยสามารถจัดกิจกรรมได้ดังนี้
  - 2.1 จัดกิจกรรมภายในโรงเรียน
  - 2.2 จัดกิจกรรมนอกโรงเรียน

3. จัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรอื่น หมายถึง กิจกรรมที่ผู้เรียนอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆ ที่จัดกิจกรรมในลักษณะเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยผู้เรียนสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมได้ดังนี้

3.1 ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เข้ามาจัดกิจกรรมในโรงเรียน

3.2 ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่จัดกิจกรรมนอกโรงเรียน

เงื่อนไข

เวลาเข้าร่วมกิจกรรม ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์อย่างต่อเนื่องทุกภาคเรียน/ปี โดยขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของสถานศึกษา ให้ผู้เรียนเป็นผู้จัดกิจกรรมด้วยตนเองทุกขั้นตอนและต่อเนื่อง โดยมีครูเป็นที่ปรึกษากิจกรรม ผู้เรียนจะจัดกิจกรรมหรือแสดงพฤติกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ในเวลาสถานที่ หรือรูปแบบของกิจกรรมใดก็ได้โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามบริบทของแต่ละสถานศึกษาและขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของสถานศึกษา ผู้เรียนจะจัดกิจกรรมหรือแสดงพฤติกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ในเวลาสถานที่ หรือรูปแบบของกิจกรรมใดก็ได้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามบริบทของแต่ละสถานศึกษาและขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของสถานศึกษา

การประเมินผลกิจกรรม

การประเมินผลกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมให้ครบตามเวลาในโครงสร้างของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม 45 ชั่วโมง (15 ชั่วโมง/ ปี)

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเวลา ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมครบไม่ตามเวลาปฏิบัติกิจกรรมหรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ในกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่าน ครูที่ปรึกษาต้องให้ผู้เรียนซ่อมเสริมการทำกิจกรรมให้ครบตามกรอบเวลาที่กำหนดในโครงสร้างของหลักสูตร

ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต มีขั้นตอนการจัดดังนี้

1. ประชุมชี้แจงคณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อสร้างความเข้าใจ
2. สสำรวจข้อมูลความพร้อม ปัญหา และความต้องการของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นผู้เรียน
3. วางแผนร่วมกันจัดทำแผนงานและโครงการ
4. ปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน/โครงการที่กำหนด

5. กำกับ ติดตาม นิเทศ ประเมินผลการปฏิบัติงาน

6. สรุป/รายงานผลการปฏิบัติงาน

การวัดและประเมินผล

1. นักเรียนต้องผ่านจุดประสงค์ของกิจกรรมทุกจุดประสงค์
2. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
3. ผลการตัดสิน “ผ” และ “มผ” ถ้านักเรียนไม่ผ่านจุดประสงค์ของกิจกรรมนักเรียนต้องดำเนินการซ่อมเสริม จึงจะสามารถจบหลักสูตรได้ ส่วนกิจกรรมนอกหลักสูตรไม่ตัดสินผลการเรียน

ตัวอย่าง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 15 กิจกรรม ที่ผู้ศึกษาได้ดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต มีดังนี้

1. กิจกรรมบูรณาการค่ายลูกเสือ เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้ลูกเสือ-เนตรนารี เป็นผู้มีความรับผิดชอบ รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม ซึ่งผู้สอนได้จัดการบูรณาการแบบสหวิทยาการ โดยนำสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มาเชื่อมโยงกัน ในการจัดค่ายลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาด้วยตนเอง เป็นการสร้างลักษณะนิสัยที่ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2. กิจกรรมเรียนรู้สู่โลกกว้าง เป็นกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีที่จัดแบบทัศนศึกษาเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง สามารถนำความรู้จากการเรียนวิชาลูกเสือ-เนตรนารีมาเชื่อมโยงและประยุกต์ ใช้ในการปฏิบัติตนตามกฎของลูกเสือได้ เช่น ฝึกการตรงต่อเวลา มาทันเวลาที่กำหนด และรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้มีความรับผิดชอบ เป็นคนช่างสังเกต และสามารถจดบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้

3. กิจกรรมปลูกจิตสำนึกความรู้คู่คุณธรรม เป็นกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีที่บูรณาการกับกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จัดกิจกรรมรูปแบบค่ายพุทธบุตรขึ้นเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถพัฒนาตนเองตามกระบวนการลูกเสือในเรื่องของความมีระเบียบวินัย ความอดทน และการเป็นผู้นำที่ดี มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันและเป็นแบบอย่างของเยาวชนที่มีคุณภาพของสังคมไทย

4. กิจกรรมพี่ชวนน้องอ่าน เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในวิชาลูกเสือ-เนตรนารีทุกสัปดาห์ ซึ่งบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ทั้งทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน นำมาประยุกต์ใช้ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไปสู่น้อง ๆ ด้วยความสมัครใจ เช่น การเล่านิทานประกอบการเชิดหุ่น เพื่อฝึกความรับผิดชอบของนักเรียนในการทำงานร่วมกัน แก้ปัญหา และช่วยเหลือกัน ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู พี่ เพื่อน และน้อง

5. กิจกรรม School Mini Cooking Contest Road Show เป็นกิจกรรมบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการงานและเทคโนโลยีกับวิชาลูกเสือ-เนตรนารี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อค้นหาตัวแทนนักเรียนเข้าร่วมประกวดในโครงการ “Heinz Junior Chef” และเพื่อฝึกนักเรียนให้มี

กระบวนการทำงานและการทำงานเป็นกลุ่ม ใช้ความคิดสร้างสรรค์ โดยมีทักษะด้านการประกอบอาหาร ซึ่งนักเรียนสามารถฝึกฝน เรียนรู้ และปฏิบัติตามขั้นตอนของการทำอาหารตามหลักโภชนาการ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปเชื่อมโยงใช้ในกิจกรรมอยู่ค่ายพักแรมลูกเสือและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

6. กิจกรรมอ่านสนุกปลูกสมอง เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นตามความสนใจของผู้เรียนในกลุ่มกิจกรรมนักเรียน คาบชมรม สัปดาห์ละครึ่ง โดยจัดร่วมกับครูบรรณารักษ์ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ร่วมกิจกรรม มีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เป็นการกระตุ้นให้สมาชิกได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านมากขึ้น

7. กิจกรรมเยาวชนคนดีศรีชาติ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเพิ่มพูนและส่งเสริมให้เยาวชนได้ประพฤติตนในทางที่ถูกต้องตามลักษณะเยาวชนคนดี 10 ข้อ คือ 1) รักษาความสะอาดร่างกาย บ้านเรือนและชุมชน 2) มีจิตสำนึกและร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม 3) มีวิถีชีวิตประชาธิปไตย 4) เป็นผู้ประหยัด ออมและนิยมไทย 5) ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา 6) เป็นผู้มีความประพฤติไทย 7) มีวินัยจราจร 8) เข้าแถวเรียงลำดับก่อนหลังในการเข้ารับบริการ 9) ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับของสถานศึกษา และ 10) ไม่ข้องเกี่ยวกับยาเสพติด ควบคู่กับการพัฒนาการเรียนการสอน สร้างเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ได้รับความรู้ควบคู่กับคุณธรรม สามารถมีความเป็นอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

8. กิจกรรมโยคะพาเพลิน เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติด้วยตนเอง เป็นการส่งเสริมสุขภาพบุคลิกภาพทางด้านร่างกายและจิตใจ เน้นความสนุกสนาน ความสงบ (สมาธิ) ความสบาย (ผ่อนคลาย) และเสริมวิธีการหายใจ (ปราณ) แบบง่ายๆ โดยผู้สอนเป็นผู้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้อารมณ์ การเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และอุปกรณ์การฝึก การวัดและการประเมินผล

9. กิจกรรมโลกกว้างทางอาชีพ เป็นกิจกรรมชมรมที่ส่งเสริมอาชีพแก่นักเรียนตามความถนัดและความสนใจ เน้นการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้และเทคโนโลยี เป็นการฝึกทักษะงานอาชีพให้นักเรียน สามารถสร้างรายได้ระหว่างเรียน และมีนิสัยรักการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่น

10. กิจกรรมยุวรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เน้นให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรักหวงแหนและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยเรียนรู้เรื่อง การฟื้นฟูระบบนิเวศ และร่วมกันปลูกต้นกล้าป่าชายเลน เพื่อให้เด็กนักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและเกิดความภาคภูมิใจในผลงานที่ได้ทำร่วมกัน

11. กิจกรรม อย.น้อยสาธิต จิตอาสา พัฒนาโรงเรียน เป็นกิจกรรมที่สมาชิกจิตอาสาของนักเรียนในโครงการ เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ร่วมรณรงค์กัน ให้ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีต่อด้านการบริโภค สู้เพื่อน นักเรียน และบุคคลในโรงเรียน

12. กิจกรรมสภานักเรียนสู่ชุมชน เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาและเพิ่มพูนภาวะผู้นำ ทักษะความรู้ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมในโรงเรียนให้กับคณะกรรมการนักเรียน หัวหน้าห้อง ประธานชุมชนและชมรมต่างๆ เป็นการขยายแนวคิด การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการพัฒนาสถาบันด้วยระบบสภานักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำงานด้วยความเสียสละ มีความรับผิดชอบ รับผิดชอบและหน้าที่ของตนเอง ช่วยแบ่งเบาภาระการทำงานของกลุ่มบริหารงานบุคคล เป็นกำลังสำคัญในการดูแลห้องๆ ในโรงเรียนและเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับรุ่นน้องต่อไป

13. กิจกรรมสองวัยสานใยรัก เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างความรัก ความเกื้อกูลระหว่างเด็ก เยาวชนและผู้สูงอายุ เป็นการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ มีจิตสำนึกในการเคารพรัก ดูแลเอาใจใส่ และให้เกียรติผู้สูงอายุ ตลอดจนนักเรียนได้ทำกิจกรรมและบำเพ็ญประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม

14. กิจกรรมสาริตพลอดภัย ไร้ลูกน้ำยุ่งลาย เป็นกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนรู้จักการป้องกันตนจากโรคไข้เลือดออก โดยกำจัดและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายภายในโรงเรียน เป็นการปลูกจิตสำนึกและจิตอาสาของนักเรียน ให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน ดำเนินงานกำจัดลูกน้ำยุงลายจนเป็นกิจกรรมต่อเนื่องทั้งที่บ้าน โรงเรียนและชุมชน

15. กิจกรรมปันน้ำใจให้น้อง เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อปลูกฝังความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยกันรับบริจาคหนังสือ เสื้อผ้า สิ่งของ และของเล่นแบ่งปันให้น้องที่ด้อยโอกาส เช่น โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โรงเรียนขยายโอกาส หรือโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนแต่ละคนหรือรวมกันเป็นกลุ่มได้เสนอโครงการจิตอาสาสาธารณประโยชน์และดำเนินงานร่วมกัน ฝึกความรับผิดชอบและเสียสละต่อสังคม

กล่าวโดยสรุป หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นในการพัฒนาผู้เรียนทุกคน ผู้สอนสามารถยืดหยุ่นกิจกรรมได้ตามสถานการณ์และโอกาสที่เอื้อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ ตามความถนัด ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.3 มาตรฐานการศึกษา

การดำเนินงานตามระบบต่างๆ ในโรงเรียนและระบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นการดำเนินงาน เพื่อให้ได้มาตรฐานซึ่งมาตรฐานการศึกษาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และที่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียน เพื่อใช้เป็นหลักเทียบเคียงในการส่งเสริมกำกับ ดูแล ตรวจสอบโดยคณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553: 5) ได้พัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อใช้ เป็นกรอบในการประเมินคุณภาพภายนอกและเป็นแนวทางให้หน่วยงานและสถานศึกษามุ่งพัฒนา การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานต่างๆ เพิ่มขึ้น โดยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาไทย วิสัยทัศน์ การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ลักษณะของคนไทยและคนไทยที่

พึงประสงค์ เป้าหมายและแนวทางในการจัดการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 รวมทั้งหลักการและจุดมุ่งหมายตามหลักสูตรของแต่ละระดับการศึกษาแล้วสังเคราะห์จัดทำเป็นร่างมาตรฐานการศึกษาเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากเอกสารมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ในการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 2 (พ.ศ. 2549-2553) จำนวน 14 มาตรฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและเป็นกรอบในการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 3 (พ.ศ. 2554-2558) รอบละ 5 ปี ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่

มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มี 6 ตัวบ่งชี้ คือ

- 1.1 ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ
- 1.2 ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต
- 1.3 ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวทิตะ
- 1.4 ผู้เรียนมีความเมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และไม่เห็นแก่ตัว
- 1.5 ผู้เรียนมีความประหยัด และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
- 1.6 ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มี 5 ตัวบ่งชี้ คือ

- 2.1 ผู้เรียนรู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
- 2.2 ผู้เรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์
- 2.3 ผู้เรียนไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมาหลีกเลี่ยง

สภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย และอุบัติเหตุรวมทั้งปัญหาทางเพศ

- 2.4 ผู้เรียนมีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและให้เกียรติผู้อื่น
- 2.5 ผู้เรียนร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครูและผู้อื่น

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ

- 3.1 ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ
- 3.2 ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี/นาฏศิลป์ โดยไม่ขัดหลักศาสนา
- 3.3 ผู้เรียนมีความสนใจ และเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา/นันทนาการ
- 3.4 ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่ดีงาม

ของท้องถิ่นและของไทย

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

4.1 ผู้เรียนมีทักษะการคิด คิดสังเคราะห์ สรุปความคิดอย่างเป็นระบบ ความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์

4.2 ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และไตร่ตรอง

4.3 ผู้เรียนมีทักษะการคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อหลักสูตร มี 8 ตัวบ่งชี้ คือ

5.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

5.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

5.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

5.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม

5.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

5.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

5.7 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี

5.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

6.1 ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆรอบตัว

6.2 ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

6.3 ผู้เรียนสามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งความรู้และสื่อต่างๆทั้งภายในและนอก

สถานศึกษา

มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

7.1 ผู้เรียนสามารถวางแผน ทำงานตามลำดับขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.2 ผู้เรียนรักการทำงาน สามารถปรับตัวและทำงานเป็นทีมได้

7.3 ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ

มาตรฐานด้านกระบวนการ

มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ

11.1 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารที่มีความคล่องตัวสูง

11.2 สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์

11.3 สถานศึกษามีการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม และมีการตรวจสอบ

11.4 สถานศึกษามีระบบและดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นไปตาม
กฎกระทรวง

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม และกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญมี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

12.1 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม และการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน
พัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ

12.2 สถานศึกษามีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

12.3 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียน
การสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ

13.1 สถานศึกษามีหลักสูตร เนื้อหาสาระการเรียนรู้ระดับสากล ระดับชาติ และ
ระดับท้องถิ่นที่เหมาะสม สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

13.2 สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการ
พัฒนาการศึกษา มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ

14.1 สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์ และความ
ร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

14.2 สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนใน
การพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานด้านปัจจัย (ครู)

มาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครู
เพียงพอ มี 5 ตัวบ่งชี้ คือ

8.1 ครูมีคุณลักษณะที่เหมาะสม

8.2 ครูที่จบระดับปริญญาตรีขึ้นไป

8.3 ครูที่สอนตรงตามวิชาเอก/โท หรือความถนัด

8.4 ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนตามที่คุรุสภากำหนด

8.5 สถานศึกษามีจำนวนครูตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 8 ตัวบ่งชี้ คือ

9.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

9.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

9.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

9.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนาและวัฒนธรรม

9.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

9.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

9.7 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี

9.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ในการปฏิบัติงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ได้วิเคราะห์มาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน คือ มาตรฐานที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6 และ 7

มาตรฐานด้านกระบวนการ คือ มาตรฐานที่ 11, 12, 13 และ 14

มาตรฐานด้านปัจจัย (ครู) คือ มาตรฐานที่ 8 และ 9

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยึดหลักให้สอดคล้องกับอุดมการณ์ หลักการและมาตรฐาน การศึกษาพัฒนาผู้เรียนอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม ให้มีความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นและประเทศชาติ มีลักษณะนิสัยและทัศนคติที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมไทย และสังคมโลกสืบไป

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 2-4) กล่าวถึง กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกน กลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพพัฒนา อย่างรอบด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้ เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝัง และสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม (นิตยา วงษ์กันยา. 2552: 11) สามารถจัดการตนเองได้และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรม พัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ซ่องค์ความรู้ ทักษะและเจตคติจากการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการ เรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถ ในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ในฐานะเป็นพลเมือง ไทยและพลโลก ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ

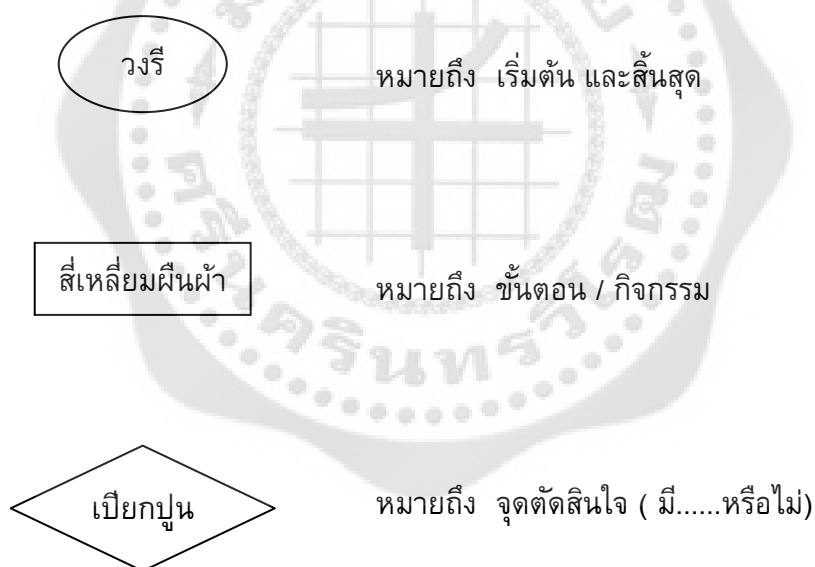
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการจัดด้วยรูปแบบและ วิธีที่หลากหลายในการพัฒนาผู้เรียน ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากประสบการณ์โดยได้ลงมือปฏิบัติจริง สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิต โดยปรับตัวให้เข้ากับ สภาพแวดล้อม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ในสังคม ปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้ ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง (กฤษณะ คำสุวรรณ. 2550: 30)

3.1 ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ (สกร.) เป็นสถาบันที่ได้รับงบประมาณจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาให้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาเชิงระบบเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้และคุณภาพในโรงเรียน” ได้กล่าวถึง ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่า เป็นการวางระบบในโรงเรียนที่โรงเรียนจะต้องวิเคราะห์และออกแบบเพื่อให้เชื่อมโยงกับมาตรฐาน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนที่มีความถนัดและความสนใจพิเศษ ได้รับการส่งเสริมศักยภาพและความ เป็นเลิศจากความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครองและองค์กรชุมชน (สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. 2546: 8) ซึ่งจะเริ่มต้นในการเขียนแผนผังการทำงานหรือที่เรียกว่า Flowchart

การออกแบบ Flowchart กระบวนการของระบบย่อย สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. (2546: 56) ได้เสนอแนะวิธีการเขียน ดังแสดงในภาพประกอบ 2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเขียน ได้แก่

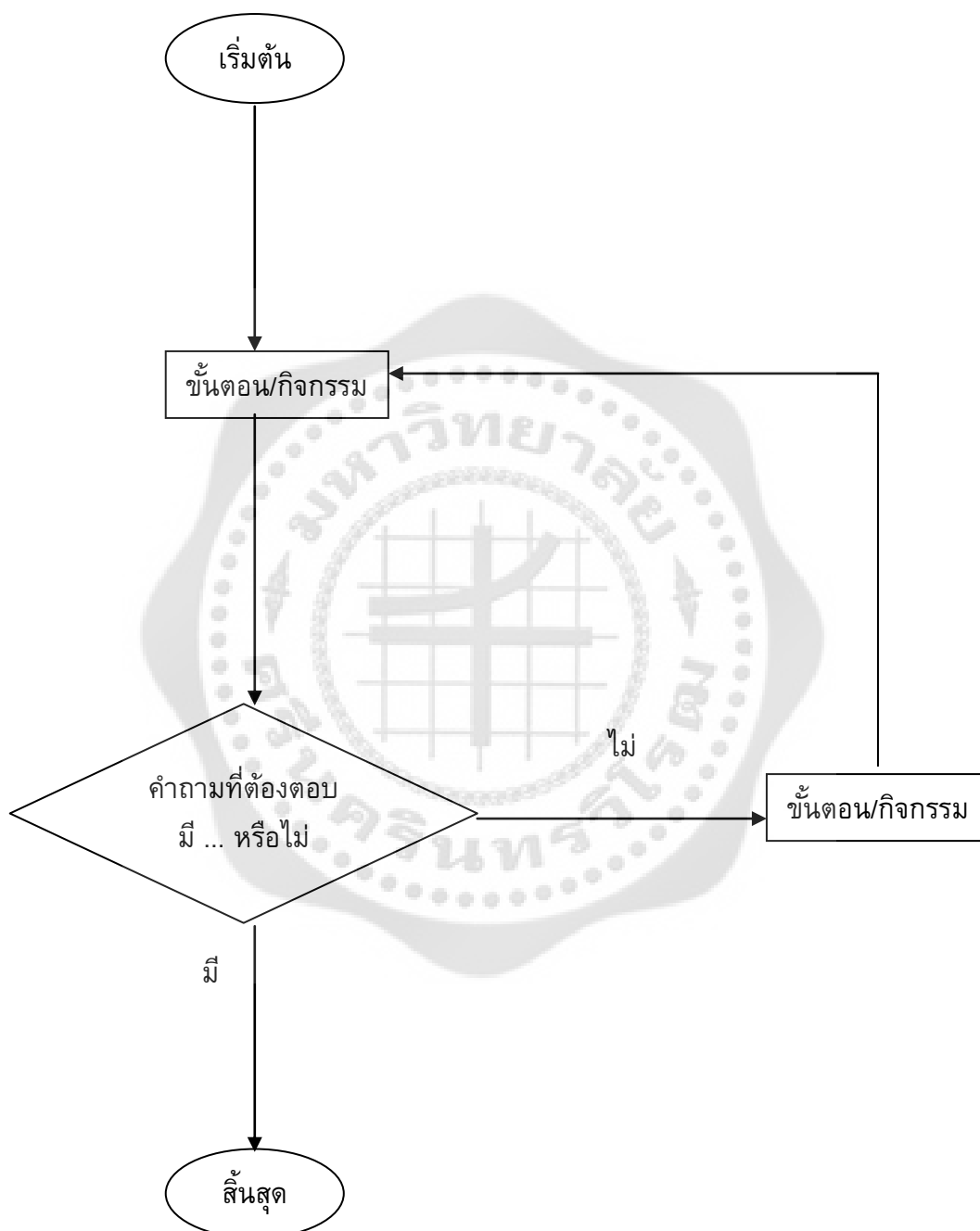

ภาพประกอบ 2 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเขียน Flowchart

ที่มา: สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. (2546). *เรียนรู้...สู่คุณภาพสถานศึกษา*. หน้า 56

รูปแบบการเขียน Flowchart

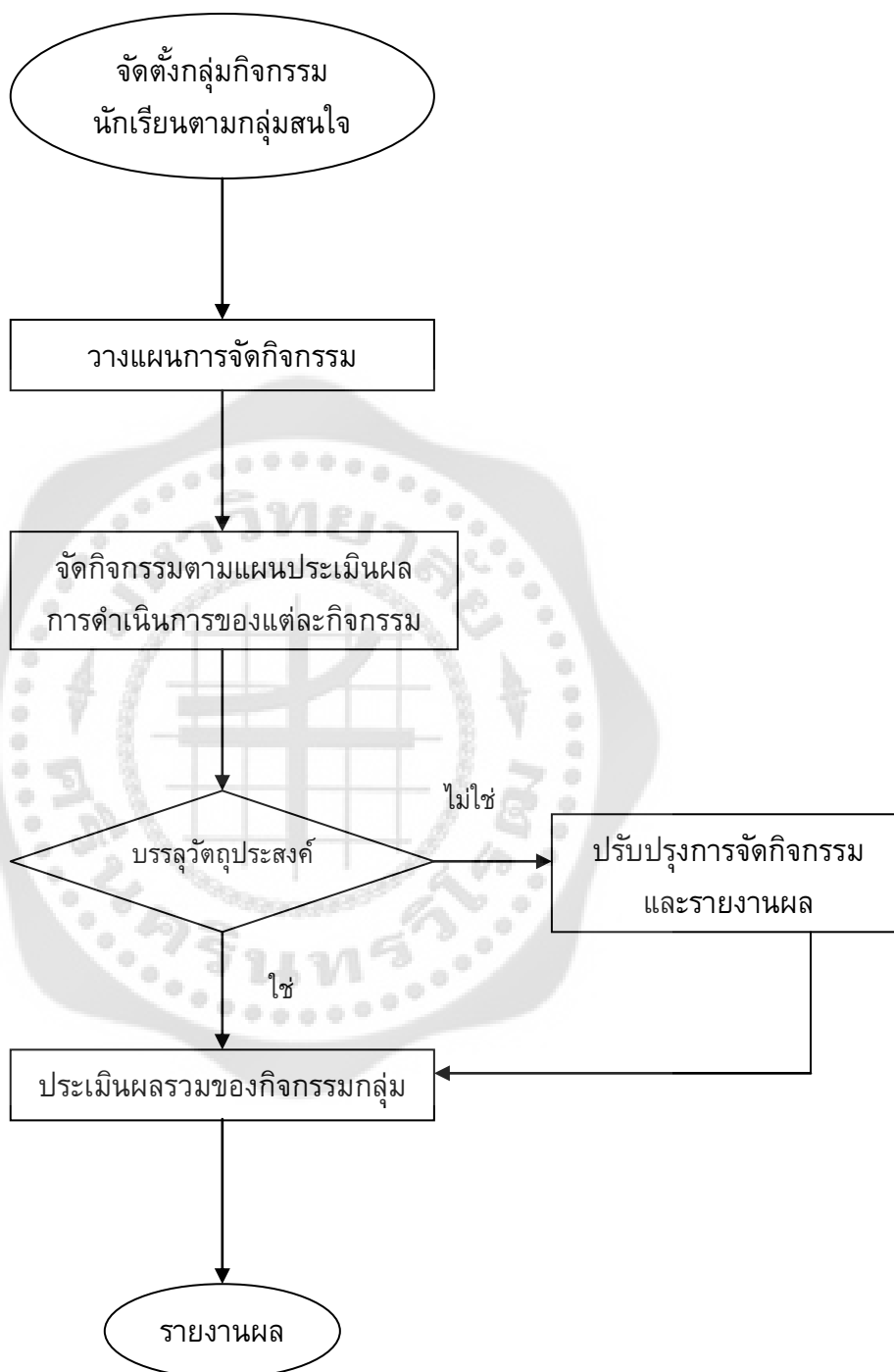
ในการวางแผนการจัดระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ (2546: 56) ได้กำหนดรูปแบบการเขียน Flowchart ดังแสดงในภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 การออกแบบ Flowchart

ที่มา: สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. (2546). *เรียนรู้...สู่คุณภาพสถานศึกษา*. หน้า 56

การออกแบบระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในกิจกรรมนักเรียนตามกลุ่มสนใจ สถาบันวิจัย
และพัฒนาการเรียนรู้ (2546: 82) ได้ให้แนวทาง ดังแสดงในภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 การออกแบบระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ที่มา: สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. (2546). *เรียนรู้... สู่คุณภาพสถานศึกษา*. หน้า 82

การออกแบบระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูผู้ปฏิบัติการสอนสามารถนำมาเป็นแนวทางในการวางแผนจัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 แสดงการออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กระบวนการ	วิธีการมาตรฐาน	ตัวชี้วัดระบยย่อ	แบบบันทึกมาตรฐาน
จัดตั้งกลุ่มนักเรียนตามความสนใจ	1. ครูที่ปรึกษาประชาสัมพันธ์สำรวจความถนัด ความสนใจของนักเรียน 2. จัดกลุ่มนักเรียนตามความถนัด ความสนใจ 3. อำนวยความสะดวกให้มีการกำหนดจุดประสงค์ตามกลุ่มและคณะกรรมการดำเนินการของกลุ่ม 4. ประสานงานกับบุคคลภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียนในการเป็นที่ปรึกษาของกลุ่มสนใจ	- ร้อยละของนักเรียนและผู้ปกครองที่พึงพอใจ - จำนวนกลุ่มสนใจในโรงเรียน	- บันทึกการจัดตั้งกลุ่มสนใจ
วางแผนการจัดกิจกรรม	1. กรรมการกลุ่มสนใจประชุมสมาชิก เพื่อระดมสมองและตัดสินใจเลือกกิจกรรม 2. แบ่งกลุ่มสมาชิกร่วมกันวางแผนการจัดกิจกรรมและปฏิทินการจัดกิจกรรมทุก ๆ ภาคเรียน 3. คณะกรรมการประสานงานกับอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ปกครอง และองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องกันในแต่ละกิจกรรม	- ความเหมาะสมของกิจกรรม ร้อยละจุดประสงค์ของกลุ่ม - ความเหมาะสมของแหล่งเรียนรู้และบุคลากรที่ปรึกษาในแต่ละกิจกรรม	- กิจกรรมกลุ่มสนใจ
การจัดกิจกรรมตามแผนประเมินผลการ	1. จัดกิจกรรมตามแผน 2. บันทึกข้อมูลการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรม	- ร้อยละของสมาชิกที่พึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม	- บันทึกการดำเนินการของกลุ่มตามกิจกรรมที่กำหนด

ตาราง 7 (ต่อ)

กระบวนการ	วิธีการมาตรฐาน	ตัวชี้วัดระบบย่อย	แบบบันทึกมาตรฐาน
ดำเนินการของแต่ละกิจกรรม	3. ประเมินความพึงพอใจจากผู้เข้าร่วมกิจกรรม 4. กรรมการร่วมกันประเมินกระบวนการและผลลัพธ์ของแต่ละกิจกรรม		
บรรลುವัตถุประสงค์/ปรับปรุง	1. นำกระบวนการและผลลัพธ์ที่ไม่บรรลุ ร่วมหาแนวทางพัฒนาการ 2. ออกแบบกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน 3. จัดกิจกรรมตามแนวทางที่ปรับปรุงพัฒนา เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่กำหนด	- ร้อยละของกิจกรรมที่ได้รับ การปรับปรุงพัฒนา	- บันทึกการปรับปรุงพัฒนา กิจกรรม
ประเมินผลรวมของกิจกรรม	1. กรรมการกลุ่มนำผลการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมมาวิเคราะห์ตามแบบวิเคราะห์กระบวนการและผลลัพธ์ 2. กรรมการประชุมสมาชิก เพื่อระดมสมองหาแนวทางพัฒนา กิจกรรมที่ดีที่สุดความเป็นเลิศของสมาชิกแต่ละคน	- ร้อยละของกิจกรรมที่ได้รับการวิเคราะห์กระบวนการและผลลัพธ์	- แบบบันทึกการวิเคราะห์กระบวนการและผลลัพธ์ของกิจกรรมที่สัมพันธ์กับจุดประสงค์ของกลุ่ม
สรุปรายงานผล	1. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของกลุ่ม 2. สรุปความพึงพอใจของบุคลากรที่ปรึกษาและสมาชิกของกลุ่ม	- ร้อยละของบุคลากรที่พึงพอใจจากรายงานผลการดำเนินการ	- รายงานผลการดำเนินงานของกลุ่มที่สนใจแต่ละภาค

จากรูปแบบการวางแผนการจัดระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูผู้ปฏิบัติการสอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรปฏิบัติตามกระบวนการหรือขั้นตอนที่กำหนดไว้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3.2 ความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) กล่าวถึง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551ว่า มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพโดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะในการพัฒนาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะดังกล่าว นอกจากนี้จะสอดแทรกในการเรียนรู้แต่ละสาระการเรียนรู้แล้วยังได้กำหนดไว้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยมีการพัฒนาที่สำคัญ คือ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้านทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม (กฤษณะ คำสุวรรณ. 2550: 31) โดยมุ่งเน้นทักษะชีวิตประสบการณ์ความชำนาญเฉพาะเรื่อง ตามความถนัดและความสนใจตลอดจนปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน
2. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันเอื้ออาทร และสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผนประเมิน และปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น ประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์และนักศึกษาวิชาทหาร

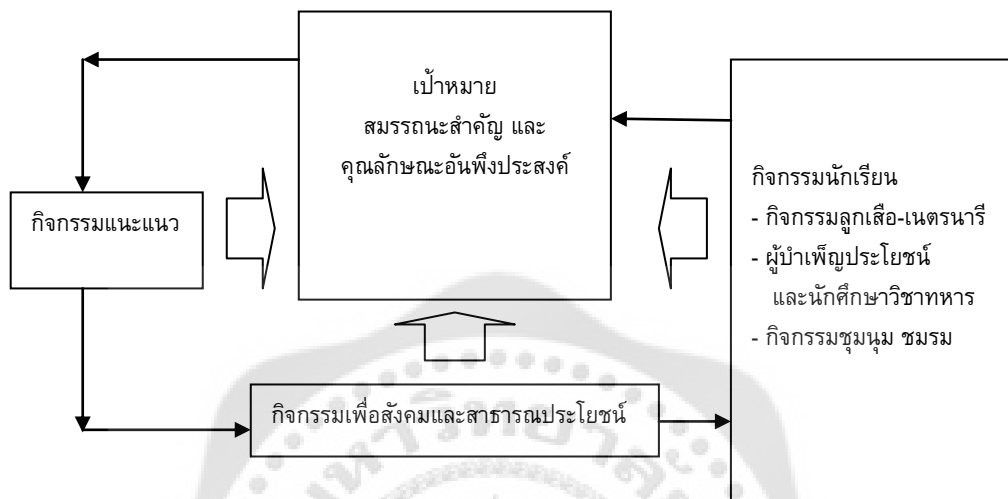
2.2 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม

ทั้งนี้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในข้อ 2.1 และ 2.2 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในข้อ 2.1 หรือ 2.2

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชนและท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึง

ความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม และการมีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสา พัฒนาต่างๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้ง 3 ลักษณะมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ดังแสดงในภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 การแสดงความสัมพันธ์ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หน้า 4

3.3 ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของการเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยและมีคุณภาพเพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ โดยปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ ดังนี้

เยาวภา อุตสาหกรรม (2547: 11-12) ให้ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่าเป็นกิจกรรมที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาโดยองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ให้มีศีลธรรมและจริยธรรม เป็นคนมีคุณภาพ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละ

บุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจและความถนัดโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

คำตัน วิชัยคำจร (2548: 6) กล่าวถึง กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่า เป็นการจัดกิจกรรมและสร้างประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนตามความสนใจ ความถนัด และความต้องการของนักเรียน มุ่งเน้นพัฒนาองค์รวมของความเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคมให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีคุณภาพ ส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตร ส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ

กฤษณะ คำสุวรรณ (2550: 30) กล่าวถึง กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่า เป็นการจัดกิจกรรมที่จัดอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการจัดด้วยรูปแบบและวิธีที่หลากหลายในการพัฒนาผู้เรียนตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ เพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่ผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์โดยได้ลงมือปฏิบัติจริง สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิต โดยการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ในสังคม ปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับตัว ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

นิตยา วงษ์กันยา (2552: 6) ได้ให้ความหมาย กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่า เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างเป็นกระบวนการ ด้วยรูปแบบ วิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม มุ่งสร้างเสริมเจตคติ คุณค่าชีวิต ปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับตัว และปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

จากความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพอย่างรอบด้านเพื่อความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม รู้จักพัฒนาตนเองและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เป็นกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนให้ใช้องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการบูรณาการองค์ความรู้ ทักษะและเจตคติที่เกิดจากการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติเพื่อส่งเสริมสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

3.4 หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 7) กล่าวถึง หลักการสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

1. มีการกำหนดเป้าหมายของการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน เป็นรูปธรรมและครอบคลุมผู้เรียนทุกคน

2. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพตามความสนใจ ความถนัด ความต้องการ และเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะ

3. เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่างๆ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ประเพณีและวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและอย่างสม่ำเสมอ

4. เป็นกิจกรรมที่ยึดหลักการมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน องค์กร และหน่วยงานอื่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

3.5 เป้าหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 7) ได้กำหนดเป้าหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ไขปัญหา การใช้ทักษะชีวิต การใช้เทคโนโลยีและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3.6 แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 7) ได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม โดยมีแนวการจัดกิจกรรมดังนี้

1. ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสมัครใจ
2. ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมผ่านประสบการณ์ที่หลากหลาย ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงตลอดจนสะท้อนความรู้ ทักษะและประสบการณ์ของผู้เรียน
3. จัดกิจกรรมอย่างสมดุลทั้ง 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ มีความสมดุลในการจัดกิจกรรมรายบุคคลและกิจกรรมกลุ่มรวมทั้งมีการจัดกิจกรรมในและนอกสถานศึกษา
4. จัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการโดยมีการสำรวจและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนอย่างเป็นระบบ เน้นการคิดวิเคราะห์และใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินกิจกรรม
5. ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้แบบร่วมมือมากกว่าเน้นการแข่งขันบนพื้นฐานการปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตย

สุพพัชรา ชัมเจริญ (2545: 23) ได้กล่าวถึง แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่า สถานศึกษาควรคำนึงถึงแนวการจัดดังต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น บูรณาการโครงการองค์ความรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น
2. จัดกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติ และความต้องการของผู้เรียนและชุมชน เช่น ชมรมทางวิชาการต่างๆ เป็นต้น

3. จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เป็นต้น

4. จัดกิจกรรมประเภทบริการด้านต่างๆ ฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

กิจกรรมนักเรียนอาจจัดได้ในหลายรูปแบบ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับ Gorton (1983: 410) ได้แบ่งกิจกรรมออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ไว้ 4 ประเภทใหญ่ ดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมนักเรียนในส่วนที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปกครองและการพิมพ์ (Student Government and Publication) ได้แก่ สภานักเรียน หนังสือพิมพ์นักเรียน หนังสือประจำปี และอื่นๆ

2. กิจกรรมกลุ่มการแสดง ได้แก่ การละคร การดนตรี การขับร้อง การโต้วาทีและอื่นๆ

3. กิจกรรมชมรมและองค์กรต่างๆ เช่น ชมรมหมากระดาน ชมรมถ่ายภาพ ชมรมภาษาอังกฤษและอื่นๆ

4. กิจกรรมการกีฬา เช่น ฟุตบอล บิงปอ เทนนิส บาสเกตบอล วายน้ำและอื่นๆ
การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ดำเนินงานจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลต่างๆ เพื่อวางแผนในการเตรียมจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545: 17)

1. กำหนดระเบียบของสถานศึกษา

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดระเบียบของสถานศึกษาว่าด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและบทบาทหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน

1.2 สืบหาข้อมูล ความพร้อมในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดำเนินการสืบหาข้อมูลเบื้องต้นตามความต้องการ ความสนใจ ความถนัดและความสามารถของผู้เรียนโดยมีครูเป็นที่ปรึกษา

2. ขออนุมัติจัดตั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

หัวหน้ากลุ่มกิจกรรมรวบรวมรายชื่อกิจกรรม ที่นักเรียนรวมกลุ่มกันคิดขึ้นและที่เป็น กิจกรรมที่โรงเรียนนำเสนอผู้บริหารโรงเรียน เพื่ออนุมัติโครงการโดยกำหนดระเบียบ ข้อบังคับในการจัดกิจกรรมให้ชัดเจน

3. การดำเนินงาน

3.1 ประชาสัมพันธ์ข้อมูลรายชื่อกิจกรรมต่างๆ โดยนักเรียนที่เป็นแกนนำ

3.2 สืบหาความต้องการของนักเรียน

3.3 ประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมเพื่อชี้แจงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร

3.4 ให้นักเรียนเลือกกิจกรรมตามความต้องการ โดยแบ่งจำนวนกิจกรรม

เหมาะสม

3.5 ครูปฐมนิเทศนักเรียนในแต่ละกิจกรรม เลือกตั้งคณะกรรมการต่างๆ ในแต่ละกิจกรรม

3.6 นักเรียนวางแผนการจัดกิจกรรม ปฏิทินปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละชั่วโมง

3.7 ดำเนินงานตามปฏิทิน

3.8 สรุปผลและประเมินผล

สุขพัชรา ชัมเจริญ (2545: 13) ได้เสนอขั้นตอนในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้ คือ

1. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
2. ประชุมชี้แจงคณะทำงาน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. สำรวจความต้องการที่จำเป็นของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ผู้เรียน โดยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบประเมิน
4. การวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหา ความต้องการที่จำเป็น โดยการนำผลของการสำรวจทั้งหมดมาวิเคราะห์ในกระบวนการเชิงระบบ
5. วางแผนการจัดทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยวางแผนระหว่างครู ผู้เรียน ผู้เกี่ยวข้อง จัดทำแผนงาน โครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทุกภาคเรียนตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 วางแผนการเตรียมตัวของครู

5.1.1 เลือกตั้งคณะกรรมการ

5.1.2 ตัดสินใจเลือกกิจกรรมนักเรียน

5.1.3 ศึกษาทำความเข้าใจ วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึง

ประสงค์

5.1.4 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษา

5.1.5 วิเคราะห์แนวจัดหลักสูตรและเวลาเรียน

5.1.6 จัดโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา

5.1.7 วางแผนปฏิบัติงาน โครงการปฏิทินปฏิบัติงานรายปี/รายภาค

5.1.8 จัดทำแผน โครงการ

5.1.9 ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง

5.2 ให้นักเรียนเลือกกิจกรรมตามความสนใจและความต้องการ

5.2.1 ปฐมนิเทศเกี่ยวกับเป้าหมายของหลักสูตร หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวัดและประเมินผล

5.2.2 บทบาทของนักเรียนในการทำงานกลุ่มโดยการเลือกตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ

5.2.3 การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ จัดกิจกรรม ประชุมวางแผนโครงการและ
ปฏิทินงาน

5.2.4 นักเรียนทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม

5.3 การเตรียมตัวผู้ปกครอง ชุมชน

5.3.1 ประชุมชี้แจง

5.3.2 การมีส่วนร่วมกิจกรรม

5.3.3 การประเมินผล

6. การดำเนินงานตามแผนงานโครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

7. นิเทศ ติดตามและประเมินผล

8. สรุปผลงานปฏิบัติงาน

9. ปรับปรุงแก้ไข

3.7 ขอบข่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 8) สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้
หลายหลายรูปแบบ และวิธีการโดยมีขอบข่าย ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ให้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น
ในลักษณะเป็นกระบวนการ เชิงบูรณาการ โดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนสามารถ
บูรณาการระหว่างกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

2. เป็นกิจกรรมที่ตอบสนองความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียน
ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นการให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวิชาความรู้ อาชีพและการดำเนิน
ชีวิตที่ดีงาม ตลอดจนเห็นแนวทางในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ

3. เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝัง และส่งเสริมจิตสำนึกการทำประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะ
ต่างๆ สนับสนุนค่านิยมที่ดีงาม และเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4. เป็นกิจกรรมที่ฝึกการทำงานและการให้บริการด้านต่างๆ ทั้งที่เป็นประโยชน์
ต่อตนเองและต่อส่วนรวม เพื่อเสริมสร้างความมีน้ำใจ ความเอื้ออาทร ความเป็นพลเมืองดี และ
ความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม

3.8 การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 14 -16) กล่าวว่า การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง
สถานศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้ตามความเหมาะสม ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. กรรมการสถานศึกษา

1.1 ให้ความเป็นชอบและมีส่วนร่วมในการกำหนดวางแผนดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.2 ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความเหมาะสม

2. ผู้บริหารสถานศึกษา

2.1 พัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และมีความทันสมัยในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสถานการณ์ปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

2.2 สร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐ และภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม

2.3 แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบความสำเร็จกับหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

3. ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม

3.1 ศึกษาหลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม การประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย

3.2 ชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้เรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.3 ร่วมกับผู้เรียนออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียน และเป็นไปตามหลักการ ปรัชญาและแนวการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน

3.4 ส่งเสริม กระตุ้น และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในการจัดทำแผนงาน โครงการร่วมปฏิบัติกิจกรรมและการประเมินผล

3.5 ให้คำปรึกษา ดูแล ติดตาม ประสานงาน และอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนในการร่วมกิจกรรมให้เป็นไปตามแผนโดยคำนึงถึงความปลอดภัย

3.6 ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน และซ่อมเสริมกรณี que ผู้เรียน ไม่ผ่านเกณฑ์ พร้อมจัดทำเอกสารหลักฐานการประเมินผล

3.7 รายงานผลการดำเนินกิจกรรมให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ แล้วนำผลการจัดกิจกรรมมาพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข

3.8 แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบความสำเร็จกับหน่วยงาน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

4. ผู้เรียน

4.1 ศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ตนเอง และเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถหรือตามข้อเสนอแนะของสถานศึกษา

4.2 เข้าร่วมการปฐมนิเทศจากครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม

4.3 ร่วมประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ตามลักษณะของกิจกรรม

4.4 ร่วมประชุมจัดทำแผนงาน โครงการ ปฏิทินงานและปฏิบัติกิจกรรมด้วยความเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ

4.5 ร่วมประเมินการปฏิบัติกิจกรรม และนำผลมาพัฒนาตนเองและนำเสนอผลการปฏิบัติกิจกรรมต่อครูผู้รับผิดชอบ

4.6 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดประสบการณ์ ทบทวน และสะท้อนความรู้สึกละเอียดหลังการปฏิบัติกิจกรรม (AAR) รวมทั้งสร้างเครือข่ายจิตอาสาและขยายผลต่อยอดสู่ความยั่งยืน

กรมวิชาการ (2546ก: 8 -11) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรจัดขึ้นตามความพร้อมของสถานศึกษา ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน โดยเน้นความหลากหลายทั้งรูปแบบและวิธีการ เน้นการปฏิบัติจริงเป็นหมู่คณะ สัมพันธ์กับชีวิตของผู้เรียนรวมทั้งมีการตรวจสอบประเมินผลในสภาพจริง การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จึงมีขั้นตอนการดำเนินการที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นเตรียมความพร้อม เป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องเตรียมวางแผนและเตรียมความพร้อม เพื่อให้การจัดกิจกรรมทุกประเภทดำเนินการได้บรรลุเป้าหมาย สิ่งสำคัญที่โรงเรียนจะต้องมีการเตรียมพร้อม ได้แก่

1.1 การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร บุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าหมวด หัวหน้างานครูที่ปรึกษาและผู้เรียนที่ปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งแต่ละฝ่ายต่างมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบร่วมกัน ดังนี้

1. กรรมการสถานศึกษา

1.1 เห็นชอบแผนงานโครงการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.2 อำนวยความสะดวก ประสานงาน

1.3 ให้คำปรึกษาแนะนำ

2. ผู้บริหารสถานศึกษา

2.1 จัดทำระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของแต่ละ

สถานที่

2.2 แต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบ

2.3 ให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในด้านการจัดสรรงบประมาณ การอนุมัติแผนดำเนินการ การใช้อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และการติดต่อประสานงานกับแหล่งการเรียนรู้ หรือการแสวงหาความร่วมมือจากบุคคลภายในและนอกสถานที่

2.4 การให้คำปรึกษา แนะนำ นิเทศ ติดตามประเมินผล

3. หัวหน้าหมวด/หัวหน้างาน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละประเภท

- 3.1 กำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานของกิจกรรมแต่ละประเภทให้เป็นไปตามแผนงาน
- 3.2 พัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในกลุ่มของครู อาจารย์และผู้นำนักเรียน
- 3.3 ประสานความร่วมมือกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมได้ตามแผนงาน
- 3.4 ให้คำปรึกษา แนะนำ นิเทศติดตาม ประเมินผลในภาพรวมของกิจกรรมแต่ละประเภท

3.5 ให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน

4. ครูที่ปรึกษากิจกรรม

- 4.1 กำหนดขอบข่าย วัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติของกิจกรรม
- 4.2 รับสมัครผู้เรียนเข้ากิจกรรม
- 4.3 ประชุมนิเทศ
- 4.4 จัดให้เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารกิจกรรม
- 4.5 ให้คำปรึกษา แนะนำ การปฏิบัติกิจกรรมทั้งการวางแผนโครงการ
โครงการ การปฏิบัติกิจกรรม การวัดและประเมินผลกิจกรรม
- 4.6 ตรวจสอบเวลาการร่วมกิจกรรม
- 4.7 ประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม
- 4.8 บันทึกพฤติกรรมลงในสมุดพกความดีของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- 4.9 จัดให้ผู้เรียนแสดงความสามารถ/ผลงานผู้เรียน
- 4.10 ให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้เรียน

5. ผู้เรียน

- 5.1 เข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ
- 5.2 รับการปฐมนิเทศจากครูที่ปรึกษากิจกรรม
- 5.3 เลือกคณะกรรมการดำเนินงานในกิจกรรมที่เข้าร่วม
- 5.4 ประชุมวางแผนจัดทำแผนงานโครงการและปฏิทินงาน
- 5.5 ปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน / โครงการ
- 5.6 ประเมินผลการทำงาน สรุปลงผลการปฏิบัติกิจกรรม

1.2 การเตรียมความพร้อมด้านอาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละประเภทให้มีประสิทธิภาพนั้นความพร้อมด้านอาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้เรียนจะใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ได้ ซึ่งจะต้องจัดให้เหมาะสมกับลักษณะและประเภทของแต่ละกิจกรรม จำนวนกลุ่มผู้เรียน โดยจัดทำบัญชีในการใช้หรือตารางควบคุมการใช้อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถ ใช้

ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่าย หรือบางครั้งอาจต้องใช้แหล่งการเรียนรู้ภายนอก สถานศึกษาร่วมด้วย ซึ่งสถานศึกษาต้องมีแผนงานที่มีการติดต่อประสานงานไว้ล่วงหน้า

1.3 การจัดกลุ่มผู้เรียนสามารถจัดได้หลายรูปแบบ โดยพิจารณาตามความเหมาะสมของจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม ดังนี้

1.3.1 จัดกลุ่มตามระดับชั้น ได้แก่ กลุ่มเด็กลักษณะนี้จะมีช่วงอายุที่ใกล้เคียงกัน ความรู้ความสามารถไม่แตกต่างกันมาก แล้วแบ่งกลุ่มย่อยๆ ตามความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

1.3.2 จัดกลุ่มตามกิจกรรมและแบ่งกลุ่มย่อยตามความรู้ ความสามารถของผู้เรียน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มระดับพื้นฐาน กลุ่มระดับกลางและกลุ่มระดับสูง

1.3.3 จัดกลุ่มโดยให้มีเด็กทุกระดับชั้นอยู่ในกลุ่มเดียวกัน กิจกรรมที่จัดลักษณะนี้จะฝึกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่างๆ เช่น การเอื้อเฟื้อ ความมีระเบียบวินัย การอยู่ร่วมกัน

ทั้งนี้ในการจัดกลุ่มสามารถยืดหยุ่น หมุนเวียนไปได้ตามความเหมาะสมแล้วแต่กิจกรรม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้ร่วมกิจกรรมเป็นสำคัญ

1.4 การจัดเวลาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสามารถจัดได้หลายลักษณะ ดังนี้

1.4.1 จัดกิจกรรมโดยใช้เวลาในหลักสูตร ตามที่กำหนดไว้ในแต่ละสถานศึกษา เช่น กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมลูกเสือ กิจกรรมเนตรนารี กิจกรรมยุวกาชาด ฯลฯ

1.4.2 จัดกิจกรรมโดยใช้เวลาในช่วงเปิดเรียนโดยไม่ใช้เวลาในหลักสูตร เช่น ตอนเช้า ตอนพักเที่ยงและตอนเลิกเรียน เป็นต้น กิจกรรมที่จัด ได้แก่ กิจกรรมห้องสมุด กิจกรรมประชาธิปไตย ฯลฯ

1.4.3 จัดกิจกรรมโดยใช้เวลาว่างตามช่วงเวลาที่เหมาะสม โดยจัดเป็นโครงการระยะสั้น หรือโครงการต่อเนื่องตลอดปี เช่น โครงการฝึกอาชีพ โครงการวันสำคัญ โครงการแข่งขันกีฬา โครงการเข้าค่ายคุณธรรม จริยธรรม โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ทั้งนี้การใช้เวลาจัดกิจกรรมควรให้สอดคล้องกลมกลืนไปกับกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร และนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน

2. การปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนส่งผลให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และมีประสบการณ์หลากหลายและสร้างจิตสำนึกที่ดี จะต้องเป็นกิจกรรมที่มีความหมายแก่ผู้เรียน คือ สนองความสนใจ ความถนัด ความสามารถและความต้องการของแต่ละบุคคล จึงจะสามารถดึงศักยภาพความสามารถพิเศษที่เขงอยู่ในตัวผู้เรียนออกมาให้ปรากฏเด่นชัด สร้างความภาคภูมิใจ มีจิตสำนึกที่ดี และมีคุณลักษณะนิสัยเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจึงมีหลักการ ดังนี้

2.1 เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมวางแผน หรือโครงการที่สัมพันธ์กับความสนใจ ความต้องการตามวัยของผู้เรียนและเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตจริง

2.2 เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติจริงร่วมกันเป็นหมู่คณะ โดยเน้นกระบวนการกลุ่ม

2.3 เป็นกิจกรรมบูรณาการที่นำความรู้ หรือวิชาการในห้องเรียนมาสู่การปฏิบัติ ค้นพบองค์ความรู้ใหม่ทั้งในงานเชิงทักษะ งานศิลปะ งานอาชีพ และงานพัฒนาคุณภาพชีวิต

2.4 เป็นกิจกรรมที่เสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด สถานศึกษา ชุมชน และ ต่อยอดภูมิปัญญาไทย

3. การประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกช่วงชั้นการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามความถนัดและความสนใจให้เต็มศักยภาพ โดย มุ่งเน้นการพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมในการ จัดพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม ซึ่ง ผู้เรียนต้องผ่านเกณฑ์การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามที่สถานศึกษากำหนด จึงจะผ่านเกณฑ์ ในการประเมินช่วงชั้น

3.1 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม

3.1.1 ผู้รับผิดชอบกิจกรรม ต้องประเมินการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนตาม จุดประสงค์ของแต่ละกิจกรรม โดยประเมินจากพฤติกรรม การปฏิบัติกิจกรรม และผลการปฏิบัติ กิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริง

3.1.2 ผู้รับผิดชอบกิจกรรมตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนว่าเป็นไป ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้หรือไม่

3.1.3 ในกรณีที่มีกิจกรรมใดต้องใช้เวลาปฏิบัติตลอดปี เมื่อสิ้นภาคเรียนแรก ผู้รับผิดชอบกิจกรรมควรจัดให้มีการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน เพื่อสรุปผลความ ก้าวหน้าและสภาพของการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนระยะหนึ่งก่อน เพื่อการปรับปรุงแก้ไข หรือ ส่งเสริมการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ และให้มีการ รายงานผลของการประเมินให้ผู้ปกครองทราบ โดยทำการประเมินตามจุดประสงค์ของกิจกรรม และ นำผลการประเมินนั้นไปรวมกับผลการประเมินการรวมกิจกรรมในภาคเรียนที่สอง เพื่อตัดสินผลการ ประเมินการผ่านจุดประสงค์สำคัญของกิจกรรม เมื่อสิ้นสุดการศึกษา

3.1.4 ตัดสินให้ผู้เรียนที่ผ่านจุดประสงค์สำคัญของกิจกรรม และมีเวลาเข้าร่วม กิจกรรมครบตามเกณฑ์ให้เป็นผู้ผ่านการประเมินผลการร่วมกิจกรรม ผู้เรียนที่มีผลการประเมิน บกพร่องในเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่ง จะเป็นผู้ไม่ผ่านการประเมินผลการร่วมกิจกรรม จะต้องซ่อมเสริม ข้อบกพร่องให้ผ่านเกณฑ์ก่อนจึงจะได้รับการตัดสินให้ผ่านกิจกรรม

3.2 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านช่วงชั้น

เป็นการประเมินสรุปผลการผ่านกิจกรรมตลอดช่วงชั้นของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อ นำผลไปพิจารณาตัดสินการผ่านช่วงชั้น โดยมีขั้นตอนปฏิบัติ ดังนี้

3.2.1 กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนทุกคนตลอดช่วงชั้น

3.2.2 ผู้รับผิดชอบสรุปและประเมินผลการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3.2.3 เสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาตัดสินและอนุมัติการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านช่วงชั้นต่อไป

3.3 การตัดสินการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเป็นเงื่อนไขสำคัญอีกประการหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผู้เรียนทุกคนจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมให้ครบถ้วนและผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จึงจะได้รับการพิจารณาตัดสิน และอนุมัติผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านช่วงชั้นต่อไป

3.3.1 การประเมินผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรม ผู้รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละกิจกรรม และผู้เกี่ยวข้องดำเนินการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนตามจุดประสงค์ของกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงเวลาของกิจกรรม โดยรวบรวมจากบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมและผลการปฏิบัติกิจกรรมและตัดสินผลการเข้าร่วมกิจกรรมเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรม

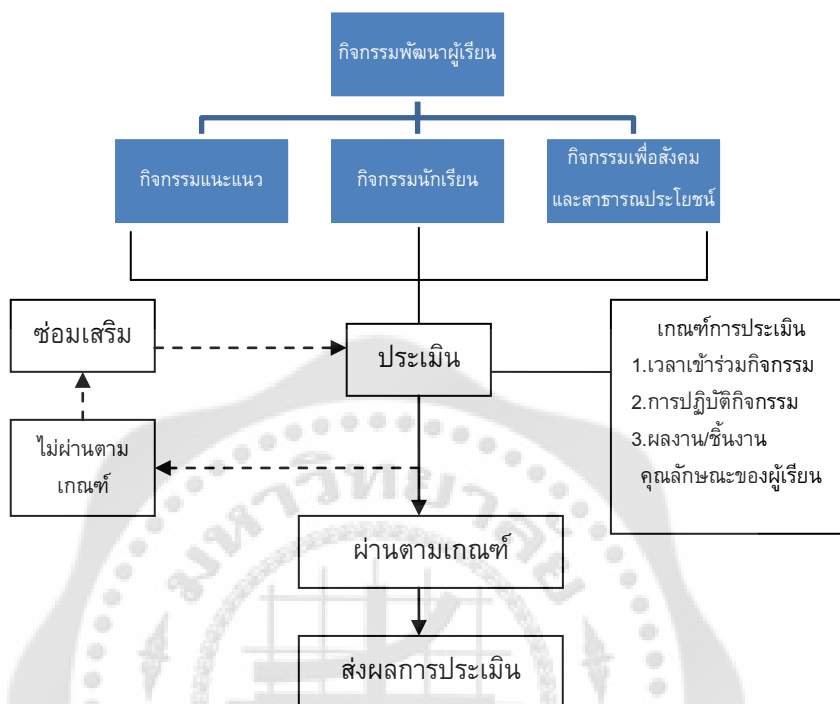
3.3.2 การตัดสินผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้ประเมินและตัดสินเป็นรายกิจกรรม โดยพิจารณาจากผลการประเมินตามจุดประสงค์สำคัญของกิจกรรมกับเวลาที่เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละกิจกรรมแล้วตัดสินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3.3.3 การแจ้งผลการประเมินระดับผลการประเมินในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามแนวทางที่สถานศึกษากำหนด เมื่อได้รับผลการเข้าร่วมกิจกรรมแล้วควรแจ้งให้ผู้เรียนทราบโดยเร็ว และให้ผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินได้ทำการซ่อมเสริมให้ผ่านทุกๆกิจกรรม ในขณะเดียวกันให้แจ้งผลการประเมินให้ฝ่ายทะเบียนของสถานศึกษาบันทึกผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนแต่ละคนสะสมไว้เป็นหลักฐาน

3.3.4 การสรุปผลการประเมินผ่านช่วงชั้น เมื่อจบช่วงชั้นนายทะเบียนจะรวบรวมผลการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนแต่ละคนตลอดจนช่วงชั้นผู้เรียนที่มีผลการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมได้ครบตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จะได้รับการพิจารณาให้ผ่านช่วงชั้นร่วมกับเกณฑ์มาตรฐานการผ่านช่วงชั้นอื่นๆ ผู้เรียนที่มีผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่ครบตามเกณฑ์ที่ทางสถานศึกษากำหนดจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่อไปให้ครบตามเกณฑ์ จึงจะได้รับการพิจารณาให้ผ่านช่วงชั้น

แนวทางการประเมิน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีแนวทางในการประเมินดังแสดงในภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 แสดงแนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หน้า 10

สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2 ประการ คือ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม และการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสินใจ

1. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1.1 ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

1.2 ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน ชิ้นงาน คุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลายเน้นการมีส่วนร่วมของเกี่ยวข้องในการปฏิบัติกิจกรรม

1.3 ผู้เรียนที่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงานชิ้นงาน คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด เป็นผู้ผ่านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรมและนำผลการประเมิน ไปบันทึกในระเบียบแสดงผลการเรียน

1.4 ผู้เรียนที่มีผลการประเมิน “ไม่ผ่าน” ในเกณฑ์เวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรม และผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนด การประเมินผล กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนครู หรือผู้รับผิดชอบต้องดำเนินการซ่อมเสริม และประเมินจนผ่านทั้งนี้ควร ดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้น ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา

2. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสินในการประเมินกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนเพื่อการตัดสินใจเลื่อนชั้นและจบระดับการศึกษาเป็นการประเมินการผ่านกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค เพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อเลื่อนชั้นและ ประมวลผลรวมในปีสุดท้ายเพื่อการจบแต่ละระดับการศึกษา โดยการดำเนินการดังกล่าวมีแนวทาง ในการปฏิบัติดังนี้

2.1 กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนของผู้เรียนทุกคนตลอดระดับการศึกษา

2.2 ผู้รับผิดชอบสรุป และตัดสินผลการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียน เป็นรายบุคคลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด เกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษาที่สถานศึกษา กำหนดนั้น ผู้เรียนจะต้องผ่านกิจกรรม 3 กิจกรรมสำคัญ ดังนี้

2.2.1 กิจกรรมแนะแนว

2.2.2 กิจกรรมนักเรียน ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญ ประโยชน์และนักศึกษาวิชาทหาร และกิจกรรมชุมนุม ชมรม

2.2.3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

2.3 ผู้รับผิดชอบเสนอผลการประเมินต่อคณะกรรมการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้ความเห็นชอบ

2.4 ผู้รับผิดชอบเสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณา เพื่ออนุมัติผลการประเมิน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านเกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษา

เกณฑ์การตัดสิน

ผู้เรียนจะต้องได้รับการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษา กำหนดโดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินอย่างเหมาะสม ดังนี้

1. กำหนดคุณภาพหรือเกณฑ์ในการประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานกำหนดไว้ 2 ระดับ คือ ผ่าน และไม่ผ่าน

2. กำหนดประเด็นการประเมินให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ในแต่ละกิจกรรมและ กำหนดเกณฑ์การผ่านการประเมิน ดังนี้

2.1 เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินรายกิจกรรม

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ปฏิบัติกิจกรรม และ มีผลงาน ชิ้นงาน คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

2.2 เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายปี/รายภาค

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญ ทั้ง 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญ กิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งจากทั้ง 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

2.3 เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อจบระดับการศึกษา

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ทุกชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” บางชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

แนวทางการแก้ไขนักเรียนกรณีไม่ผ่านเกณฑ์

กรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านกิจกรรมให้เป็นที่ของครูหรือผู้รับผิดชอบกิจกรรมนั้นๆ ที่จะต้องซ่อมเสริม โดยให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมจนครบตามเวลาที่ขาดหรือปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั้น แล้วจึงประเมินให้ผ่านกิจกรรมเพื่อบันทึกในเบียนแสดงผลการเรียน ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้รายงานผู้บริหารสถานศึกษาทราบ เพื่อดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็นรายกรณีไป

4. คู่มือ

การดำเนินงานทุกอย่างจำเป็นต้องมีหลักการและแนวทางชี้แนะ เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมาย คู่มือจึงเป็นสิ่งที่จัดทำขึ้นเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการ และแนวทางปฏิบัติที่จะทำให้การดำเนินงานการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในกรอบตามทิศทางที่ต้องการ

4.1 ความหมายของคู่มือ

ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคู่มือในการปฏิบัติงาน เพราะคู่มือเป็นสิ่งที่กำหนดจุดมุ่งหมายของกิจกรรมเป็นแนวทาง และวิธีการดำเนินงานตลอดจนวัดผลและประเมินผล เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายนั้น ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

ปราณี กรุณวงษ์ (2546: 10) ได้ให้ความหมายว่า คู่มือเป็นหนังสือที่ใช้ควบคู่ไปกับการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ใช้คู่มือนำไปศึกษา ทำความเข้าใจและปฏิบัติตามให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

เยาวภา อูส์าร์ฤทธิ (2547: 61) อธิบายความหมายของคู่มือว่า เป็นหนังสือที่เขียนขึ้น เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ใช้เครื่องมือได้ศึกษาทำความเข้าใจและง่ายต่อการปฏิบัติตามได้ในการทำ กิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

คณิต จิตเจริญทวีโชค (2548: 43) ได้ให้ความหมายว่า คู่มือเป็นหนังสือที่เขียนขึ้นมา เพื่อให้ความรู้กับผู้อ่านในการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมุ่งหวังให้ผู้อ่านได้ศึกษาทำความเข้าใจด้วยตนเองและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เป็นแนวทางดำเนินการได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

อร่าม เสือเดช (2549: 5) ได้ให้ความหมายว่า คู่มือ หมายถึง หนังสือที่ให้ความรู้ เกี่ยวกับการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแก่ผู้ใช้ โดยมุ่งหวังให้ผู้อ่านหรือผู้ใช้เข้าใจและสามารถดำเนินการ ในเรื่องนั้นๆ ด้วยตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

จากความหมายของคู่มือดังกล่าว สรุปได้ว่า คู่มือ หมายถึง หนังสือที่เขียนขึ้นเพื่อเป็น แนวทางให้ผู้ใช้อุปกรณ์ได้ศึกษาทำความเข้าใจ ข้อพึงปฏิบัติ เพื่อส่งเสริม ประกอบการเรียน การจัด กิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม

4.2 ประเภทคู่มือ

ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์; และ คนอื่นๆ (2535: 77) ได้อธิบายเกี่ยวกับประเภทของ คู่มือว่ามี 2 ประเภท ได้แก่

1. คู่มือการสอนหรือคู่มือการจัดกิจกรรม เป็นคู่มือที่ให้ความรู้และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับหลักสูตรการสอนและการจัดกิจกรรมของการเรียนรู้ เช่น คู่มือการอบรมนักเรียนหน้าเสาธง คู่มือการจัดกิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน เป็นต้น

2. คู่มือหนังสือเรียน เป็นคู่มือที่จัดขึ้นควบคู่กับหนังสือเรียนที่เราต้องการอธิบายให้ ใช้หนังสือเล่มนั้น ๆ ให้ถูกต้องอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องกับ เนื้อหาในหนังสือเรียน จึงมีลักษณะกึ่งแผนการสอน กึ่งคู่มือนักเรียน

ปรีชา ช่างขวัญยืน; และ คนอื่นๆ (2539: 127-132) ได้อธิบายเกี่ยวกับประเภทของ คู่มือว่ามี 3 ประเภท คือ

1. คู่มือครู เป็นหนังสือที่ให้แนวทางและคำแนะนำแก่ครู เกี่ยวกับสาระ วิธีการ กิจกรรม สื่อวัสดุอุปกรณ์ และแหล่งข้อมูลอ้างอิงต่างๆ ปกติมักใช้ควบคู่กับตำราเรียน เช่น คู่มือจัด กิจกรรมบูรณาการสำหรับเด็กประถมวัย คู่มือปฏิบัติการนิเวศวิทยา เป็นต้น

2. คู่มือผู้เรียน: แบบฝึกปฏิบัติ คือ หนังสือที่ผู้เรียนใช้ควบคู่ไปกับตำราที่เรียนปกติ จะประกอบไปด้วยสาระคำสั่ง แบบฝึกหัด ปัญหาหรือคำถาม ที่วางสำหรับเขียนคำตอบและการ ทดสอบ ปัจจุบันคู่มือผู้เรียนไม่เพียงแต่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ควบคู่กับหนังสือตำราเท่านั้น แต่อาจใช้เป็น คู่มือสำหรับการเรียนศึกษาควบคู่ไปกับหนังสืออื่น ๆ ที่ทำหน้าที่แทนครูหรือตำรา เช่น บทเรียน วิดิทัศน์ บทเรียนทางไกล ภาพยนตร์ หรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น

3. คู่มือทั่วไป เป็นหนังสือที่ให้ข้อความรู้เกี่ยวกับการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแก่ผู้อ่านโดยมุ่งหวังให้ผู้อ่านหรือผู้ใช้มีความเข้าใจ และสามารถดำเนินการในเรื่องนั้นด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม

ระดับ เรื่องมาลัย (2542: 98) ได้อธิบายเกี่ยวกับประเภทของคู่มือว่า แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. คู่มือการสอนหรือคู่มือการจัดกิจกรรม เป็นคู่มือที่ให้เนื้อหาสาระความรู้ และคุณธรรมในโรงเรียน คู่มือการอบรมหน้าเสาธง คู่มือการจัดกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน เป็นต้น
2. คู่มือหนังสือเรียน เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นควบคู่กับหนังสือเรียน
3. คู่มือการใช้สื่อ หรือนวัตกรรมเป็นการเผยแพร่ผลงานของครูเพื่อให้ผู้อื่นนำไปใช้ให้ถูกต้องจึงต้องจัดทำคู่มือการใช้ การจัดทำสื่อชุดการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เป็นต้น

ปราณี รุณวงษ์ (2546: 11) ได้อธิบายเกี่ยวกับประเภทของคู่มือว่า แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. คู่มือเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตร เป็นคู่มือที่เสนอแนะแนวทางเทคนิควิธีการสอน การใช้สื่อหรือนวัตกรรมที่สัมพันธ์กับวิชาใดวิชาหนึ่งหรือระดับชั้นเรียนต่างๆที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนั้น ๆ
2. คู่มือการจัดกิจกรรมการสอนทั่วไป เป็นคู่มือที่เสนอแนะแนวทางหรือเทคนิควิธีการ ดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
3. คู่มือโดยตรง เช่น คู่มือการจัดกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน คู่มือการจัดกิจกรรมโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

จากแนวคิดเกี่ยวกับประเภทของคู่มือดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า คู่มือแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. คู่มือเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตร เป็นคู่มือที่เสนอแนะแนวทางหรือเทคนิควิธีการสอน การใช้สื่อหรือนวัตกรรมที่สัมพันธ์กับวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือระดับชั้นเรียนต่างๆที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนั้นๆ เช่น คู่มือรายวิชา คู่มือระดับชั้นเรียน คู่มือการใช้สื่อนวัตกรรม การเรียนการสอน เป็นต้น
2. คู่มือการจัดกิจกรรมการสอนทั่วไป เป็นคู่มือที่เสนอแนะแนวทางหรือเทคนิควิธีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้และเป็นคู่มือที่มีได้เกี่ยวข้องกับเนื้อหาหรือคำอธิบายรายวิชาใดวิชาหนึ่งโดยตรง เช่น คู่มือการจัดกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน คู่มือการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม

1.3 วิธีการใช้คู่มือ

1.4 คำแนะนำ

2. เนื้อหาสาระที่จะสอน ปกติจะมีการให้เนื้อหาสาระพร้อมที่จะสอน โดยมีคำชี้แจงหรือคำอธิบายประกอบและอาจมีการวิเคราะห์เนื้อหาสาระให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจที่จะอ่าน

3. การเตรียมการสอน ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

3.1 การเตรียมสถานที่ วัสดุ สื่อ อุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็น

3.2 การเตรียมวัสดุ เอกสารประกอบการสอน แบบฝึกหัดและแบบปฏิบัติ

ข้อสอบ คำเฉลย

3.3 การติดต่อประสานงานที่จำเป็น

4. กระบวนการ วิธีการ กิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนนี้นับว่าเป็นส่วนสำคัญของคู่มือ คู่มือครูจำเป็นต้องให้ข้อมูลหรือรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

4.1 คำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอน และวิธีการดำเนินการสอน

4.2 คำแนะนำและตัวอย่างเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนที่จะช่วยให้การสอนบรรลุ

เหตุผล

4.3 คำถาม ตัวอย่าง แบบฝึกหัด และสื่อต่างๆ ที่ใช้ในการสอน

4.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำ ไม่ควรทำ ซึ่งมักจะมาจากประสบการณ์ของผู้เขียน

ผู้เขียน

5. การวัดและการประเมินผล คู่มือที่ดีควรจะให้คำแนะนำที่เกี่ยวข้องกับการสอนอย่างครบถ้วน การวัดและการประเมินผลการสอน นับเป็นองค์ประกอบสำคัญของการสอนอีกองค์ประกอบหนึ่งที่คู่มือจำเป็นต้องให้รายละเอียดต่างๆ เช่น เครื่องมือวัดผล วิธีวัดผล เกณฑ์การประเมินผล

6. ความรู้เสริม คู่มือครูที่ดีจะต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้ และสามารถคาดคะเนได้ว่าผู้ใช้มักประสบปัญหาในเรื่องใด และจัดหาหรือจัดทำคู่มือที่จะช่วยส่งเสริมความรู้ของครูอันจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

7. ปัญหาและคำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันและการแก้ปัญหา ผู้เขียนเครื่องมือควรจะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในเรื่องที่เขียน ซึ่งจะช่วยให้รู้ว่าการดำเนินการในเรื่องนั้นๆ มักจะมีปัญหาอะไรเกิดขึ้น และจุดอ่อนในเรื่องนั้นมีอะไรบ้าง

8. แหล่งข้อมูลและแหล่งอ้างอิงต่างๆ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

มงคล ลีลาชนากร (2546: 41) ได้จัดทำคู่มือประกอบการสอนหลักสูตรการใช้โปรแกรมประมวลผลคำของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน โดยมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ปก
2. คำนำ
3. สารบัญ
4. คำแนะนำการใช้คู่มือ
5. ไบเตรียมการสอน
  - 5.1 วัตถุประสงค์
  - 5.2 วิธีสอน
  - 5.3 หัวข้อหลักสูตร
  - 5.4 สื่อการสอน
  - 5.5 แบบฝึกหัดตามใบงาน
  - 5.6 การวัดผลจากใบงาน / ใบทดสอบ
6. ใบข้อมูล เนื้อหาตามหัวข้อวิชาเรียงตามลำดับ
7. ใบงาน

มนตรี ชมชื่น (2548: 61) ได้สรุปแนวคิดองค์ประกอบของคู่มือไว้ว่า คู่มือที่ดีนั้นต้องมีแหล่งข้อมูลและแหล่งอ้างอิงที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านหรือผู้ใช้ในการค้นคว้าเรื่องต่างๆอย่างลึกซึ้งและง่ายต่อความเข้าใจโดยประกอบไปด้วย คำชี้แจงในการใช้คู่มือ เนื้อหาของเรื่องที่จะค้นคว้าในทุกด้าน วิธีการนำไปใช้ และการแนะนำแหล่งความรู้อ้างอิงต่างๆ

จากการศึกษาองค์ประกอบของการจัดทำคู่มือที่ดีนั้น พอสรุปได้ว่า คู่มือมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ มีคำชี้แจงในการใช้คู่มือ มีเนื้อหาสาระและคำอธิบายวิธีการหรือแนวทางการปฏิบัติ การเตรียมการเกี่ยวกับการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าใจง่าย มีคำแนะนำเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้อ่านหรือผู้นำคู่มือไปปฏิบัติได้ถูกต้อง ตลอดจนมีคำแนะนำแหล่งความรู้อ้างอิงที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษาค้นคว้า

4.4 ลักษณะที่ดีของคู่มือ

ในการพัฒนาคู่มือขึ้นมาจำเป็นต้องคำนึงถึงลักษณะคู่มือเป็นสำคัญเพราะผู้ใช้หรือศึกษาคู่มือนั้น จะให้ความสนใจหรือไม่ขึ้นอยู่กับลักษณะของคู่มือที่ดีนั่นเอง

คีรีบูร จงวุฒิเวศย์; และ มาเรียม นิลพันธ์ (2542: 17-18) ได้อธิบายเกี่ยวกับลักษณะคู่มือที่ดีไว้ 3 ด้าน คือ

1. ด้านเนื้อหา

- 1.1 เนื้อหาสาระหรือรายละเอียดในคู่มือควรตรงกับเรื่องที่ศึกษาและไม่ยากจนเกินไปจนทำให้ไม่มีผู้สนใจที่จะหยิบอ่าน
- 1.2 การนำเสนอเนื้อหา ควรให้เหมาะสมกับพื้นความรู้ของผู้ที่จะศึกษา
- 1.3 ข้อมูลที่มีในคู่มือ ผู้อ่านสามารถประยุกต์ใช้ได้
- 1.4 เนื้อหาควรเหมาะสมที่จะนำไปอ้างอิงได้

1.5 ควรมีกรณีตัวอย่างประกอบในบางเรื่อง เพื่อจะได้ทำความเข้าใจง่าย

1.6 ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาของกลุ่มมือให้ทันสมัยเสมอ

2. ด้านรูปแบบ

2.1 ตัวอักษรที่ใช้ควรมีตัวโต และมีรูปแบบที่ชัดเจน อ่านง่าย เหมาะกับการใช้

เครื่องมือ

2.2 ควรมีภาพหรือตัวอย่างประกอบเนื้อหา

2.3 ลักษณะการจัดรูปเล่ม ควรทำให้น่าสนใจ

2.4 การใช้ภาษาควรให้เข้าใจง่ายเหมาะกับผู้ใช้คู่มือ

2.5 กระบวนการนำเสนอควรเป็นระบบจากง่ายไปหายากหรือเป็นเรื่อง ๆ

ให้ชัดเจน

3. ด้านการนำไปใช้

3.1 ควรระบุขั้นตอน วิธีการใช้ให้ชัดเจน

3.2 มีแผนภูมิ ตาราง ตัวอย่างประกอบให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

3.3 มีข้อมูลเพื่อสามารถประสานงานต่าง ๆ ได้สะดวกและรวดเร็ว

3.4 บอกสิทธิประโยชน์และข้อควรปฏิบัติให้เข้าใจง่าย

สมมาตร ปรุงสุวรรณ (2544: 83) ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับคู่มือที่ดีควรมีลักษณะในประเด็นหลัก ๆ ด้านเนื้อหาที่ถูกต้องและครอบคลุมสาระของคู่มือนั้น ๆ การจัดลำดับของข้อมูลนำเสนอเป็นขั้นตอนเข้าใจง่าย รายละเอียดของคู่มือต้องเข้าใจง่าย ผู้ศึกษาคู่มือเมื่ออ่านแล้วสามารถนำไปปฏิบัติตามได้และรูปแบบของคู่มือควรมีความสวยงาม ทนต่อการใช้

เรื่องชัย จรุงศิริวัฒน์ (2553: ออนไลน์) ได้อธิบายเกี่ยวกับลักษณะคู่มือที่ดีไว้

3 ลักษณะ คือ

1. Manual Book เป็นคำแนะนำการใช้งานเป็นลำดับขั้นตอน สั้น ๆ กระชับ เช่น คู่มือการใช้กล้องดิจิทัลที่แถมมาพร้อมกับกล้อง เป็นต้น

2. Cook Book เป็นการเพิ่มเติมจาก Manual Book โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Flow Chart) พร้อมคำอธิบายในส่วนต่าง ๆ อย่างละเอียด

3. Tips Book เป็นการเพิ่มเติมจาก Cook Book โดยมีประสบการณ์เข้ามาด้วย เช่น สิ่งที่ต้องทำ ไม่ควรทำ สิ่งที่ได้ ทำไม่ได้ สิ่งที่ต้องระวัง กรณีศึกษาต่างๆ เป็นต้น

ดังนั้น ลักษณะของคู่มือปฏิบัติงานที่ดี จะต้องประกอบด้วย

1. เนื้อหาชัดเจน เข้าใจง่าย อธิบายด้วยภาพประกอบ แผนภูมิ แผนผัง

2. เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน

3. เหมาะสมกับหน่วยงานและกลุ่มเป้าหมาย

4. มีความเป็นปัจจุบัน

5. มีตัวอย่างประกอบ สิ่งที่ได้ และสิ่งที่ทำไม่ได้

สรุปได้ว่า ลักษณะที่ดีของคู่มือนั้นต้องมีความเหมาะสมกับผู้ศึกษาค้นคว้า มีความทันสมัย ให้ความรู้ที่ถูกต้อง ชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ ปฏิบัติตามแนวทางขั้นตอน วิธีการได้อย่างเหมาะสม รูปเล่มมีความสวยงาม และทนทานต่อการนำไปใช้

4.5 ประโยชน์ของคู่มือ

เยาวภา อู่สารัทธ์ (2547: 69) คู่มือปฏิบัติงานที่จัดทำขึ้นจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและผู้ปฏิบัติงาน ดังนี้

1. คู่มือปฏิบัติงานถือเป็นบรรทัดฐานสำหรับการปฏิบัติงาน คือ ช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีกฎเกณฑ์ ไม่ว่าใครจะเป็นผู้ปฏิบัติหรือปฏิบัติต่อใคร ทำให้เกิดแบบแผนที่ดี
2. ช่วยให้ผู้ใช้ปฏิบัติงานตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน
3. ใช้เป็นคู่มือใหม่ในการฝึกอบรมบุคลากรใหม่ ทำให้สามารถเรียนรู้งานได้ถูกต้องรวดเร็ว
4. ช่วยลดเวลาและลดความผิดพลาดและความบกพร่องในการปฏิบัติงาน
5. ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
6. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

เรื่องชัย จรุงศิริวัฒน์ (2553: ออนไลน์) ได้อธิบายเกี่ยวกับประโยชน์ของคู่มือว่า คู่มือเป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์เพราะ

1. เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน ช่วยทำให้
  - 1.1 ผู้ปฏิบัติงานไม่เกิดความสับสน
  - 1.2 ได้งานที่มีคุณภาพตามที่กำหนด
  - 1.3 ลดข้อผิดพลาดจากการทำงานที่ไม่เป็นระบบ
2. แต่ละงาน แต่ละแผนก รู้จักงานซึ่งกันและกันทำให้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการประสานงาน
3. เมื่อมีการโยกย้ายตำแหน่งบุคลากร มีการปฏิบัติงานใหม่ทดแทนจะสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว โดยการเรียนรู้จากคู่มือ
  4. ลดข้อผิดพลาดในการดำเนินงาน
  5. บุคลากรสามารถทำงานแทนกันได้
  6. เป็นเครื่องมือในการอบรม สอนงาน
  7. เป็นเอกสารอ้างอิงในการทำงาน
  8. ผู้บริหารสามารถติดตามการปฏิบัติงานในแต่ละลำดับขั้นได้
  9. ช่วยลดการตอบคำถามระหว่างการทำงาน
  10. ลดข้อขัดแย้งที่อาจเกิดจากการทำงานได้

4.6 แนวทางการพัฒนาคู่มือ

เพื่อให้การจัดทำคู่มือมีความถูกต้อง ชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้ ผู้ศึกษาได้ค้นคว้ารวบรวมสาระสำคัญเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาคู่มือพอสังเขป ดังนี้

ปรีชา ช่างขวัญยืน; และ คนอื่นๆ (2539: 132 -134) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาคู่มือไว้ว่าจะต้องเน้นแนวปฏิบัติเป็นสำคัญ วิธีการจัดกิจกรรมนั้น จะต้องเขียนไว้ให้สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้และควรแสดงภาพ แผนภูมิ แผนผัง เพื่อช่วยให้ครูผู้สอนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้ง่าย ส่วนการเขียนคู่มือต้องใช้ภาษาที่ผู้อ่านได้รับความรู้และความเข้าใจ ดังนั้นคู่มือจึงต้องมีความชัดเจน มีรายละเอียดครอบคลุมประเด็นที่น่าสงสัยไว้ทั้งหมด เพื่อที่ผู้อ่านจะได้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน

ทัศนีย์ ทิพย์คงคา (2547: 1-133) ได้จัดทำคู่มือแหล่งเรียนรู้สำหรับนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ และนักเรียนใช้เป็นแนวทางในการศึกษาข้อมูล แหล่งเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา รายละเอียดของคู่มือจะช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากสถานการณ์จริง หรือประสบการณ์ตรงของนักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื้อหาของคู่มือมีรายละเอียดแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์และสถานที่สำคัญซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษา

สมจิตร ทับทิม (2548: 73) ได้สรุปประเด็นสำคัญไว้ว่า การเขียนคู่มือนั้นจะต้องเน้นการปฏิบัติเป็นสำคัญ ส่วนวิธีการจัดกิจกรรมต้องเขียนให้ละเอียด สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้และควรแสดงภาพ แผนภูมิ แผนผัง เพื่อช่วยให้ผู้ปฏิบัติสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้ง่าย การเขียนคู่มือเป็นการสอนหรือการให้ความรู้แก่ผู้อ่านทางด้านภาษาเขียน แต่เนื่องจากผู้อ่านไม่มีโอกาสที่ซักถามผู้เขียนในประเด็นที่สงสัย คู่มือจึงจำเป็นที่จะต้องมีการเตรียมเนื้อหาที่ละเอียดครอบคลุมประเด็นที่น่าสงสัยไว้ทั้งหมด เพื่อที่ผู้อ่านจะได้ศึกษาทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง

พิศุจน์ มีปูล่ (2549: 1-130) ได้จัดทำคู่มือการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีสตอรี่ไลน์สำหรับครู ผู้สอนในโรงเรียนอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี เป็นการเสนอแนะแนวทางวิธีการบูรณาการหลักสูตรและวิธีการบูรณาการเรียนการสอนเข้าด้วยกัน โดยครูผู้สอนได้เรียนรู้กระบวนการและฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง แล้วสามารถนำไปเป็นทางเลือกทางหนึ่งในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับคู่มือที่ดีได้นำเสนอรายละเอียดต่างๆ ไว้ตามลำดับ สะดวกแก่การทำความเข้าใจ มีตัวอย่างประกอบ ให้การศึกษาหลายอย่างมีแผนภาพประกอบการอธิบาย มีการทดลองนำไปปฏิบัติซึ่งช่วยให้เกิดทักษะและความเข้าใจอย่างยั่งยืน

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาคู่มือที่ดีนั้น ต้องเน้นการวางแผนเตรียมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และคู่มือ ในแต่ละขั้นตอน การเขียนคู่มือนั้นจะต้องเน้นการปฏิบัติเป็นสำคัญ ส่วนวิธีการจัดกิจกรรมต้องเขียนให้ละเอียด ใช้ภาษาที่ผู้อ่านได้รับความรู้ ความเข้าใจ มีความชัดเจนทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้ง่าย มีเนื้อหาที่ละเอียด

ครอบคลุมตามลำดับ มีภาพประกอบการอธิบาย และมีการทดลองนำไปปฏิบัติซึ่งช่วยให้เกิดทักษะและความเข้าใจยิ่งขึ้น

การหาประสิทธิภาพของคู่มือ

การหาประสิทธิภาพของคู่มือ หมายถึง การตรวจสอบพัฒนาเพื่อให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นการนำคู่มือไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อปรับปรุงและนำไปทดลองใช้จริง (Trial Run) โดยนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ต่อไป (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2520: 27)

การทดลองใช้ หมายถึง การนำคู่มือที่สร้างขึ้นเป็นต้นแบบ (Prototype) แล้วไปทดลองใช้ตามขั้นตอนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของคู่มือให้เท่าเกณฑ์ที่กำหนด

การทดลองใช้จริง หมายถึง การนำคู่มือที่ทดลองใช้และปรับปรุงแล้วมาดำเนินการจริงเป็นเวลาตามที่กำหนด ในประเภทงานแต่ละชนิดตามแผนที่กำหนดไว้

ความจำเป็นที่ต้องหาประสิทธิภาพในการผลิตหรือสร้างงานทุกประเภทจะต้องมีการตรวจสอบงานเพื่อเป็นการประกันว่ามีประสิทธิภาพจริงตามที่มุ่งหวัง ซึ่งการหาประสิทธิภาพของคู่มือมีความจำเป็น คือ คู่มือจะทำหน้าที่ชี้แนะให้ผู้มีแนวทางในการดำเนินกิจกรรมได้ด้วย ความมั่นใจ คู่มือนั้นจะมีประสิทธิภาพในการให้ผู้ใช้เกิดการเรียนรู้จริงการหาประสิทธิภาพตามลำดับ จะช่วยให้คู่มือที่มีคุณค่าทางการใช้งานจริงตามเกณฑ์ที่กำหนด สำหรับผู้สร้างคู่มือ การทดสอบหาประสิทธิภาพจะทำให้ผู้สร้างมั่นใจได้ว่า หัวข้อที่บรรจุคู่มือมีความเหมาะสมอันจะช่วยให้ผู้สร้างมีความชำนาญขึ้น เป็นการประหยัดแรงงานและเวลาในการเตรียมตัวการจัดทำคู่มือ จะต้องคำนึงบุคคลที่จะต้องมีส่วนร่วมในการใช้คู่มือ ดังนั้นการตรวจสอบจึงต้องอาศัยจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยเริ่มจากผู้บริหาร นักวิชาการและผู้ใช้คู่มือสำหรับปฏิบัติงานนั้นๆ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยภายในประเทศ

งานวิจัยการพัฒนาคู่มือ

วนิดา ฤทธิ์เจริญ (2550: 151-153) ศึกษาการพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับครูการศึกษาออกโรงเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับครูการศึกษาออกโรงเรียน 2) พัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับครูการศึกษาออกโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ 3) ทดลองใช้คู่มือ 4) ประเมินผลและปรับปรุงคู่มือ สรุปผลงานวิจัย ดังนี้ 1) ครูการศึกษาออกโรงเรียนต้อง การให้คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีรูปแบบที่มีการประเมินตนเองของครูก่อนและหลังการใช้คู่มือ มีคำแนะนำในการศึกษาคู่มือ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการจัดการบูรณาการ และคู่มือควรมีอักษรขนาดเหมาะสม อ่าน

ง่าย ชัดเจน มีภาพประกอบเนื้อหา 2) คู่มือ ประกอบด้วย คำชี้แจงการใช้คู่มือ วัตถุประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหาและคำแนะนำการศึกษาคู่มือ เนื้อหา ประกอบด้วย 2.1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ 2.2) การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการจัดการบูรณาการ 2.3) การมีส่วนร่วมในการเข้าค่ายกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ คู่มือมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 3) ทดลองคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการจัดการบูรณาการกับครูการศึกษาออกโรงเรียน พบว่า ครูการศึกษาออกโรงเรียนส่วนใหญ่ศึกษาคู่มือไปตามคำแนะนำการใช้คู่มือ และปฏิบัติตามขั้นตอนการศึกษาคู่มือ 4) ผลการประเมินคู่มือด้านความรู้ความเข้าใจ พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าคู่มือ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากครูสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

ปรีชา สัจจากุล (2551: 68-70) ศึกษาการพัฒนาคู่มือระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 38 จังหวัดระนอง เพื่อจัดทำและประเมินคู่มือการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 38 จังหวัดระนอง จัดทำขึ้นเพื่อเป็นคู่มือสำหรับครูผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา คู่มือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและศึกษาจากสภาพจริงโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 38 จังหวัดระนอง ขั้นตอนที่ 2 กำหนดโครงสร้างและรูปแบบของคู่มือโดยอาศัยข้อมูลที่ศึกษามา ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบประสิทธิภาพของคู่มือ โดยนำร่างของคู่มือให้ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแล้วนำไปจัดทำคู่มือแล้วนำไปให้ผู้ประเมินความเหมาะสม 2 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มผู้ส่งเสริมการทำงานของครูที่ปรึกษาและกลุ่มครูที่ปรึกษา ประเมินความเหมาะสม ทั้งเนื้อหา ภาษาและการนำไปใช้ ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงคู่มือเป็นฉบับสมบูรณ์ การวิจัยมีผลสรุปได้ดังนี้ 1. ได้คู่มือการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 38 จังหวัดระนอง ซึ่งมีเนื้อหาแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การป้องกันและการแก้ไขปัญหา 4) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 5) การส่งต่อ 6) การประเมินทบทวน 2. การประเมินความเหมาะสมของคู่มือ พบว่า ความถูกต้องทั้งด้านเนื้อหา ภาษาและขั้นตอน การนำไปใช้มีความเหมาะสมในระดับมาก

อำนาจ แก้วรักษ์ (2551: บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โครงการบ้านมิตรภาพ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสภาราชนิ 2 โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อสร้างและพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโครงการบ้านมิตรภาพ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครู ผู้ปกครอง นักเรียนและนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้โครงการบ้านมิตรภาพเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และ 3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสภาราชนิ 2 อำเภอเมือง จังหวัดตรัง ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2550 ก่อนและหลังการใช้คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโครงการบ้านมิตรภาพ พบว่า คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โครงการบ้านมิตรภาพ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสภาราชนิ 2 มีคุณภาพโดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด

ความพึงพอใจของครู ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโครงการ บ้านมิตรภาพ ก่อนการจัดกิจกรรมและหลังการจัดกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนค่าเฉลี่ยหลังการดำเนินกิจกรรมสูงกว่าก่อนการดำเนินกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เยาวภา อุส่าห์ฤทธิ์ (2547: 233-234) ศึกษาคู่มือครู การดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชาภิ มีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดทำและประเมินคู่มือการดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชาภิ ซึ่งมีวิธีการจัดทำและประเมินการจัดทำคู่มือ 5 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นเตรียมการ ศึกษาค้นคว้าหลักการจัดทำคู่มือ หลักการเขียนกิจกรรม การจัดทำระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจาก ตำรา หนังสืองานวิจัยและเอกสารทางวิชาการ 2. ขั้นวางแผนจัดทำคู่มือโดยเขียนโครงร่างของคู่มือ ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาโครงร่าง 3. ขั้นดำเนินการจัดทำคู่มือและพิจารณาคู่มือโดยดำเนินการเขียนคู่มือตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ 4. ขั้นตอนประเมินความเป็นไปได้ของคู่มือโดยคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ 3 กลุ่ม ได้แก่ นักวิชาการ จำนวน 4 คน ผู้บริหาร จำนวน 4 คน และ ผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 4 คน พิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ 5. ขั้นจัดทำคู่มือฉบับสมบูรณ์จากการดำเนินงานดังกล่าว สามารถจัดทำคู่มือครู การดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชาภิ ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมไฟรู้ไฟเรียน นอกจากนี้ได้ กล่าวถึง กิจกรรมในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมไฟรู้ ไฟเรียน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ตลอดจนวิธีการวัดประเมินผล และกิจกรรมนอกหลักสูตร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการดำเนินการจัดกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนต่อไป

คณิต จิตเจริญทวิโชค (2548: บทคัดย่อ) ศึกษาคู่มือการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน เพื่อให้ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียน 3 ด้าน คือ 1) ด้านการระดม 2) ด้านสามัคคีธรรม 3) ด้านปัญญาธรรม รวมทั้งให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการควบคุม กำกับ ติดตามและนิเทศ ผู้จัดทำได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร หนังสืองานวิจัยและคู่มือต่าง ๆ เพื่อให้เนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์สอดคล้องตามหลักการของประชาธิปไตย ผู้จัดทำได้จัดทำโครงร่างและรายละเอียดประกอบหัวข้อคู่มือ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการตรวจสอบความเหมาะสมของโครงร่าง คู่มือประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานสำหรับครูผู้สอนประชาธิปไตย ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน ตอนที่ 3 กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน ตอนที่ 4 การประเมินพฤติกรรมวิถีชีวิตประชาธิปไตย จัดทำเนื้อหาสาระและให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความ

เหมาะสมของเนื้อหาสาระคู่มือ แก้ไขปรับปรุง เนื้อหาสาระและจัดทำคู่มือฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าโครงการวิชาชีพไทย และครูผู้สอน ตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือก่อนนำไปใช้ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าคู่มือมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพไทยในโรงเรียนได้ในระดับมากที่สุด

อร่าม เสือเดช (2549: 144) ศึกษาคู่มือการดำเนินงานตามกระบวนการในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดช้างเผือก มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครู อาจารย์สามารถใช้เป็นคู่มือในการดำเนินงานตามกระบวนการในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และผู้บริหารใช้เป็นคู่มือในการนิเทศ ติดตามและพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน โดยดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษารวบรวมข้อมูล เอกสาร ตำรา คู่มือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและศึกษาจากสภาพจริงโรงเรียนวัดช้างเผือก ขั้นตอนที่ 2 กำหนดโครงสร้างและรูปแบบของคู่มือโดยอาศัยข้อมูลที่ศึกษามา ขั้นตอนที่ 3 ปรับปรุงคู่มือโดยนำร่างของคู่มือให้ผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแล้วนำไปจัดทำคู่มือ ขั้นตอนที่ 4 ทดสอบคู่มือ โดยการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งประกอบด้วย นักวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประเมินความเหมาะสมทั้งเนื้อหา ภาษา และการนำไปใช้ ขั้นตอนที่ 5 จัดทำคู่มือฉบับสมบูรณ์ พบว่า 1) ได้คู่มือการดำเนินงานตามกระบวนการในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดช้างเผือก มีเนื้อหาแบ่งออกเป็น 6 ตอน คือ 1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. การคัดกรองนักเรียน 3. การป้องกันและการแก้ปัญหา 4. การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 5. การส่งต่อ 6. การประเมินทบทวน 2) การประเมินความเหมาะสมของคู่มือ พบว่า มีความถูกต้อง ทั้งด้านเนื้อหา ภาษาและขั้นตอนการนำไปใช้มีความเหมาะสม

งานวิจัยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

พิพัฒน์ พลเกษตร (2547: 109-110) ศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 จำนวน 173 คน จากจำนวนโรงเรียน 173 โรง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้ 1) หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัด และความสนใจของนักเรียน ให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมมีบทบาท ในการปฐมนิเทศให้ผู้เรียนเข้าใจเป้าหมายและวิธีการดำเนินการจัดกิจกรรม มีการกำหนดวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้สอดคล้องกับนโยบาย วิสัยทัศน์ของโรงเรียนโดยมีผู้ปกครองและชุมชนให้มีความร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อติดตามพัฒนาการของผู้เรียน 2) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีการเตรียมบุคลากรและจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม

พัฒนาผู้เรียน ให้ศึกษาหาความรู้กำหนด ให้ผู้บริหารเป็นผู้นิเทศ ติดตามและประเมินผล มีการสำรวจความพร้อมของสถานศึกษาด้านบุคลากร อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ 3) การประเมินผล กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีการกำหนดให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมและผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษา กำหนด โดยให้ครูที่ปรึกษากิจกรรม มีบทบาทดูแลให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เกิด คุณลักษณะอันพึงประสงค์

มณี ครุไชยศรี (2550: 51) ศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐานโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของ ครูเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยแผนกประถม จังหวัดเชียงใหม่ โดย ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ที่ประกอบด้วยคณะกรรมการบริหาร ผู้ร่วมบริหาร หัวหน้าระดับชั้น หัวหน้า กลุ่มสาระ หัวหน้างานในฝ่ายกิจการนักเรียน ครูผู้สอนและวิทยากรภายนอก รวม 25 คน เครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจง ความถี่แล้วใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม (focus Group) ในการนำเสนอข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรม ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐานโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยแผนกประถม ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมลูกเสือ กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมชมรมเสริมหลักสูตรในการดำเนินการจัดกิจกรรมนั้นมี 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมลูกเสือ และกิจกรรมแนะแนวที่มีโครงสร้าง แผนงาน โครงการ สามารถดำเนินการได้ครบกระบวนการตาม ขั้น ตอนการวางแผนจนถึงขั้นตอนการประเมินผลการจัดกิจกรรม หลักการในการจัดกิจกรรม คือ ให้ผู้เรียนทุกคนมีความ สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง เนื้อหากิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน ด้านผู้บริหาร พบว่า ให้การส่งเสริมการจัดกิจกรรมโดยมุ่งเน้นความหลากหลาย สนับสนุนบุคลากรและผู้เรียนให้พัฒนาตนเอง ในลักษณะแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเปิดโอกาสให้ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ด้านผู้เรียน พบว่า ส่วนใหญ่สามารถเลือกเรียนได้ตามความ ถนัดของตนเอง กิจกรรมลูกเสือยังต้องพัฒนาทักษะการปฏิบัติตามหลักสูตรลูกเสือกิจกรรมแนะแนว สามารถให้บริการได้ตามแผนงาน ผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีส่วนส่งเสริม ด้านคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียนและระบบประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกในมาตรฐานด้านผู้เรียน

งานวิจัยการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ดาริน สุทธิสอาด (2547: 90) ศึกษาปัญหาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมี 3 ด้าน คือ 1) ด้านการกำหนด นโยบายและแนวทางปฏิบัติ กิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมพัฒนาความถนัด ความสนใจ ตามความ ต้องการของผู้เรียน ปัญหาที่พบ ได้แก่ ผู้ปกครองและชุมชน ไม่มีส่วนร่วมขาดการประสานงานกับ ผู้เชี่ยวชาญแนะแนว กิจกรรมไม่หลากหลาย 2) ด้านการส่งเสริมสนับสนุน กิจกรรมแนะแนว และ กิจกรรมพัฒนาความถนัดความสนใจตามความต้องการของผู้เรียน ปัญหาที่พบ ได้แก่ ขาดบุคลากร

ขาดงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ไม่เพียงพอ สถานที่ไม่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม ขาดแหล่งเรียนรู้ และครูได้รับการอบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถน้อยและไม่ต่อเนื่อง 3) ด้านการประเมินผลและรายงาน กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมพัฒนาความถนัด ความสนใจ ตามความต้องการของผู้เรียน ปัญหาที่พบ ได้แก่ ขาดเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน ไม่นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนา ขาดบุคลากรด้านการประเมินผล การประเมินผลตามสภาพจริงไม่ต่อเนื่อง

คดี ปรีชา (2550: 91-99) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนา นักเรียนในสถานศึกษาเอกชนชั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 ใน 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า 1) ความคิดเห็นของครูสถานศึกษาเอกชนชั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 ที่มีต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า แตกต่างกันโดยครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และครูที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี 3) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจำแนกตามความรู้ความเข้าใจในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า แตกต่างกัน โดยครูที่มีความรู้ความเข้าใจมาก มีความคิดเห็นสูงกว่าครูที่มีความรู้ความเข้าใจน้อย

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เทลเลอร์ (ธีระ แทนศิริ. 2541: 43; อ้างอิงจาก Talor. 1988: 102) ศึกษาการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมรัฐจอร์เจียกับโรงเรียนมัธยมนอกรัฐ ที่มีการจัดกิจกรรมนักเรียนในระดับดีเลิศ ผลการวิจัยการจัดกิจกรรมนักเรียน มีทั้งที่เป็นปัญหา และไม่เป็นปัญหา ที่ไม่เป็นปัญหา ได้แก่ ระบบธุรการ การเงิน ปรัชญา จุดมุ่งหมาย และการวางแผนโครงการ ส่วนการจัดกิจกรรมที่เป็นปัญหา ได้แก่ การขาดงบประมาณ การประเมินผล สนับสนุนด้านการเงิน และการฝึกอบรม พบว่า การจัดกิจกรรมนักเรียนที่มีคุณค่าต่อประสบการณ์ของนักเรียนและผู้อบรม แต่มีปัญหากับเกี่ยวกับโครงการและการจัดการ การได้ผู้สนับสนุนที่ไม่ดี อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้บริหารที่ไม่มีเวลาจะจัดเฉพาะกิจกรรมที่จำเป็นต้องทำส่วนกิจกรรมบางอย่างไม่มีเวลาทำ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนที่มีการจัดกิจกรรมในระดับดีเลิศ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยทางสถิติ

คอคแมน (Cockman. 1989: 191) ศึกษาความสัมพันธ์ของขนาดโรงเรียน สถานภาพต้นกำเนิดเกี่ยวกับชุมชนที่มีวัฒนธรรม และสถานภาพการจ้างของนักเรียนอยู่บนขอบเขตการเกี่ยวพันการมีส่วนร่วมอยู่ด้วยในกิจกรรมนักเรียน พบว่า กิจกรรมนักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน 4.768% นักเรียน 51.2% มีความรู้สึกว่าเขามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่

บลูมสเตรน (Bloomstran. 2002: Online) ศึกษาเกี่ยวกับศักยภาพของผู้ปกครองในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ในการออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนอกจากโรงเรียนจะดำเนินการ

แล้วจะต้องอาศัยความร่วมมือระหว่าง ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง โดยบุคคลทั้ง 3 จะต้องให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในการทำงาน พบว่า ผู้ปกครองโรงเรียนประถมศึกษาในอเมริกาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจ และยินดีที่จะให้ความร่วมมือเป็นอาสาสมัครในห้องสมุด ในห้องเรียน ซึ่งก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียน และผู้ปกครองโดยเมื่อถึงวันหยุดก็จะมีกิจกรรมที่ประสานงานที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยโรงเรียนมีความเชื่อว่าผู้ปกครองจะสามารถนำเสนอมุมมองที่แปลกใหม่ในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนได้

ฮอว์ลโลเวย์ (Holloway. 2002: Online) ศึกษากิจกรรมนอกหลักสูตรและการสร้างแรงจูงใจของนักเรียน พบว่า เหตุผลที่ทำให้กิจกรรมนอกหลักสูตรดึงดูดความสนใจของนักเรียนมาจากการมีส่วนร่วมของนักเรียนประถมศึกษา หลังจากการเรียนการสอน พบว่า กิจกรรมนอกหลักสูตรสามารถสร้างรายได้ให้แก่นักเรียน และพร้อมทั้งได้ประสบการณ์การเรียนรู้การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรทำให้นักเรียนเป็นที่รู้จักและจะก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน กิจกรรมนอกหลักสูตรทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบเสริมสร้างทักษะการมีส่วนร่วมในสังคม ผลที่เข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตร พบว่า เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมชอบที่จะอยู่ในโรงเรียนมากกว่าเด็กที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม และเด็กที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ จะทำให้นักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาวิทยาศาสตร์ด้วย

มอร์ริสเซย์ (Morrissey. 2005: Online) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมที่จัดภายนอกโรงเรียนและการพัฒนาที่ดีของเยาวชน จะส่งผลให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างชุมชนและครอบครัวโดยมีวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ ต้องการที่จะเสนอกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ และคาดหวังว่ากิจกรรมจะป้องกันเยาวชนจากปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันได้เพราะมีงานวิจัยรายงานที่ศึกษาเกี่ยวกับยาเสพติด ความรุนแรงหรือปัญหาพฤติกรรมอื่นๆ พบว่า กิจกรรมที่จัดภายนอกโรงเรียนมีผลต่อการเสนอแนวทางแก้ปัญหาและใช้กิจกรรมมาเป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ซึ่งกิจกรรมที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ กิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมนอกหลักสูตร กิจกรรมอาสาสมัคร โดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ดีของเยาวชน ประกอบด้วย ครูผู้สอน การจัดการของโรงเรียน ครอบครัวและผู้กำหนดนโยบาย โดยครอบครัวและชุมชนนั้นเป็นสถานที่แรกในการพัฒนาของเยาวชน

จากการศึกษาผลการวิจัยในเรื่อง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กล่าวมา สรุปได้ว่าโรงเรียนมีการกำหนด นโยบาย วัตถุประสงค์ และโครงสร้างการจัดกิจกรรมนักเรียน การวางแผนกิจกรรมนักเรียน การดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน การติดตามและการประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียนไว้อย่างชัดเจน ผู้บริหารและคณะครูให้ความสนใจกิจกรรมนักเรียนในระดับมากทุกด้าน กิจกรรมที่โรงเรียนจัดมากที่สุด คือ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี และกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ กิจกรรมที่จัดน้อย คือ กิจกรรมทัศนศึกษา ปัญหาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของครู มีปัญหาอยู่ระดับปานกลาง นักเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม เพื่อเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์ในทุกๆด้าน

บทที่ 3

ขั้นตอนและวิธีการพัฒนาคู่มือ

คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต มีวิธีการพัฒนาและประเมินคุณภาพดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและรวบรวมข้อมูลกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำโครงร่างของคู่มือ

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของคู่มือ

ขั้นตอนที่ 4 จัดทำคู่มือฉบับสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและรวบรวมข้อมูลกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

1.1 ศึกษาแนวคิด และจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และนโยบายของสถานศึกษา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการเขียนคู่มือ

1.2 ศึกษาหลักการเขียนคู่มือจากหนังสือ คู่มือต่างๆ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การพัฒนาคู่มือเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 รวบรวม ข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี ในการพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นำมาใช้ในการเขียนคู่มือ

ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำโครงร่างของคู่มือ

คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดกรอบเนื้อหากิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี 2) กิจกรรมชุมนุม 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

มีองค์ประกอบของคู่มือ ดังนี้

1.1 ปก

1.2 คำนำ

1.3 สารบัญ

1.4 คำแนะนำการใช้คู่มือ

1.5 วัตถุประสงค์

1.6 ประโยชน์ของคู่มือ

1.7 ส่วนประกอบของคู่มือ

1.8 เนื้อหา

ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานสำหรับครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย หลักการ เป้าหมาย ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม โครงสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง และการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ตอนที่ 2 ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ตอนที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่

1. กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม วิธีการวัดผลประเมินผล และตัวอย่างการจัดกิจกรรม ได้แก่

- 1.1 กิจกรรมบูรณาการค่ายลูกเสือ
- 1.2 กิจกรรมเรียนรู้สู่โลกกว้าง
- 1.3 กิจกรรมปลูกจิตสำนึกความรู้คู่คุณธรรม
- 1.4 กิจกรรมพี่ชวนน้องอ่าน
- 1.5 กิจกรรม School Mini Cooking Contest Road Show

2. กิจกรรมชุมนุม ชมรม ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม วิธีการวัดผลประเมินผล และตัวอย่างการจัดกิจกรรม ได้แก่

- 2.1 กิจกรรมอ่านสนุกปลูกสมอง
- 2.2 กิจกรรมเยาวชนคนดีศรีสาธิต
- 2.3 กิจกรรมโยคะพาเพลิน
- 2.4 กิจกรรมโลกกว้างทางอาชีพ
- 2.5 กิจกรรมยุวรักษ์สิ่งแวดล้อม

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม วิธีการวัดผลประเมินผล และตัวอย่างการจัดกิจกรรม ได้แก่

- 3.1 กิจกรรม อย.น้อยสาธิต จิตอาสา พัฒนาโรงเรียน
- 3.2 กิจกรรมสภานักเรียนสู่ชุมชน
- 3.3 กิจกรรมสองวัยสานใยรัก
- 3.4 กิจกรรมสาธิตปลอดภัย ไร้ลูกน้ำยุ่งลาย
- 3.5 กิจกรรมปันน้ำใจให้น้อง

ตอนที่ 4 แบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.9 เอกสารอ้างอิง

2. เสนอรายชื่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาร่างคู่มือ และขอทำหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของโครงสร้างของคู่มือ

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของคู่มือ

เพื่อให้คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต มีคุณภาพเหมาะสมในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับครู อาจารย์ และผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ศึกษาได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบโครงร่างของคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนี้

1.1 นำร่างคู่มือเสนอผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมการนำไปใช้ของคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยให้ผู้ประเมิน 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน และครูผู้ปฏิบัติการสอน จำนวน 10 คน พิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อพิจารณาโครงร่างคู่มือดังรายชื่อต่อไปนี้

ผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ กรรมการบริหารหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร.ไพฑูริย์ อ่อนมั่ง อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร.ศรีสมร พุ่มสะอาด อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต
4. นายนิพนธ์ งามอักษร ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดกก สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
5. อาจารย์อภิรมณ อุไรรัตน์ ผู้รับใบอนุญาต โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

ผู้บริหารสถานศึกษา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาดา คุปตานนท์ ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
2. นางสาวจิระวรรณ ศรีสุระ ตำแหน่งรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
3. ดร.ปิยะวดี ธนเศรษฐกร ตำแหน่งผู้บริหารฝ่ายอนุบาลและประถมศึกษา โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
4. ดร.มาเร็ค บุคแมน ตำแหน่งผู้บริหารฝ่ายมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

ครูผู้ปฏิบัติการสอน

1. นางสาววรุณ ฮอลลังกา ตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

2. นายศราณพงศ์ วิจิตเกตุธีรชัย ตำแหน่งครูแนะแนวและผู้ช่วยผู้ประสานงาน ฝ่ายมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

3. นายมงคลกร ศรีวิชัย ตำแหน่งครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

4. นางสาวศศิณวภา การะหงส์ ตำแหน่งครูวัดผลและประเมินผล โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

5. นางสาวผกามาส สิงห์จาย ตำแหน่งครูวัดผลประเมินผลหลักสูตรและการสอน โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

6. นางศศิพงษ์ เพชรบุตร ตำแหน่งครูผู้สอนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

7. นางสาวกรุณา มีทรัพย์ ตำแหน่งครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

8. นางสาวปวีณา สิทธิโชคธรรม ตำแหน่งครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

9. นางสาวศันสนีย์ บุญแต้ม ตำแหน่งครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

10. นายเกรียงไกร นะจร ตำแหน่งครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

1.2 แก้ไขปรับปรุงโครงสร้างตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.3 นำโครงสร้างของกลุ่มที่แก้ไขแล้ว ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

1.4 นำโครงสร้างของกลุ่มเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมกับการนำไปใช้เป็นคู่มือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านเนื้อหา รูปแบบ ตลอดจนความเหมาะสมในด้านเอกสารและภาษาที่ใช้

1.5 สร้างแบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลุ่ม เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ แบบสอบถามมีลักษณะปลายเปิด

1.6 ปรับปรุง แก้ไขโครงสร้างของกลุ่มตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2. ตรวจสอบความเหมาะสมของกลุ่ม

เกณฑ์การตรวจสอบความเหมาะสมของกลุ่ม ในการตรวจสอบความเหมาะสมของการดำเนินการพัฒนาผู้เรียน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 การเก็บข้อมูล โดยใช้แบบประเมินดังปรากฏในภาคผนวก ง เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกลุ่ม โดยให้ผู้ประเมิน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้ปฏิบัติการสอน เป็นผู้ตอบแบบประเมินและแสดงความคิดเห็น

2.2 รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ตามเกณฑ์การตรวจสอบความเหมาะสมของกลุ่มการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.3 เกณฑ์การตรวจสอบความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้ ผู้ศึกษาได้กำหนดเกณฑ์การตรวจสอบความเหมาะสม ตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538: 9) โดยให้คะแนนระดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ระดับ 5 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

ระดับ 3 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

ระดับ 1 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

2.4 เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ผู้ศึกษาได้นำคะแนนที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาสรุปหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ตามลำดับและแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์วิเคราะห์ของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538: 9) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้ได้มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้ได้มาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้ได้น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้ได้น้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 4 การจัดทำคู่มือฉบับสมบูรณ์

ดำเนินการจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นฉบับสมบูรณ์ เพื่อให้ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้มีคู่มือฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วย ปก คำนำ สารบัญ คำแนะนำการใช้คู่มือ วัตถุประสงค์ ประโยชน์ ส่วนประกอบของคู่มือ และเนื้อหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

มีเนื้อหาประกอบด้วย 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานสำหรับครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ หลักการ เป้าหมาย ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม โครงสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง และการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตอนที่ 2 ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตอนที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ และตัวอย่างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 15 กิจกรรม ตอนที่ 4 แบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
มีดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอผลการศึกษา และผลการตรวจสอบความ
เหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ศึกษาขอเสนอสัญลักษณ์ที่ใช้
ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินความเหมาะสมในการนำคู่มือไป
ใช้ ด้วยค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผู้ตอบแบบประเมิน โดยการแจกแจงความถี่
และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้ โดยใช้
ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าความ
เบี่ยงเบน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้
ผลปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผู้ประเมิน

ผู้ประเมิน	จำนวน	ร้อยละ
1. ผู้เชี่ยวชาญ	5	26.3
2. ผู้บริหารสถานศึกษา	4	21.1
3. ครูผู้ปฏิบัติการสอน	10	52.6
รวม	19	100

จากตาราง 8 แสดงว่า ผู้ประเมินความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้ จำแนกตามผู้ประเมิน
จำนวน 19 คน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน
4 คน คิดเป็นร้อยละ 21.1 ครูผู้ปฏิบัติการสอน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 52.6

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้ โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบน ผลปรากฏ ดังตาราง 9 - ตาราง 14

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินของผู้ประเมินความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้ (n = 19)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. รูปลักษณ์ของเล่ม	4.42	0.51	มาก
2. ขนาดตัวอักษร ชัดเจน อ่านง่าย	4.68	0.48	มากที่สุด
3. ลักษณะการจัดรูปเล่ม	4.47	0.51	มาก
4. คำแนะนำการใช้คู่มือเข้าใจง่าย ครอบคลุมวัตถุประสงค์ ประโยชน์ และ ส่วนประกอบของคู่มือ	4.95	0.23	มากที่สุด
5. คู่มือมีความเหมาะสมในรายละเอียดของเนื้อหา คือ ความรู้พื้นฐาน สำหรับครูผู้สอน ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน และแบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.89	0.32	มากที่สุด
6. เนื้อหาสาระคู่มือครอบคลุม กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	4.58	0.51	มากที่สุด
7. วัตถุประสงค์ของคู่มือมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา ชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.79	0.42	มากที่สุด
8. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีขั้นตอน วิธีการที่เหมาะสมต่อผู้เรียน	4.21	0.42	มาก
9. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีความหลากหลายเหมาะสมในทางปฏิบัติ	4.47	0.51	มาก
10. ลำดับขั้นตอนของเนื้อหาในคู่มือมีความเหมาะสมต่อผู้เรียน	4.32	0.48	มาก
11. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีวิธีการวัดประเมินผลที่เหมาะสม	4.21	0.42	มาก
รวม	4.55	0.12	มากที่สุด

จากตาราง 9 แสดงว่า การประเมินความเหมาะสมในการนำไปใช้ของคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิต แห่งมหาวิทยาลัยรังสิต พบว่า โดยรวม ผู้ประเมิน มีความคิดเห็นว่า คู่มือมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.12)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินของผู้ประเมินความเหมาะสมของการนำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในคู่มือไปใช้ (n = 19)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี			
1. คำแนะนำการจัดกิจกรรมช่วยให้เข้าใจและสามารถปฏิบัติตามได้	4.95	0.23	มากที่สุด
2. เนื้อหาสาระของการจัดกิจกรรมเหมาะสมในการนำไปใช้	4.68	0.48	มากที่สุด
3. วัตถุประสงค์ของกิจกรรมมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.68	0.48	มากที่สุด
4. ลำดับขั้นตอนของเนื้อหาที่มีความเหมาะสมต่อผู้เรียน	4.32	0.48	มาก
5. การจัดกิจกรรมมีความหลากหลายเหมาะสมในการปฏิบัติ	4.58	0.51	มากที่สุด
6. วิธีการวัดประเมินผลกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.58	0.51	มากที่สุด
7. รูปแบบกิจกรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำกิจกรรม อื่นๆ และบูรณาการกับกิจกรรมอื่นได้	4.53	0.51	มากที่สุด
รวม	4.62	0.18	มากที่สุด
กิจกรรมชุมนุม/ชมรม			
1. คำแนะนำการจัดกิจกรรมช่วยให้เข้าใจและสามารถปฏิบัติตามได้	4.58	0.51	มากที่สุด
2. เนื้อหาสาระของการจัดกิจกรรมเหมาะสมในการนำไปใช้	4.58	0.51	มากที่สุด
3. วัตถุประสงค์ของกิจกรรมมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.89	0.32	มากที่สุด
4. ลำดับขั้นตอนของเนื้อหาที่มีความเหมาะสมต่อผู้เรียน	4.32	0.48	มาก
5. การจัดกิจกรรมมีความหลากหลายเหมาะสมในการปฏิบัติ	4.58	0.51	มากที่สุด
6. วิธีการวัด ประเมินผลกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.53	0.51	มากที่สุด
7. รูปแบบกิจกรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำกิจกรรม อื่นๆ และบูรณาการกับกิจกรรมอื่นได้	4.37	0.50	มาก
รวม	4.55	0.23	มากที่สุด
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์			
1. คำแนะนำการจัดกิจกรรมช่วยให้เข้าใจและสามารถปฏิบัติตามได้	4.63	0.50	มากที่สุด
2. เนื้อหาสาระของการจัดกิจกรรมเหมาะสมในการนำไปใช้	4.53	0.51	มากที่สุด
3. วัตถุประสงค์ของกิจกรรมมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.79	0.42	มากที่สุด
4. ลำดับขั้นตอนของเนื้อหาที่มีความเหมาะสมต่อผู้เรียน	4.26	0.45	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. การจัดกิจกรรมมีความหลากหลายเหมาะสมในการปฏิบัติ	4.37	0.50	มาก
6. วิธีการวัด ประเมินผลกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.26	0.45	มาก
7. รูปแบบกิจกรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำกิจกรรม อื่นๆ และบูรณาการกับกิจกรรมอื่นได้	4.32	0.48	มาก
รวม	4.45	0.23	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่า การประเมินความเหมาะสมในการนำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไปใช้ในคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต พบว่า โดยรวม ผู้ประเมิน มีความคิดเห็นว่า กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.18) กิจกรรมชุมนุม/ชมรม มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.23) และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ มีความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.23)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินของผู้ประเมินความเหมาะสมของการนำการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในคู่มือไปใช้ (n = 19)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี			
1.1 กิจกรรมบูรณาการค่ายลูกเสือ	4.60	0.25	มากที่สุด
1.2 กิจกรรมเรียนรู้สู่โลกกว้าง	4.32	0.21	มาก
1.3 กิจกรรมปลูกจิตสำนึกความรู้คู่คุณธรรม	4.75	0.20	มากที่สุด
1.4 กิจกรรมพี่ชวนน้องอ่าน	4.45	0.26	มาก
1.5 กิจกรรม School Mini Cooking Contest Road Show	4.39	0.26	มาก
รวม	4.50	0.06	มากที่สุด
2. กิจกรรมชุมนุม/ชมรม			
2.1 กิจกรรมอ่านสนุกปลูกสมอง	4.43	0.28	มาก
2.2 กิจกรรมเยาวชนคนดีศรีชาติ	4.63	0.14	มากที่สุด
2.3 กิจกรรมโยคะพาเพลิน	4.64	0.16	มากที่สุด
2.4 กิจกรรมโลกกว้างทางอาชีพ	4.60	0.26	มากที่สุด
2.5 กิจกรรมยุวรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.52	0.19	มากที่สุด
รวม	4.56	0.09	มากที่สุด
3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์			
3.1 กิจกรรม อย.น้อยสาริต จิตอาสา พัฒนาโรงเรียน	4.55	0.31	มากที่สุด
3.2 กิจกรรมสภานักเรียนสู่ชุมชน	4.65	0.21	มากที่สุด
3.3 กิจกรรมสองวัยสานใยรัก	4.33	0.19	มาก
3.4 กิจกรรมสาริตปลอดภัยไร้ลูกน้ำยุงลาย	4.88	0.21	มากที่สุด
3.5 กิจกรรมปันน้ำใจให้น้อง	4.38	0.16	มาก
รวม	4.56	0.10	มากที่สุด

จากตาราง 11 แสดงว่า การประเมินความเหมาะสมในการนำการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไปใช้ในคู่มือ พบว่า โดยรวม ผู้ประเมิน มีความคิดเห็นว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.06) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมชุมนุม/ชมรม มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.09) และ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ มีความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.10)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินของผู้ประเมินความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้ จำแนกตามผู้ประเมิน (n = 19)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน								
	ผู้เชี่ยวชาญ (n = 5)			ผู้บริหารสถานศึกษา(n =4)			ผู้ปฏิบัติการสอน (n = 10)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. รูปลักษณ์ของเล่ม	4.80	0.45	มากที่สุด	4.75	0.50	มากที่สุด	4.10	0.32	มาก
2. ขนาดตัวอักษร ชัดเจน อ่านง่าย	4.80	0.45	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	4.50	0.53	มากที่สุด
3. ลักษณะการจัดรูปเล่ม	4.80	0.45	มากที่สุด	4.50	0.58	มากที่สุด	4.30	0.48	มาก
4. คำแนะนำการใช้คู่มือเข้าใจง่าย ครอบคลุมวัตถุประสงค์ ประโยชน์ และส่วนประกอบของคู่มือ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	4.90	0.32	มากที่สุด
5. คู่มือมีความเหมาะสมในรายละเอียดของเนื้อหา คือ ความรู้พื้นฐานสำหรับ ครูผู้สอน ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ แบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.42	มากที่สุด
6. เนื้อหาสาระคู่มือครอบคลุม กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	4.80	0.45	มากที่สุด	4.75	0.50	มากที่สุด	4.40	0.52	มาก
7. วัตถุประสงค์ของคู่มือมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.40	0.55	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด	4.90	0.32	มากที่สุด
8. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีขั้นตอน วิธีการที่เหมาะสมต่อผู้เรียน	4.20	0.45	มาก	4.00	0.00	มาก	4.30	0.48	มาก
9. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีความหลากหลายเหมาะสมในทางปฏิบัติ	4.20	0.45	มาก	4.75	0.50	มากที่สุด	4.50	0.53	มากที่สุด
10. ลำดับขั้นตอนของเนื้อหาในคู่มือมีความเหมาะสมต่อผู้เรียน	4.00	0.00	มาก	4.50	0.58	มากที่สุด	4.40	0.52	มาก
รวม	4.55	0.06	มากที่สุด	4.66	0.09	มากที่สุด	4.50	0.12	มากที่สุด

จากตาราง 12 แสดงว่า การประเมินความเหมาะสมในการนำไปใช้ของกลุ่มการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต พบว่า โดยรวม ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นว่า กลุ่มมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.06) ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นว่า กลุ่มมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.09) และผู้ปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่า กลุ่มมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.12)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินของผู้ประเมินความเหมาะสมของการนำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในกลุ่มไปใช้ จำแนกตาม ผู้ประเมิน (n = 19)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน								
	ผู้เชี่ยวชาญ (n = 5)			ผู้บริหารสถานศึกษา(n =4)			ผู้ปฏิบัติการสอน (n = 10)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี									
1. คำแนะนำการจัดกิจกรรมช่วย ให้เข้าใจและสามารถปฏิบัติตามได้	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	4.90	0.32	มากที่สุด
2. เนื้อหาสาระของการจัดกิจกรรม เหมาะสมในการนำไปใช้	4.80	0.45	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	4.50	0.53	มากที่สุด
3. วัตถุประสงค์ของกิจกรรมมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.80	0.45	มากที่สุด	4.75	0.50	มากที่สุด	4.60	0.52	มากที่สุด
4. ลำดับขั้นตอนของเนื้อหา มีความเหมาะสมต่อผู้เรียน	4.40	0.55	มาก	4.00	0.00	มาก	4.40	0.52	มาก
5. การจัดกิจกรรมมีความหลากหลายเหมาะสมในการปฏิบัติ	4.40	0.55	มาก	4.25	0.50	มาก	4.80	0.42	มากที่สุด
6. วิธีการวัด ประเมินผลกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.40	0.55	มาก	4.50	0.58	มากที่สุด	4.70	0.48	มากที่สุด
7. รูปแบบกิจกรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำกิจกรรมอื่นๆ และบูรณาการกับกิจกรรมอื่นได้	4.20	0.45	มาก	4.75	0.50	มากที่สุด	4.60	0.52	มากที่สุด
รวม	4.57	0.23	มากที่สุด	4.61	0.07	มากที่สุด	4.64	0.20	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน								
	ผู้เชี่ยวชาญ (n = 5)			ผู้บริหารสถานศึกษา(n =4)			ผู้ปฏิบัติการสอน (n = 10)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
กิจกรรมชุมนุม/ชมรม									
1. เมื่ออ่านคำแนะนำการจัดกิจกรรมชุมนุม/ชมรม แล้วช่วยให้เข้าใจและสามารถปฏิบัติตามได้	4.60	0.55	มากที่สุด	4.50	0.58	มากที่สุด	4.60	0.52	มากที่สุด
2. เนื้อหาสาระของการจัดกิจกรรมเหมาะสมในการนำไปใช้	4.60	0.55	มากที่สุด	4.50	0.58	มากที่สุด	4.60	0.52	มากที่สุด
3. วัตถุประสงค์ของกิจกรรมมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.80	0.45	มากที่สุด	4.75	0.50	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4. ลำดับขั้นตอนของเนื้อหา มีความเหมาะสมต่อผู้เรียน	4.20	0.45	มาก	4.50	0.58	มากที่สุด	4.30	0.48	มาก
5. การจัดกิจกรรมมีความ หลากหลายเหมาะสมในการปฏิบัติ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.25	0.50	มาก	4.70	0.48	มากที่สุด
6. วิธีการวัดประเมินผลกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.40	0.55	มาก	4.75	0.50	มากที่สุด	4.50	0.53	มากที่สุด
7. รูปแบบกิจกรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำกิจกรรมอื่นๆ และบูรณาการกับกิจกรรมอื่นได้	4.40	0.55	มาก	4.50	0.58	มากที่สุด	4.30	0.48	มาก
รวม	4.51	0.19	มากที่สุด	4.54	0.27	มากที่สุด	4.57	0.25	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน								
	ผู้เชี่ยวชาญ (n = 5)			ผู้บริหารสถานศึกษา(n =4)			ผู้ปฏิบัติการสอน (n = 10)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์									
1. เมื่ออ่านคำแนะนำการจัดกิจกรรมชุมนุม/ชมรม แล้วช่วยให้เข้าใจและสามารถปฏิบัติตามได้	4.80	0.45	มากที่สุด	4.50	0.58	มากที่สุด	4.60	0.52	มากที่สุด
2. เนื้อหาสาระของการจัดกิจกรรม เหมาะสมในการนำไปใช้	4.80	0.45	มากที่สุด	4.50	0.58	มากที่สุด	4.40	0.52	มาก
3. วัตถุประสงค์ของกิจกรรมมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.80	0.45	มากที่สุด	4.75	0.50	มากที่สุด	4.80	0.42	มากที่สุด
4. ลำดับขั้นตอนของเนื้อหา มีความเหมาะสมต่อผู้เรียน	4.20	0.45	มาก	4.25	0.50	มาก	4.30	0.48	มาก
5. การจัดกิจกรรมมีความ หลากหลายเหมาะสมในการปฏิบัติ	4.20	0.45	มาก	4.25	0.50	มาก	4.50	0.53	มากที่สุด
6. วิธีการวัดประเมินผลกิจกรรมมี ความเหมาะสม	4.00	0.00	มาก	4.25	0.50	มาก	4.40	0.52	มาก
7. รูปแบบกิจกรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำกิจกรรมอื่นๆ และบูรณาการกับกิจกรรมอื่นได้	4.00	0.00	มาก	4.25	0.50	มาก	4.50	0.53	มากที่สุด
รวม	4.40	0.06	มาก	4.39	0.21	มาก	4.50	0.29	มากที่สุด

จากตาราง 13 แสดงว่า การประเมินความเหมาะสมในการนำไปใช้ของกิจกรรม ในคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต พบว่า โดยรวมกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.23) ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.07) และผู้ปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.20)

กิจกรรมชุมนุม/ชมรม ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.19) ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในการนำไปใช้ได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.27) และผู้ปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.25)

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.06) ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.21) และผู้ปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.29)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินของผู้ประเมินความเหมาะสมของการนำการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไปใช้ (n = 19)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน								
	ผู้เชี่ยวชาญ (n = 5)			ผู้บริหารสถานศึกษา(n =4)			ผู้ปฏิบัติการสอน (n = 10)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี									
1.1 กิจกรรมบูรณาการค่ายลูกเสือ	4.63	0.18	มากที่สุด	4.58	0.22	มากที่สุด	4.58	0.31	มากที่สุด
1.2 กิจกรรมเรียนรู้สู่โลกกว้าง	4.27	0.19	มาก	4.25	0.10	มาก	4.38	0.25	มาก
1.3 กิจกรรมปลูกจิตสำนึก ความรู้คู่คุณธรรม	4.83	0.20	มากที่สุด	4.71	0.16	มากที่สุด	4.72	0.21	มากที่สุด
1.4 กิจกรรมพี่ชวนน้องอ่าน	4.33	0.12	มาก	4.50	0.33	มากที่สุด	4.48	0.29	มาก
1.5 กิจกรรม School Mini Cooking Contest Road Show	4.27	0.15	มาก	4.63	0.21	มากที่สุด	4.37	0.27	มาก
รวม	4.47	0.07	มาก	4.53	0.03	มากที่สุด	4.51	0.06	มากที่สุด
2. กิจกรรมชุมนุม/ชมรม									
2.1 กิจกรรมอ่านสนุกปลูกสมอง	4.43	0.22	มาก	4.63	0.28	มากที่สุด	4.35	0.30	มาก
2.2 กิจกรรมเยาวชนคนดีศรีชาติ	4.67	0.12	มากที่สุด	4.63	0.16	มากที่สุด	4.62	0.16	มากที่สุด
2.3 กิจกรรมโยคะพาเพลิน	4.60	0.19	มากที่สุด	4.58	0.17	มากที่สุด	4.68	0.15	มากที่สุด
2.4 กิจกรรมโลกกว้างทางอาชีพ	4.80	0.14	มากที่สุด	4.67	0.24	มากที่สุด	4.47	0.25	มาก
2.5 กิจกรรมยุวรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.60	0.15	มากที่สุด	4.58	0.17	มากที่สุด	4.45	0.21	มาก
รวม	4.62	0.04	มากที่สุด	4.62	0.02	มากที่สุด	4.51	0.09	มากที่สุด

ตาราง 14 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน								
	ผู้เชี่ยวชาญ (n = 5)			ผู้เชี่ยวชาญ (n = 5)			ผู้เชี่ยวชาญ (n = 5)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3. กิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์									
3.1 กิจกรรม อย.น้อยสาริต จิตอาสา พัฒนาโรงเรียน	4.57	0.38	มากที่สุด	4.54	0.32	มากที่สุด	4.55	0.30	มากที่สุด
3.2 กิจกรรมสภานักเรียนสู่ชุมชน	4.77	0.15	มากที่สุด	4.54	0.16	มากที่สุด	4.63	0.23	มากที่สุด
3.3 กิจกรรมสองวัยสานใยรัก	4.20	0.07	มาก	4.29	0.08	มาก	4.42	0.23	มาก
3.4 กิจกรรมสาธิตปลอดภัยไร้ภูมิก้น้ำยุงลาย	4.90	0.15	มากที่สุด	4.88	0.16	มากที่สุด	4.87	0.26	มากที่สุด
3.5 กิจกรรมปันน้ำใจให้น้อง	4.37	0.14	มาก	4.38	0.21	มาก	4.38	0.16	มาก
รวม	4.56	0.09	มากที่สุด	4.53	0.03	มากที่สุด	4.57	0.12	มากที่สุด

จากตาราง 14 แสดงว่า การประเมินความเหมาะสมในการนำไปใช้ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต พบว่า โดยรวม การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.07) ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.03) และผู้ปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสม ในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.06)

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมชุมนุม/ชมรม ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในการนำไปใช้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.04) ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในการนำไปใช้ได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.02) และผู้ปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.09)

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.09) ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.03) และผู้ปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.12)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเพื่อพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ซึ่งมีข้อสรุปผล การดำเนินการพัฒนาคู่มือ อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
2. เพื่อประเมินคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

ความสำคัญของการพัฒนาคู่มือ

ผลการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงระดับการประเมินความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้ของผู้ประเมินเพื่อเป็นประโยชน์ต่อหัวหน้ากลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สามารถนำคู่มือไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนภายในโรงเรียน และผู้บริหารสถานศึกษาใช้คู่มือเป็นแนวทางในการดูแล กำกับ ติดตาม นิเทศ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

วิธีการดำเนินการพัฒนาคู่มือ

คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต มีขั้นตอนในการจัดทำและตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือ ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและรวบรวมข้อมูลกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ จากเอกสาร ตำรา คู่มือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) จัดทำโครงร่างของคู่มือและรูปแบบการเขียนคู่มือ โดยมีองค์ประกอบของคู่มือและเนื้อหาของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 3) นำร่างคู่มือและแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสม แล้วนำไปประเมินความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้ โดยผู้ประเมิน 19 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ

จำนวน 5 คน ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 4 คน และครูผู้ปฏิบัติการสอนจำนวน 10 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาสาระของกลุ่ม

4) จัดทำคู่มือฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วย ปก คำนำ สารบัญ คำแนะนำการใช้คู่มือ วัตถุประสงค์ ประโยชน์ ส่วนประกอบของกลุ่ม และเนื้อหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 4 ตอน คือ 1) ความรู้พื้นฐานสำหรับครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ หลักการ เป้าหมาย ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม โครงสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง และการประเมินผล กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประกอบด้วย กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ และตัวอย่างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 15 กิจกรรม และ 4) แบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ประเมินความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้ จากการพิจารณาตรวจสอบระดับการประเมินและข้อเสนอแนะของผู้ประเมิน จำนวน 19 คน สรุปได้ดังนี้

1) คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาริตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ประเมินมีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

2) กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี และกิจกรรมชุมนุม/ชมรม ผู้ประเมินมีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในการนำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในคู่มือไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด และกิจกรรมเพื่อ สังคมและสาธารณประโยชน์ ผู้ประเมินมีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในการนำกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนในคู่มือไปใช้ อยู่ในระดับมาก

3) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม/ชมรม และ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ผู้ประเมินมีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในการนำ การนำการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนในคู่มือไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อจำแนกตามผู้ประเมิน ผู้ศึกษา พบว่า

1) คู่มือมีความเหมาะสมในการนำไปใช้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาริตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน และผู้ปฏิบัติการสอน จำนวน 10 คน มีความ คิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด

2) กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ปฏิบัติการสอน มีความ คิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในการนำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในคู่มือไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด

3) กิจกรรมชุมนุม/ชมรม ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ปฏิบัติการสอน มีความ คิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในการนำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในคู่มือไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด

4) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมในการนำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในคู่มือไปใช้ อยู่ในระดับมาก และ ผู้ปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมในการนำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในคู่มือไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด

5) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมาก ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมในการนำการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในคู่มือไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด

6) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมชุมนุม/ชมรม ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมในการนำการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในคู่มือไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด

7) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมในการนำการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในคู่มือไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด

โดยภาพรวม การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ประเมิน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้ปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.12)

การอภิปรายผล

จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อพัฒนาและประเมินคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1) คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ประเมิน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ปฏิบัติการสอน มีความเห็นว่า มีความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจาก ความเหมาะสมของคู่มือ ภายนอก มีรูปลักษณ์ ขนาดตัวอักษร มีความชัดเจน อ่านง่าย ลักษณะการจัดรูปเล่มเหมาะสม เมื่อครูผู้ปฏิบัติการสอนได้ศึกษารายละเอียดจากคำแนะนำการใช้คู่มือแล้วจะมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดกิจกรรมได้ เนื้อหาในคู่มือครอบคลุม กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมชุมนุมและ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยวัตถุประสงค์ของคู่มือมีความสอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูผู้ปฏิบัติการสอนและครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างมีขั้นตอน และมีวิธีการวัดประเมินผลที่ชัดเจน สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติได้จริง และผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญในการใช้คู่มือ

เป็นแนวทางในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียน ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

2) กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม/ชมรม และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ส่วนใหญ่ผู้ประเมินมีความเห็นว่า มีความเหมาะสมในการนำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในคู่มือไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากครูผู้สอนได้ศึกษาตามคำแนะนำการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนช่วยให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมหรือผู้ปฏิบัติการสอนเกิดความเข้าใจ สามารถปฏิบัติตามได้ และศึกษาคู่มือการจัดกิจกรรมได้ตามเวลาที่ตนเองสะดวก เนื้อหาสาระของการจัดกิจกรรมเหมาะสมในการนำไปใช้ และวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมทั้งการจัดลำดับขั้นตอนของเนื้อหา มีความเหมาะสมต่อผู้เรียน ซึ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกายสติปัญญา อารมณ์ และสังคม มีความรับผิดชอบ รู้จักการแก้ปัญหา และตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล ครูผู้ปฏิบัติการสอนมีวิธีการวัดผลประเมินผลที่ชัดเจน รวมทั้งรูปแบบกิจกรรมในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำกิจกรรมอื่นๆ และบูรณาการกับกิจกรรมอื่นได้

3) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่วนใหญ่ผู้ประเมินมีความเห็นว่า มีความเหมาะสมในการนำการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไปใช้ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดกิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียน สามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบุคลิกภาพของผู้เรียน ทำให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ และครูที่ปรึกษาสามารถสร้างบรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียน ไม่รู้สึกเบื่อหน่ายในการทำกิจกรรม เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน เช่น กิจกรรมบูรณาการค่ายลูกเสือ กิจกรรมโยคะพาเพลิน และกิจกรรม อย. น้อยสาริต จิตอาสา พัฒนาโรงเรียน ซึ่งออกแบบกิจกรรมหลากหลายในรูปแบบลักษณะจิตอาสา เป็นต้น

คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาริตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต มีเนื้อหาประกอบด้วย กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม/ชมรม กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ และการจัดกิจกรรมในคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูที่ปรึกษาสามารถนำคู่มือไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติได้จริง และทำให้ครูที่มีความถนัดต่างกัน เข้าใจไม่ตรงกัน หรือขาดประสบการณ์ ความรู้ความชำนาญในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สามารถจัดกิจกรรมแลพัฒนาผู้เรียนไปในทิศทางเดียวกันได้ ทำให้ผู้เรียน เก่ง ดี มีสุข ตรงตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นแนวทางในการดูแล กำกับ ติดตาม นิเทศ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

จากผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือในการนำคู่มือไปใช้ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร สถานศึกษา และครูผู้ปฏิบัติการสอน มีความเห็นว่า โดยรวม คู่มือนี้มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.12)

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาแบ่งเป็นข้อเสนอแนะทั่วไป และข้อเสนอแนะในการศึกษา ครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาค้นคว้า เพื่อพัฒนาและประเมินคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตาม หลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ศึกษาขอเสนอแนะข้อมูลที่น่าไปใช้ในแนวปฏิบัติไว้ ดังนี้

1.1 ครู อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสามารถใช้คู่มือเป็นแนวทาง ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้ตามความเหมาะสม

1.2 ครู อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรศึกษาข้อมูลในคู่มือ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้ถูกต้อง

1.3 ครู อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรสนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมให้มากที่สุด โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของตัวบุคคลที่ต้องการพัฒนากับสถานการณ์ และสภาพแวดล้อมตามความเหมาะสม

1.4 ครู อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรติดตามผลการใช้คู่มือ เพื่อพัฒนา และส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนให้มากยิ่งขึ้น

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาใช้คู่มือเป็นแนวทางในการดูแล กำกับ ติดตาม นิเทศ และพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

จากการศึกษา ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดจากการนำคู่มือไปใช้ เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม ให้คำปรึกษาและเพิ่มเวลาให้ครูได้ศึกษาคู่มือให้มากขึ้น

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครู อาจารย์ที่ปรึกษา ควรมีการศึกษาปัญหาและความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อพัฒนาและประเมินคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนในทุกๆระดับต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2546ก). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กฤษณะ คำสุวรรณ. (2550). *บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โกเมศ สุดประเสริฐ. (2546). *สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- โกศล แยมกาญจนวัฒน์. (2552). *คู่มือการจัดกิจกรรมการพัฒนาวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบ ต่อตนเองของนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมพัฒนาการดอนคลัง*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไกรจันทร์ แสนศิลา. (2551). *การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ลูกเสือสำรอง) เรื่อง ชงและประเทศต่างๆ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD โรงเรียนปอแดงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2*. สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2553, จาก http://prexyproxy.appspot.com/www.kalasin3.go.th/news_file/p30541681407
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2548). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - พ.ศ. 2554)*.

- คณิต จิตเจริญทวีโชค. (2548). *คู่มือการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คำตัน วิชัยคำจร. (2548). *ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนานักเรียนในสถานศึกษาเอกชนชั้นพื้นฐาน สำนักเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริบุร จงวุฒิเวศย์; และ มาเรียม นิลพันธ์. (2542). *รายงานการวิจัย การศึกษาและจัดทำคู่มือปฏิบัติงานอาสาสมัครท้องถิ่นในการดูแลรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรม (อส.มส.)* กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์; และ คณะ. (2520). *ระบบสื่อการสอน*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดาริน สุทธิสะอาด. (2547). *ปัญหาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ทองชุบ ศรีแก้ว. (2545). *คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธีระ แทนศิริ. (2541). *ปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิตยา วงษ์กันยา. (2552). *การศึกษาปัญหาและความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสมุทรปราการ*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิวัตร นาคะเวช. (2540). *กลยุทธ์การบริหารเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: เอส แอนด์ จี กราฟฟิก.
- บุษบา จริงบำรุง. (2553). *การบริหารโครงการให้เกิดประสิทธิผล*. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2553, จาก <http://www.o2blog.com/myblog/blog.php?month=&year=&user=maryddlee&page=&syar=&smoth=&sdate=&style=1&id=7790>
- ประดับ เรืองมาลัย. (2542). *หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

- ปราณี กรุณวงศ์. (2546). *คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโมเดลชิปปา เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนวัดแสงสวรรค์*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปรีชา ช่างขวัญยืน; และ คนอื่นๆ . (2539). *เทคนิคการเขียนและผลิตตำรา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีชา สัจจากุล. (2551). *การพัฒนาคู่มือระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 38 จังหวัดระนอง*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สุราษฎร์ธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. (2539). กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- พวงรัตน์ เกษรแพทย์. (2543). *การวางแผนการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิพัฒน์ พลเกษตร. (2547). *การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- มงคล ลีลาชนากร. (2546). *คู่มือประกอบการสอนหลักสูตรการใช้โปรแกรมประมวลผลคำของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มณี นครไชยศรี. (2550). *การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- มนตรี ชมชื่น. (2548). *คู่มือการทอลวดลายผ้าตีนจกไท-ยวน จังหวัดราชบุรี*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มัญญ ชัยสูงเนิน. (2549). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนจุฬารัตน์ราชวิทยาลัย ลพบุรี*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เยาวภา อุส่าห์ฤทธิ์. (2547). *คู่มือครู การดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- เรื่องชัย จรุงศิริวัฒน์. (2553). การสร้างและพัฒนาคู่มือการปฏิบัติงาน: เอกสารประกอบการอบรม วันที่ 20 มกราคม 2553. ขอนแก่น: สถาบันพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัย ขอนแก่น. อัดสำเนา. สืบค้นวันที่ 14 มีนาคม 2554, จาก <http://www.library.kku.ac.th/kmlib/?p=150>
- วนิดา ฤทธิ์เจริญ. (2550). การพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการจัดการ เรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับครูการศึกษาออกโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการนิเทศ). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์-มีนาคม). ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย: เรื่องง่ายๆที่ บางครั้งก็พลาดได้. *ข่าวสารวิจัยการศึกษา* 18(3): 9.
- ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์; และ คนอื่น ๆ. (2535). *เส้นทางก้าวหน้าของข้าราชการครู*. กรุงเทพฯ: ประดิพัทธ์การพิมพ์.
- สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. (2546). *เรียนรู้สู่คุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โครงการวิจัย และพัฒนาการเรียนรู้เพื่อคุณภาพการศึกษา.
- สมพร พุดตาล เบ็ทซ์. (2539, ธันวาคม). การจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน, *วารสารมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. (ฉบับพิเศษ): 88-95.
- สมพล ศักดิ์ทิวักุลกิจ. (2546). *คู่มือการจัดกิจกรรมด้านยาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมมารถ ปรุงสุวรรณ. (2544). *การพัฒนาคู่มือครูในโรงเรียนทหารช่าง*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2549, 10 -15 ธันวาคม). เทคนิคการเขียนโครงการ. *วารสารการศึกษาไทย*. (3): 27.
- สาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต. (2547). *หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต พุทธศักราช 2547*. ปทุมธานี.
- . (2552). *เอกสารโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ปทุมธานี: โรงเรียนสาธิตแห่ง มหาวิทยาลัยรังสิต*.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2530). *การจัดทำโครงการการวิเคราะห์และพัฒนา โครงการ*. กรุงเทพฯ: กองนโยบายและแผนการศึกษา.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2552). *มาตรฐานการศึกษา และตัวบ่งชี้ เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบสอง (พ.ศ. 2549-2553)*. กรุงเทพฯ.

- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2553). *ร่างมาตรฐานการศึกษา และตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่สาม (พ.ศ. 2554-2558)*. กรุงเทพฯ.
- สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. (2546). *สาระความรู้คู่สองภาษา*. กรุงเทพฯ: กลุ่มพัฒนาการศึกษาเชิงรุก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุขพัชรา ชิมเจริญ. (2545). *การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ประสานมิตร.
- สุดสาย ศรีศักดิ์. (2549). *ศึกษานิเทศก์, ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพศึกษาภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2554, จาก <http://www.redrival.com>
- สุภาพ จัดละ. (2553). *กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหลักสูตร 2551*. สืบค้นเมื่อ 9 เมษายน 2553, จาก <http://www.kan2.go.th/index.php?option>
- สุรางค์ โค้วตระกูล. (2544). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ติรกันันท์. (2543). *การประเมินโครงการ: แนวทางสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อร่าม เสือเดช. (2549). *คู่มือการดำเนินงานตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน วัดช้างเผือก*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2546). *หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง)*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อำนาจ แก้วรักษ์. (2551). *การพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโครงการบ้านมิตรภาพ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสภาราชนิ 2*. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2554, จาก <http://www.kusolsuksa.com>
- เอกรินทร์ สีมหาศาล; และ คณะ. (2553). *ยุทธศาสตร์การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน: สู่คุณภาพ สถานศึกษาตามเป้าหมายหลักสูตรแกนกลางฯ 51*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- เอกวุฒิ ไกรมาก. (2541). *การสร้างคู่มือในการจัดหาและใช้ประโยชน์วิทยากรท้องถิ่น สอนวิชาช่างอุตสาหกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา*. ปรินทูนินพนธ์ กศม. (อุตสาหกรรม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Bloomstran, Shannon. (2002). *Unlocking Parent Potential in Student Activities*. Retrieved May 22, 2005, from <http://nvweb.hwwilsonweb.com>
- Cockman, Daniel Atlas. (1989). *The Relationship of School Size and the Socioeconomic Status, Ethnic Origin Gender, and Employment Status of Students on Extent of Participation involvement in Student Activities in Selected North Carolina High School*. Thesis Abstracts international. (Online). Available: <http://thailis. uni.th/dao/detail.nsp>

- Holloway, John H. (2002). *Extracurricular activities and student motivation*. Retrieved May 21. 2005, from [http://www.file/result single maincontentframe](http://www.file/result_single_maincontentframe)
- Gorton, R.W. (1983). *School Administration and Supervision: Leadership Challenges and Opportunities*. Iowa: Wm. C. Brown Company Publishers.
- Morrissey, Kathleen M.& Ronald Jay Werner-Wilson. (2005). *The Relationship Between Out-of-School Activities and Positive Youth Development: an Investigation of the Influences of Communities and Family*. Retrieved May 21.2005, from <http://nvweb.hwwilsonweb.com>

ภาคผนวก ก
คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาริตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

คู่มือ
การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

Satit Bilingual School of
Rangsit University

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

จัดทำโดย
นางสาววัลย์วัลล์ พุ่มพิ่งพุทธ

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมบังคับ โดยเลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจและความต้องการของผู้เรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพและการค้นพบความสามารถของตนเอง กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกระบวนการที่จะพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา มุ่งปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ

คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา สามารถนำไปปรับใช้ตามบริบทของสถานศึกษา คู่มือ ประกอบด้วย ปก คำนำ สารบัญ คำแนะนำการใช้คู่มือ วัตถุประสงค์ ประโยชน์ ส่วนประกอบของคู่มือ และเนื้อหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานสำหรับครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ หลักการ เป้าหมาย ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม โครงสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องและการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตอนที่ 2 ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตอนที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ และตัวอย่างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 15 กิจกรรม ตอนที่ 4 แบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา

การนำคู่มือเล่มนี้ไปใช้เพื่อการพัฒนาส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หากผู้บริหาร ครู อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา มีความคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคู่มือเล่มนี้ สามารถเสนอความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะมายังผู้จัดทำ เพื่อนำมาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

ผู้จัดทำ
วัลย์วัลล์ พุ่มพิ่งพุทธ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำแนะนำการใช้คู่มือ.....	111
วัตถุประสงค์.....	111
ประโยชน์ของคู่มือ.....	112
ส่วนประกอบของคู่มือ.....	112
ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานสำหรับครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	114
หลักการ.....	114
เป้าหมาย.....	115
ขอบข่าย.....	115
โครงสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	116
บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง.....	116
การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	118
ตอนที่ 2 ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	121
ขั้นตอนการจัดระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	123
ตอนที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	
โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต.....	126
แนวการจัดกิจกรรมนักเรียน.....	128
กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี.....	130
กิจกรรมบูรณาการค่ายลูกเสือ.....	173
กิจกรรมเรียนรู้สู่โลกกว้าง.....	193
กิจกรรมปลูกจิตสำนึกความรู้คู่คุณธรรม.....	200
กิจกรรมพี่ชวนน้องอ่าน.....	213
กิจกรรม School Mini Cooking Contest Road Show.....	220
กิจกรรมชุมนุม/ชมรม.....	224
กิจกรรมอ่านสนุกปลูกสมอง.....	254
กิจกรรมเยาวชนคนดีศรีสาธิต.....	264

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
กิจกรรมโยคะพาเพลิน.....	275
กิจกรรมโลกกว้างทางอาชีพ	288
กิจกรรมยุวรักษ์สิ่งแวดล้อม.....	294
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์.....	298
กิจกรรม อย.น้อยสาริต จิตอาสา พัฒนาโรงเรียน.....	316
กิจกรรมสถานักเรียนสู่ชุมชน	329
กิจกรรมสองวัยสานใยรัก.....	338
กิจกรรมสาธิตปลอดภัยไร้ลูกน้ำยุ่งลาย.....	342
กิจกรรมปันน้ำใจให้น้อง.....	346
ตอนที่ 4 แบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	350
เอกสารอ้างอิง.....	358

คำแนะนำการใช้คู่มือ

เพื่อให้การใช้คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีคุณภาพเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ จึงเห็นสมควรให้ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา

1.1 ศึกษาข้อมูลในคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อนำไปใช้ในการนิเทศ ติดตาม การพัฒนาส่งเสริมและปรับปรุงการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้ปฏิบัติงานหรือครูผู้สอนในสถานศึกษา

1.2 เพื่อนำข้อมูลในคู่มือไปใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา

1.3 จัดอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานหรือครูผู้สอน เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจตรงกัน

1.4 ประเมินผล ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและครูผู้สอน ในการใช้คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

2. คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ ผู้ปฏิบัติงาน

2.1 ศึกษาเนื้อหาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้ถูกต้อง

2.2 วางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และนำเอาหลักสูตรท้องถิ่นมาใช้ในการจัดทำโครงการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา

2.3 ประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

2.4 ประเมินผลความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมหลังจากการจัดกิจกรรมเสร็จสิ้น เพื่อทราบผลสำเร็จของการจัดกิจกรรมและนำมาพัฒนาในครั้งต่อไป

2.5 ประเมินผลการใช้คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

วัตถุประสงค์ของคู่มือ

คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานหรือครูผู้สอนสามารถนำข้อมูลไปกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

ประโยชน์ของคู่มือ

ในการพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีประโยชน์ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากคู่มือไปนิเทศ ติดตาม ครูผู้สอน ในการพัฒนา ปรับปรุง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา

2. ผู้ปฏิบัติงานหรือครูผู้สอนสามารถนำข้อมูลไปกำหนดแนวทาง ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา

3. ผู้ปฏิบัติงานหรือครูผู้สอนได้นำข้อมูลจากคู่มือไปกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้มาใช้ในการจัดทำสาระหลักสูตร

ดังนั้น ข้อมูลในการพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนสามารถลงมือปฏิบัติได้จริง

ส่วนประกอบของคู่มือ

การพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยกำหนดกรอบเนื้อหากิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย 1) กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี 2) กิจกรรมชุมนุม 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ซึ่งแต่ละกิจกรรมประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย สาระสำคัญ แนวการจัดกิจกรรม ตัวอย่างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และวิธีการวัดผลประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยคู่มือมีรายละเอียดแบ่งออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานสำหรับครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย หลักการ เป้าหมาย ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม โครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ตอนที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วยกิจกรรมนักเรียน ดังนี้

1. กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม วิธีการวัดผลประเมินผล และตัวอย่างการจัดกิจกรรม ได้แก่

1.1 กิจกรรมบูรณาการค่ายลูกเสือ

1.2 กิจกรรมเรียนรู้สู่โลกกว้าง

1.3 กิจกรรมปลูกจิตสำนึกความรู้คู่คุณธรรม

1.4 กิจกรรมพี่ชวนน้องอ่าน

1.5 กิจกรรม School Mini Cooking Contest Road Show

2. กิจกรรมชุมนุม ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม
วิธีการวัดผลประเมินผล และตัวอย่างการจัดกิจกรรม ได้แก่

2.1 กิจกรรมอ่านสนุกปลูกสมอง

2.2 กิจกรรมเยาวชนคนดีศรีสาธิต

2.3 กิจกรรมโยคะพาเพลิน

2.4 กิจกรรมโลกกว้างทางอาชีพ

2.5 กิจกรรมยุวรักษ์สิ่งแวดล้อม

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์
ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม วิธีการวัดผลประเมินผล และตัวอย่างการจัดกิจกรรม ได้แก่

3.1 กิจกรรม อย.น้อยสาธิต จิตอาสา พัฒนาโรงเรียน

3.2 กิจกรรมสภานักเรียนสู่ชุมชน

3.3 กิจกรรมสองวัยสานใยรัก

3.4 กิจกรรมสาธิตปลอดภัยไร้ลูกน้ำยุ่งลาย

3.5 กิจกรรมปันน้ำใจให้น้อง

ตอนที่ 4 แบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

รายละเอียดของคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต มีดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1

ความรู้พื้นฐานสำหรับครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 จึงได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา (มาตรา 6) ไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต จัดให้ผู้เรียนได้เรียนเป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ใช้องค์ความรู้ ทักษะและเจตคติจากการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 2-16) อธิบายว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประกอบด้วยกิจกรรม 3 ลักษณะดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว
2. กิจกรรมนักเรียน
3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

หลักการ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีหลักการสำคัญ ดังนี้

1. มีการกำหนดเป้าหมายของการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และครอบคลุมผู้เรียนทุกคน
2. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพตามความสนใจ ความถนัด ความต้องการและเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะ
3. เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่างๆ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ประเพณีและวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
4. เป็นกิจกรรมที่ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน องค์กรและหน่วยงานอื่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

เป้าหมาย

ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ได้แก่

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนใฝ่รู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

ขอบข่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ให้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น ในลักษณะเป็นกระบวนการเชิงบูรณาการ โดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมตลอดจนสามารถบูรณาการระหว่างกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
2. เป็นกิจกรรมที่ตอบสนองความสนใจ ความถนัดและความต้องการของผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นการให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวิชาความรู้ อาชีพและการดำเนินชีวิตที่ดีงาม ตลอดจนเห็นแนวทางในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ
3. เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกการทำประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่างๆ สนับสนุนค่านิยมที่ดีงาม และเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์
4. เป็นกิจกรรมที่ฝึกการทำงานและการให้บริการด้านต่างๆ ทั้งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และต่อส่วนรวม เพื่อเสริมสร้างความมีน้ำใจ ความเอื้ออาทร ความเป็นพลเมืองดีและความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม

โครงสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โครงสร้างเวลาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในแต่ละระดับชั้นตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กิจกรรม	มัธยมศึกษาตอนต้น		
	ม.1	ม.2	ม.3
กิจกรรมแนะแนว	40	40	40
กิจกรรมนักเรียน (ชมรม)	40	40	40
ลูกเสือ-เนตรนารี	40	40	40
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	รวม 45 ชม. (15 ชม./ปี)		
รวม	120/ ปีการศึกษา	120/ ปีการศึกษา	120/ ปีการศึกษา

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดโครงสร้างเวลา เรียนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) ปีละ 120 ชั่วโมง เป็น เวลาสำหรับปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ สำหรับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3) รวม 3 ปี จำนวน 45 ชั่วโมง

การจัดสรรเวลาของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้ขึ้นกับการบริหารจัดการของสถานศึกษา แต่ทั้งนี้ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาและฝึกปฏิบัติกิจกรรมทั้ง 3 กิจกรรมอย่างต่อเนื่องทุกปี จนจบ การศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

1. กำหนดแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา และจัดโครงสร้าง องค์กรในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ชัดเจน
2. ผู้บริหารชี้แจง ทำความเข้าใจ และสร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าและ ร่วมมือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. พัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และมีความ ทันสมัยในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและ สถานการณ์ปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ
4. สร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือ และความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษา กับ ผู้เรียนผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม

5. นิเทศ ติดตาม ให้คำปรึกษา ประเมินผล และสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

6. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

บทบาทของครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม

1. ศึกษาหลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม การประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย

2. ชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้เรียนและผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3. ร่วมกับผู้เรียนออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียนและเป็นไปตามหลักการ ปรัชญา และแนวการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน

4. ส่งเสริม กระตุ้น และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในการจัดทำแผนงานโครงการ ร่วมปฏิบัติกิจกรรมและการประเมินผล

5. ให้คำปรึกษา ดูแล ติดตาม ประสานงานและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนในการร่วมกิจกรรมให้เป็นไปตามแผน โดยคำนึงถึงความปลอดภัย

6. ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนและซ่อมเสริม กรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์พร้อมจัดทำเอกสารหลักฐานการประเมินผล

7. รายงานผลการดำเนินกิจกรรมให้ผู้เกี่ยวข้องทราบแล้วนำผลการจัดกิจกรรมมาพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข

8. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

บทบาทของผู้เรียน

1. ศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ตนเองและเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถหรือตามข้อเสนอแนะของสถานศึกษาเข้ารับการปฐมนิเทศจากครูผู้รับผิดชอบ

2. ร่วมประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ตามลักษณะของกิจกรรม

3. ร่วมประชุมจัดทำแผนงานโครงการ ปฏิทินงานและปฏิบัติกิจกรรมด้วยความเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ

4. ร่วมประเมินการปฏิบัติกิจกรรมและนำผลมาพัฒนาตนเองและนำเสนอผลการปฏิบัติกิจกรรมต่อครูผู้รับผิดชอบ

5. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดประสบการณ์ ทบทวนและสะท้อนความรู้สึกภายหลังการปฏิบัติกิจกรรม รวมทั้งสร้างเครือข่ายจิตอาสาและขยายผลต่อยอดสู่ความยั่งยืน

บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา

1. ให้ความเห็นชอบและมีส่วนร่วมในการกำหนดวางแผนดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความเหมาะสม

บทบาทของผู้ปกครองและชุมชน

1. มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมและอาสาสมัครกิจกรรมต่างๆของสถานศึกษาและชุมชน
2. ยอมรับในศักยภาพของผู้เรียน ให้โอกาสให้ผู้เรียนได้สำรวจตนเอง เพื่อประกอบการตัดสินใจในการเลือกแผนการเรียน การศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ
3. ดูแล เอาใจใส่ผู้เรียน และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหาของผู้เรียน
4. เป็นที่ปรึกษาหรือแนะแนวทางการดำเนินชีวิตที่ดีงามให้แก่ผู้เรียน
5. ร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อติดตามประเมินผลพัฒนา และการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

หลักการประเมิน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประเมินจากเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และประเมินตามสภาพจริงโดย

1. ให้ผู้เรียนได้ค้นหาศักยภาพของตนเอง การทำงานกลุ่ม ทักษะการอยู่ร่วมกันและการมีจิตสาธารณะ
2. ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมิน เช่น ครู ผู้ปกครอง เพื่อนนักเรียน
3. มีการประเมินผลเป็นระยะๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรมให้ปฏิบัติ ดังนี้
  - 1.1 ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนแต่ละกิจกรรม
  - 1.2 ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากการปฏิบัติกิจกรรม และผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียนตามเกณฑ์ของแต่ละกิจกรรม
  - 1.3 ผู้เรียนที่มีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน ชิ้นงานของผู้เรียนตามเกณฑ์ของแต่ละกิจกรรม เป็นผู้ผ่านการประเมินรายกิจกรรมและนำผลการประเมินไปบันทึกในระเบียบแสดงผลการเรียน
  - 1.4 ผู้เรียนที่มีผลการประเมิน ไม่ผ่านในเกณฑ์เวลาการเข้าร่วมกิจกรรมหรือเกณฑ์การปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียน หรือทั้งสองเกณฑ์ ถือว่าไม่ผ่านการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้สอนต้องดำเนินการซ่อมเสริมและประเมินจนผ่าน ทั้งนี้ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้น ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา
2. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสิน

เป็นการประเมินการผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายภาค เพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละ

กิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อเลื่อนชั้นและประมวลผลรวมในปีสุดท้าย เพื่อการจบแต่ละระดับการศึกษา โดยการดำเนินการดังกล่าวให้ปฏิบัติ ดังนี้

2.1 กำหนดให้ฝ่ายวัดผล เป็นผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมพัฒนาเรียนของผู้เรียนทุกคนตลอดระดับการศึกษา

2.2 ผู้รับผิดชอบสรุปและตัดสินผลการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามเกณฑ์ที่กำหนดเกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษา ผู้เรียนจะต้องผ่านกิจกรรม

3 กิจกรรมสำคัญ คือ

- 1) กิจกรรมแนะแนว
- 2) กิจกรรมนักเรียน
- 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

2.3 นำเสนอผลการประเมินต่อคณะกรรมการกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาเรียนเพื่อให้ความเห็นชอบ

2.4 เสนอผู้บริหารสถานศึกษา พิจารณานุมัติผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านเกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษา

เกณฑ์การตัดสิน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กำหนดเกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้

1. คุณภาพหรือเกณฑ์ในการประเมินมี 2 ระดับ คือ ผ่านและไม่ผ่าน
2. การประเมินให้สอดคล้องตามจุดประสงค์ ในแต่ละกิจกรรมมีเกณฑ์การผ่านการประเมิน ดังนี้

เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินผลรายกิจกรรม

ผ่าน หมายถึง

1. ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนแต่ละกิจกรรม
2. ปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของผู้เรียนตามเกณฑ์ของแต่ละกิจกรรม

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมไม่ครบตามเกณฑ์ หรือไม่ผ่าน การปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของผู้เรียนตามเกณฑ์ของแต่ละกิจกรรม

เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายภาค

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญทั้ง 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งจาก 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อจบระดับการศึกษา

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ทุกชั้นปี ในระดับศึกษานั้น

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” บางชั้นปี ในระดับ การศึกษานั้น

การแก้ไขนักเรียนกรณีไม่ผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านกิจกรรม ให้เป็นหน้าที่ของครูหรือผู้รับผิดชอบกิจกรรมนั้นๆ ที่ จะต้องซ่อมเสริม โดยให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมจนครบตามเวลาที่ขาด หรือปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุ ตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั้น แล้วจึงประเมินให้ผ่านกิจกรรม เพื่อบันทึกในระเบียบแสดงผลการ เรียน ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้รายงานผู้บริหารสถานศึกษาทราบ เพื่อดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียน อย่างเหมาะสมเป็นรายกรณีไป

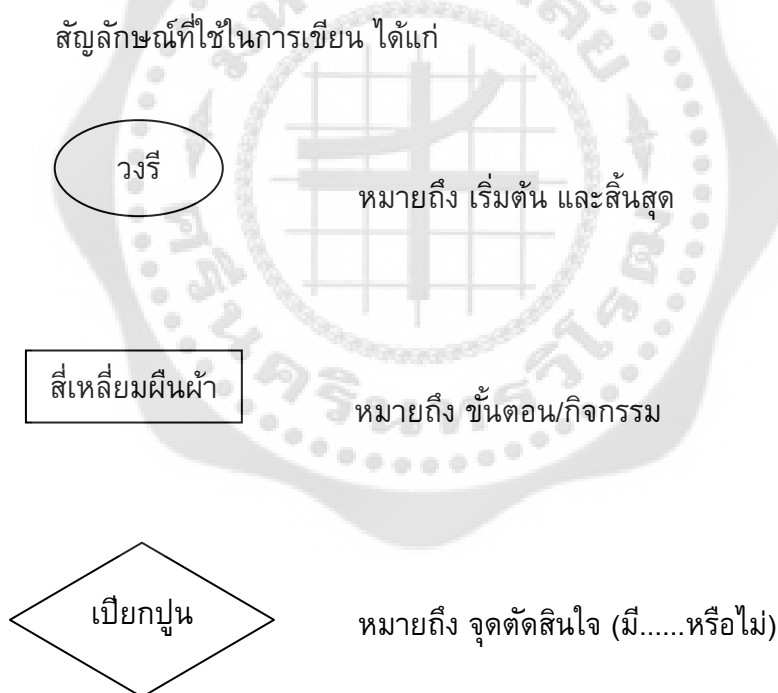
ดังนั้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน นอกจากจะจัดกิจกรรมนักเรียนเพื่อเกื้อกูล ส่งเสริมสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม จัดเพื่อสนองความสนใจ ความถนัด ความสามารถ ความต้องการ ของผู้เรียน ปลูกฝังจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม จะฝึกให้บริการด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ ต่อตนเองและส่วนรวมแล้ว สถานศึกษายังต้องคำนึงถึงการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนควบคู่กันไปด้วย เพราะการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมจะส่งผล โดยตรงไปถึงผู้เรียนให้เป็น “เด็กดี มีคุณธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์” การจัดกิจกรรมพัฒนา คุณธรรมจริยธรรม สามารถจัดได้ 3 ลักษณะ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกื้อกูลสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม การจัดกิจกรรมอบรมปมนิสัย การจัดกิจกรรมในวันสำคัญ กิจกรรมที่ปฏิบัติประจำวัน กิจกรรมโครงการ/กิจกรรมพิเศษ การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม จะเชื่อมโยงสัมพันธ์กับ วิสัยทัศน์ จุดเน้นสถานศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การวิจัยในชั้นเรียน การประกันคุณภาพใน สถานศึกษาและการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

ตอนที่ 2

ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ เป็นสถาบันที่ได้รับงบประมาณจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาให้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาเชิงระบบเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้และคุณภาพในโรงเรียน” ได้กล่าวถึง ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่า เป็นการวางระบบในโรงเรียนที่โรงเรียนจะต้องวิเคราะห์ และออกแบบเพื่อให้เชื่อมโยงกับมาตรฐาน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนที่มีความถนัดและความสนใจพิเศษ ได้รับการส่งเสริมศักยภาพและความเป็นเลิศ จากความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และองค์กรชุมชน (สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. 2546: 8) ซึ่งจะเริ่มต้นในการเขียนแผนผังการทำงานหรือที่เรียกว่า Flowchart

การออกแบบ Flowchart กระบวนการของระบบย่อย สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. (2546: 56) ได้เสนอแนะวิธีการเขียน ดังนี้

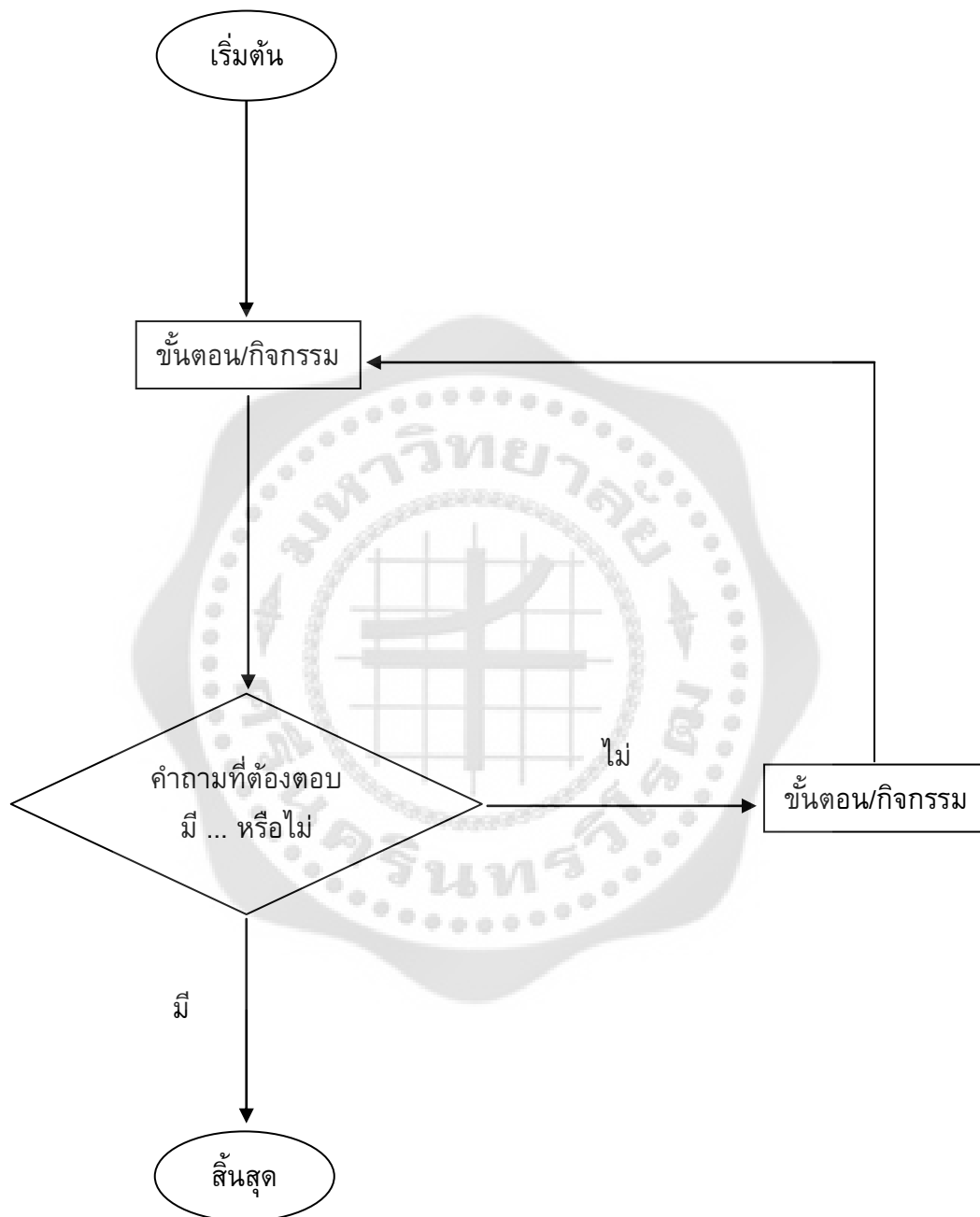

ภาพประกอบ 1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเขียน Flowchart

ที่มา: สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. (2546). เรียนรู้...สู่คุณภาพสถานศึกษา. หน้า 56

รูปแบบการเขียน Flowchart

ในการวางแผนการจัดระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ (2546: 56) ได้กำหนดรูปแบบการเขียน Flowchart ดังนี้

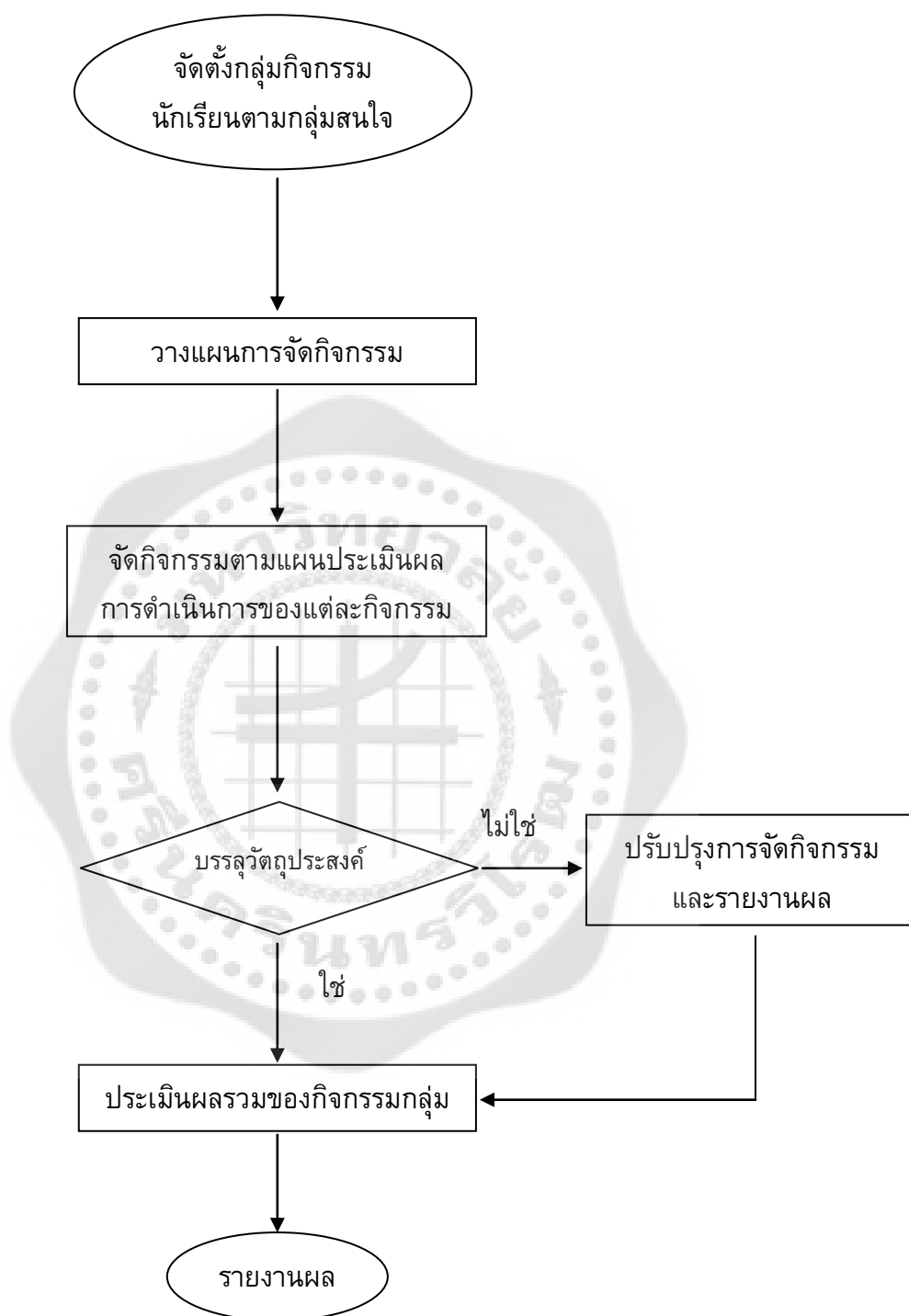

ภาพประกอบ 2 การออกแบบ Flowchart

ที่มา: สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. (2546). เรียนรู้ ... สู่คุณภาพสถานศึกษา. หน้า 56

ขั้นตอนการจัดระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรดำเนินการดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 3 การออกแบบระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ที่มา: สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. (2546). เรียนรู้... สู่คุณภาพสถานศึกษา. หน้า 82

การวางแผนการจัดระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูผู้ปฏิบัติการสอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควร ปฏิบัติตามกระบวนการหรือขั้นตอนที่กำหนดไว้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังต่อไปนี้

กระบวนการ	วิธีการมาตรฐาน	ตัวชี้วัดระบบย่อย	แบบบันทึกมาตรฐาน	สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้
การวิเคราะห์ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิเคราะห์แนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ศึกษาการจัดทำกิจกรรมสอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 	<p>ครูทุกคนร่วมกันวิเคราะห์ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</p>	<ol style="list-style-type: none"> แบบวิเคราะห์แนวทางการจัดกิจกรรม แบบบันทึกการจัดกิจกรรม แบบประเมินผลแต่ละกิจกรรม 	
ให้ข้อมูลและแนวทางการกิจกรรม	<ol style="list-style-type: none"> จัดทำแนวทางการจัดตั้งกิจกรรมและวัตถุประสงค์แก่ผู้เรียน ชี้แจงแนวทางการจัดตั้งกิจกรรมและวัตถุประสงค์แก่ผู้เรียน ผู้เรียนศึกษารายละเอียดข้อมูลและแนวทางการจัดตั้งกลุ่มกิจกรรม 	<p>นักเรียนทุกคนเข้าใจแนวทางตลอดจนวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่มกิจกรรม</p>	คู่มือแนวทางการจัดกิจกรรม	
แผนการจัดกิจกรรม	<ol style="list-style-type: none"> ประชุมสมาชิกเพื่อระดมสมองและตัดสินใจเลือกกิจกรรม แบ่งกลุ่มสมาชิกร่วมกันวางแผนการจัดกิจกรรมและปฏิทินการจัดกิจกรรมทุกภาคเรียน ประสานงานกับอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ปกครอง และ 	<ol style="list-style-type: none"> ความเหมาะสมของกิจกรรม ร้อยละ จุดประสงค์ของกลุ่ม ความเหมาะสมของแหล่งเรียนรู้ และบุคลากรที่ปรึกษาในแต่ละ 	การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	

กระบวนการ	วิธีการมาตรฐาน	ตัวชี้วัดระบบ ย่อย	แบบบันทึก มาตรฐาน	สอดคล้องกับ มาตรฐาน/ ตัวบ่งชี้
	องค์การต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในแต่ละกิจกรรม	กิจกรรม		
ดำเนินกิจกรรมตามแผน	<ol style="list-style-type: none"> นักเรียนดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา นักเรียนประเมินผลตนเองในการดำเนินกิจกรรมตามแผน นักเรียนปรับปรุง/พัฒนาการจัดกิจกรรมตามผลการประเมิน 	<ol style="list-style-type: none"> นักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมและดำเนินกิจกรรมตามที่กลุ่มร่วมกันวางแผน 	<ol style="list-style-type: none"> แบบบันทึกการดำเนินการจัดกิจกรรม บันทึกการประชุม 	
ประเมินผลและปรับปรุง	<p>คณะกรรมการร่วมกันประเมินผล ถ้าการประเมินผลไม่เป็นไปตามที่คาดหวังต้องกลับไปทบทวนการวางแผนใหม่อีกครั้ง</p>	<ol style="list-style-type: none"> นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ 80 นักเรียนทุกคนผ่านตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด 	<ol style="list-style-type: none"> แบบบันทึกเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม แบบบันทึกการวัดผลประเมินผล แบบสรุปการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรม 	
สรุปและรายงานผลการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรม	ทุกกิจกรรมสรุปผลการดำเนินกิจกรรมและรายงานผลการดำเนินกิจกรรม	ทุกกลุ่มกิจกรรมส่งผลการดำเนินกิจกรรม	แบบรายงานผลการดำเนินงานกิจกรรม	

ตอนที่ 3

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ ทักษะจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน มาปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาตนเอง มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัยใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะและช่วยให้นักเรียนมีคุณภาพมาตรฐานโดยผ่านกระบวนการทำงานอย่างมีระบบ มีความสอดคล้องกับมาตรฐานด้านกระบวนการของการประกันคุณภาพในมาตรา 48 ว่า ให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นแนวทางและเป็นกรอบในการประเมินคุณภาพ ภายนอก รอบที่ 3 (พ.ศ. 2554-2558) มาตรฐานที่ 11 ที่ให้สถานศึกษามีการจัดการองค์กร โครงสร้างการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา มาตรฐานที่ 12 ให้ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม และกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 13 ให้ สถานศึกษามีหลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้และ มาตรฐานที่ 14 ให้สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือระหว่างชุมชนในการพัฒนา การศึกษา

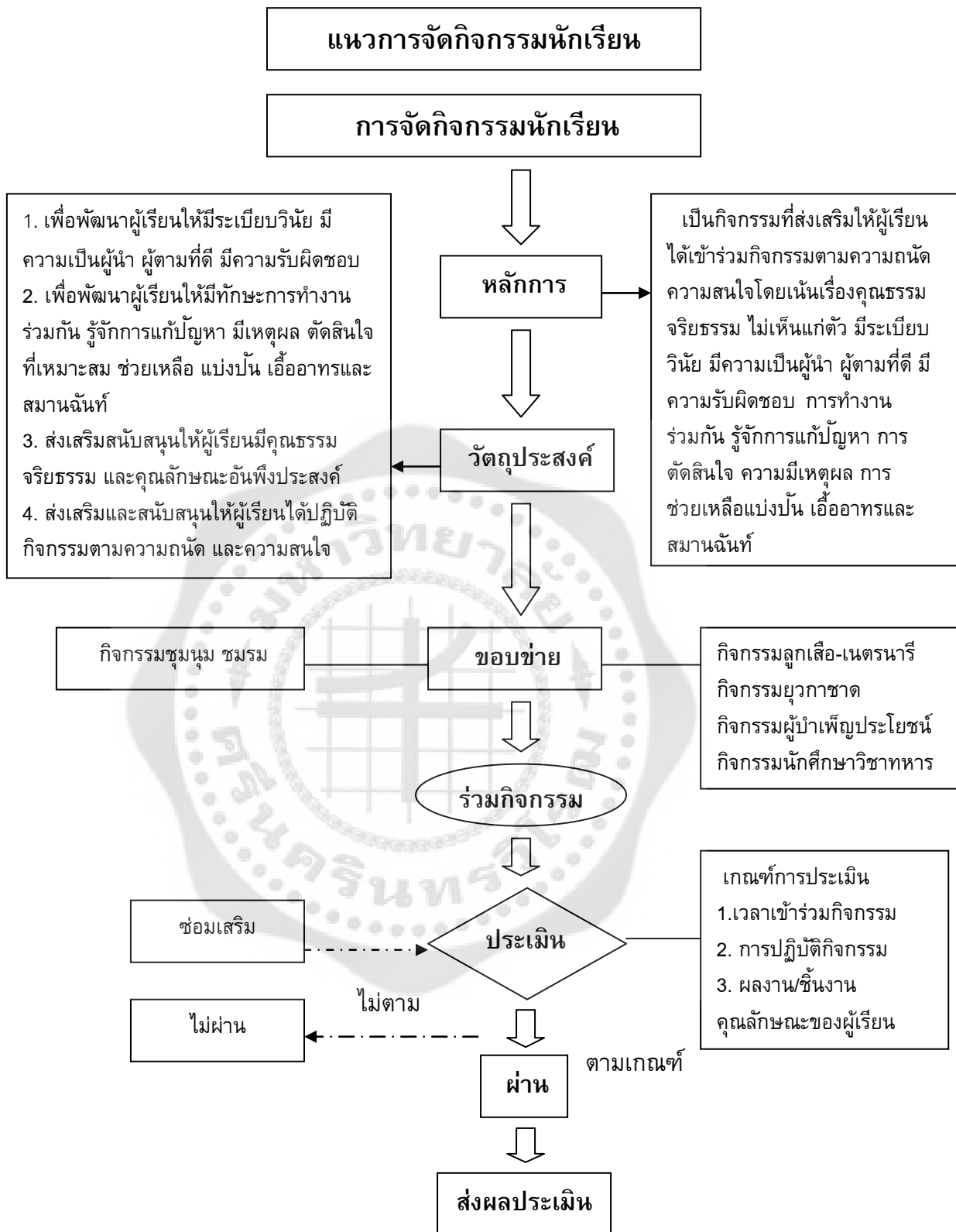
ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จึงเป็นระบบที่สามารถ ดำเนินการเพื่อประกันคุณภาพได้ ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านปัจจัย ด้านผลผลิต และด้านกระบวนการ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, องค์กรมหาชน. 2553: 5)

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ได้รับอนุญาตให้จัดการศึกษาในระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษา ตอนปลาย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 ซึ่งจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นต้นมา และในปีการศึกษา 2552 ทางโรงเรียนกำหนดให้มีการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาให้มีเอกภาพและมาตรฐานของหลักสูตร (Curriculum Standard) เพื่อให้สอดคล้องกับ หลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2551 (เอกรินทร์ สีมหาศาล; และ คนอื่นๆ. 2553: คำนำ)

เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีส่วนที่เปลี่ยนแปลงไปจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนจึงต้องปรับโครงสร้างของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและปรับเวลาในแต่ละระดับใหม่ โดยเริ่มใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในปีการศึกษา 2553 มีโครงสร้างของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียนซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้นำเพื่อประโยชน์ นักศึกษาวิชาทหาร กิจกรรมชุมนุม ชมรม และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ในคู่มือเล่มนี้จะขอกกล่าวถึง กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนลักษณะที่ 2 และ 3 คือ กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในทิศทางเดียวกันในสถานศึกษา

ภาพประกอบ 4 แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

หลักการ

กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัด ความสนใจ โดยเน้นเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ไม่เห็นแก่ตัว มีระเบียบวินัย มีความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี มีความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน รู้จักการแก้ปัญหา มีเหตุผลตัดสินใจที่เหมาะสม ช่วยเหลือ แบ่งปัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 26)

การจัดกิจกรรมนักเรียน ควรดำเนินการ ดังนี้

1. จัดให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน
2. เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน
3. เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียนตลอดจนบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีระเบียบวินัย มีความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี มีความรับผิดชอบ
2. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการทำงานร่วมกัน รู้จักการแก้ปัญหา มีเหตุผลตัดสินใจที่เหมาะสม ช่วยเหลือแบ่งปัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์
3. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ

ขอบข่าย

กิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย

1. กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี
  - กิจกรรมยุวภาษา
  - กิจกรรมผู้นำเพื่อประโยชน์
  - กิจกรรมนักศึกษาวิชาทหาร
2. กิจกรรมชุมนุม ชมรม

กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ประจำปีการศึกษา 2554
โรงเรียนสาริตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
จังหวัดปทุมธานี

คำแนะนำการใช้คู่มือกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

วัตถุประสงค์

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน: ลูกเสือ-เนตรนารี ชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อที่มุ่งพัฒนาให้ลูกเสือ-เนตรนารี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตลอดจนมีคุณลักษณะตามที่คณะลูกเสือแห่งชาติวางไว้ นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดความสะดวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมและการเรียนรู้ของลูกเสือ-เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่

รูปแบบการนำเสนอ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน: ลูกเสือ-เนตรนารี ชุดนี้ ประกอบด้วย หลักการ เป้าหมาย แนวการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตัวอย่างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และวิธีการวัดผลประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดทำ ผู้จัดทำได้นำเสนอไว้ 5 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) กิจกรรมบูรณาการค่ายลูกเสือ 2) กิจกรรมเรียนรู้สู่โลกกว้าง 3) กิจกรรมปลูกจิตสำนึกความรู้คู่คุณธรรม 4) กิจกรรมพี่ชวนน้องอ่าน และ 5) กิจกรรม School Mini Cooking Contest Road Show

ข้อเสนอแนะในการดำเนินกิจกรรม

1. สถานศึกษาหรือผู้ที่รับผิดชอบดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนลูกเสือ-เนตรนารี สามารถพิจารณาที่จะจัดแบ่งจำนวนครั้งในการประชุมกองให้มีความเหมาะสมกับปรัชญา เป้าหมาย และสภาพของสถานศึกษา
2. เกมและเพลงที่นำเสนอในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้ที่รับผิดชอบดำเนินการในการเปิดประชุมกอง สามารถที่จะเลือกหรือปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมในการนำไปประกอบการจัดกิจกรรม
3. การจัดกิจกรรมประกอบการประชุมกองทุกครั้ง ควรมีกิจกรรมที่เน้นสร้างประสบการณ์ของกระบวนการกลุ่ม เพื่อฝึกให้ลูกเสือ-เนตรนารี มีความมั่นใจ กล้าที่จะแสดงออกและมีความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง
4. ควรจัดกิจกรรมที่สร้างประสบการณ์ลูกเสือ-เนตรนารี ได้รับประสบการณ์ในการใช้ชีวิตกลางแจ้ง โดยเฉพาะการเข้าค่ายพักแรม ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี
5. ควรให้ลูกเสือ-เนตรนารี รับทราบผลการวัดและประเมินผลทุกครั้ง เพื่อให้สามารถปรับปรุงแก้ไขตนเองให้ดีขึ้น

กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

การจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี) ตามหลักสูตร
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำที่ใช้ในคู่มือให้ตรงกัน ผู้จัดทำจึงนิยามความหมายของคำศัพท์ไว้
ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางที่ประกอบด้วย รายละเอียดเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ หลักการ
จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี
ช่วงชั้น การวัดผลประเมินผล และกำหนดมาตรฐานในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเป้าหมาย
สำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในด้านความรู้ และทักษะการปฏิบัติ รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม
และค่านิยมที่พึงประสงค์

2. ลูกเสือ หมายถึง เยาวชนชายและหญิง อายุระหว่าง 8-23 ปี ที่รับการฝึกอบรมตาม
หลักสูตรวิชาลูกเสือ โดยยึดมั่นในหลักการ (Principle) วิธีการ (Method) วัตถุประสงค์ (Purpose)
และวิธีการของการลูกเสือ (Scouting) โดยอุดมการณ์ของลูกเสืออยู่กับการปฏิบัติตามคำปฏิญาณและ
กฎของลูกเสือ ลูกเสือแบ่งเป็น 4 ประเภท คือ

- 2.1 ลูกเสือสำรอง (Cub Scout) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3
- 2.2 ลูกเสือสามัญ (Boy Scout) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
- 2.3 ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (Senior Scout) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
- 2.4 ลูกเสือวิสามัญ (Rover Scout) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

3. เนตรนารี หมายถึง เยาวชนผู้หญิง อายุระหว่าง 8-23 ปี ที่รับการฝึกอบรมตามหลักสูตร
วิชาลูกเสือ

4. กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัย
ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่
เหมาะสมมีเหตุผล ส่งเสริมให้ผู้เรียนเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งด้านร่างกาย
จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา จัดอยู่ในรูปแบบของกิจกรรม โดยกำหนดไว้เป็นตัวอย่าง
5 กิจกรรม ดังนี้

4.1 กิจกรรมบูรณาการค่ายลูกเสือ เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้ลูกเสือ-เนตรนารี เป็นผู้
มีระเบียบวินัย รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม ซึ่งผู้สอนได้จัดการบูรณาการแบบสหวิทยาการ โดยนำสาระ
การเรียนรู้ต่าง ๆ มาเชื่อมโยงกัน ในการจัดค่ายลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นได้เรียนรู้และพัฒนาด้วยตนเอง เป็นการเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดี พัฒนาทักษะการคิด ให้
มีจินตนาการและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

4.2 กิจกรรมเรียนรู้สู่โลกกว้าง เป็นกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีที่จัดแบบทัศนศึกษาเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เปิดโลกทัศน์ ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง สามารถนำความรู้จากการเรียน วิชาลูกเสือ-เนตรนารีมาเชื่อมโยงและประยุกต์ ใช้ในการปฏิบัติตนตามกฎของลูกเสือได้ เช่น การตรงต่อเวลา มาทันเวลาที่กำหนดและรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งเป็นผู้มีระเบียบวินัย เป็นผู้ฟังและผู้ตามที่ดี เป็นคนช่างสังเกต สามารถจดบันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ได้

4.3 กิจกรรมปลูกจิตสำนึกความรู้คู่คุณธรรม เป็นกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีที่บูรณาการกับกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จัดกิจกรรมในรูปแบบค่ายพุทธบุตรขึ้น เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถพัฒนาตนเองตามกระบวนการลูกเสือในเรื่องของควมมีระเบียบวินัย ความอดทน และการเป็นผู้นำที่ดี มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และเป็นแบบอย่างของเยาวชนที่มีคุณภาพของสังคมไทย

4.4 กิจกรรมพี่ชวนน้องอ่าน เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในวิชาลูกเสือ-เนตรนารีทุกสัปดาห์ ซึ่งบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ทั้งทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน และนำมาประยุกต์ ใช้ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมต่างๆ ไปสู่น้องๆ ด้วยความสมัครใจ เช่น การเล่านิทาน ประกอบ การเชิดหุ่น เพื่อฝึกความรับผิดชอบของนักเรียนในการทำงานร่วมกัน แก้ปัญหา และช่วยเหลือกัน ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู พี่ เพื่อน และน้อง

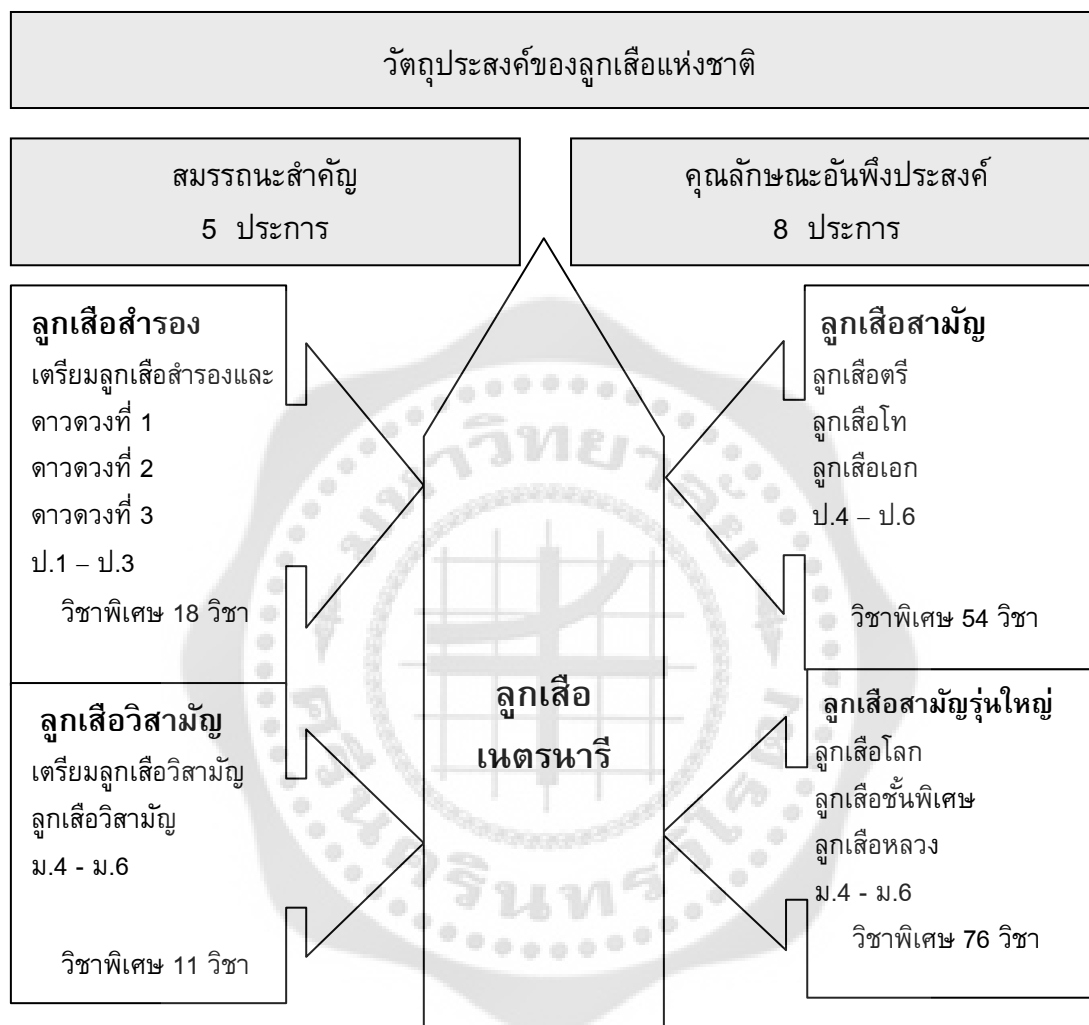
4.5 กิจกรรม School Mini Cooking Contest Road Show เป็นกิจกรรมบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการงานและเทคโนโลยีกับวิชาลูกเสือ-เนตรนารี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อค้นหาตัวแทนนักเรียนเข้าร่วมประกวดในโครงการ “Heinz Junior Chef” และเพื่อฝึกนักเรียนให้มีกระบวนการทำงานและการทำงานเป็นกลุ่ม ใช้ความคิดสร้างสรรค์ โดยมีทักษะด้านการประกอบอาหาร ซึ่งนักเรียนสามารถฝึกฝน เรียนรู้ และปฏิบัติตามขั้นตอนของการทำอาหารตามหลักโภชนาการ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปเชื่อมโยงใช้ในกิจกรรมอยู่ค่ายพักแรมลูกเสือและประยุกต์ ใช้ในชีวิตประจำวันได้

5. กิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ หมายถึง กิจกรรมลูกเสือที่จัดตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย หลักสูตร เครื่องหมายลูกเสือโลกและวิชาพิเศษ เครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษและวิชาพิเศษ เครื่องหมายลูกเสือหลวงและวิชาพิเศษ โดยใช้เวลาจัดกิจกรรม 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

6. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง กิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองตามความเหมาะสมสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเห็นคุณค่าของการทำกิจกรรม

กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

วิชาพิเศษ คือ วิชาที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ นอกเหนือจากการเรียน ตามหลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภท

ภาพประกอบ 5 แนวการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หน้า 27

กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 27-32) อธิบายว่า กระบวนการลูกเสือ คือ กระบวนการ พัฒนาเยาวชน มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกอบรมให้การศึกษาและพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา ทั้งนี้เป็นไปตามความมุ่งประสงค์ หลักการ และวิธีการ ซึ่งลูกเสือโลกได้กำหนดไว้

ปัจจุบันกระบวนการลูกเสือถือเป็นกระบวนการทางการศึกษาส่วนหนึ่ง ซึ่งมุ่งพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล ทั้งทางสมอง ร่างกาย จิตใจและศีลธรรม เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความประพฤติดีงาม ไม่กระทำความให้เป็นปัญหาต่อสังคม และดำรงชีวิตอย่างมีความหมายและสุขสบาย

หลักการ (Principle)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดไว้ว่า กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (จิตตภา ศุณาลัย. 2547: รายงานวิจัย) ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดให้กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ กิจกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่ม ที่กำหนดโดยที่กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม จึงเป็นกิจกรรมที่พัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ได้ครบทุกด้านทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม สร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกการทำประโยชน์เพื่อครอบครัว สังคมและประเทศชาติทำให้มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคน เข้าร่วมกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และ ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ฝึกทักษะในการคิด การจัดการและเหมาะสมกับการเผชิญ สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกยุคโลกาภิวัตน์ (ประชา งามล้ำวง และ คณะ. 2542: 5-6) เอาใจใส่ดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้วยการปลูกฝังความรู้ที่ทันโลกและคุณค่าที่ดีของ วัฒนธรรมไทย ส่งเสริมบทบาทของกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ในโรงเรียนรวมทั้งครอบครัวด้วยการ นำกระบวนการลูกเสือมาแก้ไขปัญหา โดยสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนเป็นคนดี มีความรู้คู่คุณธรรม มี ระเบียบวินัย มีความเป็นผู้นำและรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ (เลขาธิการคณะกรรมการ 2548: 7-8)

ในการจัดกิจกรรมลูกเสือควรคำนึงถึงกระบวนการต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 28)

1. มีศาสนาเป็นหลักยึดทางจิตใจ จงรักภักดีต่อศาสนาที่ตนเคารพนับถือและพึงปฏิบัติ ศาสนกิจด้วยความจริงใจ
2. จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติของตนพร้อมด้วยการส่งเสริมและ สนับสนุนสันติสุขและสันติภาพ ความเข้าใจที่ดีซึ่งกันและกัน และความร่วมมือซึ่งกันและกันตั้งแต่

ระดับท้องถิ่นและระดับนานาชาติ

3. เข้าร่วมพัฒนาสังคม ยอมรับและให้ความเคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้อื่น
4. มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
5. ลูกเสือทุกคนต้องยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

จากหลักการดังกล่าว กิจกรรมของลูกเสือทุกประเภท มีครบตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยเนื้อหาของหลักสูตรและวิชาพิเศษตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือทุกประเภทได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน

วิสัยทัศน์ (Vision)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

วัตถุประสงค์ (Purpose)

พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 มาตรา 8 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมลูกเสือเพื่อช่วยพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจและศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบและช่วยสร้างสรรค์สังคม ให้เกิดความสามัคคีและความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื้อฟัง และฟังตนเอง
2. ให้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
3. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. ให้รู้จักทำการฝีมือและฝึกฝนการทำกิจกรรมต่างๆ ตามความเหมาะสม
5. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศ

สำหรับการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี โรงเรียนสามารถที่จะเลือกจัดกิจกรรมได้ตามศักยภาพของบุคลากรและสภาพของโรงเรียน โดยอาจจะพิจารณาถึงความสำคัญของกิจกรรมนั้นด้วย เช่น กิจกรรมลูกเสือ เป็นกิจกรรมสากลสามารถสื่อกันได้ทั่วโลกและที่สำคัญเป็นกิจกรรมเสริมสร้างบุคลิกภาพ ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ส่วนยุวกาชาดเป็นกิจกรรมที่สร้างประโยชน์ให้กับสังคม โรงเรียนสามารถหาแหล่งการเรียนรู้หรือสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมได้จากกาชาดจังหวัด กาชาดอำเภอ

กิจกรรมลูกเสือและยุวกาชาด โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมได้ตามระเบียบคณะกรรมการบริหารลูกเสือและระเบียบคณะกรรมการ องค์อุปนายกสภาการศึกษาไทย

ประเภท (Kind)

ลูกเสือ คือ เยาวชนชายและหญิงอายุระหว่าง 8–23 ปี ที่รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรวิชาลูกเสือ โดยยึดมั่นในหลักการ (Principle) วิธีการ (Method) และวัตถุประสงค์ (Purpose) ของการลูกเสือ (Scouting) อย่างเคร่งครัดตามพระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2528 และข้อบังคับคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2509 ได้กำหนดประเภทและเหล่าลูกเสือว่า ลูกเสือมี 4 ประเภท คือ สำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ และอาจจัดให้มีลูกเสือเหล่าสมุทร และลูกเสือเหล่าอากาศได้ สำหรับลูกเสือที่เป็นหญิง อาจใช้ชื่อเรียกว่า เนตรนารี หรือชื่ออื่นซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติให้หมายถึงลูกเสือที่เป็นหญิงด้วย

ลูกเสือ แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ตามความเหมาะสมของวัย วุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคล สอดคล้องกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งกำหนดเป็นช่วงชั้นโดยแต่ละช่วงชั้นแบ่งตามประเภทของลูกเสือ ดังนี้

1. ลูกเสือสำรอง (Cub Scout) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 อายุ 8–11 ปี การฝึกอบรมและกิจกรรมลูกเสือสำรองจะจัดให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยคำนึงถึงพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจเป็นพื้นฐาน ไม่ว่าเด็กนั้นกำลังเรียนอยู่ชั้นใด ระดับใดก็ตาม จะเป็นนักเรียนอยู่ในโรงเรียนหรือไม่ เป็นนักเรียนก็ตาม

คติพจน์: ทำดีที่สุด (Do Our Best)

2. ลูกเสือสามัญ (Boy Scout) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 อายุ 11–15 ปี ลูกเสือสามัญเริ่มได้รับการฝึกอบรมให้มีความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น เริ่มใช้ชีวิตกลางแจ้งและการผจญภัย เน้นระบบหมู่และการเป็นผู้นำ รวมทั้งการบำเพ็ญประโยชน์โดยทั่วไป

คติพจน์: จงเตรียมพร้อม (Be prepared)

3. ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (Senior Scout) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 อายุ 15–18 ปี ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีความรับผิดชอบสูง การฝึกอบรมและกิจกรรม เน้นเรื่องระบบหมู่และการเป็นผู้นำในระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ฝึกการใช้ชีวิตกลางแจ้ง การผจญภัย และทักษะวิชาลูกเสือ ฝึกอบรมความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพตามที่ถนัด รวมทั้งการบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นมากขึ้น

คติพจน์: มองไกล (Look wide)

4. ลูกเสือวิสามัญ (Rover Scout) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 อายุ 18-23 ปี ลูกเสือวิสามัญเป็นวัยของคนหนุ่มสาว ดังนั้นการฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญจึงมุ่งที่จะเตรียมให้คนหนุ่มสาวเหล่านี้ พร้อมทั้งจะใช้ชีวิตผู้ใหญ่อย่างถูกต้องและสมบูรณ์แบบให้ เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบต่อไป การฝึกอบรม จะเน้นการเป็นผู้นำในระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การวางแผน

โครงการ และการปฏิบัติงานตามโครงการ ฝึกให้นิยมชีวิตกลางแจ้ง การให้บริการแก่ผู้อื่นและสังคม เป็นชีวิตจิตใจ

คติพจน์: บริการ (Service)

วิธีการ (Method)

การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี มีแนวทางการจัดกิจกรรมตามวิธีการลูกเสือ (Scout Method) ซึ่งมีองค์ประกอบ 7 ประการ คือ

1. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ (Scout promise and laws) ถือเป็นหลักเกณฑ์ที่ลูกเสือทุกคนให้คำมั่นสัญญาว่าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

2. เรียนรู้จากการกระทำ (Learning by doing) ผู้กำกับฝึกอบรมให้นักเรียนเข้าใจและเกิดความตระหนักกับคำว่า “บริการ” (Server) คือ การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นแก่ส่วนรวม ซึ่งจัดว่าเป็นการเรียนรู้ด้วยการกระทำถือว่าสำคัญมาก แหล่งหรือโอกาสที่นักเรียนจะเรียนรู้ นั้น ควรเริ่มจากสิ่งที่ใกล้ตัว ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานในบ้าน ทำประโยชน์ต่อเพื่อน ๆ ต่อห้องเรียน ต่อโรงเรียน ต่อชุมชน

3. ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย (Patrol system)

ในการฝึกอบรมลูกเสือ มีการแบ่งลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ออกเป็นกองแต่ละกอง แบ่งออกเป็นหมู่ หมู่ลูกเสือเป็นหน่วยสำคัญในการดำเนินงานของลูกเสือไม่ว่าสำหรับการทำงานหรือการเล่น และไม่ว่าจะเป็นเรื่องวินัยหรือหน้าที่ผู้กำกับจะเป็นเพียงผู้แนะนำ สั่งสอน ฝึกอบรมให้นักเรียน มีความรับผิดชอบที่ละน้อย แล้วเพิ่มความรับผิดชอบให้มากขึ้นตามลำดับของการฝึกให้รู้จักปกครองตนเองจนเป็นลักษณะนิสัยประจำตัว เพื่อให้มีความสามารถพึ่งตนเองได้เป็นผู้นำและเป็นผู้ให้ความร่วมมือที่ดี

อบรมเรื่อง ความรับผิดชอบ โดยการแต่งตั้งนายหมู่และรองนายหมู่ให้มีหน้าที่ในการรับผิดชอบบังคับบัญชาหมู่ ซึ่งเป็นเรื่องของนายหมู่ที่จะต้องควบคุมและพัฒนาคุณลักษณะของลูกหมู่ของเขาแต่ละคนโดยมีรองนายหมู่เป็นผู้ช่วย นายหมู่จะมีบทบาทสำคัญยิ่งในการดำเนินงานตามระบบหมู่ คือ การมอบหมายงานและหน้าที่ให้นักเรียนทำ ผู้กำกับลูกเสือทำหน้าที่ฝึกอบรมลูกเสือ นายหมู่มีหน้าที่วางแผนปฏิบัติการของหมู่ ทั้งการไปอยู่ค่ายพักแรม โดยมีรองนายหมู่เป็นผู้ช่วย และผู้กำกับลูกเสือเป็นผู้ให้คำแนะนำ นอกจากนั้นผู้กำกับและนายหมู่ยังมาประชุมพร้อมกันเป็นครั้งคราว ในที่ประชุมนายหมู่ (Court of Honour) หน้าที่สำคัญของที่ประชุมนายหมู่ คือ การดูแลรักษามาตรฐานความประพฤติและการปฏิบัติงานของลูกเสือในหมู่ของตน

4. การใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน (Symbolism) ฝึกให้มีความเป็นหนึ่งเดียวในการเป็นสมาชิกลูกเสือ-เนตรนารี ด้วยการใช้นิยามสัญลักษณ์ร่วมกัน ได้แก่ เครื่องแบบ เครื่องหมาย การทำความเคารพรหัส คำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ คำขวัญ ธง เป็นต้น วิธีนี้จะช่วยให้ผู้เรียนตระหนักและภาคภูมิใจในการเป็นสมาชิกขององค์การลูกเสือแห่งโลก

5. การศึกษาธรรมชาติ คือ สิ่งสำคัญในกิจกรรมลูกเสือ ธรรมชาติตามชนบท ป่าเขา ป่าละเมาะ และพุ่มไม้ เป็นการทำกิจกรรมกับธรรมชาติ การปีนเขา ตั้งค่ายพักแรมตามกฎระเบียบอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ต่อปีการศึกษา

6. ความก้าวหน้าในการเข้าร่วมกิจกรรม กิจกรรมต่างๆที่จัดให้เด็กทำมีความ ก้าวหน้าและดึงดูดใจ สร้างให้เกิดความกระตือรือร้นอยากที่จะทำ และวัตถุประสงค์ในการจัดสัมพันธ์กับความหลากหลายในการพัฒนาตนเอง เกมการเล่นที่สนุกสนาน การแข่งขันดึงดูดใจและเป็นการจูงใจที่ดี

7. การสนับสนุนโดยผู้ใหญ่ ผู้กำกับลูกเสือเป็นผู้ให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องให้แก่เด็กเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการที่จะตัดสินใจกระทำสิ่งใดลงไป จึงเป็นการร่วมมือกันทั้งสองฝ่าย

พระนอม แก้วกำเนิด (2554: ออนไลน์) กล่าวว่า แนวทางการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ควรคำนึงถึง หลักการ วัตถุประสงค์และวิธีการเรียนรู้ของลูกเสือ ตามพันธกิจหลัก (Mission) ของการลูกเสือ ซึ่งได้กำหนดไว้ชัดเจนตามนโยบายขององค์การลูกเสือโลกเพื่อให้เยาวชนไทยสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นพลเมืองดีของสังคมและประเทศชาติ ซึ่งกิจกรรมตามหลักสูตรของลูกเสือทุกประเภทนั้น สามารถจัดให้สอดคล้องกับผังมโนทัศน์ ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือ ควรทราบข้อกำหนดและระเบียบต่างๆ เพื่อให้การเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือประสบผลสำเร็จ ดังนี้

การจัดมวลกกิจกรรมลูกเสือต้องคำนึงถึง

1. วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2551
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. เป้าหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. ผังมโนทัศน์กิจกรรมลูกเสือ
5. วัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ
6. วัตถุประสงค์ขององค์การลูกเสือโลก
7. สาระกิจกรรมเพื่อเครื่องหมายพิเศษ
8. วิชาพิเศษต่างๆ สู่ความเป็นเลิศ
9. ความคิดริเริ่มของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

เนื้อหาสาระของหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือทุกประเภทหรือเรียกว่า “มวลกกิจกรรม” แบ่งออกเป็น 10 หน่วยกิจกรรม คือ ระเบียบวินัยและทักษะทางลูกเสือ การดำรงชีวิต ศรัทธายึดมั่น ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และวัฒนธรรม สอนองพระคุณบิดามารดา และผู้มีพระคุณ เทิดทูนเกียรติคุณสถานศึกษา บูชาพระคุณครูอาจารย์ เพื่อนช่วยเพื่อน ลูกเสือทั่วโลกเป็นพี่น้องกัน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหาพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม สืบสานมรดก ภูมิธรรม ภูมิปัญญาไทย และกิจกรรมสู่ความเป็นเลิศ

ความหมายและความสำคัญของลูกเสือ

กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมมุ่งปลูกฝังให้เยาวชนมีระเบียบ มีความรักสามัคคี รู้จักเสียสละ การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม สังคมและประเทศชาติ นำไปสู่พื้นฐานวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย (ศักดา สุขผุย. 2551: 43)

กิจการลูกเสือโลก เกิดขึ้นครั้งแรกที่ประเทศอังกฤษ ในปีพ.ศ. 2450 โดย บี.พี.หรือบิดาแห่งการลูกเสือโลก และในวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2454 กิจการลูกเสือไทยได้กำเนิดขึ้นครั้งแรกโดย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) หรือบิดาแห่งการลูกเสือไทย ทรงให้ความหมายว่า “เสือป่า” นักวิชาการลูกเสือได้เสนอแนวคิด ความหมายของลูกเสือ ดังนี้

กู๊ด (Good. 1973: 52) กล่าวว่า การลูกเสือ หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้เด็กมีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้ การข่าวสาร การใช้อุปกรณ์ตลอดจนการฝึกให้มีน้ำใจเป็นนักกีฬา

กวี พันธุ์มีชาวนัน และ คณะ (2535: 24) อธิบายว่า คำว่า “การลูกเสือ” หรือ SCOUT มีความหมายดังนี้ คือ

- S มาจากคำว่า SINCERITY หมายถึง ความจริงใจ
- C มาจากคำว่า COURESTY หมายถึง ความสุภาพ อ่อนโยน
- O มาจากคำว่า OBEDIENTLY หมายถึง ความเชื่อฟังหรือการวางาย
- U มาจากคำว่า UNITY หมายถึง ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว
- T มาจากคำว่า THRIFTY หมายถึง ความมัธยัสถ์

โรเบิร์ต สตีเฟนสัน สไมธ์ บาเดน (Robert Stephenson Smyth Baden Powell. 1964: 2) กล่าวว่า การลูกเสือ หมายถึง งานและคุณสมบัติพิเศษของคนที่อยู่ในป่า ผู้สำรวจ และคนที่อยู่ชายแดน การลูกเสือเป็นเพียงคำแนะนำ ซึ่งได้ทดลองให้ไว้สำหรับการพักผ่อนหย่อนใจกลางแจ้งที่สนุกสนาน โดยมุ่งพัฒนาสมรรถภาพของเด็กแต่ละบุคคลในแต่ละด้าน ได้แก่ นิสัยใจคอ สุขภาพ การฝีมือและหน้าที่พลเมือง

หลักสูตรการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ

ในฐานะที่คณะลูกเสือแห่งชาติ (The National Scout Organization of Thailand: NSOT) เป็นสมาชิกขององค์การลูกเสือโลก (World Organization of the Scout Movement: WOSM) จะต้องปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ หลักการ และวิธีการของการลูกเสือ ตามที่องค์การลูกเสือโลกได้กำหนดไว้อย่างเคร่งครัดแล้ว คณะลูกเสือแห่งชาติ ยังยึดมั่นในวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พุทธศักราช 2528 (ฉบับที่ 4 แก้ไขเพิ่มเติม) พ.ศ. 2530 และข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษ พ.ศ. 2509 ให้คณะลูกเสือแห่งชาติ ทำโครงสร้างของลูกเสือไทยมีความสมบูรณ์มากขึ้นและได้กำหนดวิชาลูกเสือ ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์เป็นวิชาบังคับเรียน ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เมื่อวันที่ 13

ธันวาคม 2532 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต1. 2547: 5-6) แต่เมื่อประเมินผลแล้วเห็นว่าไม่ประสบผลสำเร็จ จึงแก้ไขเป็นกิจกรรมบังคับเลือก จนถึง พ.ศ. 2544 กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดให้สถานศึกษาใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 เป็นต้นไป โดยกำหนดให้กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ อยู่ในกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ดังนั้นสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 8) เพื่อส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพของกิจการลูกเสือในการแก้ปัญหาและพัฒนานักเรียนอย่างแท้จริง

โครงสร้างหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ประเภท	ระดับชั้น	วิชาแกน	วิชาพิเศษ
ลูกเสือสำรอง (อายุ 8-11 ปี)	ป.1 – ป.3	เตรียมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1-3 - การฝึกอบรมและกิจกรรมลูกเสือสำรอง จะต้องจัดให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยคำนึงถึงพัฒนาการทั้งร่างกายและจิตใจ เป็นพื้นฐานไม่ว่าเด็กจะอยู่ชั้นใดก็ตาม	วิชาพิเศษ 18 วิชา ใช้วิธีบูรณาการเข้ากับวิชาสามัญในหลักสูตร
ลูกเสือสามัญ (อายุ 11-15 ปี)	ป.4 – ป.6	ลูกเสือตรี-โท-เอก - เริ่มฝึกอบรมให้มีความรับผิดชอบมากขึ้น เริ่มมีกิจกรรมใช้ชีวิตกลางแจ้งและการผจญภัย เน้นระบบหมู่ การเป็นผู้นำ รวมทั้งการบำเพ็ญประโยชน์ทั่วไป	วิชาพิเศษ 54 วิชา ใช้วิธีบูรณาการเข้ากับ วิชาสามัญในหลักสูตร
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (อายุ 15-18 ปี)	ม.1 – ม.3	ลูกเสือโลก ลูกเสือชั้นพิเศษ และลูกเสือหลวง - การฝึกอบรมและกิจกรรมเป็นระบบหมู่ ฝึกให้มีความรับผิดชอบสูงขึ้น เป็นผู้นำในระบอบประชาธิปไตย ฝึกการใช้ชีวิตกลางแจ้ง การผจญภัย ทักษะลูกเสือ ฝึกอบรมความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพตามที่ถนัด รวมทั้งการบำเพ็ญประโยชน์	วิชาพิเศษ 76 วิชา เรียนนอกเวลา หรือ ในเวลาเรียน
ลูกเสือวิสามัญ (อายุ 18-23 ปี)	ม.4 – ม.6	เตรียมลูกเสือวิสามัญ สรรวจตนเอง พิธีเข้าประจำกอง - การฝึกอบรมและกิจกรรมลูกเสือสำรอง จะต้องจัดให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยคำนึงถึงพัฒนาการทั้งร่างกายและจิตใจเป็นพื้นฐานไม่ว่าเด็กจะอยู่ชั้นใดก็ตาม	วิชาพิเศษ 12 วิชา ใช้เวลาเรียนนอกเวลาตามแต่สถานศึกษาเป็นผู้จัด

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ได้กำหนดการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ในปีการศึกษา 2554 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ในวันพุธ คาบเรียนที่ 7 และแบ่งกลุ่มนักเรียนจัดเป็นหมู่/กอง โดยยึดห้องเรียนเป็นหลัก

ผู้จัดทำคู่มือได้ศึกษาและวิเคราะห์การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ในปีการศึกษา 2554 โดยปรับใช้ตามแนวทาง ดังนี้

1. ปฏิบัติตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528
2. ศึกษาแนวการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา พ.ศ. 2552
3. บูรณาการเนื้อหาเชิงวิชาการกับเนื้อหาของ 8 กลุ่มสาระเน้นการปฏิบัติกิจกรรม
  4. จัดกิจกรรมวิชาพิเศษทั้ง 76 วิชา ผูกอบรมทั้งในและนอกเวลาเรียนหรือบูรณาการเข้ากับวิชาอื่นๆ

เนื้อหาการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

หลักสูตรเครื่องหมายลูกเสือโลก(ม.1)

เครื่องหมายลูกเสือโลก

เครื่องหมายลูกเสือโลก เป็นรูปวงกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 4.3 ซม. มีตราเครื่องหมายเฟอว์-เดอร์-ริส ล้อมรอบด้วยเชือกสีขาวเป็นรูปวงกลม ผูกเป็นเงื่อนพิริอดอยู่เบื้องล่าง เครื่องหมายนี้เป็นเครื่องหมายลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่ได้เข้าพิธีประจำกองแล้ว และติดที่กึ่งกลางกลางกระเป๋าเสื้อข้างซ้าย ซึ่งลูกเสือจะต้องสอบหัวข้อรายวิชาตามที่กำหนด ซึ่งโรงเรียนได้จัดให้มีการเรียนทั้งหมด 20 คาบดังนี้

1. กิจการลูกเสือ	3	คาบ
2. ระเบียบแถว	4	คาบ
3. คำปฏิญาณ กฎ คติพจน์	1	คาบ
4. การกางเต็นท์	1	คาบ
5. การบรรจุเครื่องหลัง	1	คาบ
6. การก่อไฟ การปรุงอาหาร	1	คาบ

7. แผนที่และเข็มทิศ	2	คาบ
8. เงื่อนไขเบื้องต้น 10 เงื่อนไข	3	คาบ
9. การปฐมพยาบาล	1	คาบ
10. ความปลอดภัยเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ	1	คาบ
ทบทวนและสอบ	2	คาบ

หลักสูตรเครื่องหมายวิชาพิเศษ

ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 นี้ โรงเรียนได้จัดทำโครงการสอนให้นักเรียนสามารถที่จะสอบเครื่องหมายวิชาพิเศษ ได้ดังต่อไปนี้

1. นักผจญภัย
2. นักดาราศาสตร์
3. นักเดินทางไกล
4. หัวหน้าคนครัว
5. นักบุกเบิก
6. นักรรรมชาติวิทยา
7. นักสะสม
8. นักดนตรี
9. นักกีฬา
10. นักกรีฑา
11. นักพิมพ์ดีด
12. บรรณารักษ์
13. นักว่ายน้ำ

เครื่องหมายสายธงยศลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ในภาคเรียนที่ 2 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ลูกเสืออาจได้รับสายธงยศได้ โดยจะต้อง

1. สอบได้เครื่องหมายลูกเสือโลก
2. สอบได้วิชาพิเศษ “นักผจญภัย”
3. สอบได้วิชาพิเศษวิชาต่อไป นี้ อีก 2 วิชา คือ นักดาราศาสตร์ นักอุตุนิยมวิทยา

การจัดการค่ายพักแรม ผู้พิทักษ์ป่า นักเดินทางไกล หัวหน้าคนครัว นักบุกเบิก นักสะกดรอย นักรรรมชาติวิทยา

4. ต้องถักสายธงยศ (สายหนัง) ได้ด้วยตัวเอง

แนวการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ (หลักสูตรลูกเสือโลก)

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ภาคเรียนที่ 1

สัปดาห์	การจัดกิจกรรม	คาบ
สัปดาห์ที่ 1 พฤษภาคม	ปฐมนิเทศ –ระเบียบวินัย - การแบ่งหมู่ กอง กลุ่มลูกเสือ-เนตรนารี - การแต่งกายลูกเสือ-เนตรนารี	1
สัปดาห์ที่ 2	คำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ ของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ - คำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ - การแสดงรหัส การทำความเคารพ	1
สัปดาห์ที่ 3	บุคคลทำมือเปล่า - ทำตรง ทำพัก ซ้าย-ขวาหัน กลับหลังหัน - ซอยเท้ากับที่ หน้าเดิน	1
สัปดาห์ที่ 4 มิถุนายน	บุคคลทำประกอบอาวุธ(ไม้ง่าม) - การทำความเคารพ แบกออาวุธ การเดินประกอบอาวุธ	1
สัปดาห์ที่ 5	สัญญาณเรียกแถว - สัญญาณมือ สัญญาณนกหวีด - การตั้งแถว แถวตอน แถวหน้ากระดาน ปิด-เปิดระยะ	1
สัปดาห์ที่ 6	การเดินสวนสนาม - ทบทวนการเดินสวนสนาม - ซ้อมลำดับขั้นตอนพิธีสถาปนาลูกเสือ - ความสำคัญของพิธีสถาปนาลูกเสือ	1
สัปดาห์ที่ 7	การเดินสวนสนาม - ทบทวนการเดินสวนสนาม - ซ้อมลำดับขั้นตอนพิธีสถาปนาลูกเสือ - ความสำคัญของพิธีสถาปนาลูกเสือ	1
* 1 กรกฎาคม	วันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ พิธีสวนสนาม	1
สัปดาห์ที่ 8	สัญญาณเรียกแถว - การตั้งแถว แถววงกลมแบบที่1 แบบที่2 แถวสี่เหลี่ยมเปิดด้านหนึ่ง แถวรัศมี	1

สัปดาห์	การจัดกิจกรรม	คาบ
สัปดาห์ที่ 9	การดูแลและพัฒนาตนเอง - การพัฒนาร่างกาย/อนามัยส่วนบุคคล	1
สัปดาห์ที่ 10	กิจการลูกเสือ 1 - ประวัติความเป็นมา วัตถุประสงค์และขบวนการลูกเสือ - คณะกรรมการบริหารงานลูกเสือแห่งชาติ - ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และผู้ตรวจการลูกเสือ - กฎคำปฏิญาณ และการบำเพ็ญประโยชน์	1
สัปดาห์ที่ 11	กิจการลูกเสือ 2 - ภูมิหลังและประวัติลูกเสือไทย - บุคคลสำคัญในกิจการลูกเสือไทย	1
สัปดาห์ที่ 12	กิจการลูกเสือ 3 - องค์การลูกเสือโลก และลูกเสือนานาชาติ - สมัชชาลูกเสือ และคณะกรรมการลูกเสือโลก	1
สัปดาห์ที่ 13 สิงหาคม	วิชาเครื่องหมายพิเศษ - ชี้แจงวิชาเครื่องหมายพิเศษ - การเปิดสอบวิชาพิเศษ (วิชาที่ผู้กำกับจะเปิดสอบ) วิธีการลำดับขั้นตอน	1
สัปดาห์ที่ 14	ทักษะการกางเต็นท์ - ส่วนประกอบของเต็นท์ การกางเต็นท์และเก็บเต็นท์ - การกางเต็นท์และเก็บเต็นท์สำเร็จรูป - การกางเต็นท์และเก็บเต็นท์ชนิดอื่น ๆ	1
สัปดาห์ที่ 15	ทักษะการบรรจุเครื่องหลัง - การบรรจุเครื่องหลังสำหรับเดินทางไกล	1
สัปดาห์ที่ 16	การปฐมพยาบาล - การปฐมพยาบาลทั่วไป - การปฐมพยาบาลคนเป็นลม ข้อต่อเคล็ด แขน-ขาหัก - แมลงสัตว์กัดต่อย - การฝายปอด	1
สัปดาห์ที่ 17	ทักษะการผูกเงื่อนเบื้องต้น 1 - เงื่อนพิริอด เงื่อนขัดสมาธิ เงื่อนขัดสมาธิ 2 ชั้น - เงื่อนบ่วงสายธนู เงื่อนกระหวัดไม้	1

สัปดาห์	การจัดกิจกรรม	คาบ
สัปดาห์ที่ 18	ทักษะการผูกเงื่อนเบื้องต้น2 - เงื่อนประมง เงื่อนผูกกรั้ง เงื่อนปมตาไก่ - เงื่อนผูกซุง เงื่อนตะกรุดเบ็ด	1
สัปดาห์ที่ 19	ทักษะการผูกเงื่อนเบื้องต้น 3 (การผูกแน่น) - ผูกประกบ - ผูกทแยง - ผูกกากบาท	1
สัปดาห์ที่ 20	ประเมินกิจกรรม	1
	ทบทวนและสอบ- สรุปผลการประเมิน	

ภาคเรียนที่ 2

สัปดาห์	การจัดกิจกรรม	คาบ
สัปดาห์ที่ 21 ตุลาคม	ระเบียบวินัย - ทบทวนระเบียบแถว	1
สัปดาห์ที่ 22 พฤศจิกายน	คำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	1
สัปดาห์ที่ 23	กิจกรรมลูกเสือ - ความสำคัญและพิธีการถวายราชสดุดี - เพลงถวายราชสดุดี	1
25พฤศจิกายน	พิธีราชสดุดี	1
สัปดาห์ที่ 24	การประกอบอาหาร - เตรียมการก่อไฟ - เตรียมการปรุงอาหาร การหุงข้าว	1
สัปดาห์ที่ 25 ธันวาคม	การก่อไฟ และการปรุงอาหาร - การก่อไฟ - การปรุงอาหาร การหุงข้าว	1
สัปดาห์ที่ 26	แผนที่และเข็มทิศ - การใช้แผนที่ และมาตราส่วน - ทิศ 8 ทิศ และการหาทิศแบบต่าง ๆ	1
สัปดาห์ที่ 27	แผนที่และเข็มทิศ - การใช้เข็มทิศ - ดวงดาว	1

สัปดาห์	การจัดกิจกรรม	คาบ
สัปดาห์ที่ 28	- ฝึกปฏิบัติหามุม เกมหาทิศ	1
สัปดาห์ที่ 29 มกราคม	ความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรม - ความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมบุกเบิกและผจญภัย - เหตุฉุกเฉินในการปฏิบัติกิจกรรมบุกเบิกและผจญภัย	1
สัปดาห์ที่ 30	วิชาการลูกเสือ - การเตรียมตัวก่อนเดินทางไกล - การบันเทิง เพลงและนิทานที่เป็นคติสอนใจ	1
สัปดาห์ที่ 31	สนองพระคุณบิดามารดาและผู้มีพระคุณ - ช่วยงานบ้านปรับปรุงดูแลบ้านให้สะอาดเรียบร้อย - ช่วยงานอาชีพของบิดามารดาและผู้มีพระคุณ - รับผิดชอบต่อบริการบุคคลในครอบครัว พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย และผู้มีพระคุณ	1
สัปดาห์ที่ 32	การบำเพ็ญประโยชน์และ เกิดทุนเกียรติคุณสถานศึกษา - ปฏิบัติงานและประพฤติตนนำชื่อเสียงเกียรติยศมาสู่สถาบัน - คนดีศรีโรงเรียน สมุดบันทึกความดี - ช่วยงานครูอาจารย์ ทำประโยชน์และพัฒนาสถานศึกษาฯลฯ	1
สัปดาห์ที่ 33 กุมภาพันธ์	เพื่อนช่วยเพื่อน - พัฒนาระบบหมู่ลูกเสือให้เข้มแข็ง - นำเสนอผลงานความดีและยกย่องความสามารถของสมาชิกภายในหมู่ - กิจกรรมพัฒนาชุมชนและการบริการชุมชน	1
สัปดาห์ที่ 34	เพื่อนลูกเสือ - กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือในประเทศและต่างประเทศ ฯลฯ - ติดต่อ เขียนจดหมาย บัตรอวยพร อีเมล ลูกเสือทั้งในประเทศ	1
สัปดาห์ที่ 35	พัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม - สภาพของชุมชน - ปัญหาและความต้องการในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชน	1

สัปดาห์	การจัดกิจกรรม	คาบ
สัปดาห์ที่ 36	ภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่น - สํารวจศึกษา ผู้ที่มีภูมิธรรม คนดีในท้องถิ่น	1
	- ศึกษาภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่น - ศึกษาเทคโนโลยีพื้นบ้านท้องถิ่น การเกษตร อุตสาหกรรม ในครัวเรือน	
สัปดาห์ที่ 36	ภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่น - สํารวจศึกษา ผู้ที่มีภูมิธรรม คนดีในท้องถิ่น - ศึกษาภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่น - ศึกษาเทคโนโลยีพื้นบ้านท้องถิ่น การเกษตร อุตสาหกรรม ในครัวเรือน	1
สัปดาห์ที่ 37 มีนาคม	วิชาการลูกเสือ - เครื่องหมายสายยงยศ ถักสายยงยศ - เครื่องหมายลูกเสือโลก (ผู้ที่ผ่านการสอบและได้รับเครื่องหมาย ลูกเสือโลกแล้วจึงเรียนวิชาพิเศษได้)	1
สัปดาห์ที่ 38	วิชาการลูกเสือ - พิธีเข้าประจำกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	1
สัปดาห์ที่ 39	วิชาการลูกเสือ - พิธีมอบเครื่องหมายพิเศษ - พิธีปิดกองลูกเสือชั่วคราว	1
สัปดาห์ที่ 40	ทบทวนและสอบ- สรุปผลการประเมิน	1

รวมทั้งหมด 40 คาบ

หลักสูตรเครื่องหมายลูกเสือโลก(ม.2)

หลักสูตรเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

เครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาดด้านละ 3 ซม.ตามแบบพื้นสี กากีภายในมีรูปช่อชัยพฤกษ์สีขาว 2 ช่อ โค้งเข้าหากัน ปลายช่อชัยพฤกษ์ มีตราเครื่องหมาย หัวลูกศร สีขาว ระหว่างช่อชัยพฤกษ์ มีหน้าเสื่อสีทอง เครื่องหมายนี้ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าเสื้อข้าง ขวาซึ่งลูกเสือจะต้องสอบหัวข้อรายวิชาตามที่กำหนด ซึ่งโรงเรียนได้จัดให้มีการเรียนทั้งหมด 20 คาบ ดังนี้

1. หน้าที่พลเมือง	3	คาบ
2. สิ่งแวดล้อม	1	คาบ
3. การเดินทางสำรวจ	3	คาบ
4. การแสดงออกทางศิลปะ	2	คาบ
5. สมรรถภาพทางกาย	2	คาบ
6. อุดมคติ	1	คาบ
7. กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ	3	คาบ
8. บริการ	3	คาบ
ทบทวนและสอบ	2	คาบ

หลักสูตรเครื่องหมายวิชาพิเศษ

ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 นี้ โรงเรียนได้จัดทำโครงการสอนให้นักเรียนสามารถที่จะสอบ เครื่องหมายวิชาพิเศษ ได้ดังต่อไปนี้

1. นักผจญภัย
2. นักดาราศาสตร์
3. นักเดินทางไกล
4. หัวหน้าคนครัว
5. นักบุกเบิก

6. นักธรรมชาติวิทยา
7. นักสะสม
8. นักดนตรี
9. นักกีฬา
10. นักกรีฑา
11. นักพิมพ์ดีด
12. บรรณารักษ์
13. นักว่ายน้ำ

เครื่องหมายสายยงยศลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ในภาคเรียนที่ 2 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ลูกเสืออาจได้รับสายยงยศได้ โดยจะต้อง

1. สอบได้เครื่องหมายลูกเสือโลก
2. สอบได้วิชาพิเศษ “นักผจญภัย”
3. สอบได้วิชาพิเศษวิชาต่อไปนี้ อีก 2 วิชา คือ นักดาราศาสตร์ นักอุตุนิยมวิทยา การจัดการค่ายพักแรม ผู้พิทักษ์ป่า นักเดินทางไกล หัวหน้าคนครัว นักบุกเบิก นักสะกดรอย นักธรรมชาติวิทยา
4. ต้องถักสายยงยศ (สายหนัง) ได้ด้วยตัวเอง

แนวการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ (หลักสูตรลูกเสือชั้นพิเศษ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1

สัปดาห์	การจัดกิจกรรม	คาบ
สัปดาห์ที่ 1 พฤษภาคม	ปฐมนิเทศ –ระเบียบวินัย - การแบ่งหมู่ กอง กลุ่มลูกเสือ-เนตรนารี - การแต่งกายลูกเสือ-เนตรนารี	1
สัปดาห์ที่ 2	คำปฏิญาณ กฏ และคติพจน์ ของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ - คำปฏิญาณ กฏ คติพจน์ - การแสดงรหัส การทำความเคารพ	1
สัปดาห์ที่ 3	บุคคลทำมือเปล่า - ทำตรง ทำพัก ซ้าย-ขวาหัน กลับหลังหัน - ซอยเท้ากับที่ หน้าเดิน	1
สัปดาห์ที่ 4 มิถุนายน	บุคคลทำประกอบอาวุธ(ไม้ง่าม) - การทำความเคารพ แบกออาวุธ การเดินประกอบอาวุธ	1

สัปดาห์	การจัดกิจกรรม	คาบ
สัปดาห์ที่ 5	สัญญาณเรียกแถว - สัญญาณมือ สัญญาณนกหวีด - การตั้งแถว แถวตอน แถวหน้ากระดาน ปิด-เปิดระยะ - การตั้งแถว แถววงกลมแบบที่ 1 แบบที่ 2 แถวสี่เหลี่ยมเปิด ด้านหนึ่ง แถวรัศมี	1
สัปดาห์ที่ 6	การเดินสวนสนาม - ทบทวนการเดินสวนสนาม - ซ้อมลำดับขั้นตอนพิธีสถาปนาลูกเสือ - ความสำคัญของพิธีสถาปนาลูกเสือ	1
สัปดาห์ที่ 7	การเดินสวนสนาม - ทบทวนการเดินสวนสนาม - ซ้อมลำดับขั้นตอนพิธีสถาปนาลูกเสือ - ความสำคัญของพิธีสถาปนาลูกเสือ	1
* 1 กรกฎาคม	วันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ พิธีสวนสนาม	
สัปดาห์ที่ 8	หน้าที่พลเมือง - ประวัติการลูกเสือไทย ขบวนการลูกเสือ - การปกครองในระบอบประชาธิปไตย - องค์การสหประชาชาติ	1
สัปดาห์ที่ 9	หน้าที่พลเมือง - ประวัติการลูกเสือไทย - บุคคลสำคัญในกิจการลูกเสือ - การปกครองในระบอบประชาธิปไตย - การเลือกตั้งในท้องถิ่นตนเอง	1
สัปดาห์ที่ 10	อุดมคติ (ธรรมะที่เกี่ยวข้องกับลูกเสือ) - คีล 5 และ คีล 8 - อารธนาศีล อารธนาธรรม อารธนาพระปริตร	1
สัปดาห์ที่ 11	อุดมคติ (การบำเพ็ญประโยชน์และ เทิดทูนเกียรติคุณ สถานศึกษา) - ปฏิบัติงานและประพฤติตนนำชื่อเสียงเกียรติยศมาสู่สถาบัน - คนดีศรีโรงเรียน สมุดบันทึกความดี - ช่วยงานครูอาจารย์ ทำประโยชน์และพัฒนาสถานศึกษาฯ	1

สัปดาห์	การจัดกิจกรรม	คาบ
สัปดาห์ที่ 12	การแสดงออกทางศิลปะ 1 - การแสดงผลงานศิลปะ ระบายสี งานปั้น งานเขียน ถ่ายภาพ	1
สัปดาห์ที่ 13 สิงหาคม	การแสดงออกทางศิลปะ 2 - ดนตรีละคร พุดในที่ชุมชน - มวยไทย รำมวยไทย	1
สัปดาห์ที่ 14	พัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม - โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การปลูกต้นไม้ - เริ่มโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างน้อย 2 เดือน - วิชาพิเศษการอนุรักษ์ธรรมชาติ	1
สัปดาห์ที่ 15	การบริการ - ฝึกอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้นและเหตุฉุกเฉิน - การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย ความปลอดภัย อุบัติเหตุ - งานบริการชุมชน	1
สัปดาห์ที่ 16	กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ (การผูกเงื่อน) - เงื่อนพริวด เงื่อนขัดสมาธิ เงื่อนตะกรุดเบ็ด เงื่อนประมง - เงื่อนกระหวัดไม้ เงื่อนผูกซุง เงื่อนบ่วงสายธนู	1
สัปดาห์ที่ 17 กันยายน	กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ - บุกเบิก สร้างแบบจำลอง วางแผน	1
สัปดาห์ที่ 18	กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ - บุกเบิก สร้างแบบจำลอง นำเสนอ	1
สัปดาห์ที่ 19	วิชาเครื่องหมายพิเศษ - ชี้แจงวิชาเครื่องหมายพิเศษ การเปิดสอบวิชาพิเศษ วิธีการขั้นตอน	1
สัปดาห์ที่ 20	ทบทวนและสอบ- สรุปผลการประเมิน	1

ภาคเรียนที่ 2

สัปดาห์	การจัดกิจกรรม	คาบ
สัปดาห์ที่ 21 ตุลาคม	ระเบียบวินัย - ทบทวนระเบียบแถว - พัฒนาระบบหมู่ลูกเสือให้เข้มแข็ง - ยกย่องความสามารถของสมาชิกภายในหมู่	1

สัปดาห์	การจัดกิจกรรม	คาบ
สัปดาห์ที่ 22	กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ (ชาวค่าย) - การจัดการค่าย - การทำหลุมแห้ง หลุมเปียก - การดูแลจัดการค่าย - การก่อไฟ การเลือกไม้ฟืนก่อไฟ - การปรุงอาหารและการหุงข้าวในกระบอกไม้	1
สัปดาห์ที่ 23	กิจกรรมลูกเสือ - ความสำคัญและพิธีการถวายราชสดุดี - เพลงถวายราชสดุดี	1
25 พฤศจิกายน	พิธีราชสดุดี	1
สัปดาห์ที่ 24	การเดินทางสำรวจ 1 (การใช้แผนที่ เข็มทิศ) - การใช้แผนที่ และมาตราส่วน - ทิศ 8 ทิศ และการหาทิศแบบต่าง ๆ - การใช้เข็มทิศ	1
สัปดาห์ที่ 25 ธันวาคม	การเดินทางสำรวจ 2 - ฝึกปฏิบัติหามุมอซิมุส เกมหาเหรียญ	1
สัปดาห์ที่ 26	การเดินทางสำรวจ 3 (ออกเดินทางสำรวจระยะทาง 5 กม.พบเหตุการณ์ 5 อย่าง)	1
สัปดาห์ที่ 27	ความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรม - ความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมบุกเบิกและผจญภัย - เหตุฉุกเฉินในการปฏิบัติกิจกรรมบุกเบิกและผจญภัย	1
สัปดาห์ที่ 28	ระเบียบวินัย - คำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ - การประชุมรอบเสาธงตอนเช้า - การรายงานขณะตรวจ , รายงานเมื่อเข้าเรียนฐาน	1
สัปดาห์ที่ 29 มกราคม	วิชาการลูกเสือ - การแสดงรอบกองไฟ - การเตรียมตัวก่อนเข้าค่ายพักแรม - การเตรียมตัวก่อนเดินทางไกล	1
สัปดาห์ที่ 30	ลูกเสือทั่วโลกเป็นพี่น้องกัน - กิจกรรมขององค์การลูกเสือโลกและลูกเสือนานาชาติ - กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือประเทศต่าง ๆ	1

สัปดาห์	การจัดกิจกรรม	คาบ
	- ติดต่อ เขียนจดหมาย บัตรอวยพร อีเมลส์ ลูกเสือทั้งในและต่างประเทศ	
สัปดาห์ที่ 31	การเยือนสถานที่สำคัญในท้องถิ่น/สถานที่ราชการและเอกชน สถานีอนามัย องค์การบริหารส่วนตำบล ฯลฯ	1
สัปดาห์ที่ 32	วิชาพิเศษนักกีฬา (ฟุตบอล,วอลเลย์บอล,บาสเกตบอล,ตะกร้อ,แบดมินตัน, บอคซิือนักกีฬา)	1
สัปดาห์ที่ 33 กุมภาพันธ์	วิชาพิเศษนักกีฬา (วิ่ง 100 ม.,400 ม.,ทุ่มน้ำหนัก,พุ่งแหลน,ขว้างจักร)	1
สัปดาห์ที่ 34	วิชาพิเศษบุกเบิก (ทักษะพื้นฐาน) โครงการบุกเบิก	1
สัปดาห์ที่ 35	วิชาพิเศษบุกเบิก (ทักษะการวางแผน) โครงการบุกเบิก	1
สัปดาห์ที่ 36	วิชาพิเศษบุกเบิก (ทักษะการปฏิบัติ) โครงการบุกเบิก	1
สัปดาห์ที่ 37 มีนาคม	การบำเพ็ญประโยชน์และ เติบโตเกียรติคุณสถานศึกษา - กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ - สมุดบันทึกความดี	1
สัปดาห์ที่ 38	สนองพระคุณบิดามารดาและผู้มีพระคุณ - ช่วยงานบ้านปรับปรุงดูแลบ้านให้สะอาดเรียบร้อย - ช่วยงานอาชีพของบิดามารดาและผู้มีพระคุณ - รับผิดชอบต่อบริการบุคคลในครอบครัว พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย และผู้มีพระคุณ	1
สัปดาห์ที่ 39	วิชาการลูกเสือ - เครื่องหมายพิเศษ - เครื่องหมายสายโยงศ เครื่องหมาย - ลูกเสือโลก และเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ - พิธีปิดกองลูกเสือชั่วคราว	1
สัปดาห์ที่ 40	สรุปผลการประเมิน	1

รวมทั้งหมด 40 คาบ

หลักสูตรเครื่องหมายลูกเสือหลวง (ม.3)

เครื่องหมายลูกเสือหลวง

เครื่องหมายลูกเสือหลวง เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาดด้านละ 3 ซม.ตามแบบพื้นสีกากี ขอบสีขาว มีรูปพระมหามงกุฎสีทองอยู่ตรงกลางและมีตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีขาวอยู่เบื้องล่างพระมหามงกุฎ เครื่องหมายนี้ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าเสื้อข้างขวา ซึ่งลูกเสือจะต้องสอบหัวข้อรายวิชาตามที่กำหนด ซึ่งโรงเรียนได้จัดให้มีการเรียนทั้งหมด 20 คาบ ดังนี้

1. หน้าที่พลเมือง	3	คาบ
2. สิ่งแวดล้อม	1	คาบ
3. การเดินทางสำรวจ	3	คาบ
4. การแสดงออกทางศิลปะ	2	คาบ
5. สมรรถภาพทางกาย	2	คาบ
6. อุดมคติ	1	คาบ
7. กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ	3	คาบ
8. บริการ	3	คาบ
ทบทวนและสอบ	2	คาบ

หลักสูตรเครื่องหมายวิชาพิเศษ

ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 นี้ โรงเรียนได้จัดทำโครงการสอนให้นักเรียนสามารถที่จะสอบเครื่องหมายวิชาพิเศษ ได้ดังต่อไปนี้

1. นักผจญภัย
2. นักดาราศาสตร์
3. ผู้จัดการค่ายพักแรม
4. นักเดินทางไกล
5. หัวหน้าคนครัว
6. นักบุกเบิก
7. นักธรรมชาติศึกษา

8. นักสะสม
9. นักดนตรี
10. นักกีฬา
11. นักกรีฑา
12. นักพิมพ์ดีด
13. บรรณารักษ์
14. นักว่ายน้ำ

เครื่องหมายสายยงยศลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในภาคเรียนที่ 2 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ลูกเสืออาจได้รับสายยงยศได้โดยจะต้อง

1. สอบได้เครื่องหมายลูกเสือโลก
2. สอบได้วิชาพิเศษ “นักผจญภัย”
3. สอบได้วิชาพิเศษวิชาต่อไปนี้ อีก 2 วิชา คือ นักดาราศาสตร์ นักอุตุนิยมวิทยา การจัดการค่ายพักแรม ผู้พิทักษ์ป่า นักเดินทางไกล หัวหน้าคนครัว นักบุกเบิก นักสะกดรอย นักธรรมชาติวิทยา
4. ต้องถักสายยงยศ (สายหนัง) ได้ด้วยตัวเอง

**แนวการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ (หลักสูตรลูกเสือหลวง)
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

ภาคเรียนที่ 1

สัปดาห์	การจัดกิจกรรม	คาบ
สัปดาห์ที่ 1 พฤษภาคม	ปฐมนิเทศ – ระเบียบวินัย - การแบ่งหมู่ กอง กลุ่มลูกเสือ-เนตรนารี - การแต่งกายลูกเสือ-เนตรนารี	1
สัปดาห์ที่ 2	คำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ ของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ - คำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ - การแสดงรหัส การทำความเคารพ	1
สัปดาห์ที่ 3	บุคคลทำมือเปล่า - ทำตรง ทำพัก ซ้าย-ขวาหัน กลับหลังหัน - ซอยเท้ากับที่ การเดิน - การดำเนินงานของกองลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่	1
สัปดาห์ที่ 4 มิถุนายน	วิชาการบริการ (ระเบียบวินัย) - ทำถือประกอบอาวุธ(ไม้ง่าม) - สัญญาณเรียกแถว (มือ, นกหวีด)	1

สัปดาห์	การจัดกิจกรรม	คาบ
	<ul style="list-style-type: none"> - การตั้งแถว - การเปิดประชุมกอง - การดำเนินงานของกองลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ 	
สัปดาห์ที่ 5	วิชาการบริการ(การเป็นผู้นำ) <ul style="list-style-type: none"> - การเปิด – ปิดประชุมกอง - การดำเนินงานของกองลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ 	1
สัปดาห์ที่ 6	การเดินสวนสนาม <ul style="list-style-type: none"> - ทบพวนการเดินสวนสนาม - ซ้อมลำดับขั้นตอนพิธีสถาปนาลูกเสือ - ความสำคัญของพิธีสถาปนาลูกเสือ 	1
สัปดาห์ที่ 7	การเดินสวนสนาม2 <ul style="list-style-type: none"> - ทบพวนการเดินสวนสนาม - ซ้อมลำดับขั้นตอนพิธีสถาปนาลูกเสือ - ความสำคัญของพิธีสถาปนาลูกเสือ 	1
* 1 กรกฎาคม	วันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ พิธีสวนสนาม	1
สัปดาห์ที่ 8	หน้าที่พลเมือง <ul style="list-style-type: none"> - การปกครองในระบอบประชาธิปไตย - กฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการเลือกตั้ง กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก เทศบาล สมาชิกสภาจังหวัด และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร - การดำเนินงานองค์การสหประชาชาติและนโยบายรัฐบาลไทย 	1
สัปดาห์ที่ 9	อุดมคติ (ธรรมะที่เกี่ยวข้องกับลูกเสือ) <ul style="list-style-type: none"> - ศีล 5 และ ศีล 8 อารามาศีล อารามารธรรม อารามหาพระปริตร - การอภิปรายกฎและคำปฏิญาณลูกเสือสอดคล้องกับศาสนาที่ตนนับถือ 	1
สัปดาห์ที่ 10	อุดมคติ (ธรรมะที่เกี่ยวข้องกับลูกเสือ) <ul style="list-style-type: none"> - หลักคำสอนทางศาสนา - การอภิปรายหลักธรรมทางศาสนา, แปลความหมายคติธรรม 	1
สัปดาห์ที่ 11	สนองพระคุณบิดามารดาและผู้มีพระคุณ <ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงดูแลบ้านให้สะอาดเรียบร้อย - ช่วยงานอาชีพของบิดามารดาและผู้มีพระคุณ รับใช้ให้บริการ 	1

สัปดาห์	การจัดกิจกรรม	คาบ
	บุคคลในครอบครัวและผู้มีพระคุณ - ปฏิบัติงานและประพัตตินำชื่อเสียงเกียรติยศมาสู่สถาบัน - คนดีศรีโรงเรียน ช่วยงานครูอาจารย์ - สมุดบันทึกความดี	
สัปดาห์ที่ 12	พัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม - การพัฒนาสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ - ศึกษาสภาพของชุมชนปัญหาและความต้องการในการอนุรักษ์และพัฒนาศรีพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น	1
สัปดาห์ที่ 13 สิงหาคม	พัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม - โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รณรงค์รักษาความสะอาด - การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนและท้องถิ่น	1
สัปดาห์ที่ 14	บำเพ็ญประโยชน์และการบริการ - งานบำเพ็ญประโยชน์และบริการชุมชน - ให้บริการช่วยเหลือแก่ชุมชนท้องถิ่น	1
สัปดาห์ที่ 15	กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ (การผูกเงื่อน-สร้างแบบจำลอง)	1
สัปดาห์ที่ 16	กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ2 (สร้างแบบจำลอง)	1
สัปดาห์ที่ 17 กันยายน	กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ3 (ศิลปะ ดนตรี กีฬา) - ศิลปะ ดนตรีพื้นบ้าน การละเล่นพื้นบ้าน - นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันฯลฯ - กีฬาที่สนใจ	1
สัปดาห์ที่ 18	กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ 4 (ศิลปะ ดนตรี กีฬา) - ศิลปะ จัดทำโครงการแสดงงานศิลปะในที่สาธารณะ - นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันฯลฯ - กีฬาที่สนใจ	1
สัปดาห์ที่ 19	วิชาเครื่องหมายพิเศษ - ชี้แจงวิชาเครื่องหมายพิเศษ การเปิดสอบวิชาเครื่องหมายพิเศษ (วิชาที่ผู้กำกับจะเปิดสอบ)	1
สัปดาห์ที่ 20	ทบทวนและสอบ- สรุปผลการประเมิน	1

ภาคเรียนที่ 2

สัปดาห์	การจัดกิจกรรม	คาบ
สัปดาห์ที่ 21 ตุลาคม	ระเบียบวินัยและความสามัคคี - ทบทวนระเบียบแถว - พัฒนาระบบหมู่ลูกเสือให้เข้มแข็ง - ยกย่องความสามารถของสมาชิกภายในหมู่	1
สัปดาห์ที่ 22 พฤศจิกายน	กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ (ชาวค่าย) - การจัดการค่าย - การทำหลุมแห้ง หลุมเปียก - การดูแลจัดการค่าย - การทำอาหาร - การปรุงอาหารและการหุงข้าวในกระบอกไม้	1
สัปดาห์ที่ 23	การเดินทางสำรวจ 1 (การใช้แผนที่ เข็มทิศ) - การใช้แผนที่ และมาตราส่วน	1
25พฤศจิกายน	พิธีราชสดุดี	1
สัปดาห์ที่ 24	การเดินทางสำรวจ 2 - ทิศ 8 ทิศ และการหาทิศแบบต่าง ๆ - การใช้เข็มทิศ - การแปลความหมายของรหัส	1
สัปดาห์ที่ 25 ธันวาคม	การเดินทางสำรวจ 3 - การจราจร การขับขีจักรยานและความปลอดภัยในการเดินทาง - เหตุฉุกเฉินและการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	1
สัปดาห์ที่ 26	การเดินทางสำรวจ 4 (ออกเดินทางสำรวจด้วยยานพาหนะ ระยะทาง 5 กม. พบเหตุการณ์ 5 อย่าง)	1
สัปดาห์ที่ 27	ระเบียบวินัย - คำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ - การประชุมรอบเสาธงตอนเช้า - การรายงานขณะตรวจรายงานเมื่อเข้าเรียนฐาน	1
สัปดาห์ที่ 28	วิชาการลูกเสือ - การแสดงรอบกองไฟ - การเตรียมตัวก่อนเข้าค่ายพักแรม - การเตรียมตัวก่อนเดินทางไกล	1

สัปดาห์	การจัดกิจกรรม	คาบ
สัปดาห์ที่ 29	การดูแลตนเอง-ทดสอบสมรรถภาพ - สุขภาพตนเองและการออกกำลังกาย - การบริหารร่างกาย กีฬาประเภทบุคคลและประเภททีม	1
มกราคม	เข้าค่ายพักแรมลูกเสือ-เนตรนารี	
สัปดาห์ที่ 30	วิชาการลูกเสือ - วิชาพิเศษลูกเสือ - พิธีมอบเครื่องหมายพิเศษหลังจากเข้าค่ายพักแรม	1
สัปดาห์ที่ 31-40	วิชาพิเศษ-กิจกรรมที่สนใจ-กีฬา	9
มีนาคม	สรุปประเมินผล	1

รวมทั้งหมด 40 คาบ

รายละเอียดสำหรับผู้กำกับ เรื่องขั้นตอนในการสอนกิจกรรมลูกเสือ หัวใจสำคัญที่ผู้กำกับต้องยึดถือ คือ กระบวนการขั้นตอนในจัดกิจกรรมลูกเสือ ซึ่งมีอยู่ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. เปิดประชุมกอง (7 นาที) เรียก- ชักธง-สวดมนต์-สงบนิ่ง-ตรวจ-แยก
2. เพลง/เกม (3 นาที)
3. กิจกรรมการเรียนการสอน (30 นาที)
4. เล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติ (3 นาที)
5. ปิดประชุมกอง (7 นาที) เรียก-นัดหมาย-ตรวจ (ตรวจเครื่องแบบ) -ชักธงลง-เลิก

การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา ควรจัดให้มีการเปิดประชุมกองทุกครั้ง ก่อนที่จะมีการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อเป็นการฝึกความมีระเบียบวินัยในตนเอง โดยปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

1. พิธีเปิด (เชิญธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
2. เกมหรือเพลง ทำให้เกิดความสนุกสนาน เป็นการอบอุ่นร่างกายก่อนปฏิบัติกิจกรรม อาจ

ใช้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง ซึ่งบางครั้งไม่จำเป็นจะต้องสอดคล้องหรือสัมพันธ์กับ เนื้อหาเสมอไป

3. การปฏิบัติกิจกรรม เน้นการปฏิบัติเป็นฐาน โดยใช้ระบบหมู่เพื่อสะดวกต่อการเรียนการสอน ตลอดจนการควบคุมดูแล ตรวจสอบและให้คำแนะนำแก้ไข

4. การเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ ควรเน้นเรื่องง่ายๆ และสรุปให้ลูกเสือเข้าใจว่ามีประโยชน์อย่างไร ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของคุณธรรมต่างๆ เช่น ความสามัคคี ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความกล้าหาญอดทน ฯลฯ

5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจ เชิญธงลง เลิก)

พิธีเปิดประชุมกองลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

พิธีเปิดประชุมกองลูกเสือ-เนตรนารี สวตมนต์ ชักธงขึ้น มีขั้นตอนเรียงตามลำดับ ดังนี้
(เข้าแถวรูปครึ่งวงกลม แยก) ตรวจ สงบนิ่ง

1. เปิดการประชุม ผู้กำกับยืนตรงหลังเสาธงห่างจากเสาธงพอสมควรเรียกลูกเสือ-เนตรนารีเข้าแถวครึ่งวงกลม

2. ชักธงขึ้น เมื่อเข้าแถวเรียบร้อยแล้ว ผู้กำกับสั่งว่า “กอง-ตรง” ให้ผู้ที่ เป็นหมู่บริการ หรือทำหน้าที่หมู่บริการ 2 คน เข้าไปชักธง (ให้ปฏิบัติดังเช่น การชักธงเปิดกองลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ) แต่ถ้าลูกเสือ-เนตรนารี มีไม้งามก็ให้เปลี่ยนคำสั่งที่ว่า “กอง-วันทยหัตถ์” เป็น “กอง-วันทยา-วุธ” และคำว่า “มือลง” เป็น “เรียบ-อาวุธ”

3. สวตมนต์ เมื่อลดมือลง (หรือเรียบอาวุธ) แล้วทุกคนอยู่ในท่าตรง ถอดหมวก เตรียมตัว สวตมนต์ หมู่บริการนำสวตมนต์ แต่ถ้ามีไม้งาม ให้ยกไม้งามมาวางไว้กึ่งกลางระหว่างเท้าทั้งสอง ไม้งามส่วนบนพิงแขนซ้าย ซึ่งงอเป็นมุมฉากรอรับอยู่แล้ว

4. สงบนิ่ง เมื่อสวตมนต์จบแล้ว ทุกคนสงบนิ่ง

5. ตรวจ การตรวจให้ปฏิบัติดังเช่น การเปิดประชุมกองลูกเสือ-เนตรนารี แต่ถ้ามีไม้งามให้สั่งทำ “วันทยา-วุธ” แล้วนายหมู่หรือหัวหน้าหมู่ก้าวออกมาข้างหน้า 1 ก้าว เมื่อรายงาน “หมู่-พร้อมที่จะรับตรวจแล้ว” ให้ถอยหลังเข้าที่แล้วสั่ง “เรียบอาวุธ” และให้ทุกคนยังคงอยู่ในท่าตรง เสร็จจากตรวจแล้วให้นายหมู่หรือหัวหน้าหมู่สั่ง “วันทยา-วุธ” อีกครั้งและ “เรียบอาวุธ” จากนั้นให้นายหมู่หรือหัวหน้าหมู่สั่งพัก

พิธีเข้าประชุมกองลูกเสือ-เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่

พิธีเข้าประชุมกองลูกเสือ-เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ หรือเรียกว่า พิธีปฏิญาณตนให้ถือว่าเป็นหน้าที่ของกองลูกเสือ-เนตรนารีต่างกองต่างจัด และให้ปฏิบัติตามขั้นตอน ต่อไปนี้

1. จัดลูกเสือ-เนตรนารีเก่า (คือผู้ที่ได้ปฏิญาณตนแล้ว) อย่างน้อย 6 คน เป็นผู้แทนคณะลูกเสือแห่งชาติ เข้าแถวหน้ากระดาน และลูกเสือ-เนตรนารีใหม่ (คือ ลูกเสือที่จะปฏิญาณตน) เข้าแถวหน้ากระดาน ยืนอยู่ด้านหลังลูกเสือ-เนตรนารีเก่า (ลูกเสือ-เนตรนารีเก่าและลูกเสือใหม่มีไม้งาม)

2. ผู้กำกับยืนอยู่หน้าแถว มีรองผู้กำกับยืนอยู่ด้านขวามือของผู้กำกับ เพื่อรับฝากไม้งามกับหมวกของลูกเสือ-เนตรนารี ใหม่

3. ผู้กำกับเรียกลูกเสือ-เนตรนารีใหม่ (สมมติว่าเรียกลูกเสือใหม่ชื่อ เด็กชายขาว รักสะอาด) ถ้าเคยเป็นลูกเสือสามัญมาก่อน ก็ให้เรียกว่า “ลูกเสือขาว รักสะอาด” นายหมู่หรือหัวหน้าหมู่ที่อยู่หัวแถวลูกเสือผู้นั้น ก้าวออกมาข้างหน้า 1 ก้าว ทำวันทยา-วุธพร้อมกับขานว่า “มาแล้ว” และให้นายหมู่หรือหัวหน้าหมู่เรียกชื่อซ้ำอีกว่า “เด็กชายขาว รักสะอาด” ขานรับว่า “อยู่” แล้ววิ่งออกมามอบไม้งามกับหมวกไว้ที่รองผู้กำกับ (เวลาที่วิ่งให้วิ่งไปด้านซ้ายของแถว) แล้วไปยืนหน้าผู้กำกับเป็นแถวหน้ากระดานที่ละคนจนหมดหมู่ เมื่อหมดคนในหมู่แล้วให้นายหมู่วิ่งไปอยู่หัวแถว

4. ผู้กำกับเริ่มทำการสอบถาม ดังนี้

ผู้กำกับ “เจ้า (เธอ) เข้าใจหรือไม่ว่า คำมั่นสัญญาของเจ้า (เธอ) คืออะไร”

ลูกเสือ (เนตรนารี) ใหม่ “ข้า (ข้าพเจ้า) เข้าใจว่า คือข้า (ข้าพเจ้า) สัญญาว่าจะทำอะไรแล้วต้องทำเหมือนปากพูดทุกอย่าง”

ผู้กำกับ “ถ้าเช่นนั้นจะให้เชื่อได้หรือไม่ว่า

ข้อ 1 เจ้า (เธอ) จะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ข้อ 2 เจ้า (เธอ) จะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

ข้อ 3 เจ้า (เธอ) จะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ (เนตรนารี)

ลูกเสือ (เนตรนารี) ใหม่แสดงรหัสโดยยืนในท่าตรงยกมือขวาขึ้นเสมอไหล่ ข้อศอกชิดลำตัว ฝ่ามือไปข้างหน้า นิ้วหัวแม่มือกดปลายนิ้วก้อยไว้ อีกสามนิ้วที่เหลือเหยียดขึ้นตรงนิ้วชี้ติดกัน แล้วกล่าวคำปฏิญาณว่า “ด้วยเกียรติของข้า ข้า (ข้าพเจ้า) สัญญาว่า

ข้อ 1 ข้า (ข้าพเจ้า) จะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ข้อ 2 ข้า (ข้าพเจ้า) จะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

ข้อ 3 ข้า (ข้าพเจ้า) จะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ (เนตรนารี)”

(ขณะที่ลูกเสือ-เนตรนารีใหม่กล่าวคำปฏิญาณนี้ ลูกเสือ-เนตรนารีเก่าและใหม่ที่ได้ปฏิญาณตนแล้ว ให้ยกไม้ง่ามมาวางไว้กึ่งกลางระหว่างเท้าทั้งสอง ไม้ง่ามส่วนบนพียงแขนซ้ายงอเป็นมุมจากรอรับอยู่แล้ว แสดงรหัสผู้บังคับบัญชา และลูกเสือ-เนตรนารีที่อยู่ในบริเวณนั้นแสดงรหัสด้วย)

ผู้กำกับ “เจ้า (เธอ) จงรักษาคำมั่นสัญญาของเจ้า (เธอ) ไว้ให้มันต่อไป บัดนี้เจ้า(เธอ) ได้เข้าเป็นลูกเสือ (เนตรนารี) สามัญรุ่นใหญ่ และเป็นสมาชิกผู้หนึ่งของคณะพี่น้องลูกเสือแห่งโลกอันยิ่งใหญ่”

หมายเหตุ: คำใน ( ) ใช้สำหรับเนตรนารี

5. เมื่อสิ้นคำผู้กำกับในข้อ 4 ให้รองผู้กำกับนำไม้ง่าม และหมวกไปมอบให้ลูกเสือ (เนตรนารี) ใหม่

6. เมื่อลูกเสือ(เนตรนารี) ใหม่รับไม้ง่ามและหมวกเรียบร้อยแล้ว นายหมู่หรือหัวหน้าหมู่สั่งว่า “ลูกเสือ-เนตรนารีใหม่ กลับหลังหัน” ลูกเสือ-เนตรนารีใหม่รวมทั้งนายหมู่ หรือหัวหน้าหมู่กลับหลังหัน แล้วนายหมู่หรือหัวหน้าหมู่สั่งต่อลูกเสือใหม่ทำความเคารพลูกเสือ-เนตรนารีเก่าว่า “วันทยา-วุฐ” ทั้งหมดทำวันทยาวุฐพร้อมกัน นายหมู่หรือหัวหน้าหมู่สั่ง “เรียบ-อาวุธ” เมื่อทุกคนเรียบอาวุธแล้ว

7. ผู้กำกับสั่งว่า “ลูกเสือ-เนตรนารีใหม่ เข้าประจำหมู่-วัง” ให้นายหมู่หรือหัวหน้าหมู่ลูกเสือ-เนตรนารีใหม่วังเข้าประจำที่ (ที่เดิม)

8. เมื่อทุกคนได้ทำพิธีปฏิญาณตนหมดแล้ว ผู้กำกับจัดให้แถวหันหน้าไปทางกรุงเทพฯ แต่ถ้อยอยู่ในกรุงเทพมหานครให้หันหน้าไปทางพระบรมมหาราชวัง ผู้กำกับวังไปอยู่หน้าแถว สั่งว่า “ลูกเสือ-เนตรนารี ถวายความเคารพแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว วันทยา-วุฐ” ทุกคนทำวันทยาวุฐ ผู้กำกับกล่าวว่า “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระเจริญ” ให้ทุกคนในที่นั้นรับ “ไชโย” พร้อมกัน 3 ครั้งแล้วจึงสั่ง “เรียบ-อาวุธ” และสั่งแถวลูกเสือ-เนตรนารีกลับที่เดิม แล้วจึงสั่งเลิกแถว

สาระสำคัญของลูกเสือ

ประวัติการลูกเสือโลก

การลูกเสือได้กำเนิดขึ้น ณ ประเทศอังกฤษ เมื่อปี พ.ศ. 2450 (ค.ศ. 1907) จากแนวคิดของ โรเบิร์ต สตีเฟนสัน สไมธ์ บาเดน (Robert Stephenson Smyth Baden Powell) วงการลูกเสือเรียกชื่อย่อว่า บี.พี. (B.P.) ขณะนั้น บี.พี. มีอายุ 50 ปี ครบเกษียณอายุราชการ จึงปลดเป็นทหารกองหนุนและได้รับยศเป็น นายพลโท บี.พี. ได้เริ่มทดลองการฝึกอบรมเด็กชายเพื่อให้เป็นพลเมืองดีตามแบบใหม่ของท่าน คือนำเด็กชาย 21 คน ไปอยู่ค่ายพักแรมที่ เกาะบราวน์ซี เป็นเวลา 9 คืน ตั้งแต่วันที่ 31 กรกฎาคม ถึงเช้าวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2450 โดยท่านรับหน้าที่เป็นผู้อำนวยการฝึกอบรม ภายหลังจากการทดลองอยู่ค่ายพักแรมที่เกาะบราวน์ซีแล้ว ในปี พ.ศ. 2501 บี.พี. ได้รับเรียบเรียงและจัดพิมพ์หนังสือคู่มือการฝึกอบรมลูกเสือขึ้นออกจำหน่าย ให้ชื่อว่า "Scouting For Boys" ซึ่งนายอภัย จันทวิมล ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายวิชาการได้แปลไว้ว่า "การลูกเสือสำหรับเด็กชาย" หนังสือเล่มนี้ได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการลูกเสือ สาระสำคัญของการลูกเสือ คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ คติพจน์ลูกเสือ รหัสและการแสดงความเคารพของลูกเสือ การจับมือซ้ายแบบลูกเสือ เครื่องแบบของลูกเสือ และแนวการฝึกอบรมลูกเสือด้วยวิธีต่างๆ เช่น ระบบหมู่ การเล่นเกมส์ การร้องเพลง และการเดินทางไกลอยู่ค่ายพักแรม เป็นต้น

ปัจจุบันวงการลูกเสือทั่วโลกถือว่าการทดลองอยู่ค่ายพักแรมที่เกาะบราวน์ซี เป็นการเริ่มต้นของการลูกเสือโลก และถือว่บี.พี.เป็นบิดาแห่งลูกเสือโลก

การเริ่มต้นของกิจการลูกเสือโลก

ในการดำเนินการลูกเสือขั้นต้น บี.พี. ได้จัดตั้งสำนักงานเล็กๆ ขึ้นแห่งหนึ่งในกรุงลอนดอน เพื่อให้คำชี้แจงและแนะนำเกี่ยวกับกิจการลูกเสือ ต่อมาในวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2452 บี.พี. ได้จัดตั้งคณะกรรมการบริหารงานลูกเสือชุดแรกขึ้นโดย บี.พี. รับหน้าที่เป็นประธานกรรมการ บี.พี. ได้ไปบรรยายเรื่องการลูกเสือตามเมืองต่างๆ ในอังกฤษ ได้ผลเกินความคาดหมาย พวกเด็กทั่วประเทศได้มีความเลื่อมใสในวีรบุรุษแห่งเมืองมาฟอติง ในสมัยที่ บี.พี. ยังรับราชการทหารอยู่ บี.พี. ได้สร้างวีรกรรมทางทหารที่เมืองมาฟอติงในแอฟริกาใต้ไว้ ทำให้ บี.พี. มีชื่อเสียงเป็นที่เลื่องลือในประเทศอังกฤษในสมัยนั้น จึงได้รวบรวมกันเข้าจัดตั้งหมู่ลูกเสือขึ้นนับเป็นจำนวนพัน ส่วนผู้ใหญ่ที่มีศรัทธาในการลูกเสือก็สมัครเข้ารับหน้าที่เป็นผู้กำกับลูกเสือ และเข้าช่วยเหลือกิจการลูกเสือด้วยประการต่างๆ

ต่อมากิจการลูกเสือได้เริ่มขยายตัวไปยังประเทศต่างๆ ในเครือจักรภพอังกฤษ คือ แคนาดา ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ต่อจากนั้นจึงไปสู่อินเดียในปี พ.ศ. 2452 ซิลี เป็นประเทศแรกนอกเครือจักรภพอังกฤษที่ได้จัดตั้งกองลูกเสือขึ้นในปี พ.ศ. 2452 และต่อมาในปี พ.ศ. 2453 อเมริกา ก็ได้จัดตั้งกองลูกเสือขึ้น ส่วนในยุโรปและทวีปอื่นๆ ก็ได้จัดตั้งกองลูกเสือเช่นกัน โดยเฉพาะประเทศไทย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงสถาปนาคณะลูกเสือไทยขึ้น เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2454

การดำเนินงานขององค์การลูกเสือโลก

องค์การลูกเสือโลกมีหน่วยงานหลักและสำคัญอยู่ 3 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานลูกเสือโลก คณะกรรมการลูกเสือโลก และสมัชชาลูกเสือโลก โดยแต่ละหน่วยงานก็มีอำนาจหน้าที่เฉพาะของตน แต่ดำเนินงานอย่างประสานงานกันระหว่างหน่วยงานทั้งสาม

การประชุมลูกเสือโลกครั้งแรก

ในปี พ.ศ. 2463 มีการประชุมชุมนุมลูกเสือโลกครั้งแรกที่ โอลิมเปีย ในกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ มีลูกเสือประมาณ 1,050 คน จาก 20 ประเทศที่เข้าร่วมชุมนุมระหว่างการชุมนุม ที่ประชุมผู้แทนลูกเสือประเทศต่างๆ ได้ลงมติเป็นเอกฉันท์ให้มีการประชุมสมัชชาลูกเสือโลกทุก 2 ปี และให้จัดตั้งสำนักงานลูกเสือนานาชาติที่กรุงลอนดอน เพื่อให้ทำหน้าที่ประสานงานและส่งเสริมกิจการลูกเสือทั่วโลก ในวันสุดท้ายของงานชุมนุมมีพิธีประกาศแต่งตั้งให้ บี.พี.เป็นประมุขของลูกเสือโลก และต่อมาในปี พ.ศ. 2473 เลดี เบเดน โพเอลล์ ก็ได้รับแต่งตั้งเป็นประมุขลูกเสือหญิงแห่งโลก

การดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารลูกเสือโลก

การจัดตั้งสำนักงานลูกเสือโลก

หน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวกับลูกเสือโลกโดยมีหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งของสมัชชาและคณะกรรมการลูกเสือโลก ตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกในกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ เมื่อปีพ.ศ.2463 เรียกว่า สำนักงานลูกเสือนานาชาติ ต่อมาในปี พ.ศ. 2501 ได้ย้ายสำนักงานไปอยู่ที่กรุงออตตาวา ประเทศแคนาดา และเปลี่ยนชื่อเป็น สำนักงานลูกเสือโลก ในการประชุมสมัชชาลูกเสือโลกที่กรุงลิสบอน ประเทศโปรตุเกส เมื่อปี พ.ศ. 2504

ต่อมาภายหลังการประชุมสมัชชาลูกเสือโลกที่เมืองซีแอตเติล ในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีการตกลงกันให้ย้ายสำนักงานลูกเสือโลกอีกครั้งหนึ่ง ไปตั้งอยู่ที่เมืองเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2511

สำนักงานลูกเสือโลกมีเลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชา ปัจจุบัน จาคส์ เมอริยอง เป็นกรรมการและเลขาธิการคณะกรรมการลูกเสือโลกโดยตำแหน่ง มีเจ้าหน้าที่ประมาณ 40 คน เป็นผู้ช่วย มีสำนักงานสาขาอยู่ตามภูมิภาคต่างๆ ของโลกอีก 5 แห่ง คือ

เขตอินเตอร์-อเมริกา ตั้งอยู่ที่เมืองซานโฮเซ ประเทศคอสตาริกา

เขตเอเชีย-แปซิฟิก ตั้งอยู่ที่เมืองมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

เขตอาหรับ ตั้งอยู่ที่เมืองไคโร ประเทศอียิปต์

เขตยุโรป ตั้งอยู่ที่เมืองเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

เขตแอฟริกา ตั้งอยู่ที่กรุงไนโรบี ประเทศเคนยา

คณะกรรมการลูกเสือโลก

คณะกรรมการลูกเสือโลกประกอบด้วยบุคคล 12 คน จากประเทศสมาชิก 12 ประเทศ เลือกตั้งโดยที่ประชุมสมัชชาลูกเสือ กรรมการลูกเสือโลกอยู่ในตำแหน่งคนละ 6 ปี และเลือกตั้งกันเองเป็นประธาน และรองประธานในการประชุมสมัชชาลูกเสือโลก ในการประชุมสมัชชาลูกเสือโลก ทุกๆ 3 ปี จะมีกรรมการพ้นจากตำแหน่ง 6 คน และจะเลือกตั้งกรรมการลูกเสือเข้าแทนที่ โดยวิธีออกเสียงโดยคะแนนลับจากที่ประชุมใหญ่ ซึ่งมีผู้แทนมาจาก 149 ประเทศ โดยปกติคณะกรรมการลูกเสือโลกจะมีการประชุมอย่างน้อยปีละครั้ง ณ เมืองเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการลูกเสือโลก ดังนี้

1. ส่งเสริมกิจการลูกเสือทั่วโลก
2. แต่งตั้งเลขาธิการของสำนักงานลูกเสือโลก
3. ควบคุมการปฏิบัติงานของสำนักงานลูกเสือโลก
4. จัดหาเงินทุนสำหรับส่งเสริมกิจการลูกเสือ
5. ให้เครื่องหมายลูกเสือสุดดีของคณะกรรมการลูกเสือโลกแก่ผู้ที่ได้มีส่วนช่วยเหลือ

กิจการลูกเสืออย่างดีเด่น

หน้าที่ของสำนักงานลูกเสือโลก ดังนี้

1. ดำเนินการตามมติที่ประชุมสมัชชาคณะกรรมการลูกเสือโลก
2. ติดต่อกับประเทศสมาชิก และองค์การที่เกี่ยวข้อง
3. ประสานงาน
4. ส่งเสริมกิจกรรมลูกเสือโดยทั่วไป

ดังนั้น งานของสำนักงานลูกเสือโลกจึงอาจจำแนกเป็นส่วนใหญ่ ดังต่อไปนี้

1. ให้คำชี้แจงแนะนำแก่ประเทศสมาชิก และองค์การที่เกี่ยวข้อง
2. ช่วยเหลือการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือในประเทศสมาชิก
3. จัดการประชุมสมัชชาและการชุมนุมลูกเสือโลก
4. การเยี่ยมเยียน และการช่วยเหลือโดยตรง
5. การจัดพิมพ์เอกสารและการค้นคว้า

สมัชชาลูกเสือโลก

สมัชชาลูกเสือโลก คือ ที่ประชุมของผู้แทนคณะลูกเสือประเทศต่างๆ ซึ่งปัจจุบันมีสมาชิกอยู่ 149 ประเทศ (ข้อมูลในปี พ.ศ. 2543) เป็นผู้แทนของลูกเสือประมาณ 20 ล้านคน ประเทศสมาชิกส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมได้ไม่เกินประเทศละ 6 คน ซึ่งมาจากองค์การผู้แทนเพียงองค์การเดียวของประเทศ และมีคะแนนเสียงประเทศละ 6 คะแนน สมัชชาลูกเสือโลกมีอำนาจและหน้าที่ในการรับสมาชิกใหม่ ซึ่งจะต้องยื่นใบสมัครและรับรองว่าจะปฏิบัติตามจุดหมาย และหลักสำคัญของการลูกเสือ เป็นอิสระไม่เกี่ยวข้องกับลัทธิการเมืองใดๆ เป็นองค์การที่รับสมัครด้วยความสมัครใจสำหรับ

สถานที่ประชุมสมัชชาลูกเสือโลกแต่ละคราว จะมีประเทศต่าง ๆ ขอเชิญไปประชุมในประเทศของตนเอง และสมัชชาลูกเสือโลกเป็นผู้วินิจฉัยว่าจะเลือกไปประชุมที่ประเทศใด

การลูกเสือไทย

ประวัติลูกเสือไทย

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อพระชนมายุได้ 13 พรรษา ได้เสด็จไปทรงศึกษา ณ ประเทศอังกฤษ ทวีปยุโรป ระหว่างที่ทรงศึกษาอยู่นั้น ได้ทรงทราบเรื่องการสู้รบเพื่อรักษาเมืองมาฟิงคิง (Mafeking) ของ ลอร์ดเบเดน โพเวลล์ (Lord Baden Powell) ซึ่งได้ตั้งกองทหารเด็กเป็นหน่วยสอดแนมช่วยรบในการรบกับพวกบัวร์ (Boar) จนประสบผลสำเร็จ และได้ตั้งกองลูกเสือขึ้นเป็นครั้งแรกของโลก ที่ประเทศอังกฤษ เมื่อ พ.ศ. 2450 เมื่อพระองค์เสด็จนิวัติสู่ประเทศไทย ก็ได้ทรงจัดตั้งกองเสือป่า (Wild Tiger Corps) ขึ้น เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2454 มีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกหัดให้ข้าราชการและพลเรือนได้เรียนรู้วิชาทหาร เพื่อเป็นคุณประโยชน์ต่อบ้านเมือง รู้จักระเบียบวินัย มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ต่อจากนั้นอีก 2 เดือน ก็ได้พระราชทาน กำเนิดลูกเสือไทยขึ้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2454 ด้วยทรงมีพระราชปรารภว่า เมื่อฝึกผู้ใหญ่เป็นเสือป่า เพื่อเตรียมพร้อมในการช่วยเหลือชาติบ้านเมืองแล้ว เห็นควรที่จะมีการฝึกเด็กชายปฐมวัยให้มีความรู้ทางเสือป่าด้วย เมื่อเติบโตขึ้นจะได้รู้จักหน้าที่และประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง

จากนั้น ทรงตั้งกองลูกเสือกองแรกที่โรงเรียนมหาดเล็กหลวง (โรงเรียนวชิราวุธ ในปัจจุบัน) และจัดตั้งกองลูกเสือตามโรงเรียน ต่าง ๆ ให้กำหนดข้อบังคับลักษณะปกครองลูกเสือขึ้น รวมทั้งพระราชทาน คำขวัญให้ลูกเสือว่า “เสียชีพ อย่าเสียสัตย์” ผู้ที่ได้รับยกย่องว่าเป็นลูกเสือไทยคนแรก คือ นายซัพท์ บุนนาค ซึ่งต่อมาได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น “นายลิขิตสารสนอง” (อำนาจ ช่างเรียน และ คณะ. 2550: 4)

สัญลักษณ์คณะลูกเสือแห่งชาติ

สัญลักษณ์คณะลูกเสือแห่งชาติ ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษ พ.ศ. 2509 ข้อที่ 36 ระบุว่า ให้มีตราคณะลูกเสือแห่งชาติเป็นรูปเฟลอเดริสส์

ประกอบกับหน้าเสื่ออยู่กลาง ที่ปลายแจกซ้ายและขวามีดาวประดับข้างละหนึ่งดวง ตอนล่างมีแถบคำขวัญ “เสียดีพออย่าเสียดี” จากแถบคำขวัญลงไปยังส่วนล่างมีรูปเชือกร้อยเป็นปม

กำเนิดตราประจำคณะลูกเสือแห่งชาติ

นับตั้งแต่ได้มีการสถาปนาการลูกเสือขึ้นมาในปี พ.ศ. 2454 จนถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล คณะลูกเสือแห่งสยาม ยังไม่มีดวงตราเป็นสัญลักษณ์ของตน ดังเช่นคณะลูกเสือต่างๆ ทั่วโลก ใน พ.ศ. 2478 จึงได้มีการจัดทำตราคณะลูกเสือขึ้น และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้ตราประจำคณะลูกเสือสยาม สำหรับใช้ในราชการที่เกี่ยวกับการลูกเสือทั่วไปตรามีรูป “Fleur-de-lis” (ตามคตินิยมของสมาคมลูกเสือนานาชาติ) กับรูปหน้าเสื่อ (ตามพระราชนิยม แห่งองค์พระผู้พระราชทานกำเนิดคณะลูกเสือแห่งสยาม) ประกอบกัน และมีตัวอักษรจารึกภายใต้ชื่อว่า “เสียดีพออย่าเสียดี”

สัญลักษณ์คณะลูกเสือแห่งชาติ

ลักษณะที่เป็นสากลคือ รูปเฟลเดรีส์ หรือ “Fleur-de-lis” เรียกตามศัพท์ฝรั่งเศส เป็นชื่อดอกไม้ชนิดหนึ่งที่นิยมใช้บูชาพระ (มีรูปลักษณะคล้ายดอกช่อนกลิ้ง) การที่สมาคมลูกเสือนานาชาติ นำเอา “Fleur-de-lis” มาใช้เป็นตราประจำคณะลูกเสือ ก็เพื่อเตือนใจให้ปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนา-Duty to God รูปดาว 5 แจก 2 ดวง รวมทั้งหมด 10 แจก อยู่ที่กลีบซ้ายขวาของ “Fleur-de-lis” นั้นหมายถึงคุณธรรม 10 ประการของลูกเสือ ดวงดาวทางซ้าย คือ

คุณธรรมข้อที่ 1- 5 ซึ่งลูกเสือพึงปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยดี คือ

1. ลูกเสือต้องมีเกียรติเชื่อถือได้ (Honorable)
2. ลูกเสือต้องมีใจจงรักภักดี (Loyal)
3. ลูกเสือต้องเป็นมิตรกับบุคคลทั่วไป (Friendly)
4. ลูกเสือต้องมีสัมมาคารวะ (Courteous)
5. ลูกเสือต้องบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น (Helpful)

ดวงดาวทางขวา หมายถึง คุณธรรมข้อที่ 6-10 ซึ่งว่าด้วยกฎข้อบังคับโดยตรง คือ

6. ลูกเสือต้องมีใจเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (Kind)
7. ลูกเสือต้องเชื่อฟังคำสั่งสอน (Obedient)
8. ลูกเสือต้องมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสเบิกบาน แม้นในยามลำบากหรือเผชิญอันตราย

(Cheerful)

9. ลูกเสือต้องมีธำมรงค์ (Thrifty)

10. ลูกเสือต้องมีกาย วาจา ใจสะอาดบริสุทธิ์ (Clean)

กิจการลูกเสือไทย ในสมัยรัชกาลที่ 6

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อพระชนมายุได้ 13 พรรษา ได้เสด็จไปทรงศึกษา ณ ประเทศอังกฤษ ทวีปยุโรป ระหว่างที่ทรงศึกษาอยู่นั้น ได้ทรงทราบเรื่องการสู้รบเพื่อรักษาเมืองมาฟิงคิง (Mafeking) ของ ลอร์ดเบเดน โพเอลล์ (Lord Baden Powell) ซึ่งได้ตั้งกองทหารเด็กเป็นหน่วยสอดแนมช่วยรบในการรบกับพวกบัวร์ (Boer) จนประสบผลสำเร็จและได้ตั้งกองลูกเสือ ขึ้นเป็นครั้งแรกของโลก ที่ประเทศอังกฤษ เมื่อ พ.ศ. 2450 เมื่อพระองค์เสด็จนิวัติสู่ประเทศไทย ก็ได้ทรงจัดตั้งกองเสือป่า (Wild Tiger Corps) ขึ้น เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2454 มีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกหัดให้ข้าราชการและพลเรือนได้เรียนรู้วิชาทหารเพื่อเป็นคุณประโยชน์ต่อบ้านเมือง รู้จักระเบียบวินัย มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ต่อจากนั้นอีก 2 เดือน ก็ได้พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทยขึ้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2454 ด้วยทรงมีพระราชปรารภว่า เมื่อฝึกผู้ใหญ่เป็นเสือป่า เพื่อเตรียมพร้อมในการช่วยเหลือชาติบ้านเมืองแล้ว เห็นควรที่จะมีการฝึกเด็กชายปฐมวัยให้มีความรู้ทางเสือป่าด้วย เมื่อเติบโตขึ้นจะได้รู้จักหน้าที่และประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง

กิจการลูกเสือไทย ในสมัยรัชกาลที่ 7

ปี พ.ศ. 2470 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการจัดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 1 (1st National Jamboree) ขึ้น ณ พระราชอุทยานสราญรมย์ และกำหนดให้มีการจัดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติในทุกๆ 3 ปี

ปี พ.ศ. 2473 มีการจัดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 2 ขึ้น ณ พระราชอุทยานสราญรมย์ ซึ่งมีคณะลูกเสือต่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นเข้าร่วมงานด้วย

ปี พ.ศ. 2475 หลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ได้มี “ลูกเสือสมุทรเสนา” เกิดขึ้น อีกหนึ่งเหล่า โดยจัดตั้งกองลูกเสือสมุทรเสนาในจังหวัดแถบชายทะเล เพื่อให้เด็กในท้องถิ่น มีความรู้ความสามารถในวิทยาการทางทะเล

กิจการลูกเสือไทย ในสมัยรัชกาลที่ 8

ยุคนี้ เป็นยุคที่กิจการลูกเสือซบเซา เนื่องจากวิกฤตการณ์ทางการเมืองทั้งภายในและภายนอกประเทศ ด้วยเกิดสงครามโลก ครั้งที่ 2 (World War II) ขึ้นในปี พ.ศ. 2482 และสงครามอื่นๆ อีกหลายครั้ง รัฐบาลได้จัดตั้ง “ยุวชนทหาร” ขึ้นมาซ้อนกับกิจการลูกเสือ ซึ่งมีความแตกต่างกันในการฝึกอบรม โดยเน้นในการฝึกเยาวชนเพื่อการทหารอย่างแท้จริง

ปี พ.ศ. 2478 มีการจัดทำตราสัญลักษณ์คณะลูกเสือแห่งชาติขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสากลที่คณะลูกเสือต่างประเทศทั่วโลก ต่างก็มีตราคณะลูกเสือของตนเองทั้งสิ้น โดยจัดทำตราเป็นรูปเฟลอร์เดอริส หรือ “Fleur de lis” กับรูปหน้าเสือประกอบกัน มีตัวอักษรคำขวัญอยู่ข้างใต้ว่า

“เสียดีพอย่าเสียดีตย์”

ปี พ.ศ. 2482 ได้มีการออกพระราชบัญญัติลูกเสือขึ้นที่สำคัญคือให้คณะลูกเสือแห่งชาติเป็นนิติบุคคล และมีพระราชบัญญัติให้ทรัพย์สินของกองเสือป่าตกเป็นของคณะลูกเสือแห่งชาติ

กิจการลูกเสือไทย ในสมัยรัชกาลที่ 9

กิจการลูกเสือในสมัยรัชกาลปัจจุบัน ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้เจริญก้าวหน้าเป็นอย่างมากทั้งด้านการบริหาร วิชาการและกิจกรรม

ปี พ.ศ. 2485 มีการออกพระราชบัญญัติลูกเสือ ฉบับปี พ.ศ. 2485 มีสาระสำคัญ คือ กำหนดให้พระมหากษัตริย์ ทรงดำรงตำแหน่งบรมราชาอุปถัมภ์คณะลูกเสือแห่งชาติ

ปี พ.ศ. 2507 ได้ออกพระราชบัญญัติลูกเสือเพิ่มเติมขึ้นอีก มีหลักสำคัญ คือ มาตรา 5 ให้คณะลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วย บรรดาลูกเสือทั้งปวง ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

กฎและคำปฏิญาณของลูกเสือ

คำปฏิญาณของลูกเสือ

ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า

- ข้อ 1. ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- ข้อ 2. ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ
- ข้อ 3. ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

กฎของลูกเสือ

- ข้อ 1. ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้
- ข้อ 2. ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และซื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ
- ข้อ 3. ลูกเสือมีหน้าที่กระทำตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น
- ข้อ 4. ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคนและเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก
- ข้อ 5. ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย
- ข้อ 6. ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์
- ข้อ 7. ลูกเสือเชื่อฟังคำสั่งของบิดามารดา และผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ
- ข้อ 8. ลูกเสือมีใจร่าเริง และไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก
- ข้อ 9. ลูกเสือเป็นผู้มัธยัสถ์
- ข้อ 10. ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ

กิจกรรมการอยู่ค่ายลูกเสือ-เนตรนารี

การอยู่ค่ายพักแรม เป็นหัวใจของลูกเสือ ลูกเสือทุกคนต่างก็มีโอกาสที่จะอยู่ค่ายพักแรม เนื่องจากตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2509 ข้อ 273-279 กำหนดไว้ว่า ให้ผู้กำกับกลุ่มหรือผู้กำกับลูกเสือนำลูกเสือไปฝึกเดินทางไกล และแรมคืน ในปีหนึ่งไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง ครั้งหนึ่งให้พักแรมอย่างน้อย 1 คืน

การเดินทางไกลและแรมคืนมีวัตถุประสงค์ เพื่อฝึกให้ลูกเสือมีความอดทนอยู่ในระเบียบวินัย รู้จักช่วยตัวเอง รู้จักอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่นตลอดจนเรียนวิชาลูกเสือเพิ่มเติม ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจำเป็นต้องวางแผนนำลูกเสือไปเดินทางไกล และแรมคืนไว้ให้พร้อมก่อนและเนิ่นๆตั้งนั้น บทบาทของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อลูกเสือต้องงานการอยู่ค่ายพักแรมและตามหน้าที่ของตนเอง จึงจำเป็นต้องหาโอกาสให้ลูกเสือของตนได้มีโอกาสในการอยู่ค่ายพักแรมเสมอ

อนึ่ง ผู้บังคับบัญชาลูกเสือต้องเข้าใจว่า กิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรมนี้ เป็นกิจกรรมสำหรับเด็ก มิใช่กิจกรรมของผู้ใหญ่ ความสำเร็จคือกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของเด็ก ได้แก่ การผจญภัย การได้เพื่อน ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ได้ความสนุกและความสุข พร้อมทั้งเกิดทัศนคติที่ดีต่อการไปอยู่ค่ายพักแรมด้วยถือว่าสิ่งนี้เป็นจุดหมายที่สำคัญ

การวัดประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

การวัดผลและประเมินผลกิจกรรมลูกเสือมี 2 กิจกรรม คือ

1. กิจกรรมบังคับ เป็นการวัดผลและประเมินผลเพื่อให้ลูกเสือ-เนตรนารีผ่านช่วงชั้นหรือจบหลักสูตร โดยการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และผ่านการประเมินผลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดและมีการวัดผลตลอดภาคเรียน โดยการ

1.1 สังเกตการพัฒนาในการทำกิจกรรมของนักเรียน

1) ความสนใจ

2) การเข้าร่วมกิจกรรม

1.2 ซักถาม

1.3 การทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เป็นระบบหมู่และรายบุคคล

1.4 เข้าค่ายพักแรมลูกเสือ-เนตรนารี ปีละ 1 ครั้ง

2. วิชาพิเศษ เป็นการวัดผลและประเมินผลในแต่ละวิชา โดยการทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และใช้เกณฑ์ดังนี้

2.1 ผ่าน (ผ)

2.2 ไม่ผ่าน (มผ)

จากหลักการ วิธีการ และการวัดประเมินผล คณะกรรมการบริหารกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ได้ร่วมประชุม ปรึกษาหารือ และได้ข้อสรุป จัดทำเป็นข้อบังคับ กำหนดการ เนื้อหาการเรียนการสอน จุดเน้นของการดำเนินกิจกรรม การวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับพื้นฐานของนักเรียน

ข้อปฏิบัติของลูกเสือ-เนตรนารี

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทุกคนต้องเรียนลูกเสือ-เนตรนารี 1 ชั่วโมง/สัปดาห์
2. ลูกเสือ-เนตรนารี มีหน้าที่แต่งเครื่องแบบลูกเสือ-เนตรนารี ในวันที่มีการเรียน

การสอน

3. ลูกเสือ-เนตรนารี มีหน้าที่ร่วมกิจกรรมตามที่ผู้บังคับบัญชานัดหมาย
ลูกเสือ-เนตรนารี ที่เข้าร่วมกิจกรรมตามที่กำหนด จะได้ผลการเรียน “ผ” หากไม่ผ่านกิจกรรมตามที่กำหนดจะได้ผลการเรียน “มผ”
4. ลูกเสือ-เนตรนารีระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะต้องผ่านการเข้าค่ายพักแรมอย่างน้อย 1 ครั้ง โดยกำหนดให้ลูกเสือ-เนตรนารีเข้าค่ายพักแรม 2 คืน 3 วัน ณ ค่ายฝึกที่มีความปลอดภัย ทั้งนี้ต้องผ่านความเห็นชอบร่วมกันของผู้บังคับบัญชา

ตัวอย่าง

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

ประกอบด้วย

1. กิจกรรมบูรณาการค่ายลูกเสือ
2. กิจกรรมเรียนรู้สู่โลกกว้าง
3. กิจกรรมปลูกจิตสำนึกความรู้จักคุณธรรม
4. กิจกรรมพี่ชวนน้องอ่าน
5. กิจกรรม School Mini Cooking Contest Road Show

กิจกรรม “บูรณาการค่ายลูกเสือ”

การจัดการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการด้านร่างกายและสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจและความสามารถของผู้เรียน การออกแบบการเรียนรู้จึงควรใช้รูปแบบ วิธีการที่หลากหลาย การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นรูปแบบและวิธีการสอนที่สามารถจัดการเรียนรู้ เพื่อสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบองค์รวม ได้เรียนรู้จากการคิดและการปฏิบัติจริง ได้เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นและได้เรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง (ทิตนา แซมมณี. 2552: 50) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2544 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 กำหนดว่า การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณภาพและบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละรายวิชา และมาตรา 23 กำหนดว่า การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกวิชา

จากสาระสำคัญดังกล่าว ครูผู้สอนจึงต้องวางแผนและบูรณาการเนื้อหากิจกรรมในกระบวนการเรียนรู้เอง ซึ่งมีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ความหมาย

คำว่า บูรณาการ (Integration) นักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้หลายทัศนะ ดังนี้ บูรชัย ศิริมหาสาร (2551: 80-83) กล่าวว่า บูรณาการ มีความหมาย 2 นัย ดังนี้

1. ความหมายทั่วไป บูรณาการ หมายถึง การทำให้สมบูรณ์ คือ การทำให้ส่วนย่อยๆ ที่มีความสัมพันธ์กันมารวมกันอย่างกลมกลืนเข้าเป็นหนึ่งเดียวเพื่อให้เกิดสมบูรณ์ในตัวเอง
2. ความหมายของการศึกษา บูรณาการ หมายถึง การนำวิชาการต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมารวมกัน เช่น หลักสูตรแบบบูรณาการ (Integrated Curriculum) คือ หลักสูตรที่นำเอาเนื้อหาของวิชาต่างๆ มาหลอมรวมกัน ทำให้ความเป็นรายวิชาหายไป ทำให้กลายเป็นหัวเรื่องใหม่ที่มีวิชาต่างๆ แฝงอยู่ภายใน

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 (2538: 484) ได้ให้ความหมายของบูรณาการไว้ว่า หมายถึง รวมหน่วยเข้าด้วยกัน

เลิศชาย ปาน मुख (2554: ออนไลน์) ให้ความหมายของการบูรณาการว่า หมายถึง การนำศาสตร์หรือความรู้วิชาต่างๆ ที่สัมพันธ์กันนำมาเข้าด้วยกัน หรือผสมผสานได้อย่างกลมกลืน เพื่อนำมาจัดเป็นการเรียนการสอนภายใต้หัวข้อเดียวกัน เชื่อมโยงกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีภาระเน้นองค์รวมของเนื้อหามากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละรายวิชา และเน้นการสร้างความรู้ของผู้เรียนที่มากกว่าการให้เนื้อหาโดยครูเป็นผู้กำหนด

การจัดการเรียนการสอนในการเขียนแผนการสอนของครูผู้สอนแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การบูรณาการภายในวิชา มีจุดเน้นอยู่ภายในวิชาเดียวกันอาจนำวิชาต่างๆที่สัมพันธ์กันมาบูรณาการกันเองของวิชานั้น และไม่แยกหรือขยายไปกับวิชาอื่น
  2. การบูรณาการระหว่างวิชา มีจุดเน้นอยู่ที่การนำวิชาอื่นเข้าเชื่อมโยงด้วยกันตั้งแต่ 2 วิชาขึ้นไป โดยภายใต้หัวข้อเดียวกันว่าวิชาใดที่สามารถนำเข้ามาบูรณาการด้วยกันได้ ไม่จำเป็นว่าต้องทุกวิชา หรือทุกกลุ่มประสบการณ์เข้าด้วยกัน หรืออาจครบทุกวิชาหรือทุกกลุ่มประสบการณ์ก็ได้
- จึงอาจกล่าวได้ว่า การบูรณาการ หมายถึง การทำให้สมบูรณ์ คือการทำให้ส่วนย่อยๆที่สัมพันธ์กันอยู่มาผสมผสานร่วมทำหน้าที่อย่างประสานกลมกลืนเป็นองค์รวมหนึ่งเดียวที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ในตัวเอง

การสอนบูรณาการแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary) คือ การสร้างหัวเรื่อง (Theme) ขึ้นมาแล้วนำเนื้อหาวิชาต่างๆ มาโยงสัมพันธ์ได้หลายวิชา หลายกลุ่มสาระ เน้นการบูรณาการที่การนำไปใช้เป็นหลัก (สถาพร ศักดิ์ชัยพานิชกุล, 2551: ออนไลน์) เป็นการผสมผสานแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด การดำเนินการเรียนการสอนโดยวิธีนี้ ครูเพียงชี้แจงขั้นตอนการเรียนรู้พร้อมมอบสื่อให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคล และเรียนรู้แบบร่วมมือกันเป็นกลุ่ม ครูต้องจัดทำเกณฑ์และเครื่องมือการวัดผลประเมินผลที่ชัดเจนและมีคุณภาพ พร้อมดำเนินการตรวจสอบติดตามการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน โดยการวัดผลและประเมินผลระหว่างเรียนตามสภาพจริงตลอดเวลา

การอยู่ค่ายพักแรมจึงเป็นหัวใจของลูกเสือ ลูกเสือทุกคนต่างก็มีโอกาสที่จะอยู่ค่ายพักแรม เนื่องจากตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2509 ข้อ 273-279 กำหนดไว้ว่า ให้ผู้กำกับกลุ่มหรือผู้กำกับลูกเสือนำลูกเสือไปฝึกเดินทางไกลและแรมคืน ในปีหนึ่งไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง ครั้งหนึ่งให้พักแรมอย่างน้อย 1 คืน

การเดินทางไกลและแรมคืน มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกให้ลูกเสือมีความอดทน อยู่ในระเบียบวินัย รู้จักช่วยตัวเอง รู้จักอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่น กิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรมเป็นกิจกรรมสำหรับเด็ก มีใช้กิจกรรมของผู้ใหญ่ ความสำเร็จคือกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของเด็ก ได้แก่ การผจญภัย การได้เพื่อน ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ได้ความสนุกและความสุข พร้อมทั้งเกิดทัศนคติที่ดีต่อการไปอยู่ค่ายพักแรมด้วย ถือว่าสิ่งนี้เป็นจุดหมายที่สำคัญยิ่ง

ดังนั้น การบูรณาการแบบสหวิทยาการ โดยการนำสาระการเรียนรู้ต่างๆมาเชื่อมโยงกันเพื่อจัดการเรียนรู้และสอนโดยการบูรณาการกิจกรรม นับว่าเป็นตัวอย่างที่ดีอย่างยิ่งในการจัดค่ายพักแรมลูกเสือ - เนตรนารี การฝึกฝน นักเรียนได้ฝึกทุกทางทั้งด้านพุทธศึกษา จริยศึกษาและพลศึกษาจะนำไปสู่การเป็นผู้มีคุณธรรม (ทัศนีย์ ผลเนื่องมา, 2552: คำนิยม).

กิจกรรม “บูรณาการค่ายลูกเสือ”

1. สาระสำคัญ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 กำหนดให้มีการเรียนการสอนในกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ตามระดับชั้น และสามารถบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้แบบสหวิทยาการ โดยการนำสาระการเรียนรู้ต่างๆ มาเชื่อมโยงกัน ดังนั้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต จึงจัดกิจกรรมบูรณาการกิจกรรมค่ายลูกเสือขึ้น เพื่อฝึกให้นักเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม ได้เรียนรู้และพัฒนาตนเอง เป็นการเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดี สามารถพัฒนาทักษะทางความคิด อันเป็นการตอบสนองนโยบาย คุณธรรม นำความรู้ของรัฐบาล และยังตอบสนองนโยบาย การปฏิรูปการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียน
2. เพื่อฝึกฝนให้นักเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและมีคุณธรรมในอนาคต

3. เป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 3 จำนวน 169 คน

4. การจัดกิจกรรม

1. เสนอกิจกรรมเพื่ออนุมัติ และประชุมคณะทำงานเพื่อวางแผนการจัดกิจกรรม
2. ดำเนินการขออนุญาตการเข้าค่ายพักแรม และทำหนังสือขออนุญาตผู้ปกครอง
3. แบ่งหน้าที่ครูผู้รับผิดชอบ และประสานงานผู้ที่เกี่ยวข้อง
  - 3.1 ชี้แจง จุดประสงค์ และการปฏิบัติตนของนักเรียนในการอยู่ค่ายพักแรม
  - 3.2 แบ่งกลุ่มลูกเสือ-เนตรนารีตามกอง กลุ่ม/หมู่ละ 6-8 คน เตรียมกิจกรรมรอบกองไฟ และกิจกรรมนันทนาการ
  - 3.3 แจกใบกิจกรรมการเข้าค่าย และสมุดประจำตัวลูกเสือให้นักเรียนนำติดตัวไป
  - 3.4 นัดหมาย และดำเนินการจัดกิจกรรมเข้าค่ายพักแรม
4. สรุป/รายงานผลการจัดกิจกรรมจากใบประเมิน

5. สื่อ/อุปกรณ์

1. ฐานการผจญภัย
2. ฐานบุกเบิก
3. กิจกรรมรอบกองไฟ
4. เต็นท์/เชือก
5. สมุดประจำตัวลูกเสือ

6. ฝ่ายแบ่งกลุ่ม
7. เกียรติบัตรวิทยากรลูกเสือ
8. เอกสาร

6. ระยะเวลาดำเนินการ มกราคม (3 วัน 2 คืน)

7. สถานที่จัดกิจกรรม ค่ายลูกเสือ จปร.นครนายก

8. การประเมินผล

1. ตัวชี้วัดความสำเร็จ
  - มาตรฐานที่ 1 (1.1) ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ
  - มาตรฐานที่ 2 (2.4) ผู้เรียนมีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและให้เกียรติผู้อื่น
2. วิธีการประเมิน
  - การเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน
3. เครื่องมือที่ใช้
  - แบบประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม

9. พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. นักเรียนได้ผ่านการอยู่ค่ายพักแรมลูกเสือ-เนตรนารี และสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับในการบูรณาการค่ายลูกเสือไปใช้ให้เกิดประโยชน์

2. นักเรียนมีระเบียบวินัยและยึดมั่นในอุดมการณ์ของลูกเสือ

3. นักเรียนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและมีคุณธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สนองนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่

3.1 ภาวะผู้นำ/ทีม นักเรียนเรียนรู้การเป็นผู้นำ ในขณะที่เดียวกันก็สามารถเป็นทีมที่ดีได้

3.2 ทักษะการคิด สามารถคิดเป็น คิดถูก ภายใต้วิถีทางที่ถูกต้อง มีการคิดได้หลายรูปแบบ

แบบ

3.3 การทำงานเป็นทีม สามารถวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของทีม รับบทบาทหน้าที่ของตนเองทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

3.4 ทักษะชีวิตและคุณธรรม นักเรียนทดลองใช้ชีวิตตามรูปแบบจำลอง เรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม มีการพัฒนา การพูด มารยาท การวางตัว ความอดทน สามารถแก้ไขปัญหาได้ รู้จักคิด และตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ

3.5 เครือข่ายเพื่อน นักเรียนได้เพื่อนสนิท ครูดี ผู้ใหญ่ใจดี รุ่นพี่ดี ที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ชีวิต

3.6 ความเข้าใจตนเอง นักเรียนมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนบนฐานประสบการณ์ ข้อมูลที่ถูกต้องทำให้เกิดแรงบันดาลใจใฝ่เรียนรู้ติดตัว

3.7 จิตสาธารณะ นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับจิตสำนึก ความคิด ทักษะคิด ต้องการการทำงานให้เป็นประโยชน์กับผู้อื่นและลงมือทำงาน รู้จักการเป็นผู้ให้ที่ดี

3.8 นักเรียนเกิดความรู้ ทักษะใหม่ตามสาระที่จัดให้สามารถต่อยอดความรู้ ความสามารถบูรณาการกับการปฏิบัติจริงได้

กิจกรรมบูรณาการ “แบบกิจกรรมในกลุ่มสาระ”

มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นคนเก่ง คนดี มีปัญญา มีความสุข

กลุ่มสาระ	สาระสำคัญการจัดกิจกรรม
1. ภาษาไทย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ฟังการฟังคำสั่งและคำอธิบายต่าง ๆ 2. ฟังการฟังวิธีปฏิบัติของแต่ละฐานการเรียนรู้ 3. กล่าวคำปฏิญาณของลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ 4. กล่าวคำถวายราชสดุดี 5. เขียนประเมินผล 6. เขียนรายงาน 7. ประเมินปากเปล่า
2. คณิตศาสตร์	<ol style="list-style-type: none"> 1. รู้เวลาในการมาอยู่ค่ายและเวลาต่างๆที่จะต้องทำกิจกรรมตามกำหนดการ 2. รู้จำนวนของที่จะต้องนำมาอยู่ค่ายทั้งของใช้ส่วนตัวและส่วนรวม 3. รู้จำนวนฐานที่เข้าเรียนรู้ และจำนวนฐานที่เข้าทดสอบ 4. กะหรือประมาณข้าวที่จะหุงและการกะ ประมาณ คำนวณ ในการประกอบอาหาร
3. วิทยาศาสตร์	<ol style="list-style-type: none"> 1. จุดซีทีไต้และการก่อเชื้อไฟ 2. รู้จักระวัง/ป้องกันความร้อนผ่านโลหะ 3. ช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น ไม่เหยียบต้นไม้บริเวณฐานฝึกต่างๆ/ไม่เทน้ำข้าวโคนต้นไม้ 4. สืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอย่างมีเหตุผล
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีระเบียบวินัย 2. การลงทะเลเบียน 3. การเข้าแถว พิธีเข้าประจำกอง

กลุ่มสาระ	สาระสำคัญการจัดกิจกรรม
	<ol style="list-style-type: none"> 4. การทำกิจกรรมต่างๆ แต่ละฐาน 5. แต่งกายถูกต้องตามกำหนด 6. ปฏิบัติตามกฎของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ 7. ตรงต่อเวลาโดยมาทันเวลาที่กำหนด 8. ทำกิจกรรมทันเวลาที่มอบหมาย 9. ทำหน้าที่ของตนเองที่ได้รับมอบหมาย 10. ช่วยเหลือกันและควมมีน้ำใจต่อกัน 11. แสดงความเคารพต่อครูและรุ่นพี่ 12. ใช้คำพูดให้เหมาะสมระหว่างอยู่ค่าย 13. มารยาทในการรับประทานอาหารต้องรับประทานอาหารพร้อมกัน 14. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี 15. มีความสามัคคี ไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน รู้จักทำงานในระบบหมู่ 16. เคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ สวดมนต์และถวายราชสดุดีอย่างถูกต้องและสำรวม 17. มีสมาธิและมีสติในการทำกิจกรรมแต่ละฐาน
<p>5. พลศึกษา สุขศึกษา</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ โดยเข้าแถวตามคำสั่งอย่างรวดเร็ว ถูกต้อง 2. ทำกิจกรรมตามลำดับของหมู่ 3. เข้าแถวถูกต้องตามแบบลูกเสือ 4. แต่งกายขณะทำกิจกรรมให้รัดกุมและคล่องตัว 5. ใช้ทักษะการเคลื่อนไหว เช่น การผจญภัยตามฐานต่างๆ การเดินทางไกล การกระโดดหอสสูง การเล่นรอบกองไฟ กิจกรรมนั้นนันทนาการ 6. ใช้ทักษะการใช้เชือกให้เกิดประโยชน์ เช่น ผูกเงื่อนพิรอด ผูกเงื่อนขัดสมาธิ ผูกเงื่อนบ่วงสายธนู ผูกเงื่อนประมง ผูกเงื่อนกระหวัดไม้ 7. การรู้จักป้องกันอุบัติเหตุทุกกิจกรรมขณะอยู่ในค่าย 8. รักษาความสะอาด ควรล้างมือก่อนรับประทานอาหาร

กลุ่มสาระ	สาระสำคัญการจัดกิจกรรม
	9. ซิมอาหารต้องไม่ใช่ทัฟพี ควรใช้ช้อนกลางขณะรับประทานอาหารร่วมกัน 10. กำจัดขยะขณะรับประทานอาหาร / ขณะล้างภาชนะและทิ้งขยะให้ถูกที่ตามที่กำหนดให้
6. ศิลปะ (ทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์)	1. ร่วมกิจกรรมนันทนาการ (ร้อง เล่น เต้น) 2. ร้องเพลงประกอบท่าทางตามฐาน 3. ประกอบและตกแต่งอาหารในรูปแบบต่างๆ 4. วาดภาพประกอบการประเมินผล
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี	1. เตรียมประกอบอาหารตามลำดับขั้นตอน และดับถ่านอย่างถูกต้อง 2. จัดที่รับประทานอาหาร เลือกสถานที่วางภาชนะให้ถูกต้องตามลำดับ 3. จัดบริเวณครัวให้ถูกต้อง เป็นระเบียบ 4. ล้างภาชนะตามขั้นตอนและการแยกขยะ 5. ขัดหัวเข็มขัดลูกเสือให้เป็นเงางาม

แบบประเมินผล

กิจกรรม “บูรณาการค่ายลูกเสือ” ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ .....

ระหว่างวันที่.....มกราคม .....

ณ ค่ายลูกเสือ.....

กองที่.....

หมู่ที่.....

ชื่อหมู่.....

สีประจำหมู่.....

ชื่อผู้กำกับ.....

สมาชิกภายในหมู่

1.....	ชั้น.....	นายหมู่/หัวหน้าหมู่
2.....	ชั้น.....	พลธิการ
3.....	ชั้น.....	หัวหน้าคนครัว
4.....	ชั้น.....	ผู้ช่วยคนครัว
5.....	ชั้น.....	คนหาน้ำ
6.....	ชั้น.....	คนหาไฟ
7.....	ชั้น.....	รับใช้ทั่วไป
8.....	ชั้น.....	รองนายหมู่/รองหัวหน้าหมู่

การจัดกิจกรรม “บูรณาการค่ายลูกเสือ”

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ .....
ระหว่างวันที่.....มกราคม .....

ณ ค่ายลูกเสือ.....

วันที่ 1

เวลา	การจัดกิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
08.00 - 09.00 น.	ลอดซุ้มเสือ ปฐมนิเทศ		
09.00 – 10.00 น.	พิธีเปิดค่ายลูกเสือ		
10.00 – 11.00 น.	แนะนำสถานที่/วิทยากร/เปิดกอง		
11.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหาร และสร้างที่พัก		
13.00 – 14.00 น.	แบ่งกลุ่ม A B C และแบ่งหมู่ของแต่ละกลุ่ม / ระเบียบแถว/เข้าฐาน		
14.00 – 16.30 น.	กิจกรรมนันทนาการ		
16.30 – 19.00 น.	ประกอบอาหาร ทำภารกิจส่วนตัว ประชุมผู้กำกับลูกเสือ		
19.00 – 21.30 น.	วิชาการผจญภัย		
21.30 – 22.00 น.	สวดมนต์ นัดหมาย นอน		

วันที่ 2

เวลา	การจัดกิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
05.00 – 05.30 น.	ตื่นนอน/ทำภารกิจส่วนตัว		
05.30 – 06.00 น.	ออกกำลังกายบริหาร		
06.00 – 08.00 น.	รับประทานอาหาร		
08.00 – 08.30 น.	ผู้กำกับตรวจค่าย		
08.30 – 09.15 น.	เปิดประชุมกอง		
09.15 – 09.30 น.	ระเบียบแถว / เข้าฐาน		
09.30 – 12.00 น.	เดินทางไกล		
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหาร		
13.00 – 16.30 น.	ทดสอบกำลังใจกระโดดหอสุง		
16.30 – 19.00 น.	รับประทานอาหาร เตรียมการแสดงรอบกองไฟ		
19.00 – 21.30 น.	กิจกรรมรอบกองไฟ		
21.30 – 22.00 น.	สวดมนต์ นัดหมาย นอน		

วันที่ 3

เวลา	การจัดกิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
05.00 – 05.30 น.	ตื่นนอน/ทำภารกิจส่วนตัว		
05.30 – 06.00 น.	ออกกำลังกายบริหาร		
06.00 – 08.00 น.	รับประทานอาหารเช้า		
08.00 – 08.30 น.	ผู้กำกับตรวจค่าย		
08.30 – 09.15 น.	เปิดประชุมกอง		
09.15 – 12.00 น.	งานบุกเบิก		
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารเช้า		
13.00 – 14.00 น.	บำเพ็ญประโยชน์ และเก็บที่พัก		
14.00 – 14.30 น.	พิธีปิดการอยู่ค่ายพักแรม/เดินทางกลับ		

แบบประเมินผลการเข้าฐาน (กลางวัน)

ลูกเสือ-เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ .....

ณ ค่ายลูกเสือ.....

กองที่.....ชื่อหมู่.....

คำสั่ง : ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับ 1,2,3,4 หรือ 5 ตามระดับผลการประเมินการเข้าฐานกิจกรรม
ที่ท่านมีต่อลูกเสือ

ที่	รายการประเมิน	เกณฑ์คุณภาพ					ผู้ประเมิน	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1		
กิจกรรมที่ 1 การฝึกบุคคลท่ามือเปล่า								
1.	ท่าตรง							ผลการปฏิบัติงาน ปฏิบัติได้ถูกต้อง มีค่า ดีมาก = 5 ดี = 4 พอใช้ = 3 น้อย = 2 ปฏิบัติได้ไม่ ถูกต้อง = 1 มีค่าน้อยที่สุด
2.	ท่าพักทั้ง 5 ท่า							
3.	ท่าเคารพ (ตรงหน้า วันทยหัตถ์)							
4.	ท่าหันอยู่กับที่							
5.	ท่าเดินและหยุด							
6.	ท่าวิ่งและหยุด							
7.	ท่าถอดหมวก/สวมหมวก							
8.	การถวายราชสดุดี							
9.	การลุก/การหมอบ							
10.	การกระโจนไม่ง่าม							
กิจกรรมที่ 2 การฝึกบุคคลท่าอาวุธ								
1.	ท่าตรงขณะมีอาวุธ							
2.	ท่าพักตามระเบียบ							
3.	ท่าเคารพ (วันทย.....วุธ)							
4.	ท่าหันอยู่กับที่ขณะมีอาวุธ							
5.	ท่าเดินและหยุด (คอนอาวุธ)							
6.	ท่าแบกอาวุธ							
7.	ท่าถอดหมวก/สวมหมวกขณะมีอาวุธและสวดมนต์							
8.	แบกอาวุธแล้วสวนสนาม							
9.	การรายงานในการเข้าฐานกิจกรรม							
10.	ท่าหันในการเดินสวนสนาม (ซ้าย...หัน)							

ที่	รายการประเมิน	เกณฑ์คุณภาพ					ผู้ประเมิน	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1		
กิจกรรมที่ 3 การเข้าแถวใช้สัญญาณมือ								
1.	แถวตอน							ผลการปฏิบัติงาน ปฏิบัติได้ถูกต้อง มีค่า ดีมาก = 5 ดี = 4 พอใช้ = 3 น้อย = 2 ปฏิบัติได้ไม่ ถูกต้อง = 1 มีค่าน้อยที่สุด
2.	หน้ากระดานปิดระยะ							
3.	หน้ากระดานเปิดระยะ							
4.	สี่เหลี่ยมหน้าเปิด							
5.	รูปครึ่งวงกลม							
6.	วงกลมผู้เรียกเป็นส่วนหนึ่งของวง							
7.	วงกลมผู้เรียกอยู่ตรงกลางของวง							
8.	รัศมี							
กิจกรรมที่ 4 กฎคำปฏิญาณตน								
1.	ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้							
2.	ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และซื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ							
3.	ลูกเสือมีหน้าที่กระทำตนให้เป็นประโยชน์ และช่วยเหลือผู้อื่น							
4.	ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคนและเป็น พี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก							
5.	ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย							
6.	ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์							
7.	ลูกเสือเชื่อฟังคำสั่งของบิดามารดา และ ผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ							
8.	ลูกเสือมีใจร่าเริง และไม่ย่อท้อต่อความ ยากลำบาก							
9.	ลูกเสือเป็นผู้มีรักษาศีล							
10.	ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ							

ที่	รายการประเมิน	เกณฑ์คุณภาพ					ผู้ประเมิน	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1		
กิจกรรมที่ 5 การปฐมพยาบาล								ผลการปฏิบัติงาน ปฏิบัติได้ถูกต้อง มีค่า ดีมาก = 5 ดี = 4 พอใช้ = 3 น้อย = 2 ปฏิบัติได้ไม่ ถูกต้อง = 1 มีค่าน้อยที่สุด
1.	การปฐมพยาบาลคนเป็นลม							
2.	การปฐมพยาบาลคนข้อต่อเคล็ด							
3.	การปฐมพยาบาลคนแขนหัก							
4.	การปฐมพยาบาลคนขาหัก							
5.	การฟ่ายปอด							
กิจกรรมที่ 6 เจ็บเขือก								
1.	เจ็บปิริอด							
2.	เจ็บขัดสมาธิ							
3.	เจ็บบ่วงสายธนู							
4.	เจ็บประมง							
5.	เจ็บกระหวัดไม้							
กิจกรรมที่ 7 การประกอบอาหาร								
1.	มีการวางแผนประชุมหมู่							
2.	สมาชิกในหมู่ช่วยกันทำ							
3.	แบ่งหน้าที่ภายในหมู่ได้และปฏิบัติหน้าที่ ตามที่กำหนด							
4.	ประกอบอาหารมือเย็น							
5.	การเก็บรักษาความสะอาดสถานที่							

ลงชื่อ.....ผู้กำกับลูกเสือ

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินผลวัดความพึงพอใจ

กิจกรรม “บูรณาการค่ายลูกเสือ”

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ..... ประจำปีการศึกษา.....

ระหว่างวันที่.....

ณ ค่ายลูกเสือ.....

ตอนที่ 1 ให้นำหมู่ลูกเสือทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่กำกับ 1 2 3 4 หรือ 5 ให้ตรงกับความรู้สึกที่นักเรียนมีต่อการจัดกิจกรรม

ที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1. ความพึงพอใจ ด้านบรรยากาศในการจัดกิจกรรม						
1.	สถานที่ ใช้ในการจัดกิจกรรม มีความเหมาะสม					
2.	ระบบการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรม มีความเหมาะสม					
3.	ความประทับใจวิทยากร/พี่เลี้ยงทุกกิจกรรม					
4.	ความประทับใจในการเข้าร่วมกิจกรรมโดยรวม					
2. ความพึงพอใจ ด้านการทำงานร่วมมือ						
5.	เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักชะตต่างๆ ในการทำงานกลุ่ม					
6.	เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกับเพื่อนอย่างมีความสุข					
7.	เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ใหม่					
8.	เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีในการทำงาน					
3. ความพึงพอใจ ด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการในการดำรงชีวิต						
9.	เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ในการดำรงชีวิต					
10.	เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในการดำรงชีวิต					
11.	เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้นำประสบการณ์ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้					
12.	เป็นกิจกรรมที่บูรณาการในกลุ่มทักษะต่างๆ ในการทำงานเป็น ทีม					

ที่	พฤติกรรมที่ประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
4. ความพึงพอใจ ด้านคุณค่าในตนเองและมั่นใจในตนเอง						
13.	เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง					
14.	เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนภูมิใจและยอมรับในความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่					
15.	เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในตนเองได้อย่างเต็มที่					
16.	เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมั่นใจที่จะแสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานในครั้งต่อไป

2.1 ให้นายหมู่ลูกเสือทำเครื่องหมาย / ในช่องที่กำกับ 1 2 3 ในช่องว่าง ที่ท่านประทับใจมากที่สุด เรียงตามลำดับความชอบมากที่สุด = 1, ชอบรองลงมา = 2, ชอบลดลงมา = 3

- กิจกรรมระเบียบแถว
- กิจกรรมประกอบอาหาร
- กิจกรรมนันทนาการ
- กิจกรรมกระโดดหอสุง
- กิจกรรมผจญภัย
- กิจกรรมเดินทางไกล
- กิจกรรมรอบกองไฟ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

นายหมู่ลูกเสือ

...../...../.....

แบบประเมินกิจกรรม “บูรณาการค่ายลูกเสือ”

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ .....

ระหว่างวันที่.....

ณ ค่ายลูกเสือ.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่เป็นความจริงที่สุด เพื่อใช้ข้อมูล
ในการปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมค่ายลูกเสือครั้งต่อไป

ข้อมูลทั่วไป

นักเรียน   ครู/ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ   ผู้บริหารสถานศึกษา

ความคิดเห็นการดำเนินโครงการ

ที่	รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมินความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1.	การประชุมวางแผนงาน					
2.	สถานที่ต่างๆในค่ายลูกเสือ					
3.	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม					
4.	ความรู้ที่ได้รับในการอยู่ค่ายพักแรม					
5.	กิจกรรมนันทนาการ					
6.	อาหาร เครื่องดื่ม					
7.	กิจกรรมมีประโยชน์ควรดำเนินการต่อไป					
8.	การจัดกิจกรรมโดยภาพรวม					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่.....

ประจำภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

ชื่อกอง.....ชื่อหมู่.....

ชื่อผู้กำกับ.....

เลขที่	ชื่อสกุล	ชั้น	เดือน	เวลาเข้าร่วมกิจกรรม (จำนวนครั้ง)												รวม	สรุป ผล มผ
				วันที่													
					ชม.ที่												
1.																	
2.																	
3.																	
4.																	
5.																	
6.																	
7.																	
8.																	
9.																	
10.																	
11.																	
12.																	
13.																	
14.																	
15.																	
16.																	
17.																	
18.																	
19.																	
20.																	
21.																	
22.																	
23.																	
24.																	
25.																	

ลงชื่อ.....ผู้กำกับ

ลงชื่อ.....ผู้กำกับกลุ่ม

...../...../.....

แบบบันทึกการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่.....

ประจำภาคเรียนที่..... ปีการศึกษา.....

สัปดาห์ที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เนื้อหากิจกรรมที่สอน

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

บันทึก..... (ชื่อลูกเสือ – เนตรนารี,การแต่งกายผิดระเบียบ,การทำกิจกรรมไม่ผ่าน.....)

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้กำกับ

(.....)

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้กำกับกองลูกเสือโรงเรียน.....

กิจกรรม “เรียนรู้สู่โลกกว้าง”

1. สาระสำคัญ

การเรียนรู้ในปัจจุบันไม่ได้มุ่งเน้นเฉพาะในห้องเรียนหรือสถานศึกษาเพียงอย่างเดียว โลกกว้างภายนอกสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญต่อนักเรียน ซึ่งจะได้เรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรงจากสถานที่จริง โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต จึงได้จัดกิจกรรม “เรียนรู้สู่โลกกว้าง” ขึ้น เป็นกิจกรรมบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ทางด้านวัฒนธรรมและประวัติความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ รู้จักวิถีชีวิตความเป็นอยู่และอาชีพที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนไทย อันก่อให้เกิดโลกทัศน์ที่กว้างไกล สามารถนำความรู้จากการเรียนวิชาลูกเสือ-เนตรนารีมาเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติตนตามกฎของลูกเสือได้ เช่น การตรงต่อเวลา มาทันเวลาที่กำหนด และรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งเป็นผู้มีระเบียบวินัย เป็นผู้ฟังและผู้ตามที่ดี ช่างสังเกต สามารถจับบันทึกเหตุการณ์และเส้นทางการเดินทางได้

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง
2. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข
3. เพื่อให้นักเรียนเปิดโลกทัศน์ และมีความคิดกว้างไกล
4. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน
5. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับในวิชาลูกเสือ-เนตรนารี มาเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

3. เป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 169 คน

4. การจัดกิจกรรม

1. เสนอกิจกรรมเพื่ออนุมัติ และประชุมคณะทำงานเพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมทัศนศึกษา
2. ดำเนินการขออนุญาตผู้ปกครองนำนักเรียนไปทัศนศึกษา
3. สืบหาสถานที่/ศึกษาแหล่งเรียนรู้ และจัดเตรียมใบกิจกรรม
4. ชี้แจง วัตถุประสงค์ และประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมให้คณะครูและนักเรียนทราบ
5. ประชุม นัดหมาย ดำเนินกิจกรรม แบ่งกลุ่มและแจกใบกิจกรรมให้นักเรียน
6. หัวหน้ากลุ่มลูกเสือ-เนตรนารีเก็บรวบรวมใบกิจกรรมส่งครูที่ปรึกษา หลังเสร็จสิ้นกิจกรรม
7. ประเมินผลการจัดกิจกรรมจากแบบประเมิน

5. สื่อ/อุปกรณ์

ใบกิจกรรม

6. ระยะเวลาดำเนินการ พฤศจิกายน

7. สถานที่จัดกิจกรรม จังหวัดสุพรรณบุรี

1. วัดป่าเลไลยก์
2. พิพิธภัณฑ์ลูกหลานพันธุ์มังกร
3. ตลาดสามชุก (ตลาด 100 ปี)

8. การประเมินผล

1. ตัวชี้วัดความสำเร็จ
  - มาตรฐานที่ 1 (1.1) ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ
2. วิธีการประเมิน
  - ประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม
  - ใบกิจกรรม
3. เครื่องมือที่ใช้
  - แบบประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม

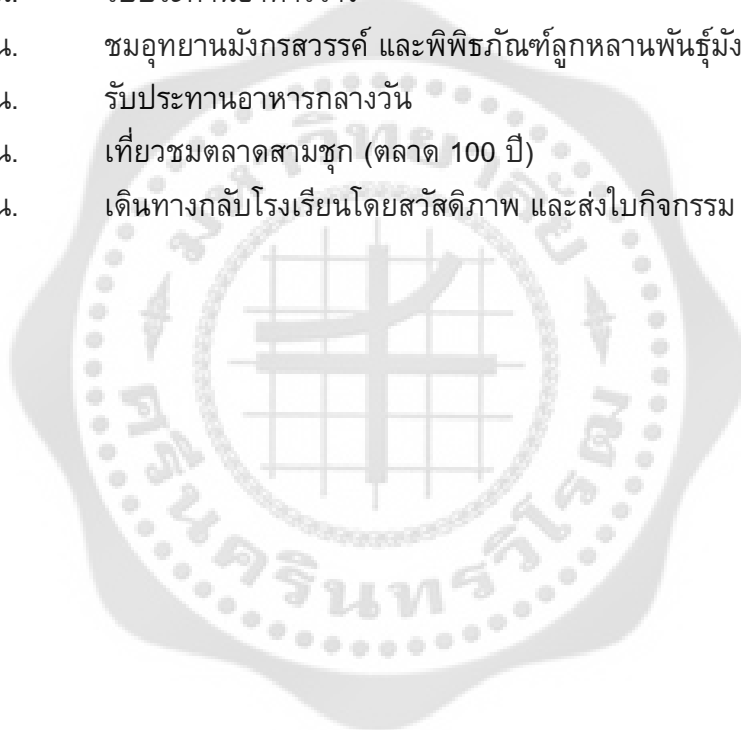
9. พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. นักเรียนรู้จักวัฒนธรรมและบอกประวัติความเป็นมาของสถานที่สำคัญในประวัติศาสตร์ได้
2. นักเรียนรู้จักวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และอาชีพที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนไทยจาก
ประสบการณ์จริง
3. นักเรียนมีระเบียบวินัย เป็นผู้ฟังและผู้ตามที่ดี ปฏิบัติตนตามกฎของลูกเสือได้
4. ฝึกการเป็นผู้สังเกต สามารถบันทึกเส้นทางในการเดินทางอย่างสังเขปได้

การจัดกิจกรรม “เรียนรู้สู่โลกกว้าง”
พิพิธภัณฑ์ลูกหลานพันธุ์มังกร จ.สุพรรณบุรี
 ..... พฤศจิกายน.....

07.30 - 08.00 น.	ลงทะเบียน รายงานตัว ตรวจสอบเครื่องแบบ รับใบงาน ณ จุดนัดพบ
08.00 - 10.00 น.	ออกเดินทางโดยรถโดยสารปรับอากาศมุ่งหน้าสู่จังหวัดสุพรรณบุรี
10.00 - 10.30 น.	เดินทางถึงจังหวัดสุพรรณบุรี นมัสการพระที่วัดป่าเลไลยก์
10.30 - 11.00 น.	รับประทานอาหารว่าง
11.00 - 12.30 น.	ชมอุทยานมังกรสวรรค์ และพิพิธภัณฑ์ลูกหลานพันธุ์มังกร
12.30 - 13.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.30 - 14.30 น.	เที่ยวชมตลาดสามชุก (ตลาด 100 ปี)
14.30 - 16.30 น.	เดินทางกลับโรงเรียนโดยสวัสดิภาพ และส่งใบกิจกรรม

ชื่อ.....ชั้น มัธยมศึกษาปีที่.....กองที่.....หมู่.....

ใบกิจกรรม

คำสั่ง ให้นักเรียนตอบคำถามพอสังเขป

1. วัดป่าเลไลยก์มีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

2. อธิบายความเป็นมาของสถานที่ดังต่อไปนี้

2.1 อุทยานมังกรสวรรค์

.....

.....

2.2 พิพิธภัณฑสถานหุ่นขี้ผึ้ง

.....

.....

3. ให้นักเรียนเลือกอธิบายสถานที่ประทับใจภายในพิพิธภัณฑสถาน 5 แห่ง

3.1 ห้องเทพนิยาย

.....

.....

3.2 ห้องตำนาน (ปฐมกษัตริย์)

.....

.....

3.3 ห้องราชวงศ์โจว

.....

.....

3.4 ห้องราชวงศ์ฉิน

.....

.....

3.5 ห้องราชวงศ์ฮั่น

.....

.....

3.6 ห้องราชวงศ์สุย

.....

.....

3.7 ห้องราชวงศ์ถัง

3.8 ห้องราชวงศ์ซ่งใต้ (งักฮุย)

3.9 ห้องราชวงศ์หมิง (เจิ้งเหอ)

3.10 ห้องราชวงศ์ชิง (โรงงิ้ว โรงฝืน)

3.11 ห้องยุทธศาสตร์รัฐ

3.12 ห้องชาวไทยในสยามประเทศ

4. วิถีชีวิต/ ความเป็นอยู่ /ตลาดสามชุก

5. เส้นทางการเดินทางผ่านสถานที่สำคัญ ได้แก่

6. ให้นักเรียนเขียนบันทึกเส้นทางในการเดินทางพอเข้าใจ

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมที่ คณะกรรมการพัฒนาตลาดสามชุก

โทร. 0-3557-2449, 0-3550-4498 และ 0-1640-3327

สืบค้นที่ <http://board.palungjit.com/showthread.php?t=163345>

แบบประเมินทักษะ

กิจกรรม “เรียนรู้สู่โลกกว้าง”

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ .....ประจำปีการศึกษา.....

ณ .....

หมู่ที่	รายชื่อหมู่ลูกเสือ กองร้อยที่....	กระตือรือร้นในการร่วม	ตรงต่อเวลาในการทำ	มีระเบียบวินัย	มีระบบหมู่ที่ดี	มีความรับผิดชอบ	รวมคะแนน
		2	2	2	2	2	10
.....	ชื่อหมู่.....						

เกณฑ์ในการประเมิน

7 ดีมาก

1-6 ดี

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินกิจกรรม “เรียนรู้สู่โลกกว้าง”

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ..... วันที่.....

ณ .....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่เป็นความจริงที่สุด เพื่อใช้ข้อมูล
ในการปรับปรุง พัฒนาการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

ข้อมูลทั่วไป

นักเรียน

ครู / ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

ความคิดเห็นการจัดกิจกรรม

ที่	รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมินความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1.	การประชุมวางแผนงาน					
2.	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม					
3.	ความเหมาะสมของสถานที่ในการจัดทัศนศึกษา					
4.	ความรู้ที่ได้รับจากวิทยากร					
5.	เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้นำประสบการณ์วิชา ลูกเสือ-เนตรนารีไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
6.	นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง					
7.	นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข					
8.	การบริการอาหาร เครื่องดื่ม					
9.	กิจกรรมมีประโยชน์ควรดำเนินการต่อไป					
10.	การดำเนินกิจกรรมโดยภาพรวม					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

กิจกรรม “ปลูกจิตสำนึก ความรู้ คู่คุณธรรม”

1. สาระสำคัญ

สังคมไทยมีความเจริญก้าวหน้าด้วยวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างรวดเร็ว คนส่วนใหญ่จึงยึดติดอยู่กับความสำเร็จทางวัตถุกันมาก จนขาดความเอาใจใส่ในเรื่องของคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงงาม หากต้องการให้เยาวชนไทยเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ คือ “เก่ง ดี มีประโยชน์” การอบรมให้มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องอบรมทั้งทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมควบคู่กันไป พร้อมทั้งจะต้องปฏิบัติโดยตนเองด้วย โรงเรียนจึงได้จัดกิจกรรม “ปลูกจิตสำนึก ความรู้ คู่คุณธรรม” ในรูปแบบค่ายพุทธบุตร ขึ้น เป็นกิจกรรมที่บูรณาการลูกเสือ-เนตรนารีกับกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อให้เยาวชนได้มีโอกาสศึกษาและปฏิบัติธรรมตามสมควรแก่วัย จะได้รู้ถึงหลักธรรมคำสอน มีความศรัทธาใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนาอันเป็นการตอบสนองนโยบาย คุณธรรม นำความรู้ ของรัฐบาลได้เป็นอย่างดี

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้หลักธรรมคำสอน พื้นฐานทางพระพุทธศาสนาตามความเหมาะสมแก่วัยสามารถนำไปพัฒนาตนเองได้ เป็นผู้หน้าที่ดีมีคุณธรรม และละอายต่อการกระทำ ความชั่วในทุกที่ทุกสถาน
2. เพื่อปลูกฝังค่านิยม ด้านคุณธรรม จริยธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม อันดีงามของสังคมไทย
3. เพื่อเป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักการเป็นผู้นำที่ดี อยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง สามารถนำตนพร้อมสังคมไปสู่ความสงบสุขได้ตั้งแต่วัยเยาว์
4. เพื่อปลูกฝังหลักคุณธรรมให้แก่เยาวชน ในฐานะที่เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ ศิษย์ที่ดีของครู อาจารย์ เพื่อนที่ดีของเพื่อน เยาวชนที่ดีของประเทศชาติ ศาสนิกชนที่ดีของศาสนาของตนเอง

3. เป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 169 คน

4. การจัดกิจกรรม

1. เสนอกิจกรรมเพื่ออนุมัติ และประชุมคณะทำงานเพื่อวางแผนการดำเนินงาน
2. การประสานงานกิจกรรม
  - 2.1 ติดต่อพระวิทยากร และแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
  - 2.2 ออกหนังสือแจ้งให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบ
  - 2.3 จัดทำเอกสาร คู่มือ รายละเอียดต่างๆ
  - 2.4 เตรียมจัดแบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการอบรม/จัดสถานที่และสิ่งจำเป็นในการอบรม
  - 2.5 ติดต่อเชิญประธานในพิธีเปิดและปิดกิจกรรม
  - 2.6 ดำเนินการจัดกิจกรรม

หลักสูตรที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. ภาควิชาการ โดยแบ่งออกเป็น 3 วิชา ดังนี้

1.1 วิชาพุทธธรรม (หลักในการดำเนินชีวิต) เป็นการสอนวิชาธรรมะขั้นพื้นฐานให้เหมาะสมกับวัยของผู้ที่มาเข้ารับการอบรม เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยมีเป้าหมายให้เหมาะสมกับพื้นฐานทางสังคมนั้นๆ

1.2 วิชาพุทธประวัติ (ตามรอยพระศาสดา) เน้นให้ผู้เข้ารับการอบรม ได้เรียนรู้และเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมาของพระพุทธศาสนา ในฐานะที่เกิดมาเป็นพุทธศาสนิกชน

1.3 วิชาพุทธศาสนพิธี (หน้าที่ของชาวพุทธ) เน้นให้ผู้ที่มาเข้ารับการอบรมได้เรียนรู้และเข้าใจในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันในสังคมชาวพุทธ เช่น การเข้าวัด การทำบุญการบำเพ็ญกุศลในวันสำคัญต่างๆ ทางพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้องตามแบบแผนนิยม วิชาमारยาทไทยเน้นให้ผู้เข้ารับการอบรม ได้ตระหนักถึงความเป็นไทย ค่านิยม กิริยามารยาท การแสดงความเคารพ ฯลฯ เพื่อปฏิบัติตนให้ถูกต้อง และปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพสังคมได้ดี

2. ภาคปฏิบัติ ได้แก่ การสวดมนต์ไหว้พระ การทำวัตรเย็นและวัตรเช้า การฝึกสมาธิ การเดินจงกรม การฟังบรรยายธรรม การสมาทานรักษาศีล และการแผ่เมตตา

หัวข้อวิชาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. ใช้บทสรุบทฤษฎีประกอบกิจกรรม
2. ใช้เกมสร้างสรรค์ นำความคิด สรุปด้วยธรรม
3. ใช้อุปกรณ์ สื่อป้าย สไลด์ โอเวอร์เฮด โปรเจคเตอร์ และคอมพิวเตอร์ ฯลฯ
4. ใช้กิจกรรมประยุกต์ เช่น แสงเทียนเสียงธรรม จุดเทียนแห่งปัญญา มาลาบูชาพระคุณครู การทอดผ้าป่ากิเลส เป็นต้น ฯลฯ

5. ใช้กิจกรรมโดยตรง เช่น การใช้บทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง

รูปแบบการจัดกิจกรรม

1. อยู่ประจำค้างคืน 3 วัน 2 คืน
2. แบ่งเป็นกลุ่ม แยก ชาย หญิง ติดบัตรชัดเจน (ชื่อเล่น)
3. เน้นระเบียบวินัยทุกขั้นตอน เช่น การลุก นั่ง เดิน การรับประทานอาหาร รับผิดชอบหน้าที่
4. ฝึกทำสมาธิ เดินจงกรม ทำวัตรเช้า-เย็น
5. กิจกรรมนำปัญญา บรรยาย ประชุมกลุ่ม ระดมความคิด

5. สื่อ/อุปกรณ์

1. สื่อป้าย สไลด์ โอเวอร์เฮด โปรเจคเตอร์ และคอมพิวเตอร์ ฯลฯ
2. เกม เพลง
3. เทียนไข
4. เอกสาร/เกียรติบัตร

6. ระยะเวลา 3 วัน 2 คืน

7. สถานที่จัดกิจกรรม

ศาลาปฏิบัติธรรม สำนักปฏิบัติธรรมวัดปัญญาன்றาราม ของปัญญาன்றภิกขุ ต.คลองหก
อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี

8. การประเมินผล

1. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- มาตรฐานที่ 1 (1.4) ผู้เรียนมีความเมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และไม่เห็นแก่ตัว

2. วิธีประเมิน

- ตอบแบบสอบถามของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

3. เครื่องมือที่ใช้

- แบบสอบถามเจตคติต่อกิจกรรม

9. พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. นักเรียนเข้าใจและบอกความสำคัญของพุทธศาสนาและหลักธรรมได้
2. นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองมากขึ้น
3. นักเรียนสำนึกในบุญคุณของผู้มีพระคุณและตอบแทนคุณ
4. นักเรียนมีศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนามากขึ้น

ตารางการจัดกิจกรรม
“ปลูกจิตสำนึก ความรู้ คู่คุณธรรม” (ค่ายพุทธบุตร)

วันแรก

เวลา	การจัดกิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
07.00 -08.00 น.	ผู้เข้ารับการอบรมรายงานตัว รับบัตรสี แบ่งกลุ่ม 4 อาศรม	คณะครู
08.00 -09.00 น.	<ul style="list-style-type: none"> - ชักซ้อมพิธีเปิดโครงการอบรมเยาวชน - ประธานในพิธีเดินทางมาถึงหอประชุม - นำจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย - ประธานฝ่ายสงฆ์นำบูชาพระรัตนตรัย - ผู้อำนวยการกล่าวรายงาน - ประธานในพิธีกล่าวเปิดงาน - พิธีมอบตัวเป็นศิษย์ - ประธานในพิธีให้ศีลและให้โอวาทปฐมนิเทศ 	พระวิทยากร คณะครู คณะครู พระวิทยากร คณะครู คณะครู พระวิทยากร คณะครู
09.00 -11.00 น.	รายการในห้องประชุมใหญ่	
	<ul style="list-style-type: none"> - การก้าวเข้าสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ พื้นฐานการดำเนินชีวิต ศิล 5 - รายการแนะนำกฎกติกาการเข้าพัก สำหรับการอยู่ค่าย - แนะนำการรับประทานอาหาร ท้องบทพิจารณาอาหาร โดยให้ท่องจำได้ขึ้นใจ 	พระวิทยากร
11.00 -12.00 น.	พักผ่อนภัตตาหาร / รับประทานอาหาร / ทำภารกิจส่วนตัว	พระวิทยากร/ครู
12.30 -13.00 น.	ปฏิบัติสมาธิ ขยับกาย สบายชีวี วิถีพุทธ	พระวิทยากร/ครู
13.30 -16.00 น.	รายการในห้องประชุมใหญ่ <ul style="list-style-type: none"> - แนะนำคณะพระวิทยากร - กิจกรรมการสอนสอดแทรกคุณธรรมนันทนาการ - รายการหัวใจตรงกัน "ดอกไม้คุณธรรม" - รายการเพื่อน 	พระวิทยากร/ครู
16.00 -17.30 น.	ทำภารกิจส่วนตัว อาบน้ำ / รับประทานอาหาร	พระวิทยากร/ครู
18.00 -19.30 น.	ทำวัตรเย็น - สวดมนต์ - จิตภาวนา - กระจกส่องใจ	พระวิทยากร
19.30 21.30 น.	รายการในห้องประชุมใหญ่ <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมฉายสื่อวีดิทัศน์ ส่งเสริมคุณธรรม - ปัญหาสังคม ประกอบไปด้วยปัญหาเสพติด - การสูญเสียแผ่นดินทั้ง 14 ครั้ง, รักษาดี - ปัญหาวัยรุ่น , การทำแท้ง, โรดเอตส์ 	พระวิทยากร
22.00 น.	พักผ่อน นอนอย่างมีสติ	คณะครู

วันที่สอง

เวลา	การจัดกิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
04.00 – 05.00 น.	ให้สัตยาณ - ตื่นนอน / ทำภารกิจส่วนตัว	คณะครู
05.00 – 06.00 น.	ทำวัตรเช้า สวดมนต์ จิตภาวนา	พระวิทยากร
06.00 – 07.30 น.	กิจกรรมพิเศษ - ขยับกายสบายชีวีวิถีพุทธ - เดินจงกรม - ธรรมะแรนลี่	พระวิทยากร
07.30 – 08.00 น.	พักผ่อนรับประทานอาหาร / รับประทานอาหาร / ทำภารกิจส่วนตัว	พระวิทยากร/ครู
08.30 – 10.00 น.	แบ่งเข้าอบรมตามอาศรมต่างๆ ดังนี้ อาศรมละ 1.20 นาที - สีชมพูและสีเขียว เข้าอาศรมเมตตา "โต้วาทีธรรมะ" ฝึกการใช้คำพูด - สีฟ้าและสีเหลืองเข้าอาศรมกรุณา "ปิดตาแต่งหน้า" ฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	พระวิทยากร
10.00 – 11.30 น.	สลับการเข้าอาศรมต่างๆ ดังนี้ อาศรมละ 1.20 นาที - ฟ้าและสีเหลือง เข้าอาศรมเมตตา "โต้วาทีธรรมะ" ฝึกการใช้คำพูด - สีชมพูและสีเขียว เข้าอาศรมกรุณา "ปิดตาแต่งหน้า" ฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	พระวิทยากร
11.00 – 12.00 น.	พักผ่อนรับประทานอาหาร / รับประทานอาหาร / ทำภารกิจส่วนตัว	พระวิทยากร/ครู
12.30 – 13.00 น.	ปฏิบัติสมาธิ ขยับกายสบายชีวีวิถีพุทธ "นอนสมาธิ"	พระวิทยากร/ครู
13.00 – 14.30 น.	แบ่งเข้าอบรมตามอาศรมต่างๆ ดังนี้ อาศรมละ 1.20 นาที - สีฟ้าและสีเขียว เข้าอาศรมมุกิตา "เลือกอย่างฉลาด" ฝึกการคิดอย่างฉลาด - สีชมพูและสีเหลือง เข้าอาศรมอุเบกขา "ช่วยเพื่อนพักใจ" แก้ปัญหาชีวิต	พระวิทยากร
14.30 – 16.00 น.	สลับการเข้าอาศรมต่างๆ ดังนี้ อาศรมละ 1.20 นาที - สีชมพูและสีเหลือง เข้าอาศรมมุกิตา ฝึกการคิดอย่างฉลาด - สีฟ้าและสีเขียว เข้าอาศรมอุเบกขา "ช่วยเพื่อนพักใจ" แก้ปัญหาชีวิต	พระวิทยากร/ครู
16.00 – 17.30 น.	ทำภารกิจส่วนตัว อาบน้ำ / รับประทานอาหาร	พระวิทยากร
18.00 – 19.30 น.	ทำวัตรเย็น - สวดมนต์ - จิตภาวนา - กระจกส่องใจ	พระวิทยากร
19.30 – 21.30 น.	รายการในห้องประชุมใหญ่ - ชมสื่อ กฎแห่งกรรม มรณานุสติ - กิจกรรม การสอนสอดแทรกคุณธรรม นันทนาการ - รายการสื่อความหมาย "ฝึกการสังเกต จดจำ และนำไปถ่ายทอด" - รายการแสงเทียนเสียงธรรม "บูชาพระคุณแม่"	พระวิทยากร

ข้อปฏิบัติ

1. ทำใจให้สงบ ทำ พุท คิต ในสิ่งที่ตั้งงาม
2. รักษา กาย วาจา ใจ ให้สงบ สุขภาพเรียบร้อย
3. รักษากฎระเบียบ และรักษาสิ่งแวดล้อมให้สะอาดอยู่เสมอ
4. มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย ประหยัด
5. รู้จักแสวงหาความรู้ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
6. รู้จักเคารพในสิทธิ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ให้เกียรติซึ่งกันและกัน
7. พยายามสร้างความดี งดเว้นสร้างบาป ละอบายมุขทั้งปวง
8. ให้มีน้ำใจ ไม่เห็นแก่ตัว เสียสละช่วยเหลืองานต่างๆ ของส่วนรวม
9. ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ของวัดและโรงเรียน

ระเบียบข้อบังคับ

1. มีระเบียบ ในการเข้าออกห้องประชุม เปลี่ยนฐาน นั่งทำกิจกรรม
2. สะอาด ภาชนะอาหาร ที่พัก ห้องประชุม
3. สงบ ในห้องประชุม เวลาฟังธรรม นั่งสมาธิ เดินจงกรม และเข้านอน
4. ทำกิจกรรมตามลำดับก่อนหลังเสมอ
5. ตื่นตัวอยู่เสมอ ปรับตัวให้ทันเวลา ทันสถานการณ์ อย่าเฉื่อยชา อย่างหนึ่งดูตาย เมื่อนกหวีดครั้งที่หนึ่งดังขึ้น มีเวลาเพียงสองนาทีก่อนการรวมกลุ่ม เมื่อนกหวีดครั้งที่สองดังขึ้นเราพร้อมที่จะปฏิบัติภารกิจที่ทางค่ายจัดให้ทำ
6. ยอมรับความจริง เมื่อผิดต้องยอมรับผิด พร้อมทั้งจะเผชิญกับทุกสภาพ ทุกสถานการณ์ ด้วยสติปัญญา ไม่บ่น ไม่ท้อ
7. ผีตกตนเองอยู่เสมอ ทางกายและวาจาทางกาย ต้องประสานมือตลอดเวลาที่อยู่ในค่าย ยกเว้นทำงาน ไม่ยืนหรือเดินรับประทานหรือดื่มน้ำ และประนมมือพูดกับพระอาจารย์
8. ยืนตรงพูดกับครูอาจารย์เสมอ ทางวาจา พูดกับพระ มีหางเสียงว่า "เจ้าค่ะ" "ครับผม" เสมอ
9. ละมานะ ทิฐิ ไม่เอาเปรียบเพื่อน ไม่เห็นแก่ความสบาย
10. ไม่อยู่สองต่อสองระหว่างชายกับหญิง
11. ไม่ออกนอกบริเวณค่ายก่อนได้รับอนุญาต
12. ห้ามนำสิ่งของมีค่าเครื่องประดับติดตัวครูอาจารย์ไม่รับผิดชอบ
13. บันทึก สิ่งที่ได้รับการอบรมทุกกิจกรรม และก่อนนอนบันทึกประจำวันส่ง
14. ร่วมกิจกรรมทุกอย่าง กิจกรรมทุกอย่างจะทำให้เรามีการพัฒนา
15. ไม่ส่งเสียงคุยกันในห้องประชุม ห้องอาหารและห้องนอน อยู่ในอาการอันสงบสำรวม
16. ห้ามเสพสิ่งเสพติดทุกชนิด ถ้าพบเห็น หรือทราบ จะต้องได้รับโทษขั้นหนัก

กติกาการอยู่ร่วมกัน

1. ให้ผู้เข้ารับการอบรม กำหนดในใจว่า "เรามาฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นคนดี" จึงควรพยายามละเว้นเรื่องต่างๆ ที่ทำให้จิตเศร้าหมอง ประคองจิตใจให้ถึงธรรม
2. พยายามสำรวมตัวเองทั้งทางร่างกายวาจาและใจ
3. พยายามงดการพูดคุย พูดเฉพาะเวลาที่จำเป็นเท่านั้น
4. มีสติทุกอิริยาบถ ให้รู้ตัวว่า ขณะนี้กำลังทำอะไรอยู่
5. ลดทิฏฐิ ตั้งใจรักษา เจริญจิตภาวนาและใช้เมตตาให้มาก
6. อดทนต่อความยากลำบากทุกกรณี
7. เมื่อมีปัญหา สงสัยสิ่งใด ให้ถามพระวิทยากร หรือคณะครูอาจารย์
8. แต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย เก็บร่องเท้าให้เป็นระเบียบในที่ที่กำหนด
9. ช่วยกันทำความสะอาดที่พักทุกคน และรักษาความสะอาดสถานที่ รวมถึงการใช้ห้องน้ำ
10. ห้ามสมาชิกชายหญิง อยู่ในที่ลับหูลับตาสองต่อสอง
11. มีมารยาทในการรับประทานอาหาร สุภาพเรียบร้อยต่อสมาชิก
12. ตรงต่อเวลา และไม่ออกจากห้องประชุม หรือห้องเรียนก่อนเวลา
13. ห้ามส่งเสียงดัง ขณะสวดมนต์ไหว้พระ ฝึกสมาธิ ฟังบรรยายธรรม
14. ห้ามนำอาหาร สารหรือสิ่งเสพติดต่างๆ เข้าไปรับประทาน หรือเก็บไว้ในห้อง

*****

บทพิจารณาอาหาร

ข้าวทุกจาน	อาหารทุกอย่าง	อย่ากินทิ้งขว้าง	เป็นของมีค่า
พ่อแม่เหนื่อยยาก	ลำบากกายา	สงสารบิดา	มารดาของเรา
ในโลกนี้	ยังมีคนที่จนยาก	แสนลำบาก	อัตคัดและขัดสน
อย่ากินทิ้ง	กินขว้าง	ตามใจตน	สงสารคนไม่มีอันจะกิน
ขอขอบคุณ	ขอบคุณ	ขอขอบพระคุณ	ที่ท่านกรุณาจัดหาไว้ให้
พุทธบุตร	ซาบซึ้งน้ำใจ	ต่อแต่นี้ไปจะทำความดีตอบแทน...	

*****

กติกาการับประทานอาหาร

ไม่ตั้ง	ไม่หก	ไม่ตก	ไม่เหลือ
ถ้าตั้ง	ถ้าหก	ถ้าตก	ถ้าเหลือ
ระวัง	จะไม่ได้ทาน	ขอบคุณครับ...	ขอบคุณค่ะ.

กฎระเบียบในการรับประทานอาหาร

1. นำอุปกรณ์ เช่น จาน ช้อน และแก้วน้ำ มาให้เรียบร้อย
2. วางอุปกรณ์ไว้ทางขวามือ ให้เป็นแถวตรงกันดูสวยงาม
3. กราบพระพร้อมกัน 3 ครั้ง
4. ท่องพุทธศาสนสุภาษิต คำกลอน เติริมความพร้อม
5. รับประทานอาหารเป็นแถวอย่างมีระเบียบ
6. ให้ผู้ที่เข้ามารับการอบรม กลุ่มที่ยังไม่ได้ออกมารับประทานอาหาร ท่องพุทธศาสนสุภาษิตหรือนั่งสมาธิ
7. ให้ผู้ที่เข้ามารับการอบรม ที่รับประทานอาหารมาแล้ว วางทางขวามือเป็นแถวตรงกัน

*****

แบบสอบถามเจตคติ

กิจกรรม “ปลูกจิตสำนึก ความรู้ คู่คุณธรรม”

วัดปัญญานันทาราม (ปัญญานันทภิกขุ) ต.คลองหก อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี

โรงเรียน.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) และเติมข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริง

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

1. เพศ ชาย หญิง

2. อายุ .....ปี

3. ระดับ

( ) มัธยมศึกษาปีที่ 1 ( ) มัธยมศึกษาปีที่ 2 ( ) มัธยมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเจตคติต่อกิจกรรม “ปลูกจิตสำนึก ความรู้ คู่คุณธรรม” (ค่ายพุทธบุตร)

ข้อ	รายการที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ทั่วไป	5	4	3	2	1
	1.1 ความเหมาะสมของสถานที่ดำเนินการ					
	1.2 ความเหมาะสมของพระวิทยากร					
	1.3 การวางตัวของพระวิทยากร					
	1.4 บรรยากาศก่อนเข้ารับการอบรม					
	1.5 หลังจากได้รับการฝึก					
	1.6 รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมกับนักเรียน					
	1.7 พิธีการเปิด - ปิดอบรม					
	1.8 การรับประทานอาหารในแต่ละวัน					
	1.9 สถานที่รับประทานอาหาร					
	1.10 สถานที่พักหลับนอน					
	1.11 เวลาที่ใช้พักผ่อน - ทำธุระส่วนตัว					

ข้อ	รายการที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
2.	ภาคจิตภาวนา					
	2.1 การสวดมนต์ทำวัตรเช้า-เย็น					
	2.2 การฝึกนั่งสมาธิ					
	2.3 การเดินจงกรม					
3.	ภาควิชาการ					
	3.1 วิชาพุทธธรรม					
	3.2 วิชาพุทธประวัติ					
	3.3 วิชาพุทธศาสนพิธี					
	3.4 วิชาธรรมะ,การบริหารจิต					
4.	กิจกรรมพิเศษ					
	4.1 กตัญญูรำลึก "บูชาพระคุณแม่"					
	4.2 พุทธบุตรอยากรู้					
	4.3 นันทนาการ					
5.	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละประเภท					
	5.1 การบรรยายตามฐานต่างๆ					
	5.2 การอบรมภาวนาจิต					
	5.3 กตัญญูรำลึก					
	5.4 ทอดผ้าป่ากิเลส					
6.	รูปแบบการดำเนินการ					
	6.1 พระวิทยากรให้ความรู้ได้					
	6.2 ระยะเวลาการเข้าค่ายอบรมคุณธรรม จริยธรรม					
	6.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรม					
	6.4 การประยุกต์นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน					

ตอนที่ 3 ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ

พระวิทยากร.....

.....

ครู.....

.....

เพื่อน.....

.....

สิ่งที่นักเรียนประทับใจมากที่สุด

.....

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

กิจกรรม “พีชวณ้องอ่าน”

1. สาระสำคัญ

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้ปีพุทธศักราช 2546 เป็นปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ เพื่อรณรงค์ให้ทุกเห็นความสำคัญของการอ่าน โดยกำหนดให้มีการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สถานศึกษาจึงเป็นแหล่งสำคัญในการดำเนินการให้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 บรรลุผลตามเจตนารมณ์

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต มีหลักสูตรที่บูรณาการระหว่างหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการและหลักสูตรนานาชาติ ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษควบคู่กันไป ตั้งแต่ระดับอนุบาล เพื่อพัฒนาเด็กไทยให้มีทักษะและความรู้ภาษาอังกฤษเทียบเท่าภาษาไทยที่เป็นภาษาประจำชาติ ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทางโรงเรียนสาธิตฯ จึงได้จัดกิจกรรม“พีชวณ้องอ่าน” ขึ้นในชั่วโมงกิจกรรม ลูกเสือ-เนตรนารี ทุกสัปดาห์ ซึ่งบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อประยุกต์ใช้ในการเล่านิทานเชิดหุ่น ทั้งทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยจัดกิจกรรมร่วมกับห้องอนุบาล และประถมศึกษาด้วยความสมัครใจ เป็นการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมและกระตุ้นให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและเป็นการฝึกความรับผิดชอบของนักเรียนในการทำงานร่วมกัน ฝึกการแก้ปัญหาและช่วยเหลือกัน ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู พี่ เพื่อนและน้องจากการเข้าร่วมกิจกรรม

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการอ่านของตนเองดีขึ้น
2. เพื่อให้นักเรียนเกิดนิสัยรักการอ่าน และแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพิ่มเติม
3. เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ยอมรับและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
4. เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียน ระหว่างนักเรียนด้วยกันเองและระหว่างพี่กับน้องจากการเข้าร่วมกิจกรรม
5. เพื่อให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ ในการทำงานร่วมกัน รู้จักแก้ปัญหาและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
6. เพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์ กล้าแสดงออก รู้จักสร้างสรรค์จินตนาการและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

3. เป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 คน

4. การจัดกิจกรรม

1. เตรียมงาน/การวางแผนจัดกิจกรรม
  - 1.1 ศึกษาข้อมูลและประสานงานกับครูแผนกอนุบาล 3 และครูแผนกประถม 1-3
  - 1.2 นำเสนอกิจกรรมผู้บริหารเพื่อให้อนุมัติ
  - 1.3 แต่งตั้งคณะกรรมการและประชุมวางแผนงาน

2. ประชาสัมพันธ์ข่าวสารกิจกรรม

2.1 ครูที่ปรึกษากิจกรรมให้การสนับสนุน ให้ความรู้แก่นักเรียนในโรงเรียนของตน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตัวนักเรียน

2.2 เลือกกลุ่มเป้าหมายที่ตรงตามจุดประสงค์ของกลุ่ม

2.3 กำหนดวันและรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมในแต่ละกิจกรรม

2.4 ประชุมกลุ่มทำงานเพื่อรับทราบรูปแบบกิจกรรม พร้อมซักซ้อมและแบ่งงาน

2.5 จัดกิจกรรมตามที่กำหนด

รูปแบบการจัดกิจกรรม

1. ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข สนุก และรักการอ่าน โดยจัดในหมวดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในวิชาลูกเสือ-เนตรนารีบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพราะลูกเสือเป็นผู้มีระเบียบวินัย มีนิสัยช่างสังเกต ช่างจดจำ เชื่อฟัง โอบอ้อมอารี สามารถเป็นผู้นำที่ดีได้ และเป็นมิตรกับผู้อื่นได้ทุกเมื่อ

2. ใช้กิจกรรมสหนาการ การเล่านิทานสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว และสอดแทรกด้วยการวาดภาพ ประกอบนิทาน การเขียนบรรยายภาพ เล่านิทานเชิดหุ่น เป็นต้น เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ให้พริบ การมีส่วนร่วมและการแสดงออกที่ถูกต้อง

4. แบ่งงานนักเรียนในแต่ละกลุ่ม ทำกิจกรรมตามความถนัดและความสามารถ

5. เตรียมซักซ้อมกิจกรรมกับครูที่ปรึกษาในแต่ละสัปดาห์

6. ใช้เทคนิคการเลือกสื่อตามวัย เพื่อสร้างบรรยากาศในการอ่าน เช่น ในระดับอนุบาลควรเน้นภาพให้มากและเนื้อหาน้อย ในระดับประถมศึกษาปีที่1-3 ควรเป็นเรื่องราวที่มากขึ้น อาจมีเนื้อหาบรรจุอยู่ในตารางสอนนำมาสอดแทรกเพิ่มเติม

5. สื่อ/อุปกรณ์

กระดาษ สี กรรไกร

6. ระยะเวลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554

7. สถานที่จัดกิจกรรม

- แผนกอนุบาล และแผนกประถมศึกษา

8. การประเมินผล

1. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- มาตรฐานที่1 (1.4) ผู้เรียนมีความเมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และไม่เห็นแก่ตัว

- มาตรฐานที่1 (1.6) ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

2. วิธีประเมิน

- สอบถามการร่วมกิจกรรม

3. เครื่องมือที่ใช้

- แบบสอบถามการร่วมกิจกรรม
- แบบประเมินความพึงพอใจ

9. พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. นักเรียนอ่านหนังสือมากขึ้น
2. นักเรียนเกิดนิสัยรักการอ่าน และแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพิ่มเติม
3. นักเรียนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ยอมรับและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
4. นักเรียนเกิดความสัมพันธ์อันดีจากการเข้าร่วมกิจกรรม
5. นักเรียนมีความรับผิดชอบ ในการทำงานร่วมกัน รู้จักการแก้ปัญหาและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
6. นักเรียนกล้าแสดงออก มีความคิดสร้างสรรค์ และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากขึ้น

การจัดกิจกรรม “พีชვნ้องอ่าน”

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554

สัปดาห์	การจัดกิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	
1	ปฐมนิเทศกิจกรรม “พีชვნ้องอ่าน”	ผบ.ลูกเสือ- เนตรนารี	ชื่อ.....
2	เลือกประธานกิจกรรม (ลส./นน.) /ศึกษาข้อมูลกิจกรรม		ชื่อ.....
3	แบ่งงาน ลส./นน.ในแต่ละกลุ่ม ทำกิจกรรมตามความถนัดและความสามารถ (ชั้นอนุบาล 3,ชั้นประถม 1-3)	ผบ.ลูกเสือ- เนตรนารี	
4	นักเรียนประชุมวางแผนงานกิจกรรม เสนอครูที่ปรึกษา	ครูที่ปรึกษา/ผู้ประสานงาน	.....
5	กำหนดวันและรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมในแต่ละกิจกรรม / ชักซ้อมก่อนทุกสัปดาห์	ผบ.ลูกเสือ- เนตรนารี	.....
6	กิจกรรมสหนาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพี่กับน้อง	ผบ.ลูกเสือ-เนตรนารี	.....
7	การเล่านิทานสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว	- ครูที่ปรึกษากิจกรรม - ลูกเสือ-เนตรนารี แยกแต่ละกลุ่มกิจกรรม -อนุบาล 3 (20 คน) -ประถม 1-3 (30 คน)	
8	ใ้พี่น้องวาดภาพประกอบนิทาน		
9	เขียนบรรยายภาพสั้นๆ จากการฟังนิทาน		
10	สอนน้องอ่านนิทานเล่มที่ชอบ (1)		
11	สอนน้องอ่านนิทานเล่มที่ชอบ (2)		
12	ใช้เทคนิคการเลือกสื่อตามวัย (ทำอุปกรณ์)	ครูที่ปรึกษากิจกรรม	
13	เล่านิทานพร้อมเชิดหุ่นมือ (1)	ลูกเสือ-เนตรนารี	อนุบาล
14	เล่านิทานพร้อมเชิดหุ่นมือ (2)		ประถม
15	กิจกรรมสหนาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพี่กับน้อง		ประถม
16	กิจกรรมทนายภาพตัวละครในนิทาน		อนุบาล
17	สมาชิกประเมินผลกิจกรรม“พีชვნ้องอ่าน”	ผบ.ลูกเสือ- เนตรนารี	
18	สรุปผลการดำเนินการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์	นักเรียนประธานกิจกรรม	

*** เนื้อหากิจกรรม สถานที่ และเวลา สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมแล้วแต่ความเห็นของผู้รับผิดชอบกิจกรรม

แบบสอบถาม

กิจกรรม “พี่ชวนน้องอ่าน” ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ .....

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่กำกับ 1 2 3 4 หรือ 5 ให้ตรงกับความรู้สึก
ของลูกเสือ-เนตรนารีที่มีต่อการจัดกิจกรรม

รายการประเมิน	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	5	4	3	2	1
ลักษณะของกิจกรรม					
1. วิธีปฏิบัติกิจกรรมเข้าใจง่ายและสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง					
2. ระยะเวลาในการทำกิจกรรมเหมาะสม					
3. กิจกรรมสนุก ไม่เครียด					
4. นักเรียนได้เรียนรู้การทำงานร่วมกัน					
5. กิจกรรมเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักเรียน					
6. กิจกรรมช่วยให้นักเรียนกล้าแสดงออก					
7. กิจกรรมช่วยพัฒนาทักษะการอ่านให้กับนักเรียน					
8. กิจกรรมช่วยพัฒนาทักษะการฟัง การพูดให้กับนักเรียน					
วิธีการดำเนินกิจกรรม					
9. มีการอธิบายและสาธิตการทำกิจกรรมชัดเจน					
10. มีการตรวจสอบความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการทำกิจกรรม					
11. นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม					
12. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม					
13. การดำเนินกิจกรรม ชัดเจน ต่อเนื่อง					
14. การจัดกลุ่มนักเรียนเหมาะสมกับการทำกิจกรรม					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

แบบประเมินผลวัดความพึงพอใจ
กิจกรรม “ พี่ชวนน้องอ่าน ”
 ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ..... ประจำปีการศึกษา.....

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่กำกับ 1 2 3 4 หรือ 5 ให้ตรงกับความรู้สึกของ
 ลูกเสือ-เนตรนารีที่มีต่อการจัดกิจกรรม

ที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปาน	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1. ด้านการจัดกิจกรรม						
1.	สถานที่ ใช้ในการจัดกิจกรรม มีความเหมาะสม					
2.	การจัดกิจกรรมทุกกิจกรรม มีความเหมาะสม					
3.	ความประทับใจครูที่ปรึกษาทุกกิจกรรม					
4.	ความประทับใจในการเข้าร่วมกิจกรรมโดยรวม					
2. ด้านการทำงานร่วมมือ						
5.	เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักชะตาต่างๆ ในการทำงานกลุ่ม					
6.	เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกับเพื่อนอย่างมีความสุข					
7.	เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ใหม่					
8.	เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีในการทำงาน					
3. ด้านคุณค่าในตนเองและมั่นใจในตนเอง						
9.	เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก					
10.	เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนภูมิใจและยอมรับใน ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่					
11.	กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้นำประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
12.	เป็นกิจกรรมที่ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี					
13.	เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในตนเองได้					
14.	เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมั่นใจที่จะแสดงความสามารถได้					
15.	ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสัมพันธ์อันดีจากการเข้าร่วมกิจกรรม					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

กิจกรรม School Mini Cooking Contest Road Show

1. สาระสำคัญ

การเรียนการสอนในวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี มีแผนการจัดการเรียนรู้หลายด้าน เช่น ด้านความสัมพันธ์ของสมาชิกในบ้าน ผ้าและเครื่องแต่งกาย งานช่าง งานประดิษฐ์ งานเกษตร แผนการจัดการเรียนรู้ด้านอาหารและโภชนาการก็เป็นอีกด้านหนึ่งที่มีความสำคัญมาก

กิจกรรม “School Mini Cooking Contest Road Show” จึงเป็นกิจกรรมบูรณาการระหว่าง กลุ่มสาระการงานและเทคโนโลยีกับวิชาลูกเสือ-เนตรนารี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อค้นหาตัวแทนนักเรียนเข้าร่วมประกวดในโครงการ “Heinz Junior Chef” ประจำปี และเพื่อฝึกนักเรียนให้มีกระบวนการทำงาน และการทำงานเป็นกลุ่ม ใช้ความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านการประกอบอาหาร ซึ่งนักเรียนสามารถฝึกฝน เรียนรู้ และปฏิบัติตามขั้นตอนของการทำอาหารตามหลักโภชนาการ นำความรู้ที่ได้รับไปเชื่อมโยงใช้ในกิจกรรมอยู่ค่ายพักแรมลูกเสือและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักการของลูกเสือ โดยการทำงานเป็นกลุ่ม
2. เพื่อค้นหาตัวแทนเข้าร่วมประกวดในโครงการ “Heinz Junior Chef”
3. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีเวทีแสดงความสามารถและฝึกทักษะด้านศิลปะ

การปรุงอาหาร

4. เพื่อให้นักเรียนประยุกต์ใช้ทักษะการทำอาหารในกิจกรรมอยู่ค่ายพักแรมลูกเสือ

3. เป้าหมาย

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่สนใจเข้าร่วมในกิจกรรม จำนวน 24 คน

4. การจัดกิจกรรม

1. ประกาศรับสมัคร จำนวน 24 คน
2. ฝึกซ้อมการทำอาหาร แบ่งกลุ่มละ 6 คน ในวิชาลูกเสือ-เนตรนารี
3. คัดเลือกตัวแทนทำอาหาร
4. แข่งขันหาตัวแทนนักเรียน

ประเภทการประกวด

“Heinz Junior Chef” ประเภททีมมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนที่รับสมัคร 24 คน

รางวัลผู้ชนะเลิศ

1. โล่รางวัลพระราชทานจากพระองค์เจ้าโสมสวลีฯ
2. ทุนการศึกษา
3. ประกาศนียบัตร

เกณฑ์การตัดสิน

โดยการให้คะแนน รวม 100 คะแนน แบ่งเป็น 4 หมวด ดังนี้

1. กลิ่น เนื้อสัมผัสและรสชาติของอาหาร	25	คะแนน
2. เทคนิคและขั้นตอนของความยากในการปรุง	25	คะแนน
3. ความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอผลงาน	25	คะแนน
4. ความสะอาดและบุคลิกในการปรุง	25	คะแนน

5. สื่อ/อุปกรณ์

1. วัสดุที่ใช้ในการประกอบอาหาร
2. วัสดุที่ใช้ในการประดิษฐ์ ตกแต่ง
3. เอกสารประกอบการเรียน

6. ระยะเวลา กรกฎาคม - กันยายน

7. สถานที่จัดกิจกรรม ห้องคหกรรม โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

8. การประเมินผล

1. ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ
  - มาตรฐานที่ 7 (7.1), (7.2), (7.3)
2. วิธีประเมิน
  - ประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติงาน
3. เครื่องมือที่ใช้ประเมิน
  - แบบประเมินพฤติกรรม
  - แบบประเมินกิจกรรม

9. พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. นักเรียนมีทักษะและมีใจรักด้านการประกอบ
2. นักเรียนปฏิบัติตามกระบวนการทำงานกลุ่มจากการเรียนวิชาลูกเสือ-เนตรนารีมาบูรณาการใช้ในกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรมลูกเสือและใช้ชีวิตประจำวันได้
3. ได้ตัวแทนนักเรียนเข้าร่วมประกวดในโครงการ "Heinz Junior Chef"
4. นักเรียนได้แสดงความสามารถและฝึกทักษะด้านศิลปะการปรุงอาหาร

แบบประเมินพฤติกรรม
กิจกรรม “School Mini Cooking Contest Road Show”

การประเมินครั้งที่..... วันที่.....
 กลุ่มสาระ.....กลุ่มที่.....ชั้น.....
 สมาชิกในกลุ่ม 1.....4.....
 2.....5.....
 3.....6.....

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมการทำกิจกรรมกลุ่มของนักเรียน

ข้อ	รายการประเมินพฤติกรรม	คุณภาพการปฏิบัติ				รวม
		4	3	2	1	
1.	การมีส่วนร่วมในการวางแผน					
2.	การแบ่งงานกันรับผิดชอบ					
3.	การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
4.	การร่วมกันแก้ปัญหา					
5.	มีความสามัคคีในการทำกิจกรรมกลุ่ม					
6.	การเลือกใช้อุปกรณ์ได้ถูกต้อง					
7.	ปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดให้					
8.	มีทักษะในด้านการปรุงอาหาร					
9.	การเก็บทำความสะอาดอุปกรณ์เรียบร้อย					
10.	แสดงความสามารถและฝึกทักษะด้านศิลปะการปรุงอาหาร					

ระดับคุณภาพ

- 4 คะแนน หมายถึง ดีเยี่ยม
 3 คะแนน หมายถึง ดี
 2 คะแนน หมายถึง พอใช้
 1 คะแนน หมายถึง ปรับปรุง

ลงชื่อ .....ผู้ประเมิน
 (.....)

แบบประเมินความพึงพอใจ
กิจกรรม “School Mini Cooking Contest Road Show”

กลุ่มสาระ.....

วันที่..... /..... /.....

คำชี้แจง : ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่เป็นความจริงที่สุด เพื่อใช้ข้อมูล
ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

ข้อมูลทั่วไป

นักเรียน

ครู/ผู้ที่เกี่ยวข้อง

ความคิดเห็นการจัดกิจกรรม

ที่	รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมินความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1.	การประชุมวางแผนงาน					
2.	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม					
3.	ความเหมาะสมของสถานที่ในการประกอบกิจกรรม					
4.	ความรู้ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม					
5.	เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้นำประสบการณ์และ กระบวนการวิชาลูกเสือไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
6.	นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง					
7.	นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข					
8.	การบูรณาการสอดคล้องกับหลักสูตร					
9.	กิจกรรมมีประโยชน์ควรดำเนินการต่อไป					
10.	การจัดกิจกรรมโดยภาพรวม					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมชุมนุม

ชื่อชุมนุม.....

ครูที่ปรึกษา 1.....

2.....

ประธานชุมนุม.....ชั้น...../.....

กิจกรรมชุมนุมด้าน .....

- สานต่อชุมนุมเก่า
- จัดตั้งชุมนุมใหม่

ประจำปีการศึกษา 2554

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

จังหวัดปทุมธานี

คำแนะนำการใช้คู่มือกิจกรรมชุมนุม

วัตถุประสงค์

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน: กิจกรรมชุมนุม/ชมรม ชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจโดยเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเอง สามารถวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นกิจกรรมที่สถานศึกษากำหนดขึ้นตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น ให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

รูปแบบการนำเสนอ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน: กิจกรรมชุมนุม/ชมรม ชุดนี้ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ แนวการจัดกิจกรรม ตัวอย่างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และวิธีการวัดผลประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดทำ ผู้จัดทำได้นำเสนอไว้ 5 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) กิจกรรมอ่านสนุกปลูกสมอง 2) กิจกรรมเยาวชนคนดีศรีชาติ 3) กิจกรรมโยคะพาเพลิน 4) กิจกรรมโลกกว้างทางอาชีพ และ 5) กิจกรรมยุวรักษ์สิ่งแวดล้อม

ขั้นตอนการจัดระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมชุมนุม)

1. วิเคราะห์ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.1 ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมทุกคนศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมจากคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1.2 ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม วิเคราะห์มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ของกิจกรรมนักเรียนแต่ละชุมนุม ตามแบบบันทึกวิเคราะห์มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้กิจกรรมนักเรียน

2. หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ข้อมูลและชี้แจงแนวทางการจัดตั้งกิจกรรม

2.1 ครูจัดทำชี้แจงแนวทางการจัดตั้งกิจกรรมและวัตถุประสงค์ให้แก่ผู้เรียน

2.2 ผู้เรียนศึกษารายละเอียดข้อมูลและแนวทางการจัดตั้งกิจกรรม

3. จัดตั้งกลุ่มกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน

3.1 สสำรวจความต้องการของผู้เรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมจากแบบสำรวจ

3.2 ผู้เรียนสมัครเข้าร่วมกิจกรรมตามความต้องการ ตามใบสมัครและนำส่งที่ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม

3.3 โรงเรียนประกาศคำสั่งจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมและครูที่ปรึกษากิจกรรม

4. วางแผนการจัดกิจกรรม

ผู้เรียนร่วมกันวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกับครูที่ปรึกษา โดยดำเนินการ ดังนี้

4.1 เลือกตั้งประธานและคณะกรรมการดำเนินกิจกรรม

4.2 กำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการ

4.3 กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน

4.4 กำหนดกรอบการวัดและประเมินผล

กิจกรรมชุมนุมทุกชุมนุมต้องดำเนินการตามข้อ 4 พร้อมทั้งบันทึกตามแบบบันทึก และ
ประธานกิจกรรมชุมนุมนำแบบบันทึกส่งที่หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

5. ดำเนินกิจกรรมตามแผน

5.1 นักเรียนดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้ โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา ประธาน
กิจกรรมชุมนุมเป็นผู้บันทึกกิจกรรมเข้าร่วมกิจกรรม และการปฏิบัติกิจกรรมรายชั่วโมงตามแบบ
บันทึกที่กำหนดให้

5.2 นักเรียนประเมินผลตนเองในการดำเนินกิจกรรมตามแบบประเมินตนเอง

5.3 นักเรียนปรับปรุง พัฒนา การจัดกิจกรรมตามผลการประเมิน

6. ประเมินผล / ปรับปรุง

คณะกรรมการร่วมกันประเมินผลตามแบบประเมินที่กำหนดไว้ ถ้าการประเมินผลไม่
เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ให้กลับไปทบทวนใหม่

7. สรุปและรายงานผลการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรม

ทุกกิจกรรมสรุปผลการดำเนินการดำเนินกิจกรรม รายงานผลตามสรุปผลการปฏิบัติงานให้
หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทราบตามลำดับขั้นต่อไป

กิจกรรมชุมนุม/ชมรม

การจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมชุมนุม ชมรม)ตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต เพื่อให้เข้าใจ ความหมายของคำที่ใช้ในคู่มือให้ตรงกัน ผู้จัดทำจึงนิยามความหมายของคำศัพท์ไว้ ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางที่ประกอบด้วย รายละเอียดเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี ช่วงชั้น การวัดผลประเมินผลและกำหนดมาตรฐานในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเป้าหมาย สำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในด้านความรู้และทักษะการปฏิบัติ รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

2. กิจกรรมชุมนุม หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับ ความสามารถ ความถนัดและความสนใจ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเอง ตั้งแต่การศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นกิจกรรมที่สถานศึกษากำหนดขึ้นตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบุคลิกภาพของผู้เรียนและ บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น จัดอยู่ในรูปแบบของกิจกรรม โดยกำหนดไว้เป็นตัวอย่าง 5 กิจกรรม ดังนี้

2.1 กิจกรรมอ่านสนุกปลูกสมอง เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นตามความสนใจของผู้เรียนใน กลุ่มกิจกรรมนักเรียน คาบชมรม สัปดาห์ละครึ่ง โดยจัดร่วมกับครูบรรณารักษ์ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ร่วม กิจกรรม มีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เป็น การกระตุ้นให้สมาชิกได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านมากขึ้น

2.2 กิจกรรมเยาวชนคนดีศรีสาธิต เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเพิ่มพูนและส่งเสริมให้ เยาวชนได้ประพฤติตนในทางที่ถูกต้องตามลักษณะเยาวชนคนดี 10 ข้อ คือ 1) รักษาความสะอาด ร่างกาย บ้านเรือนและชุมชน 2) มีจิตสำนึกและร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม 3) มีวิถีชีวิตประชาธิปไตย 4) เป็นผู้ประหยัด ออมและนิยมไทย 5) ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา 6) เป็นผู้ที่มีมารยาทแบบไทย 7) มี วินัยจราจร 8) เข้าแถวเรียงลำดับก่อนหลังในการเข้ารับบริการ 9) ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของ สถานศึกษา และ 10) ไม่ข้องเกี่ยวกับยาเสพติด ควบคู่กับการพัฒนาการเรียนการสอน สร้างเสริม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ได้รับความรู้ควบคู่กับ คุณธรรม สามารถมีความเป็นอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.3 กิจกรรมโยคะพาเพลิน เป็นกิจกรรมชมรมที่พัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจ โดยเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติด้วยตนเอง เป็นการส่งเสริมสุขภาพบุคลิกภาพทางด้านร่างกายและจิตใจ เน้นความสนุกสนาน ความสงบ (สมาธิ) ความสบาย (ผ่อนคลาย) และเสริมวิธีการหายใจ (ปราณ) แบบง่ายๆ โดยผู้สอนเป็นผู้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และอุปกรณ์การฝึก การวัดและการประเมินผล

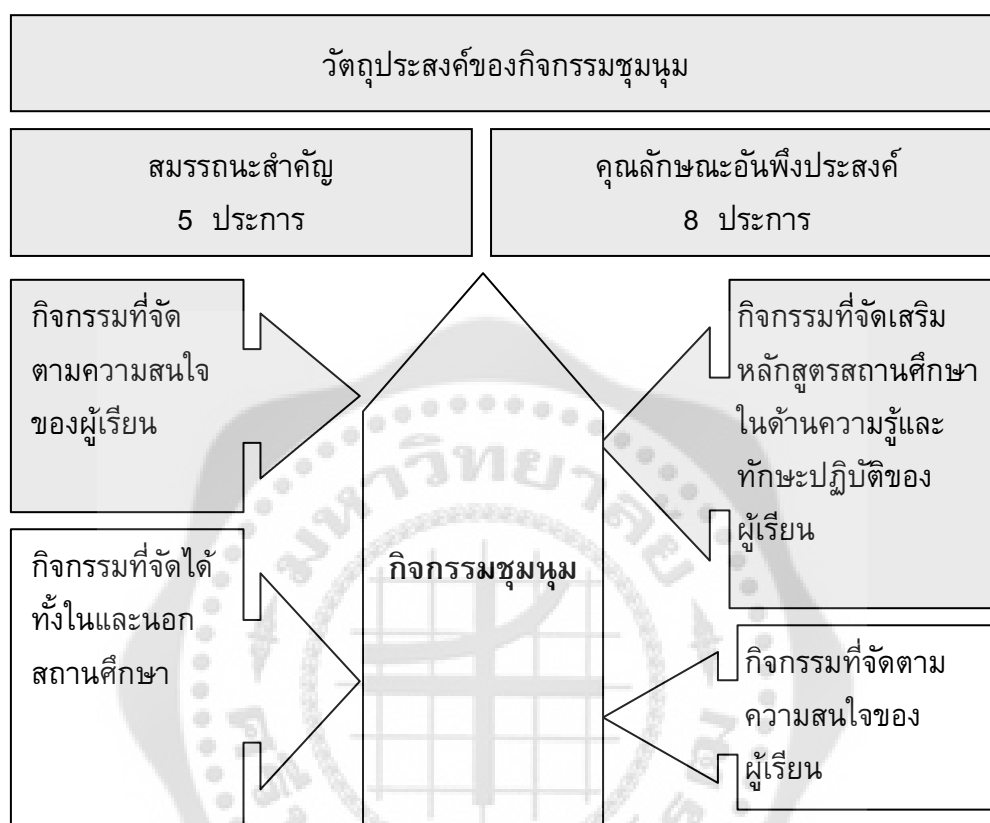
2.4 กิจกรรมโลกกว้างทางอาชีพ เป็นกิจกรรมชมรมที่ส่งเสริมอาชีพแก่นักเรียนตามความถนัดและความสนใจ เน้นการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้และเทคโนโลยี เป็นการฝึกทักษะงานอาชีพให้นักเรียน สามารถสร้างรายได้ระหว่างเรียน และมีนิสัยรักการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่น

2.5 กิจกรรมยุวรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เน้นให้นักเรียนเกิดความรู้สึกห่วงหาพันและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยกิจกรรมหลักเป็นการเรียนรู้เรื่อง การฟื้นฟูระบบนิเวศ และร่วมกันปลูกต้นกล้าป่าชายเลน โดยบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและเกิดความภาคภูมิใจในผลงานที่ได้ทำร่วมกัน

3. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง กิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองตามความเหมาะสมสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเห็นคุณค่าของการทำกิจกรรม

กิจกรรมชุมนุม

การจัดกิจกรรมชุมนุม

ภาพประกอบ 6 แนวการจัดกิจกรรมชุมนุม

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หน้า 51

กิจกรรมชุมนุมเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนรวมกลุ่มกันจัดขึ้นตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน เพื่อเติมเต็มความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ ทักษะ เจตคติเพื่อพัฒนาตนเองตามศักยภาพ

หลักการ

กิจกรรมชุมนุม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 51-53) มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่เกิดจากการสร้างสรรค์และออกแบบกิจกรรมของผู้เรียนตามความสมัครใจ
2. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนร่วมกันทำงานเป็นทีม ช่วยกันคิด ช่วยกันทำและช่วยกันแก้ปัญหา
3. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน
4. เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน รวมทั้งบริบทของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดและความต้องการของตน
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ให้เกิดประสบการณ์ทั้งทางวิชาการและวิชาชีพตามศักยภาพ
3. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม
4. เพื่อให้ผู้เรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ตามวิถีประชาธิปไตย
5. เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ขอบข่าย

กิจกรรมชุมนุม มีขอบข่ายดังนี้

1. เป็นกิจกรรมจัดตามความสนใจของผู้เรียน
2. เป็นกิจกรรมที่จัดเสริมหลักสูตรสถานศึกษาในด้านความรู้และทักษะปฏิบัติของผู้เรียน
3. สามารถจัดได้ทั้งในและนอกสถานศึกษาและทั้งในเวลาและนอกเวลาเรียน

แนวการจัดกิจกรรมชุมนุม

1. สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมได้หลากหลายทั้งรูปแบบภายในหรือภายนอกห้องเรียน
2. ระยะเวลาการจัดกิจกรรม ภาคเรียนละ 20 ชั่วโมง
3. การจัดตั้งชุมนุม แบ่งเป็น 3 กรณี ดังนี้
  - 3.1 โรงเรียนจัดตั้งให้
  - 3.2 นักเรียนรวมกลุ่มจัดตั้งตามความถนัดและความสนใจ
  - 3.3 เชิญวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
4. ในชุมนุมแต่ละชุมนุมมีครูที่ปรึกษาอย่างน้อย 1 คน ในอัตราส่วนครูต่อนักเรียน 1 ต่อ 25-30 หรืออยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา
5. การจัดตั้งชุมนุมให้เป็นไปตามระเบียบของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิตว่าด้วยการจัดกิจกรรมชุมนุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
6. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเผยแพร่ผลงานของชุมนุมสู่สาธารณชน ปีละ 1 ครั้ง ทั้งในและนอกสถานศึกษา
7. มีการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
8. ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมประเมินผล ตามหลักเกณฑ์การประเมินผลกิจกรรมชุมนุม

เงื่อนไข

1. การจัดกิจกรรมชุมนุม ในแต่ละระดับชั้น สถานศึกษาจัดให้เป็นไปตามโครงสร้างของหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551
2. สมาชิกของชุมนุม ต้องเข้าร่วมกิจกรรม ร่วมปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงานชิ้นงาน คุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนด

3. สถานศึกษามีระบบการกำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของชุมนุมอย่างต่อเนื่อง การประเมินผล

การประเมินผลกิจกรรมชุมนุม เป็นกระบวนการทดสอบความสามารถและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ซึ่งนอกจากพิจารณาความรู้ตามทฤษฎีแล้ว ยังต้องพิจารณาด้านความประพฤติ พฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมที่เน้นทักษะและการปฏิบัติต่างๆ ด้วยวิธีการประเมินที่หลากหลาย และการประเมินตามสภาพจริง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน”

เกณฑ์การประเมิน

1. ผู้เรียนต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80
2. ผู้เรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ
3. ผู้เรียนมีผลงาน/ชิ้นงานเป็นที่ประจักษ์
4. ผู้เรียนผ่านคุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์การตัดสินผลการประเมิน

ผ่าน หมายถึง	ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
ไม่ผ่าน หมายถึง	ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมหรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

การจัดกิจกรรมชุมนุม โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

กิจกรรมชุมนุม หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาตามความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24 ที่ระบุว่า “... จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนผู้ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง จัดการเรียนรู้โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกสถานการณ์...” (คู่มือการประเมินคุณภาพรอบสาม (พ.ศ. 2554-พ.ศ. 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา พ.ศ. 2554: 7)

หลักการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมชุมนุม มีหลักการที่สำคัญคือ

1. เป็นกิจกรรมที่เกิดจากความสมัครใจของผู้เรียน โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา
2. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และช่วยกันแก้ปัญหา
3. เป็นกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนตามสาระที่กำหนดนอกเหนือจากการเรียนการสอน
4. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน
5. เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษาหรือท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

การจัดกิจกรรมชุมนุม โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต มีวัตถุประสงค์ 5 ประการ คือ

1. พัฒนาความรู้ ความสามารถ ด้านการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้เกิดทักษะ

ประสบการณ์ ทั้งวิชาการและวิชาชีพตามศักยภาพ

พฤติกรรมและตัวบ่งชี้ความสำเร็จ

- 1.1 มีการจัดทำโครงการ/ ผลงาน/ ชิ้นงาน
- 1.2 เกิดทักษะการคิด การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา
- 1.3 มีทักษะการวางแผนและการจัดการ
- 1.4 รู้เข้าใจความสนใจความถนัดและศักยภาพของตน
- 1.5 ใช้ภาษาในการสื่อสารได้ถูกต้อง
- 1.6 มีจินตนาการความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
2. มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

พฤติกรรมและตัวบ่งชี้ความสำเร็จ

- 2.1 มีกิริยามารยาทที่ดี
- 2.2 มีระเบียบวินัย
- 2.3 มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
- 2.4 มีความซื่อสัตย์สุจริต
- 2.5 มีสัมมาคารวะอ่อนน้อมถ่อมตน
- 2.6 มีความสามัคคี
- 2.7 มีน้ำใจต่อครู เพื่อนและผู้อื่น
- 2.8 รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
- 2.9 ตรงต่อเวลา
- 2.10 อนุรักษ์ พัฒนาและรักษาสมบัติของโรงเรียน

3. มีสุขภาพและบุคลิกภาพทางด้านร่างกายและจิตใจที่ดี

พฤติกรรมและตัวบ่งชี้ความสำเร็จ

- 3.1 รู้จักการรักษาสุขภาพส่วนตัว
- 3.2 ร่าเริงแจ่มใส มีความมั่นคงทางอารมณ์
- 3.3 อุดหนุน อุดหนุนต่อสิ่งชั่วร้าย
- 3.4 มีสมาธิต่อการทำงาน
- 3.5 มีสุนทรียภาพทางอารมณ์

4. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

พฤติกรรมและตัวบ่งชี้ความสำเร็จ

- 4.1 บำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม
- 4.2 ใช้เวลาที่มีให้เกิดประโยชน์

5. มีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในระบอบประชาธิปไตย

พฤติกรรมและตัวบ่งชี้ความสำเร็จ

- 5.1 มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
- 5.2 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
- 5.3 เคารพในกฎ กติกาของกลุ่มและสังคม
- 5.4 รับฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น

เป้าหมาย

1. ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะจนเกิดเป็นโครงงาน ผลงาน ชิ้นงานตามศักยภาพของแต่ละบุคคล
2. ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์เป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นได้
3. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดีและดำรงชีวิตอย่างมีความสุข
4. ผู้เรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม
5. ผู้เรียนสามารถทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การบริหารงาน

การบริหารงานการจัดกิจกรรมชุมนุม ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

1. ประเภทของกิจกรรมชุมนุม

การจัดการกิจกรรมชุมนุมของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ได้แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

ก. กิจกรรมชุมนุมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมและความเป็นไทย เพื่อให้สมาชิกเกิดความภูมิใจในความเป็นไทยอันมีชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตระหนักถึงความสำคัญ

และความเป็นมาของชาติไทย และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ มี คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์

ข. กิจกรรมชุมนุมส่งเสริมสุขภาพ บุคลิกภาพทางด้านร่างกายและจิตใจที่ดีมุ่งสร้างเสริม นิสัยการทำประโยชน์เพื่อสังคม รู้จักและเข้าใจตนเอง ปลูกฝังคุณลักษณะที่เอื้อประโยชน์ต่อการทำ ประโยชน์เพื่อสังคม และสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

ค. กิจกรรมชุมนุมส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้นักเรียนตระหนัก ถึงการอนุรักษ์และสิ่งแวดล้อมโลก รู้จักแลกเปลี่ยนและเสริมสร้างความรู้ ความคิด ประสบการณ์ใน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งการช่วยเหลือหรือให้ความร่วมมือในกิจกรรมขององค์กรภายในและ ภายนอกโรงเรียนทางด้านสิ่งแวดล้อม

ง. กิจกรรมชุมนุมส่งเสริมการพัฒนาสังคม ความมีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับ ผู้อื่นเพื่อให้นักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีจิตสาธารณะ ความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น ทำงานร่วมกับผู้อื่นในระบบประชาธิปไตยได้อย่างมีความสุข

จ. กิจกรรมชุมนุมส่งเสริมการทำงานอาชีพและเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาสังคมและจิตใจ เป็น กิจกรรมที่มุ่งสร้างเสริมการประกอบอาชีพ ส่งเสริมประสบการณ์การใช้เวลาว่างที่เป็นประโยชน์ต่อ ตนเองและส่วนรวม

2. หลักเกณฑ์การจัดตั้งชุมนุม

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ได้จัดกิจกรรมชุมนุมในระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น โดยจัดอย่างหลากหลาย เพื่อสนองความสนใจ ความถนัด เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของ นักเรียน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่1-3 ได้เลือกกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจโดยเลือก กิจกรรมตามที่โรงเรียนได้จัดไว้ให้ หรือหากนักเรียนมีความสนใจตรงกันรวมกลุ่มกัน สามารถเสนอ จัดตั้งชุมนุมตามระเบียบการจัดตั้งชุมนุมของโรงเรียน โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

2.1 ครู หรือนักเรียน ที่มีความประสงค์จัดตั้งชุมนุม เขียนโครงการเสนอต่อหัวหน้า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อพิจารณา

2.2 กิจกรรมชุมนุมที่ขออนุญาตจัดตั้งนั้น ต้องมีครูที่ปรึกษาชุมนุมอย่างน้อย 1 คน แต่ ไม่เกิน 3 คน

2.3 ขนาดของชุมนุม ประกอบด้วยสมาชิกในอัตราส่วนนักเรียนต่อครูที่ปรึกษา 25: 1 (ยืดหยุ่นได้ที่อัตรา 20-30: 1)

3. หน้าที่ของครูที่ปรึกษาชุมนุม

ครูทุกคนต้องเป็นครูที่ปรึกษาชุมนุมตามคำขอของผู้เรียน หรือตามที่โรงเรียนมอบหมาย ซึ่งจะต้องมีบทบาทดังต่อไปนี้

3.1 ประมุขให้แก่นักเรียนเข้าใจเป้าหมายและวิธีการดำเนินการจัดกิจกรรมชุมนุม

3.2 จัดให้นักเรียนเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินกิจกรรมชุมนุม

3.3 ส่งเสริมให้นักเรียนที่เป็นสมาชิกของกิจกรรม ร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนงาน/โครงการ และปฏิทินการปฏิบัติงานอย่างอิสระ

3.4 ประสานงานและอำนวยความสะดวกในด้านทรัพยากรตามความเหมาะสม

3.5 ให้คำปรึกษา ดูแล ติดตามการจัดกิจกรรมของนักเรียนให้เป็นไปตามแผนงานด้วยความเรียบร้อยและปลอดภัย

3.6 ประเมินผลการเข้าร่วม และการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน

3.7 สรุปและรายงานผล การจัดกิจกรรมต่อหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การประเมินผล

การประเมินผลการจัดกิจกรรมชุมนุม เป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่ง สำหรับการผ่านช่วงชั้นหรือจบหลักสูตร นักเรียนต้องเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมชุมนุม ตลอดจนผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดตามแนวประเมินดังนี้

1. ประเมินการร่วมกิจกรรมชุมนุมตามวัตถุประสงค์ของชุมนุม ด้วยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริงให้ได้ผลการประเมินที่ถูกต้องครบถ้วน

2. ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม และนักเรียนจะมีบทบาทในการประเมินดังนี้

2.1 ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม

1) ต้องดูแล และพัฒนานักเรียนให้เกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

2) ต้องรายงานเวลา และพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน

3) ต้องศึกษาติดตาม และพัฒนานักเรียนในที่กรณีนักเรียนไม่เข้าร่วมกิจกรรม

2.2 นักเรียน

1) ปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์

2) มีหลักฐานแสดงการเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียน

ทั้งหมดพร้อมทั้งแสดงผลการปฏิบัติกิจกรรม และพัฒนาการด้านต่างๆ

3) ถ้าไม่เกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ ต้องปฏิบัติกิจกรรมเพิ่มเติมตามที่ครูที่

ปรึกษากิจกรรมมอบหมาย

3. เกณฑ์การผ่านกิจกรรมชุมนุม

3.1 นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด

3.2 นักเรียนผ่านจุดประสงค์ที่สำคัญของแต่ละกิจกรรม

3.3 นักเรียนต้องผ่านเกณฑ์ประเมิน จึงได้ผลการเรียน “ผ” ในกิจกรรมชุมนุม

ระเบียบโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ว่าด้วยการจัดกิจกรรมชุมนุม

พ.ศ. 2554

เพื่อให้การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ตรงตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัด และความสนใจ เพิ่มจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม จึงได้วางระเบียบว่าด้วยการจัดกิจกรรมชุมนุมดังต่อไปนี้

ข้อที่ 1 ระเบียบนี้ เรียกว่า “ระเบียบโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิตว่าด้วยการจัดกิจกรรมชุมนุม”

ข้อที่ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศใช้เป็นต้นไป

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดที่กำหนดไว้เดิมซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อที่ 3 ในระเบียบนี้คำว่า

“โรงเรียน”	หมายถึง	โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
“นักเรียน”	หมายถึง	นักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
“ครู”	หมายถึง	ผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้สอนในโรงเรียนแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
“ชุมนุม”	หมายถึง	กิจกรรมชุมนุมหรือกิจกรรมชุมนุมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนซึ่งจัดขึ้นตามระเบียบนี้
“ครูที่ปรึกษา”	หมายถึง	ผู้ทำหน้าที่เป็นครูที่ปรึกษาของกิจกรรมชุมนุม
“ผู้อำนวยการโรงเรียน”	หมายถึง	ผู้อำนวยการหรือผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
“สมาชิก”	หมายถึง	นักเรียนซึ่งสมัครเป็นสมาชิกชุมนุม

ข้อที่ 4 ให้รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการเป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวดที่ 1

วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมชุมนุม

ข้อที่ 5 กิจกรรมชุมนุมที่จัดขึ้นในโรงเรียนต้องมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

5.1 เพื่อให้สมาชิกมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักค้นคว้าและแก้ปัญหาในการ

ทำงานอย่างมีระบบ

5.2 เพื่อสมาชิกเป็นผู้มีระเบียบวินัย

5.3 เพื่อให้สมาชิกมีความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี

พระมหากษัตริย์เป็นประมุข

5.4 เพื่อให้สมาชิกมีความรับผิดชอบต่อนองและรู้จักรักษาสติภายในขอบเขตของกฎหมาย

5.5 เพื่อให้สมาชิกได้อุรักษ์และส่งเสริมเอกลักษณ์วัฒนธรรมอันดีงามของชาติไทย

5.6 เพื่อให้สมาชิกเกิดความรักและความสามัคคีในหมู่คณะ

5.7 เพื่อให้สมาชิกได้รับการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ และรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

5.8 เพื่อให้สมาชิกรู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและสร้างเสริมความมั่นคงของชาติ

5.9 เพื่อให้สมาชิกเป็นคนดีมีคุณธรรมและจริยธรรม มุ่งส่งเสริมความมีวินัยใน

ตนเองและภาวะผู้นำ

5.10 เพื่อให้สมาชิกพัฒนาตนเองตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาส่งเสริม

ความรู้ความสามารถพิเศษ ความต้องการ ความสนใจและความพร้อมของสมาชิก

หมวดที่ 2

ประเภทของกิจกรรมชุมนุม

ข้อที่ 6 กิจกรรมชุมนุมมี 2 ประเภท

6.1 กิจกรรมกลุ่มทักษะด้านวิชาการ ได้แก่ กิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ

6.2 กิจกรรมชุมนุมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ได้แก่ กิจกรรมชุมนุม
อื่นๆ ซึ่งมีใช้ชุมนุมในข้อ 6.1 ตามที่โรงเรียนจัดตั้งขึ้นเป็นกิจกรรมชุมนุมที่นักเรียนขออนุญาต จัดตั้ง
โดยเลือกตามความถนัดและความสนใจ เช่น ชุมนุมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ชุมนุมพุทธศาสนา ชุมนุม
รักษ์ดนตรีไทย ชุมนุมรักษ์ภาษา ชุมนุมอ่านสนุกปลูกสมอง ชุมนุมเยาวชนคนดีศรีสาธิต ชุมนุม
ฟุตบอล ชุมนุมส่งเสริมอาชีพ เป็นต้น

หมวดที่ 3

การจัดตั้งกิจกรรมชุมนุม

ข้อที่ 7 หลักเกณฑ์การจัดตั้งกิจกรรมชุมนุมในโรงเรียน

7.1 กำหนดวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม

7.2 จะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนและครู

7.3 กำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และ

เป้าหมายของสถานศึกษา

7.4 จัดให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความสนใจ ความถนัดและความสามารถของ

นักเรียนและวัฒนธรรมที่ดีงาม

ข้อที่ 8 การขออนุญาตจัดตั้งกิจกรรมชุมนุมเลือก

8.1 ให้นักเรียนที่มีความประสงค์จัดตั้งกิจกรรมชุมนุม เขียนโครงการและระเบียบ

ข้อบังคับของกิจกรรมชุมนุม เสนอผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อพิจารณาอนุมัติ

8.2 กิจกรรมชุมนุมซึ่งขออนุญาตจัดตั้งนั้น ต้องมีครูที่ปรึกษาชุมนุมอย่างน้อย 1 คน แต่ไม่เกิน 3 คน

8.3 จำนวนครูที่ปรึกษาต่อสมาชิกของชุมนุมตามข้อ 6.1 และ 6.2 เป็นอัตราส่วน : 25

8.4 อัตราส่วนที่น้อยกว่าหรือมากกว่า ตามข้อ 8.3 ให้อยู่ในดุลยพินิจของ ผู้อำนวยการโรงเรียน

หมวดที่ 4

องค์ประกอบของกิจกรรมชุมนุม

ข้อที่ 9 กิจกรรมชุมนุมประกอบด้วย

9.1 กรรมการที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม

9.2 หัวหน้าครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม

9.3 ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม

9.4 กรรมการบริหารกิจกรรมชุมนุม

9.5 สมาชิกของกิจกรรมชุมนุม

ข้อที่ 10 กรรมการที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม ประกอบด้วย

10.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน

เป็นประธานกรรมการ

10.2 รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารวิชาการ

เป็นรองประธานกรรมการ

10.3 รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารงบประมาณ

เป็นกรรมการ

10.4 รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารงานบุคคล

เป็นกรรมการ

10.5 รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารทั่วไป

เป็นกรรมการ

10.6 หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เป็นกรรมการและเลขานุการ

10.7 รองหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อที่ 11 หน้าที่ของกรรมการที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม

11.1 สนับสนุนการดำเนินงานของกิจกรรมชุมนุม ด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และสถานที่

11.2 เสนอความคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหาหรือปรับปรุงการดำเนินงานของกิจกรรมชุมนุม

11.3 เสนอแนะกิจกรรมชุมนุมให้ดำเนินการตามนโยบาย ระเบียบ ข้อบังคับและ หลักสูตรสถานศึกษา

ข้อที่ 12 ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม

12.1 ครูทุกคนเป็นครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมตามข้อ 6.1 หรือ 6.2 ในกรณีที่มีการยกเว้นให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้อำนวยการโรงเรียน

12.2 เป็นผู้มีความรู้ความสามารถให้คำปรึกษาแก่สมาชิกในกิจกรรมชุมนุมของตนได้

12.3 ให้ผู้อำนวยการโรงเรียนพิจารณาแต่งตั้งครูที่ปรึกษากิจกรรมกลุ่มทักษะด้านวิชาการ 8 กลุ่มสาระและกิจกรรมชุมนุมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนที่นักเรียนตั้งขึ้นตามอัตราส่วนจำนวนครูที่ปรึกษาต่อจำนวนสมาชิกของกิจกรรมชุมนุม ตามข้อ 8.3

ข้อที่ 13 หัวหน้าครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม

13.1 กิจกรรมชุมนุมใดมีครูที่ปรึกษาชุมนุมมากกว่า 1 คน ให้ผู้อำนวยการโรงเรียนแต่งตั้งครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมคนหนึ่งทำหน้าที่หัวหน้าครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม

13.2 ให้หัวหน้าครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมอยู่ในตำแหน่งได้คราวละไม่เกิน 1 ปีการศึกษา

ข้อที่ 14 หน้าที่ของครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม

14.1 จัดปฐมนิเทศสมาชิก

14.2 จัดตั้งกรรมการบริหารชุมนุมตามระเบียบนี้

14.3 ให้คำปรึกษา แนะนำแก่สมาชิกในชุมชนของตน

14.4 ดูแลให้การจัดกิจกรรมดำเนินไปตามแผนปฏิบัติงานประจำสัปดาห์ตามโครงการที่กำหนดให้

14.5 ประเมินผลการจัดกิจกรรมตามระเบียบการประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้สมาชิกของกิจกรรมชุมนุมได้รับผลการเรียน “ผ” หรือ “มผ” ทุกภาค

14.6 รายงานการประเมินผลการจัดกิจกรรมของชุมนุมภาคเรียนละ 1 ครั้ง ภายในเวลาที่กำหนด

14.7 ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อที่ 15 หน้าที่และสิทธิของสมาชิกกิจกรรมชุมนุม

15.1 มีหน้าที่เข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมนุมจัดขึ้น

15.2 มีหน้าที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของชุมนุม

15.3 มีหน้าที่เข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมประจำสัปดาห์ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

15.4 มีหน้าที่สอบให้ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สำคัญของแต่ละกิจกรรมที่ชุมนุมกำหนดไว้

15.5 มีสิทธิได้รับผลการเรียน “ผ” คือ ผ่าน เมื่อได้ปฏิบัติหน้าที่ตามข้อ 16.3 และข้อ 16.4 ได้ครบถ้วน ในกรณีที่สมาชิกปฏิบัติหน้าที่ตามข้อ 16.3 และหรือข้อ 16.4 ไม่ครบถ้วนจะได้รับการเรียน “มผ” คือ ไม่ผ่าน

15.6 มีสิทธิเสนอความคิดเห็นต่อกรรมการบริหารชุมนุม

15.7 มีสิทธิได้รับการบริการต่างๆ ที่ชุมนุมจัดให้แก่สมาชิก

หมวดที่ 5

การประชุมและการจัดกิจกรรม

ข้อที่ 16 ให้มีการประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยมีประธานกรรมการบริหารชุมนุมเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานไม่อยู่ให้รองประธานทำหน้าที่แทน

- ข้อที่ 17 การประชุมกรรมการบริหารชุมนุมและการประชุมสมาชิกจะต้องกระทำโดยเปิดเผย
- ข้อที่ 18 สมาชิกอาจร้องขอให้มีการประชุมเป็นกรณีพิเศษได้ โดยมีสมาชิกไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดลงชื่อร้องขอต่อประธานกรรมการบริหารชุมนุมและได้รับความเห็นชอบจากครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม
- ข้อที่ 19 การประชุมทุกครั้งต้องมีสมาชิกเข้าประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมด และมีครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมเข้าร่วมประชุมด้วยจึงถือว่าครบองค์ประชุม

หมวดที่ 6

การยกเลิกกิจกรรมชุมนุม

- ข้อที่ 20 กิจกรรมชุมนุมจะยกเลิกได้โดยเหตุดังนี้
- 20.1 ไม่มีครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม
  - 20.2 มีสมาชิกต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดตามระเบียบนี้ และผู้อำนวยการพิจารณาแล้วเห็นว่าควรยกเลิก
  - 20.3 ไม่ดำเนินการจัดกิจกรรมโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
  - 20.4 ผู้อำนวยการโรงเรียนมีคำสั่งให้ยกเลิก
- ข้อที่ 21 ในกรณีที่โรงเรียนพิจารณาเห็นว่าการจัดกิจกรรมของกิจกรรมชุมนุมใดๆ ไม่เหมาะสมและอาจจะก่อให้เกิดการแตกความสามัคคีหรืออาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียชื่อเสียงของโรงเรียน หรืออาจนำมาซึ่งภัยอันตรายต่อความมั่นคงของชาติ ให้ผู้รักษาการตามระเบียบนี้มีคำสั่งยกเลิกชุมนุมนั้นทันที
- ข้อที่ 22 ในการขอเสนอแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบนี้ให้ครูหรือหัวหน้าครูที่ปรึกษาชุมนุม เสนอผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร
- ข้อที่ 23 ผู้อำนวยการโรงเรียนมีอำนาจแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบนี้ได้ตามข้อเสนอของกรรมการที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม
- ข้อที่ 24 ให้ทรัพย์สินทั้งปวงของกิจกรรมชุมนุมที่ยกเลิกตกเป็นสมบัติของโรงเรียน

ประกาศ ณ วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2554

.....
 (.....)
 ผู้อำนวยการโรงเรียน

คำชี้แจงในการเลือกกิจกรรมชุมนุม ปีการศึกษา 2554

*****

การจัดกิจกรรมชุมนุม ปีการศึกษา 2554 ขอให้นักเรียนศึกษาข้อมูลจากเอกสารนี้ให้เข้าใจและโปรดปฏิบัติตามข้อแนะนำต่อไปนี้

1. **วันศุกร์ที่ 27 พฤษภาคม 2554** คาบกิจกรรมชุมนุม ให้นักเรียนพบอาจารย์ที่ปรึกษาประจำชั้น ณ ห้องเรียน เพื่อรับเอกสารคำชี้แจงและรับใบสมัครชุมนุม และให้นักเรียนศึกษารายละเอียดจากเอกสารนี้ ถ้าไม่เข้าใจให้สอบถามอาจารย์ที่ปรึกษาประจำชั้นหรือหัวหน้ากิจกรรมชุมนุม

2. กำหนดวันรับสมัครสมาชิกชุมนุม **วันศุกร์ที่ 3 มิถุนายน 2554** คาบกิจกรรมชุมนุมที่อาคารมัธยมศึกษา โดยให้นักเรียนเข้าแถวหน้าอาคาร แล้วเรียกนักเรียนเข้าในอาคารที่ละชุมนุม จากนั้นให้นักเรียนไปพบอาจารย์ที่ปรึกษาชุมนุมตามสถานที่ที่กำหนดของแต่ละชุมนุม เพื่อรับการปฐมนิเทศจากอาจารย์ที่ปรึกษาชุมนุมต่อไป

3. นักเรียนทุกคนต้องสมัครเป็นสมาชิกชุมนุม 1 ชุมชน ตลอดปีการศึกษา ถ้าไม่สมัครเป็นสมาชิกชุมนุมใด ชุมชนหนึ่งจะมีผลการเรียน "มผ" ซึ่งจะมีผลให้ไม่จบหลักสูตรการศึกษา

4. การขอเปลี่ยนชุมนุม หลังจากที่นักเรียนได้สมัครสมาชิกชุมนุมใดชุมนุมหนึ่งแล้ว ถ้าต้องการเปลี่ยนชุมนุมให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

4.1 การขอเปลี่ยนชุมนุม ต้องติดต่ออาจารย์ที่ปรึกษาชุมนุมใหม่ที่นักเรียนขอเปลี่ยน ถ้าอาจารย์ที่ปรึกษา ยินดีรับ ให้นักเรียนขอใบคำร้องขอเปลี่ยนชุมนุมได้ที่ห้องวิชาการภายในวันที่ **8-10 มิถุนายน 2554** ถ้าพ้นกำหนดนี้ไม่อนุญาตให้เปลี่ยนชุมนุม

4.2 เมื่อเขียนคำร้องขอเปลี่ยนชุมนุมแล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาชุมนุมเดิมลงนาม และนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาชุมนุมใหม่ลงนาม แล้วยื่นคำร้องขอเปลี่ยนชุมนุมที่ห้องวิชาการ ภายในกำหนดเวลาที่แจ้งใน ข้อ 4.1

5. นักเรียนที่ได้สมัครเป็นสมาชิกชุมนุมแล้ว ให้แจ้งชื่อชุมนุมที่นักเรียนสมัครกับอาจารย์ที่ปรึกษาประจำชั้น

6. ข้อปฏิบัติในการเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม ให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

6.1 นักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมในคาบกิจกรรมชุมนุมตามสถานที่ที่กำหนด

6.2 นักเรียนต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของชุมนุมที่สังกัดอย่างเคร่งครัด

6.3 นักเรียนต้องปฏิบัติตามระเบียบโรงเรียนว่าด้วยการจัดกิจกรรมชุมนุมของ

นักเรียน พ.ศ. 2554

7. การสมัครเป็นสมาชิกชุมนุม ให้นักเรียนเลือกตามความสนใจ ตามความถนัดอย่าเลือกตามเพื่อน ถ้าชุมนุมที่นักเรียนสนใจมีสมาชิกครบจำนวนแล้วให้รับหาชุมนุมใหม่ทันที

8. นักเรียนที่ไม่ได้สมัครสมาชิกชุมนุมในวันที่กำหนดรับสมัคร ขอให้แจ้งชื่อที่ห้องวิชาการ ในวันรุ่งขึ้น เพื่อจะได้จัดหาชุมนุมให้กับนักเรียน

9. ก่อนเลือกชุมนุม ให้ศึกษาคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าเป็นสมาชิกแต่ละชุมนุมให้เข้าใจ สอบถามรายละเอียดจากอาจารย์ที่ปรึกษาชุมนุมล่วงหน้าก่อนวันรับสมัคร

10. นักเรียนที่ไม่ได้มาเรียนในวันที่กำหนดและยังไม่ได้สมัครเป็นสมาชิกชุมนุม ให้ติดต่อที่ห้องวิชาการทันทีที่มาโรงเรียน

งานกิจกรรมชุมนุม
ฝ่ายวิชาการ

ใบสมัครกิจกรรมชุมนุม ปีการศึกษา.....

กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมชุมนุม)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อ - นามสกุล (ด.ช.,ด.ญ.,นาย,น.ส.).....เป็น
 นักเรียนชั้น ม...../..... เลขที่..... ชื่อครูประจำชั้น 1.....
 2 .....ขอสมัครเป็นสมาชิกชุมนุม.....ภาคเรียนที่.....
 ประจำปีการศึกษา .....โดยมีคุณครูที่ปรึกษาชุมนุมชื่อ 1 .....2.....
 เมื่อคุณครูที่ปรึกษาชุมนุมรับสมัครข้าพเจ้าเป็นสมาชิกชุมนุมแล้ว ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตามเงื่อนไข
 ดังนี้

1. ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตามระเบียบโรงเรียนว่าด้วยการจัดกิจกรรมนักเรียน พ.ศ.....
 และกฎระเบียบปฏิบัติของชุมนุม ที่เป็นสมาชิกอย่างเคร่งครัด
2. ข้าพเจ้าจะเชื่อฟังคำสั่งสอนของคุณครูที่ปรึกษาชุมนุม
3. ข้าพเจ้าจะปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการชุมนุมมอบหมายให้บังเกิดผลดี

ลงชื่อ.....ผู้สมัคร

(.....)

ลงชื่อ.....คุณครูที่ปรึกษาชุมนุม

(.....)

หมายเหตุ

1. การสมัครเป็นสมาชิกชุมนุมใดนั้น ต้องเป็นสมาชิกตลอดปีการศึกษา
2. การขอเปลี่ยนชุมนุม นักเรียนต้องยื่นคำร้องขอเปลี่ยนชุมนุม ภายใน 2 สัปดาห์
 หลังจากวันรับสมัครและคุณครูที่ปรึกษาชุมนุมใหม่ยินดียอมรับเป็น สมาชิก หลังจากวันที่กำหนดนี้
 ห้ามเปลี่ยนชุมนุม
3. ชื่อชุมนุมและชื่อคุณครูที่ปรึกษาชุมนุม ให้เขียนในวันรับสมัคร
4. ให้นักเรียนตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครเป็นสมาชิกแต่ละชุมนุมให้เข้าใจก่อน
 ตัดสินใจสมัครเป็นสมาชิก
5. ควรสมัครเป็นสมาชิกชุมนุม ตามความสนใจและความถนัด อย่าสมัครตามเพื่อน
6. ถ้าไม่เข้าใจวิธีการสมัคร ให้สอบถามจากคุณครูประจำชั้นหรือคุณครูที่ปรึกษาชุมนุม
 หรือหัวหน้ากิจกรรมชุมนุม
7. นักเรียนทุกคนต้องเป็นสมาชิกชุมนุมใดชุมนุมหนึ่ง 1 ชุมนุม ตลอดปีการศึกษา ถ้า
 หลีกเลียงหรือไม่เข้าเรียนชุมนุมตามเวลาที่กำหนด ถือไม่ผ่านการประเมิน จะได้ผลการเรียน “มผ”
 ส่งผลให้นักเรียนไม่จบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เค้าโครง กิจกรรมชุมนุม.....

- คุณครูที่ปรึกษาชุมนุม.....
- 1.1.....1.3.....
- 1.2.....1.4.....
2. ให้นักเรียนได้.....คน
3. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของชุมนุม.....
- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

ลำดับที่	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
1	รับสมัครสมาชิก	ครู.....
2	ปฐมนิเทศ	ครู.....
3	เลือกประธานชุมนุม/คณะกรรมการ	ครู.....
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13	แสดงผลงาน	
14	แสดงผลงาน	
15		
16		
17		
18		
19		
20	ประเมินผล	

4. ระเบียบข้อบังคับ

- 1) ต้องเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมไม่น้อยกว่า 80% ของเวลาเรียน
- 2) .....
- 3) .....
- 4) .....
- 5) .....

5. คุณสมบัติของผู้สมัครเป็นสมาชิก

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....
- 4) .....
- 5) .....

ลงชื่อ.....คุณครูที่ปรึกษาชุมนุม
(.....)

ลงชื่อ.....คุณครูที่ปรึกษาชุมนุม
(.....)

ลงชื่อ.....หัวหน้ากิจกรรมชุมนุม
(.....)

ลงชื่อ.....ฝ่ายวิชาการ
(.....)

แบบเขียนโครงการ กิจกรรมชุมนุม ปีการศึกษา .....

ชื่อชุมนุม.....

1. หลักการและเหตุผล

.....

.....

.....

.....

2. วัตถุประสงค์

.....

.....

.....

.....

3. เป้าหมาย

.....

.....

.....

.....

4. วิธีดำเนินงาน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. งบประมาณ

.....

.....

.....

.....

6. ระยะเวลาดำเนินการ

.....
.....
.....

6. ชื่อผู้ร่วมโครงการ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

7. การประเมินผล

.....
.....
.....

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ..... ประธานชุมนุม
(.....)

ความเห็นของคุณครูที่ปรึกษาชุมนุม

.....
.....

ลงชื่อ .....
(.....)
คุณครูที่ปรึกษาชุมนุม

ลงชื่อ .....
(.....)
คุณครูที่ปรึกษาชุมนุม

ความเห็นของหัวหน้ากิจกรรมชุมนุม

.....
 .....

ลงชื่อ.....

(.....)

หัวหน้ากิจกรรมชุมนุม

ความเห็นของฝ่ายวิชาการ

.....
 .....

ลงชื่อ.....

(.....)

ฝ่ายวิชาการ

คณะกรรมการดำเนินงานกิจกรรมชุมนุม.....
ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา .....

รายชื่อคณะกรรมการ

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ชั้น	ตำแหน่ง	หมายเหตุ
1.			ประธานชุมนุม	
2.			รองประธานชุมนุม	
3.			เลขานุการ	
4.			นายทะเบียน	
5.			เหรัญญิก	
6.			ประชาสัมพันธ์	
7.			กรรมการ	
8.			กรรมการ	
9.			กรรมการ	
10.			กรรมการ	

คุณครูที่ปรึกษาชุมนุม

- ..... หัวหน้าที่ปรึกษาชุมนุม
- ..... คุณครูที่ปรึกษาชุมนุม

ข้อมูลสมาชิก

- ม.1 จำนวน ..... คน
 ม.2 จำนวน ..... คน
 ม.3 จำนวน ..... คน

บันทึกการประชุม

กิจกรรมชุมนุม.....
วันที่..... เดือน ..... พ.ศ. ....

1. ประธานการประชุม

.....

2. จำนวนผู้เข้าประชุม..... คน

3. จำนวนผู้ไม่เข้าประชุม..... คน

4. สาระสำคัญของการประชุม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้จัดบันทึกการประชุม
(.....)

ลงชื่อ..... ผู้ตรวจรายงานการประชุม
(.....)

แบบขออนุมัติโครงการ กิจกรรมชุมนุม ปีการศึกษา .....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขออนุมัติโครงการกิจกรรมชุมนุม
เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียน.....

ด้วยกิจกรรมชุมนุม ..... มีความประสงค์ขออนุมัติจัดทำ
โครงการ..... ดังรายละเอียดโครงการที่แนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ลงชื่อ..... ประธานชุมนุม
(.....)

ความเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาชุมนุม

.....
.....

ลงชื่อ..... คุณครูที่ปรึกษาชุมนุม
(.....)

ความเห็นของหัวหน้ากิจกรรมชุมนุม

.....
.....

ลงชื่อ..... หัวหน้ากิจกรรมชุมนุม
(.....)

ความเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน

.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

หมายเหตุ ใช้เอกสารแผ่นนี้กรณีที่จะทำโครงการพิเศษในกิจกรรมชุมนุมของนักเรียน

ตัวอย่าง

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมชุมนุม ชมรม

ประกอบด้วย

1. กิจกรรมอ่านสนุกปลูกสมอง
2. กิจกรรมเยาวชนคนดีศรีสาธิต
3. กิจกรรมโยคะพาเพลิน
4. กิจกรรมโลกกว้างทางอาชีพ
5. กิจกรรมยุวรักษ์สิ่งแวดล้อม

กิจกรรม “อ่านสนุกปลูกสมอง”

ความสำคัญของการอ่าน

ปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจและสังคมของไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากและรวดเร็วทำให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพและกิจกรรมต่างๆ การศึกษาจึงมีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาเยาวชนและประชาชนให้มีคุณภาพ เพื่อจะสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจและสังคม ครอบครัวและบ้านเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมุ่งเน้นการพัฒนาให้เยาวชนและประชาชนมีความรู้พื้นฐานที่เพียงพอ รู้จักคิด รู้จักใฝ่หาความรู้ด้วยตนเอง รู้จักปรับตัว รู้จักแก้ปัญหา รู้จักพัฒนา มีทักษะในการทำงาน มีค่านิยมที่ดีงาม และส่งเสริมความเป็นเลิศในความสามารถ ความถนัดของแต่ละบุคคลตามศักยภาพที่มีอยู่หลักสูตร ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษา

ห้องสมุดโรงเรียนจึงเป็นแหล่งสำคัญที่จะช่วยพัฒนาเยาวชนทุกด้าน ช่วยวางรากฐานให้นักเรียนเป็นผู้รักการเรียนรู้ และสนใจเรียนรู้จนตลอดชีวิตเพื่อสร้างพลเมืองที่มีคุณภาพ จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร คณะครู และบรรณารักษ์ที่จะต้องร่วมมือกันส่งเสริมห้องสมุดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่สมบูรณ์แบบ กล่าวคือ มีเอกสารสิ่งพิมพ์และสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการและมีบริการที่ดีเพื่อให้โอกาสแก่นักเรียนได้เลือกศึกษาค้นคว้าตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจ โดยใช้สื่อและบริการต่างๆ ที่มีอยู่ในห้องสมุดให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีแนวนโยบายปฏิรูปการศึกษา เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยหวังว่าเมื่อดำเนินการตามแนวปฏิรูปการศึกษาดังกล่าว จะส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและมีมาตรฐานที่สูงขึ้น และมาตราที่ 22 หลักการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ กระบวนการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ถือได้ว่าเป็นกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ต้องการให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดี เก่ง และมีความสุข กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน และใช้เป็นกลไกในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ได้กำหนดมาตรฐานด้านผลผลิต (Output) มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต จึงได้ส่งเสริมให้นักเรียนมีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีนิสัยรักการอ่าน ตามความสนใจของนักเรียนและที่สำคัญให้นักเรียนมีความสุขอยู่ในโรงเรียน จึงได้จัดกิจกรรม “อ่านสนุกปลูกสมอง” เป็นกิจกรรมชมรมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพที่มีในแต่ละบุคคล มีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน เกิดความรู้และความเพลิดเพลิน สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ห้องสมุดจึงเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาที่มีการจัดประสบการณ์ให้แก่แก่นักเรียนตามหลักสูตรใหม่ คือ มุ่งให้นักเรียนรู้จักวิธีเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการค้นคว้าแสวงหาความรู้ เพื่อนำไปสู่การ คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

(พัลลภา โต้ตอบ. 2549: 33 - 37)

หลักการจัดกิจกรรม

พัลลภา ใต้ตอบ (2549: 33-37) ได้จัดกิจกรรมตามแนวการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. การจัดกิจกรรมโดยบูรณาการการอ่านกับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
3. การจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้เป็นฐานการอ่าน

วิธีการจัดกิจกรรม

เพื่อเป็นแนวทางสู่การปฏิบัติกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

1. จัดกิจกรรมโดยมีขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม
2. จัดกิจกรรมโดยกำหนดกระบวนการในการทำงาน
3. จัดกิจกรรมโดยการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข
4. จัดกิจกรรมโดยการเรียนรู้จากการคิดและการปฏิบัติจริง
5. จัดกิจกรรมโดยการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
6. จัดกิจกรรมโดยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง
7. การนำเสนอผลงานในรูปแบบต่างๆ

การออกแบบการจัดกิจกรรม “อ่านสนุกปลูกสมอง”

รูปแบบกิจกรรม	ชื่อกิจกรรม	การจัดกิจกรรม
1. กลุ่มสัมพันธ์	รักการอ่านสานสัมพันธ์	แบ่งนักเรียนร่วมกันทำกิจกรรม ดังนี้ 1) ทำหนังสือประกอบภาพ กลุ่มละ 6 คน 2) แต่งเพลงประจำกลุ่ม ประกอบท่าทาง 3) แต่งคำขวัญและสัญลักษณ์ประจำกลุ่ม 4) นำเสนอผลงาน ดิบบอร์ด และประเมินผล
	กิจกรรมนันทนาการ เกม เพลง	กิจกรรมนันทนาการ 15 นาที ก่อนทำกิจกรรม
2. กิจกรรม Rally (ฐานการเรียนรู้ ตามความ เหมาะสม)	ตามล่าหาดาว กิจกรรมฐานการเรียนรู้ เช่น - จิกซอร์ต่อความคิด - สำนวนชวนคิด - หาจุดจับผิด - ปิดตาคว่ำคำถาม ฯลฯ	1) ชี้แจงจุดประสงค์ของการทำกิจกรรม 2) แบ่งนักเรียนกลุ่มละ 6-8 คน ทำกิจกรรม เรียงตามฐาน และจับเวลา 3) ครูเดินดูและแก้ปัญหาตามฐาน รักษาเวลา 4) สรุปกิจกรรมและประเมินผล
	กิจกรรม Rally Satit. com - จัดกิจกรรมบูรณาการการอ่าน กับการสืบค้นบนเว็บไซต์	แบ่งนักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม 3 คน 1) ใช้เว็บไซต์ของโรงเรียนเป็นข้อมูลในการทำ กิจกรรม 2) เลือกคำถามจากข้อมูล 10 ข้อให้สมาชิกตอบ

รูปแบบกิจกรรม	ชื่อกิจกรรม	การจัดกิจกรรม
		3) สรุปประเมินผลที่ได้จากการทำกิจกรรม
	กิจกรรม Walk Rally การอ่าน - จัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นฐาน (ตามความเหมาะสม)	1) ชี้แจงจุดประสงค์ของการทำกิจกรรม อ่านอย่างมีความสุข สนุกกับการอ่าน 2) แบ่งนักเรียนทำกิจกรรมตามกลุ่มสี่ เข้าฐาน ละ 15 นาที เวียนตามฐานที่กำหนด 3) อ่านแล้วลงมือปฏิบัติ ร่วมกิจกรรม 4) เกม/นันทนาการในแต่ละฐาน 5) สรุปประเมินสมาชิกในแต่ละกลุ่มสี่
3. แสดงละคร / เล่านิทาน	ละครส่งเสริมการอ่าน	1) แบ่งนักเรียนทำกิจกรรม 2 กลุ่ม กลุ่มละ 15 นาที แสดงละครสั้น 2) สมาชิกประชุมวางแผน วางโครงเรื่อง เขียน บท กำหนดตัวละคร ซ้อมการแสดง 3) เนื้อหาละครให้มีคติ ข้อคิด เตือนใจ เห็น ประโยชน์และความสำคัญของการอ่าน 4) เสนอผลงานและประเมินผลร่วมกัน
	กิจกรรมรวมพลคนรักการอ่าน - ร่วมคิดและนำเสนอกิจกรรม ส่งเสริมการอ่านในรูป ละคร นิทาน เล่าเรื่องประกอบท่าทาง เป็นต้น	1) ครูอธิบายแนวปฏิบัติกิจกรรมการเล่านิทาน 2) แบ่งนักเรียน กลุ่มละ 5 คน รวมกลุ่มระดม ความคิด ดำเนินกิจกรรมและฝึกซ้อม 3) นำเสนอผลงานตามเวลาที่กำหนด 4) ประเมินความพึงพอใจ
4. แหล่งศึกษา กิจกรรมการเรียนรู้	ศึกษาแหล่งเรียนรู้ - ใช้แหล่งเรียนรู้เป็นฐานการอ่าน - ความประทับใจจากแหล่งเรียนรู้	นักเรียนทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม 1) อ่าน ดู ฟัง บันทึกความรู้ 2) สรุปนำเสนอเป็นภาพและเรียงความประทับใจ
5. สาธิตการอ่าน	กิจกรรมได้อะไรจากการอ่าน	นักเรียนทำกิจกรรมเป็น 2 ช่วง คือ เตรียมการ และฝึกการนำเสนอ 1) กิจกรรมสาธิตการอ่านร้อยกรอง 2) เล่าเรื่อง ผลงานสุนทรภู่ 3) สรุปการวางแผนการทำงาน
	กิจกรรมเลือกหนังสือที่ฉันอยาก อ่าน	ครูบรรยายเรื่อง “ประโยชน์ของการอ่าน” 1) นักเรียนเลือกหนังสือไปอ่าน คนละ 5 เล่ม 2) อ่านสรุป วิเคราะห์ บันทึกการอ่าน 3) ครูตรวจบันทึกการอ่าน แจกเกียรติบัตร

กิจกรรม “อ่านสนุกปลูกสมอง”

1. สาระสำคัญ

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติและเป็นวัฒนธรรมไทยที่จะทำให้สังคมไทยมีความเข้มแข็ง แต่ปัจจุบันคนไทยและเยาวชนไทยให้ความสำคัญกับภาษาไทยน้อยมาก โดยเฉพาะทักษะด้านการอ่าน ดังนั้นโรงเรียนเห็นคุณค่าของการส่งเสริมให้นักเรียนมีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีนิสัยรักการอ่าน และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ที่สำคัญให้นักเรียนมีความสุขอยู่ในโรงเรียน กิจกรรม“อ่านสนุก ปลูกสมอง” จึงเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นตามความสนใจของผู้เรียนในกลุ่มกิจกรรมชมรม สัปดาห์ละครั้ง โดยจัดร่วมกับครูบรรณารักษ์ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ร่วมกิจกรรม มีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เป็นการกระตุ้นให้สมาชิกได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรม “อ่านสนุก ปลูกสมอง” จึงเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เกิดทักษะด้านการอ่านออกเสียง การพูด การวิเคราะห์ และการสรุปใจความอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสิ่งที่กิจกรรมนี้คาดหวังและพยายามให้เกิดขึ้น คือ สติติการอ่านหนังสือของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิตอยู่ในเกณฑ์ดีขึ้นไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติไทย
2. เพื่อให้นักเรียนมีทักษะด้านการอ่านออกเสียง การพูด การวิเคราะห์ และการสรุปใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
4. เพื่อให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านมากขึ้นและมีความสุขในการอ่านหนังสือ

3. เป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 30 คน

4. การจัดกิจกรรม

1. ศึกษาข้อมูลและประสานงานกับครูบรรณารักษ์
2. วางแผนกิจกรรม ร่างกิจกรรมและนำเสนอผู้บริหารเพื่อให้อนุมัติ
3. แต่งตั้งคณะกรรมการและประชุมวางแผนงาน
4. ประชาสัมพันธ์ ชี้แจง จุดประสงค์กิจกรรมให้กับครูและนักเรียนทราบ
5. ดำเนินตามแผนงานของกิจกรรม
6. ประชุมสรุปผลการจัดกิจกรรม

5. สื่อ/อุปกรณ์

1. หนังสือประเภทต่างๆ เช่น นิทาน สารคดี การท่องเที่ยว ฯลฯ
2. หนังสือนานาชาติ
3. เกม
4. ฐานกิจกรรม
5. แหล่งเรียนรู้

6. ระยะเวลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554

7. สถานที่จัดกิจกรรม

1. ห้องสมุด
2. ห้องคอมพิวเตอร์
3. ห้องแนะแนว

8. การประเมินผล

1. ตัวบ่งชี้สภาพความสำเร็จ
  - มาตรฐานที่ 6 (6.1), (6.2), (6.3)
2. เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผล
  - แบบสังเกต
  - แบบสอบถาม
  - แบบประเมินความพึงพอใจ

9. พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. นักเรียนบอกความสำคัญของภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาประจำชาติไทยได้
2. นักเรียนอ่านออกเสียง การพูด การวิเคราะห์และการสรุปใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
4. นักเรียนรักการอ่านมากขึ้นและมีความสุขในการอ่านหนังสือ

กิจกรรม “อ่านสนุกปลูกสมอง”

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554

ลำดับ	การจัดกิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
1	ปฐมนิเทศกิจกรรมพัฒนาตนเองและเลือกชมรม	-ครูที่ปรึกษา	ม.1-ม.3 (30 คน)
2	ปฐมนิเทศชมรม “อ่านสนุกปลูกสมอง”	กิจกรรม	
3	ทำแบบสอบถามก่อนเรียน (Pre-test)	-ครูบรรณารักษ์	
4	กิจกรรมตามล่าหาดาว		เอกสารประกอบ กิจกรรม
5	กิจกรรม Rally Satit. com		
6	กิจกรรมศึกษาแหล่งเรียนรู้		
7	กิจกรรมได้อะไรจากการอ่าน		
8	กิจกรรมรวมพลคนรักการอ่าน (1)		
9	กิจกรรมรวมพลคนรักการอ่าน (2)		
10	กิจกรรม Walk Rally การอ่าน		
11	กิจกรรมรักการอ่านสานสัมพันธ์ (ทำหนังสือเล่มเล็ก)		นักเรียนนำเสนอ
12	กิจกรรมรักการอ่านสานสัมพันธ์ (ทำหนังสือเล่มเล็ก)		นักเรียนนำเสนอ
13	ละครส่งเสริมการอ่าน (งานกลุ่ม)		นักเรียนนำเสนอ
14	ละครส่งเสริมการอ่าน (งานกลุ่ม)		นักเรียนนำเสนอ
15	กิจกรรมเลือกหนังสือที่ฉันอยากอ่าน		
16	นันทนาการและกลุ่มสัมพันธ์		นักเรียนนำเสนอ
17	ประเมินผลกิจกรรม “อ่านสนุกปลูกสมอง”		
18	ทำแบบสอบถามหลังเรียน (Post-test)		

แบบบันทึกการอ่าน

เล่มที่.....

ชื่อหนังสือ.....

ผู้แต่ง.....

ชื่อสำนักพิมพ์.....ปีที่พิมพ์.....

จำนวนหน้า.....อ่านวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. สาระที่ได้จากเรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ตัวละครที่ชอบ/เหตุผล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ข้อคิดที่ได้จากการอ่าน

.....

.....

.....

.....

.....

4. การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

.....

.....

.....

.....

.....

รับทราบ ครูที่ปรึกษากิจกรรม..... ผู้ปกครอง.....

แบบสังเกต

กิจกรรม “อ่านสนุกปลูกสมอง” ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ .....

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่กำกับ 1 2 3 4 หรือ 5 ให้ตรงกับความรู้สึก
ที่นักเรียนมีต่อการจัดกิจกรรม

รายการประเมิน	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	5	4	3	2	1
ลักษณะของกิจกรรม					
1. วิธีปฏิบัติกิจกรรมเข้าใจง่ายและสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง					
2. ระยะเวลาในการทำกิจกรรมเหมาะสม					
3. กิจกรรมสนุก ไม่เครียด					
4. นักเรียนได้เรียนรู้การทำงานร่วมกัน					
5. กิจกรรมเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักเรียน					
6. กิจกรรมช่วยให้นักเรียนกล้าแสดงออก					
7. กิจกรรมช่วยพัฒนาทักษะการอ่านให้กับนักเรียน					
8. กิจกรรมช่วยพัฒนาทักษะการฟัง การพูดให้กับนักเรียน					
วิธีการดำเนินกิจกรรม					
9. มีการอธิบายและสาธิตการทำกิจกรรมชัดเจน					
10. มีการตรวจสอบความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการทำกิจกรรม					
11. นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม					
12. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม					
13. การดำเนินกิจกรรม ชัดเจน ต่อเนื่อง					
14. การจัดกลุ่มนักเรียนเหมาะสมกับการทำกิจกรรม					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

แบบสอบถามเพื่อวัดเจตคติของนักเรียน
กิจกรรม “อ่านสนุกปลูกสมอง” ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ .....

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่กำกับ 1 2 3 4 หรือ 5 ให้ตรงกับความคิดเห็น
 ที่นักเรียนมีต่อการจัดกิจกรรม

ที่	ข้อความ	ความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
		5	4	3	2	1
1.	การอ่านหนังสือทำให้เสียเวลา					
2.	การอ่านหนังสือเป็นสิ่งจำเป็นมาก					
3.	การอ่านหนังสือทำให้เกิดความเครียด					
4.	คนชอบหนังสือมักเป็นคนเฉื่อยชา					
5.	การอ่านหนังสือทำให้ทราบข่าวสารใหม่ๆ อยู่เสมอ					
6.	นักเรียนรู้สึกเบื่อทุกครั้งทีอ่านหนังสือ					
7.	ผลจากการอ่านทำให้เป็นคนรอบรู้					
8.	นักเรียนง่วงนอนทุกครั้งทีอ่านหนังสือ					
9.	เมื่อครูหรือพ่อแม่ให้อ่านหนังสือนักเรียนจะไม่สนใจ					
10.	นักเรียนอยากให้ทุกคนรักการอ่าน					
11.	นักเรียนรู้สึกปวดศีรษะเมื่อดองอ่านหนังสือ					
12.	นักเรียนไม่สบายใจเมื่อดองอ่านหนังสือ					
13.	นักเรียนอยากอ่านหนังสือดีทุกประเภท					
14.	การอ่านหนังสือทำให้ถูกชักจูงให้เชื่อในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง					
15.	แม้จะมีเวลาว่างนักเรียนก็จะไม่อ่านหนังสือ					
16.	นักเรียนอ่านหนังสือสองสามบรรทัดก็รู้สึกเมื่อยล้า					
17.	นักเรียนจะอ่านแม้กระทั่งกระดาษห่อของ					
18.	นักเรียนคิดว่าการอ่านไม่จำเป็นในชีวิต					
19.	การอ่านหนังสือช่วยให้นักเรียนเพลิดเพลิน					
20.	ไม่มีหนังสือที่น่าสนใจสำหรับนักเรียน					

แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน
กิจกรรม “อ่านสนุกปลูกสมอง” ระดับมัธยมศึกษาปีที่ .....

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่กำกับ 1 2 3 4 หรือ 5 ให้ตรงกับความพึงพอใจ
ที่นักเรียนมีต่อการจัดกิจกรรม

ที่	ข้อความ	ความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1.	กิจกรรมตามล่าหาดาว					
2.	กิจกรรม Rally Satit. com					
3.	กิจกรรมศึกษาแหล่งเรียนรู้					
4.	กิจกรรมได้อะไรจากการอ่าน					
5.	กิจกรรมรวมพลคนรักการอ่าน					
6.	กิจกรรม Waik Rally การอ่าน					
7.	กิจกรรมรักการอ่านสานสัมพันธ์					
8.	ละครส่งเสริมการอ่าน					
9.	กิจกรรมเลือกหนังสือที่ฉันอยากอ่าน					
10.	นันทนาการและกลุ่มสัมพันธ์					

นักเรียนประทับใจกิจกรรมใดมากที่สุด.....

กิจกรรมใดให้ความรู้และประโยชน์ต่อตัวนักเรียนมากที่สุด.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรม “เยาวชนคนดีศรีสาธิต”

ความสำคัญ

การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนมีความสำคัญและเป็นหน้าที่สำคัญของการจัดการศึกษาในปัจจุบันเพราะการศึกษา คือ กระบวนการขัดเกลาทางสังคม ให้สมาชิกในสังคมมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สถานศึกษาจึงเป็นสถาบันที่จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชนของประเทศชาติให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเยาวชนคือผู้ที่เติบโตขึ้นเพื่อเป็นกำลังของประเทศชาติในอนาคต ผู้บริหารสถานศึกษาและเป็นผู้มีบทบาทและหน้าที่สำคัญโดยตรงในการพัฒนาพลเมืองของชาติให้มีคุณภาพดี คือ มีความรู้ คู่คุณธรรม มีทักษะในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในสังคม (น้องนุช ประสมคำ. 2546: 20)

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงตรัสว่า “ผู้เป็นครู อาจารย์นั้นใช้ว่าจะมีแต่ความรู้ในทางวิชาการและในทางการสอนเท่านั้นก็หาไม่ จะต้องรู้จักอบรมเด็กทางด้านศีลธรรม จรรยาและวัฒนธรรม รวมทั้งให้มีความสำนึกรับผิดชอบในหน้าที่และในฐานะที่จะเป็นพลเมืองที่ดีของชาติต่อไปข้างหน้า การที่ให้ความรู้หรือที่เรียกว่าการสอนนั้นต่างกับการอบรม การสอน คือ การให้ความรู้แก่นักเรียน ส่วนการอบรมเป็นการฝึกจิตใจของผู้เรียนให้ซึมซาบจนติดเป็นนิสัย ขอให้ท่านทั้งหลายจงอย่าสอนแต่เพียงอย่างเดียว ให้อบรมให้ได้รับความรู้ดังกล่าวมาแล้วด้วยการสร้างคุณธรรม คงไม่สามารถแยกสร้างได้ต่างหากจากการเรียนรู้ในเรื่องอื่นๆ (พระราชดำรัส. 2546: ออนไลน์)

รูปแบบและกระบวนการจัดกิจกรรม

ตามโครงการเยาวชนคนดีศรีสาธิต มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบ มุ่งพัฒนา นักเรียน 10 ข้อ คือ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. 2545: ออนไลน์)

- 1) รักษาความสะอาดร่างกาย บ้านเรือน และชุมชน
- 2) มีจิตสำนึกและร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม
- 3) มีวิถีชีวิตประชาธิปไตย
- 4) เป็นผู้ประหยัด ออมและนิยมไทย
- 5) ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา
- 6) เป็นผู้ที่มีมารยาทแบบไทย
- 7) มีวินัยจราจร
- 8) เข้าแถวเรียงลำดับก่อนหลังในการเข้ารับบริการ
- 9) ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับของสถานศึกษา
- 10) ไม่ข้องเกี่ยวกับยาเสพติด

การจัดกิจกรรม"เยาวชนคนดีศรีสาธิต" เพื่อให้นักเรียนและเยาวชนได้เกิดลักษณะตามเป้าหมาย โรงเรียนสาธิตฯ ได้ดำเนินการตามกรอบ ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 รักษาความสะอาดร่างกาย บ้านเรือนและชุมชน

การรักษาความสะอาดร่างกาย บ้านเรือน และชุมชน เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญ ที่ทำให้ทุกคนมีสุขภาพที่ดี ทั้งสุขภาพส่วนตัว สมาชิกในครอบครัว ในสังคม การดูแลรักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัย รวมทั้งชุมชนให้สะอาดเป็นสิ่งจำเป็นที่ทุกคนต้องปฏิบัติ เพราะจะช่วยให้ร่างกายสะอาด เสริมบุคลิกภาพให้ดูดี เป็นที่ชื่นชอบแก่ผู้พบเห็น อีกทั้งยังเป็นการป้องกันไม่ให้เชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายได้ง่าย

แนวปฏิบัติกิจกรรม

1. ตรวจสอบความสะอาดของร่างกาย/เครื่องแต่งกาย อย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 ครั้ง
2. แบ่งเขตบริการให้นักเรียนช่วยกันรักษาความสะอาดทั้งในและนอกห้องเรียนทุกวัน
3. จัดให้นักเรียนแปรงฟันหลังรับประทานอาหารกลางวันทุกวัน
4. จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เกี่ยวกับบริเวณวัด/ชุมชนในวันสำคัญ
5. รณรงค์ให้นักเรียนชักชวนผู้ปกครอง ชาวบ้าน รักษาความสะอาดบ้านเรือน ที่สาธารณะ โดยจัดกิจกรรม ป้ายนิเทศ แผ่นพับเสียงตามสายการสอนในห้องเรียน
6. จัดให้มีการยกย่อง ชมเชย นักเรียนที่รักษาความสะอาดดีเด่น
7. จัดประกวดห้องเรียนดีเด่น
8. เขียนแผ่นป้ายคำขวัญเกี่ยวกับการรักษาความสะอาด

กิจกรรมที่ 2 มีจิตสำนึกและร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมที่ดีทำให้ความเป็นอยู่ของเราよอมดีไปด้วย ทั้งสุขภาพกาย สุขภาพจิตหากต้องสูญเสียสภาพแวดล้อมที่ดี มีคุณค่าไปด้วยฝีมือของคนโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม ย่อมเป็นที่น่าเสียดายเพราะเป็นการทำลายความสมดุลของธรรมชาติ ทำลายตัวเราเอง ทำลายชุมชน ทำลายประเทศชาติรวมทั้งโลกที่เราอาศัยอยู่ด้วย

แนวปฏิบัติกิจกรรม

1. จัดประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักเรียน
2. จัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยเน้นให้นักเรียนปฏิบัติจริง เช่น ปลูกต้นไม้ในวันสำคัญ ดูแลรักษาแหล่งน้ำ
3. จัดสภาพแวดล้อมธรรมชาติบริเวณโรงเรียน เช่น สวนวิทยาศาสตร์ สวนสมุนไพร
4. จัดกิจกรรมอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม เช่น การประหยัดน้ำ การประหยัดไฟ การนำของเหลือใช้มาทำประโยชน์

กิจกรรมที่ 3 มีวิถีชีวิตประชาธิปไตย

วิถีชีวิตประชาธิปไตย คือ วิถีทางที่คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ไม่เอา رأัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน เห็นประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติเป็นสำคัญและเพื่อก่อความสงบสุขในหมู่คน ชุมชน และประเทศชาติ

แนวปฏิบัติกิจกรรม

1. จัดกิจกรรม แบ่งกลุ่มให้นักเรียนรับผิดชอบในห้องเรียน/โรงเรียนให้เห็นเด่นชัด
2. จัดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารงานต่างๆในโรงเรียน เช่น สภานักเรียน ชมรมต่างๆ
3. ประชาสัมพันธ์รณรงค์การไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับต่างๆ
4. จัดป้ายความรู้เรื่องรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในโรงเรียน/ห้องเรียน

กิจกรรมที่ 4 เป็นผู้ประหยัด ออม และนิยมไทย

การเป็นผู้ประหยัด ออมและนิยมไทย ต้องอาศัยหลัก “ความพอดี” เป็นการใช้จ่ายทุกอย่างตามความจำเป็น ใช้ให้น้อยที่สุดแต่เกิดประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด รู้จักใช้พลังงานอย่างรู้คุณค่าในชีวิตประจำวันและมีจิตสำนึกในความเป็นไทย ร่วมกันนิยมไทย

แนวปฏิบัติกิจกรรม

1. จัดทำป้ายและประชาสัมพันธ์เรื่อง “ไทยช่วยไทย กินของไทย ใช้ของไทย อยู่อย่างไทย เทียวเมืองไทย”
2. รณรงค์ให้รู้จักสร้างนิสัยประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ หลังเลิกใช้แล้ว
3. จัดกิจกรรมประกวดเรียงความ วาดภาพ หนังสือเล่มจิ๋ว เรื่องการประหยัด ออมและนิยมไทยแล้วจัดแสดงผลงาน
4. ฝึกนักเรียนให้รู้จักคุณค่าและร่วมกันนิยมไทย เช่น ดนตรีไทย การแสดงกลองยาว การรำไทย
5. ให้นักเรียนแต่งกายแบบไทยในวันสำคัญต่างๆ
6. จัดกิจกรรมยกย่องนักเรียน/บันทึกความดีนักเรียน ที่มีนิสัยประหยัดเป็นเลิศและนิยมไทย

กิจกรรมที่ 5 ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา

การรักษาศีลเป็นหลักธรรมเบื้องต้นที่ทุกคนควรปฏิบัติ ได้แก่ เบญจศีล เบญจธรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมบุคคลได้ปฏิบัติอยู่ในศีลธรรมอันดี ผู้ใดปฏิบัติได้ย่อมดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขและก่อให้เกิดความสงบสุขในสังคมด้วย

แนวปฏิบัติกิจกรรม

1. ให้ความรู้และปลูกจิตสำนึกเรื่อง เบญจศีล เบญจธรรม
2. ฝึกนั่งสมาธิ ภาวนา แผ่เมตตา อย่างสม่ำเสมอ
3. ฝึกอาราธนาศีล ท่องและบอกความหมาย
4. ให้นักเรียนจัดป้ายความรู้เกี่ยวกับคุณธรรม
5. จัดกิจกรรมเล่าประสบการณ์ หรือนิทานคุณธรรม

6. จัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม
7. จัดกิจกรรมให้นักเรียนปฏิบัติธรรมทางศาสนาในวันสำคัญต่าง ๆ
8. จัดกิจกรรมยกย่องนักเรียน บันทึกความดีนักเรียนที่มีคุณธรรมเป็นเลิศ

ประจำห้องเรียน ประจำโรงเรียน

กิจกรรมที่ 6 เป็นผู้มีการยาทแบบไทย

มารยาทไทย ถือเป็นวัฒนธรรมอันดีงามที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของความเป็นไทย ทุกสังคมย่อมมีวัฒนธรรมของตนและเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลสมัย เราต้องรู้จักเลือกนำไปใช้ให้เหมาะสมในสังคมได้เป็นอย่างดี ควรภูมิใจในชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมจึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศไม่น้อยหน้าชาติที่เจริญแล้ว

แนวปฏิบัติกิจกรรม

1. ฝึกมารยาทไทยให้นักเรียนทุกคนเป็นประจำ ในเรื่อง การไหว้ การกราบ การแสดงความเคารพ การเดิน การนั่ง การพูด การรับส่งสิ่งของ
2. จัดประกวดมารยาทเป็นรายบุคคล/รายชั้น
3. เชิญวิทยากรมาสาธิต/ให้ความรู้เกี่ยวกับมารยาทไทย
4. ประกาศยกย่องนักเรียนที่มีการยาทงาม เรียบร้อย/บันทึกความดี/ติดรายชื่อบนบอร์ดเกียรติยศ

กิจกรรมที่ 7 มีวินัยจราจร

การมีวินัยจราจรเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนต้องทราบและปฏิบัติตามกฎ ระเบียบจราจร จนเกิดเป็นนิสัย มีน้ำใจ รู้จักให้อภัยซึ่งกันและกัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ประมาท เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น เห็นความสำคัญของการมีวินัยจราจรเพื่อความปลอดภัยต่อชีวิตตนเองและส่วนรวม

แนวปฏิบัติกิจกรรม

1. ให้ความรู้ ปลุกจิตสำนึกการมีวินัยจราจร
2. จัดทำเครื่องหมายจราจรตามจุดต่างๆ ตามสภาพจริง เช่น ป้ายเดินชิดขวา ป้ายที่จักรยานชิดซ้าย ป้ายห้ามจอด
3. จัดกิจกรรมแรลลี่ในโรงเรียน
4. จัดตั้ง “อาสาจราจร”
5. จัดประกวดคำขวัญ เรื่อง “การมีวินัยจราจร”
6. เชิญวิทยากรมาสาธิต/ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎจราจร
7. นักเรียนสวมหมวกกันน็อคขณะขับรถจักรยานยนต์

กิจกรรมที่ 8 เข้าแถวเรียงลำดับก่อนหลังในการเข้ารับบริการ

แถวเรียงลำดับก่อน-หลัง เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ทุกคนควรได้รับสิทธิในการเข้ารับบริการตามที่มาก่อน-หลัง พฤติกรรมนี้จะต้องฝึก และให้เกิดขึ้นในตัวเยาวชนจนเป็นนิสัย จะช่วยให้

สังคมมีความเป็นอยู่อย่างมีระเบียบ

แนวปฏิบัติกิจกรรม

1. ฝึกให้นักเรียนเข้าแถวเรียงลำดับก่อน-หลัง ในการเข้ารับบริการต่างๆ เช่น การรับประทานอาหารเช้ากลางวัน การเข้าห้องเรียน - ห้องประชุม การเข้าห้องน้ำ การขึ้นรถโรงเรียน
  2. จัดประกวดคำขวัญเกี่ยวกับการเข้าแถวเรียงลำดับก่อน-หลัง ไปติดบริเวณที่มีการรับบริการ
  3. ประกาศยกย่องนักเรียนที่ปฏิบัติตนในการเข้าแถวก่อน-หลัง เป็นประจำ
- กิจกรรมที่ 9** ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับของสถานศึกษา

ระเบียบของแต่ละสถานศึกษายึดระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลักและเป็นเครื่องมือในการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ให้เกิดกับเยาวชน เช่น การแต่งกาย การแสดงความเคารพ การลงโทษเมื่อกระทำผิดหรือฝ่าฝืนระเบียบต่างๆ ที่สถานศึกษากำหนดขึ้น

แนวปฏิบัติกิจกรรม

1. โรงเรียนจัดประชุมครูและสภานักเรียน ในสัปดาห์แรกของวันเปิดเรียน ภาคเรียนแรก เพื่อร่วมกันวางระเบียบ กฎบังคับของโรงเรียนให้นักเรียนได้ปฏิบัติตาม
2. จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงค่านิยมนักเรียนให้ทราบ และเข้าใจถึงการดำเนินงานของโรงเรียน
3. ตรวจสอบเครื่องแบบการแต่งกาย/ความเรียบร้อย ทุกเช้า วันจันทร์ พุธ ศุกร์ ในกิจกรรม

Home room

4. รมรณรงค์ให้นักเรียนปฏิบัติตนให้อยู่ในกฎ ระเบียบของโรงเรียน
  5. จัดตั้ง “สารวัตรอาสา” ดูแลความเรียบร้อยของเพื่อนๆ
- กิจกรรมที่ 10** ไม่ข้องเกี่ยวกับยาเสพติด

ยาเสพติดเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับทุกคนในสังคม เยาวชนไทยควรหลีกเลี่ยงการทดลองเสพติดทุกประเภทโดยเด็ดขาด อย่าหลงเชื่อคำชักชวนจากคนแปลกหน้าหรือบุคคลที่มีพฤติกรรมไม่น่าไว้วางใจ ควรปรึกษาขอคำแนะนำจากผู้ใหญ่ ครู อาจารย์ เมื่อตนมีข้อสงสัย

แนวปฏิบัติกิจกรรม

1. ให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ
2. จัดนิทรรศการต่อต้านยาเสพติด
3. ส่งเสริมให้นักเรียนเล่นกีฬา กิจกรรมนันทนาการ และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
4. ประกวดเรียงความ คำขวัญ วาดภาพ เกี่ยวกับยาเสพติด
5. จัดนักเรียนเข้าร่วมโครงการต่อต้านยาเสพติด
6. จัดกิจกรรม “ต้นไม้พูดได้” ตัดป้ายคำขวัญต่อต้านยาเสพติด
7. ตรวจสอบพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นรายบุคคล

กิจกรรม “เยาวชนคนดี ศรีสาธิต”

1. สาระสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ ได้มีนโยบายในการพัฒนาคนอย่างเป็นรูปธรรม โดยผสมผสานการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการสร้างกระแสการพัฒนาคนอย่างต่อเนื่องและเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งนี้โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ได้กำหนดรูปแบบของการพัฒนากิจกรรม “เยาวชนคนดี ศรีสาธิต” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคนและสังคมในระดับจุลภาค และเพื่อตอบสนองต่อแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8

กิจกรรม “เยาวชนคนดี ศรีสาธิต” เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเพิ่มพูนและส่งเสริมให้เยาวชนได้ประพฤติตนในทางที่ถูกต้องตามลักษณะเยาวชนคนดี 10 ข้อ คือ 1) การรักษาความสะอาดร่างกาย บ้านเรือน และชุมชน 2) การมีจิตสำนึกและร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม 3) การมีวิถีชีวิตประชาธิปไตย 4) การเป็นผู้ประหยัด ออมและนิยมไทย 5) การปฏิบัติตนตามหลักศาสนา 6) เป็นผู้ที่มีมารยาทแบบไทย 7) มีวินัยจราจร 8) เข้าแถวเรียงลำดับก่อนหลังในการเข้ารับบริการ 9) ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของสถานศึกษา และ 10) ไม่ข้องเกี่ยวกับยาเสพติด ควบคู่กับการพัฒนาการเรียน การสอน สร้างเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ได้รับความรู้ควบคู่กับคุณธรรม สามารถมีความเป็นอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และเป็นกำลังใจให้เยาวชนทำความดีเป็นการปลูกจิตสำนึกด้านจริยธรรมและคุณธรรมให้มีความมั่นคงในสังคมไทย และเพื่อเสริมสร้างค่านิยมที่ถูกต้องให้เยาวชน
2. เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน มีการค้นคว้าให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม สามารถนำไปเผยแพร่ให้นักเรียนและประชาชนทั่วไปได้รับทราบและนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน
3. เพื่อเผยแพร่ความดีงามของเยาวชนให้เป็นที่รับรู้ เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีของเยาวชน ยกย่อง เชิดชู “คนดี” มีความซื่อสัตย์สุจริต
4. เพื่อส่งเสริมให้ครู อาจารย์ ให้ความสำคัญกับการทำความดี และสนับสนุนการทำดีของนักเรียนในความดูแลของตน รวมทั้งการสอนให้เยาวชนเห็นคุณค่าของการทำความดี

3. เป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน

4. การจัดกิจกรรม

1. ดำเนินการประชาสัมพันธ์ชี้แจงจุดประสงค์กิจกรรมให้กับครูและนักเรียนทราบ

2. ดำเนินตามแผนงานของกิจกรรมโดย

2.1 ติดตามการจัดกิจกรรมเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อแจ้งให้นักเรียนปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ตามแบบประเมินที่กำหนดให้

2.2 ตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกนักเรียน ที่ควรได้รับใบประกาศเกียรติคุณ “เยาวชนคนดี ศรีสาธิต” จากใบประเมินกิจกรรม

2.3 จัดบอร์ดประกาศเกียรติคุณ “เยาวชนคนดี ศรีสาธิต” เพื่อเผยแพร่ความดีงามให้เป็นที่รับรู้และเป็นตัวอย่างที่ดีของเยาวชน

5. สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบประกาศเกียรติคุณ
2. บอร์ดประกาศเกียรติคุณ
3. แผ่นป้ายคำขวัญ
4. เครื่องหมายจราจร
5. รูปภาพการแสดงความเคารพ
6. กิจกรรม “ต้นไม้พูดได้” ฯลฯ

6. ระยะเวลา ตลอดปีการศึกษา 2554

7. สถานที่จัดกิจกรรม โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

8. การประเมินผล

1. ตัวบ่งชี้สภาพความสำเร็จ
  - มาตรฐานที่ 1 (1.1), (1.2), (1.3), (1.4), (1.6)
  - มาตรฐานที่ 2 (2.3), (2.4), (2.5)
  - มาตรฐานที่ 7 (7.1), (7.2)
2. วิธีประเมิน
  - ประเมินพฤติกรรม
3. เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผล
  - แบบประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม

9. พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. นักเรียนมีลักษณะเป็นผู้นำ มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม สามารถนำไปช่วยเหลือ สร้างเสริมให้ห้องๆ
2. นักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการทำงานเพื่อสังคมและส่วนรวม
3. นักเรียนเป็นตัวอย่างที่ดีของเยาวชน

การจัดกิจกรรม “เยาวชนคนดี ศรีสาธิต

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

วัน/เดือน/ปี	การจัดกิจกรรม	คาบ กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
พฤษภาคม 2554	ปฐมนิเทศ ซึ่งแจ่งจุดประสงค์โครงการให้กับครูและนักเรียนทราบ และเลือกกิจกรรม		-หัวหน้าระดับ - ครูที่ปรึกษา
พฤษภาคม	กิจกรรมที่ 1 การรักษาความสะอาดร่างกาย บ้านเรือน และชุมชน		กิจกรรม - คณะ
มิถุนายน	กิจกรรมที่ 2 การมีจิตสำนึกและร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม		กรรมการ
	กิจกรรมที่ 3 การมีวิถีชีวิตประชาธิปไตย		คัดเลือก
กรกฎาคม	กิจกรรมที่ 4 การเป็นผู้ประหยัด ออมและนิยมไทย		นักเรียนรับ
	กิจกรรมที่ 5 การปฏิบัติตนตามหลักศาสนา		ใบประกาศ
สิงหาคม	กิจกรรมที่ 6 เป็นผู้มีความรยาทแบบไทย		เกียรติคุณ
	กิจกรรมที่ 7 มีวินัยจราจร		“เยาวชนคนดี ศรีสาธิต”
กันยายน	กิจกรรมที่ 8 เข้าแถวเรียงลำดับก่อนหลังในการเข้ารับบริการ		
พฤศจิกายน	กิจกรรมที่ 9 ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับของสถานศึกษา		
ธันวาคม	กิจกรรมที่ 10 ไม่ข้องเกี่ยวยาเสพติด		
มกราคม 2555	ประเมินกิจกรรม - คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกนักเรียนที่ควรได้รับใบประกาศเกียรติคุณ “เยาวชนคนดี ศรีสาธิต”		
กุมภาพันธ์	สรุปผลการประเมิน - จัดบอร์ดประกาศเกียรติคุณ “เยาวชนคนดี ศรีสาธิต” เพื่อเผยแพร่ความดีงามให้เป็นที่รับรู้ และเป็นตัวอย่างที่ดีของเยาวชน		

แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (รายบุคคล)

กิจกรรม “เยาวชนคนดี ศรีสาธิต”

ชื่อ.....ระดับมัธยมศึกษาปีที่.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนตามความคิดเห็นของท่าน

ที่	รายการ	เกณฑ์การประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1. รักษาความสะอาดร่างกาย บ้านเรือนและชุมชน						
1	นักเรียนรักษาความสะอาดของร่างกาย/เครื่องแต่งกาย					
2	นักเรียนช่วยกันรักษาความสะอาดทั้งในและนอกห้องเรียน					
3	นักเรียนร่วมจัดกิจกรรม ป้ายนิเทศ ในโรงเรียน					
4	นักเรียนร่วมจัดกิจกรรม เขียนแผ่นป้ายคำขวัญเกี่ยวกับการรักษาความสะอาด					
2. มีจิตสำนึกและร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม						
5	จัดประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักเรียน					
6	นักเรียนประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ และนำของเหลือใช้มาทำประโยชน์					
7	นักเรียนร่วมจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยเน้นการปฏิบัติจริง เช่น ปลูกต้นไม้ในวันสำคัญ					
3. มีวิถีชีวิตประชาธิปไตย						
8	นักเรียนประชาสัมพันธ์รณรงค์ การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งในระดับต่างๆ					
9	นักเรียนจัดป้ายความรู้เรื่องรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในโรงเรียน					
10	จัดกิจกรรม แบ่งกลุ่มให้นักเรียนรับผิดชอบในห้องเรียน/โรงเรียนให้เห็นเด่นชัด					
4. เป็นผู้ประหยัด ออมและนิยมไทย						
11	จัดทำป้ายและประชาสัมพันธ์เรื่อง “ไทยช่วยไทย กินของไทย ใช้ของไทย อยู่อย่างไทย เทียวเมืองไทย”					
12	นักเรียนบันทึก “ความดีนักเรียน” เรื่อง การประหยัด					
13	นักเรียนแต่งกายแบบไทยในวันสำคัญต่างๆ					

ที่	รายการ	เกณฑ์การประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
5. ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา						
14	นักเรียนนั่งสมาธิ ภาวนา แผ่เมตตา อย่างสม่ำเสมอ					
15	นักเรียนอาราธนาศีล ท่องและบอกความหมาย					
16	นักเรียนจัดป้ายความรู้เกี่ยวกับคุณธรรม					
6. เป็นผู้มีมารยาทแบบไทย						
17	มารยาทไทยที่นักเรียนปฏิบัติเป็นประจำ ในเรื่อง การไหว้ การกราบ การแสดงความเคารพ การเดิน การนั่ง การพูด การรับส่งสิ่งของรายบุคคล					
18	นักเรียนมีรายชื่อบนบอร์ดเกียรติยศ ประกาศยกย่อง บุคคลที่มีมารยาทงาม เรียบร้อย					
7. มีวินัยจราจร						
19	นักเรียนทำเครื่องหมายจราจรตามจุดต่างๆ ตามสภาพจริง เช่น ป้ายเดินชิดขวา ป้ายชี้จักรยานชิดซ้าย ป้ายห้ามจอด					
20	นักเรียนปฏิบัติตามกฎ ระเบียบจราจร จนเกิดเป็นนิสัย					
21	นักเรียนเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น					
8. เข้าแถวเรียงลำดับก่อนหลังในการเข้ารับบริการ						
22	นักเรียนมีระเบียบในการเข้าแถวเรียงลำดับก่อน-หลังในการเข้ารับบริการต่างๆ เช่น การรับ ประทานอาหาร กลางวัน การเข้าห้องเรียน ห้องประชุม					
23	นักเรียนมีรายชื่อบนบอร์ดเกียรติยศ ประกาศยกย่อง บุคคลที่ปฏิบัติตนในการเข้าแถวก่อน-หลัง เป็นประจำ					
9. ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับของสถานศึกษา						
24	นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบ กฎบังคับของโรงเรียน					
25	นักเรียนสามารถเป็น "สารวัตรอาสา" ดูแลความเรียบร้อยของเพื่อนๆ					
10. ไม่ข้องเกี่ยวกับยาเสพติด						
26	นักเรียนเล่นกีฬา กิจกรรมนันทนาการ และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์					
27	นักเรียนร่วมจัดนิทรรศการต่อต้านยาเสพติด					
28	นักเรียนร่วมจัดกิจกรรม "ต้นไม้พูดได้" ติดป้ายคำขวัญต่อต้านยาเสพติด					
29	นักเรียนเข้าร่วมโครงการต่อต้านยาเสพติด					
30	นักเรียนเป็นตัวอย่างที่ดีของเยาวชน					

สรุปแบบประเมินกิจกรรม “เยาวชนคนดี ศรีสาธิต”

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่.....

ร.น.	ชื่อ-สกุล	เกณฑ์การประเมิน											ผ่าน / ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
		รักษาความสะอาดร่างกาย และชุมชน	มีจิตสำนึกและร่วมกันรักษาสีสิ่งแวดล้อม	มีวิถีชีวิตประชาธิปไตย	เป็นผู้ประหยัด ออมและนิยมไทย	ปฏิบัติตามตามหลักศาสนา	เป็นผู้มีมารยาทแบบไทย	มีวินัยจราจร	เข้าแถวเรียงลำดับก่อนหลัง	ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของสถานศึกษา	ไม่ข้องเกี่ยวกับยาเสพติด	รวม		
		3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30		ประเมินจาก
														แนวปฏิบัติ
														กิจกรรม 10
														ข้อ
														เกณฑ์
														การประเมิน
														3 = ดี
														2 = ปานกลาง
														1 = น้อย
														ผ่านเกณฑ์
														ประเมิน
														ร้อยละ 80
														คือ 24 คะแนน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

กิจกรรม “โยคะพาเพลิน”

ความเป็นมาของโยคะ

โยคะ เป็นวิชาหนึ่งเก่าและมีความสำคัญสูงค่ามากของประเทศอินเดีย หมายถึง องค์รวมของบุคลิกภาพที่สูงสุด รากศัพท์ของโยคะสามารถแปลว่า “สมาธิ” ได้ โยคะต้องอาศัยเทคนิคหลายประการในการสร้างเป็นองค์รวม ผู้ฝึกโยคะแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มสามารถผสมผสานเทคนิคต่างๆ มาจัดทำเป็นหลักสูตรเฉพาะขึ้นมาได้ และเปิดสอนในโรงเรียนและสถานที่ต่างๆ ซึ่งก็ได้เน้นเทคนิคแตกต่างกันไปแต่ก็ยังคงมีเป้าหมายเดียวกันคือ จุดสูงสุดของการรวมเป็นหนึ่งเดียว ด้วยการควบคุมการเปลี่ยนแปลงของจิต บางสถานที่อาจจะฝึกการควบคุมจิตโดยตรง ขณะที่บางโรงเรียนใช้วิธีอ้อมคือ ฝึกกายเพื่อมาควบคุมจิต

ผู้ฝึกโยคะ ควรทำความเข้าใจคำที่ใช้ในการฝึกโยคะ ได้แก่

อาสนะ คือ ท่ายืดส่วนต่างๆ ของร่างกายที่จะทำให้เกิดความสงบในกายและในจิตใจ ทำให้การสังขารของสมองไปที่กล้ามเนื้ออยู่ในจังหวะที่เหมาะสม และเพื่อเสริมสร้างความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ หลักสำคัญพื้นฐาน 2 ข้อที่ควบคุมอาสนะ คือ ความนิ่งและความสบาย เป็นการผสมผสานกันทั้งกายและใจ การฝึกต้องไม่ฝืนและคงทำไว้ตามความสามารถของตัวเอง

อาสนะแบ่งย่อยออกได้ ดังนี้

1. อาสนะเพื่อสมาธิ เป็นท่าหนึ่งขัดสมาธิเพื่อให้อยู่ในสภาพที่มั่นคงและสบาย จัดวางแขนขา ศีรษะ และคอได้หลายรูปแบบ และหน้าอกจะต้องตั้งตรงเสมอ

2. อาสนะเพื่อการเสริมสร้าง เป็นการออกกำลังกายซึ่งรวมถึงการยืดกล้ามเนื้อให้แข็งแรง ทำให้กระดูกสันหลังมีความยืดหยุ่นมากขึ้น กระตุ้นการทำงานของอวัยวะภายในหน้าอก ช่องท้อง ซึ่งทั้งท่าหนึ่ง ท่านอนและทำยืน

3. อาสนะเพื่อผ่อนคลายเป็นท่านอน เพื่อให้เกิดความผ่อนคลายทั้งร่างกายและจิตใจ

ปราณ คือ การควบคุมจังหวะการหายใจ ทั้งการหายใจเข้าและหายใจออก ที่สำคัญที่สุดคือ การพยายามหายใจให้ลึกและยาว แต่อย่ากลั้นหายใจ

สมาธิ คือ การควบคุมจิต ลมหายใจ โดยการพยายามสนใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพียงอย่างเดียวอย่างมั่นคง ไม่ว่าจะ เป็นภาพ เสียง ความคิด หรือประสบการณ์ (ทัศนีย์ ผลเนื่องมา. 2552: 94-97; อ้างอิงจาก กวี คงภักดีพงษ์. 2545)

เกศสุตา ชาตยานนท์ (2545: 13) ได้รวบรวมนิยาม ความหมายของโยคะ โดยทั่วไป ดังนี้

โยคะ เป็นคำเก่ามาจากภาษาสันสกฤต แปลว่า ความเป็นหนึ่ง คือ ความแน่วแน่ หรือสงบ ศรีอรพินโท มหาบุรุษของอินเดียยกย่องโยคะว่า คือ ความพยายามไปสู่ความสมบูรณ์ของมนุษย์ โดยพัฒนาทั้งกาย ชีวิต สมอง สติปัญญาและจิตวิญญาณ โดยพื้นฐานสำคัญที่สุดในการพัฒนาดังกล่าว ก็เพื่อที่จะเป็นนาย (ใจ) ของตนเอง

เกศสุตา ซาตยานนท์ แสดงความคิดเห็นนิยามนี้ไว้ว่า โยคะ คือ ศิลปะในการดำเนินชีวิตที่มุ่งบริหารกายและฝึกจิตเพื่อให้ชีวิตมีสันติสุข

หลักการสำคัญของการฝึกโยคะ

เกศสุตา ซาตยานนท์ (2545: 17-20) ได้แบ่งออกเป็น 6 หัวข้อ ตรงกับกวี คงภักดีพงษ์ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น 3 หัวข้อ คือ อาสนะ ปราณ และสมาธิ ซึ่งเลือกมาเป็นหลักในการสอนนักเรียนในชมรม “โยคะพาเพลิน” ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพียง 3 ข้อที่ตรงกันเพื่อเปรียบเทียบและให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น

อาสนะ คือ สภาวะในการนั่งหรือทำท่าที่มีรูปแบบเฉพาะไม่ว่า นั่ง ยืน นอน ที่เอื้อต่อความสงบมันคงทั้งกายและใจต่อคุณภาพชีวิต อาสนะมีจุดประสงค์ที่ทำให้การสังการของสมองไปยังกล้ามเนื้อ หลักการพื้นฐาน 2 ประการที่ควบคุมอาสนะ คือ ความนิ่ง และความสบาย ซึ่งหมายความว่าอาสนะเป็นการผสมผสานของกายและใจ คือ แม้เราฝึกปฏิบัติทางกาย แต่ใจเราก็ได้รับผลเช่นกัน อาสนะต่างๆ ฝึกเพื่อผลดังต่อไปนี้

1. สมาธิ ทำให้เกิดความสงบนิ่ง สามารถตัดสิ่งรบกวนที่เกิดจากภายใน เช่น ความวุ่นวายใจ ความขัดแย้งในอารมณ์ การมีสติรู้เท่าทันในร่างกายและลมหายใจอย่างต่อเนื่อง

2. เพื่อการเสริมสร้างกล้ามเนื้อ กระดูกสันหลัง และการทำงานของอวัยวะภายในทรวงอก ช่องท้อง เพิ่มการไหลเวียนของโลหิตช่วยลดสิ่งรบกวนจากภายนอก เช่น ความเครียด ความดิ่งล้ำมือสั้น ฯลฯ

3. เพื่อการผ่อนคลาย ซึ่งจะทำให้ระบบของชีวิตสมดุล ทั้งวิถีคิด วิถีกินและการใช้ชีวิตอย่างถูกต้อง

ปราณ เป็นการฝึกฝนเพื่อควบคุมกล้ามเนื้อ ระบบประสาทอัตโนมัติที่เกี่ยวข้องกับลมหายใจ ซึ่งจะนำไปสู่การควบคุมจังหวะการหายใจทั้งเข้าและออก ที่สำคัญที่สุด คือ การพยายามหายใจให้ได้ลึกและยาว ในช่วงเริ่มฝึก ผู้ฝึกควรหลีกเลี่ยงการกลั้นหายใจ ปราณแบ่งได้เป็น 3 จังหวะ คือ หายใจเข้าคงที่และหายใจออก

สมาธิ หมายถึง การควบคุมจิตตั้งแต่ฝึกถอนใจออกมาจากประสาทรับรู้จนถึงเข้าฌาน มีวิธีฝึกสมาธิมากมาย ซึ่งก็ล้วนเป็นการพยายามพุ่งความสนใจลึกลงไปยังสิ่งๆ เดียว ไม่ว่าจะเป็นสิ่งหนึ่ง เสียงเสียงหนึ่ง หรือความคิดความนึกหนึ่ง เป็นต้น

ศุภจักรีย์ จันทนา (2545: 78) ได้เขียนบทความไว้ว่าในประเทศไทยศรีลังกาก็มีการสอนโยคะแก่เด็กกันอยู่มาก คาริน เวตติมุณี ผู้สอนได้แนะนำการฝึกโยคะแก่เด็กๆ ทั่วไป และเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ว่า ควรเปิดโอกาสให้เด็กทำท่าต่างๆ ให้เป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ควรกดดันเด็กให้ทำตามท่าที่ผู้สอนต้องการ ควรให้เด็กๆ ได้สนุกสนานกับท่าที่เขาต้องการจะเป็นการเริ่มต้นพื้นฐานโยคะที่ดีต่อไปในอนาคต

ประเทศสหรัฐอเมริกา การฝึกโยคะสำหรับเด็กกำลังเป็นที่นิยม มีสถาบันการฝึกอบรมโยคะหลักสูตรสำหรับเด็กรัฐบาลเริ่มนำโยคะมาสู่โรงเรียนด้วยการฝึกก่อนสอบเพื่อช่วยผ่อนคลาย

ความเครียดและได้บรรจุไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา สำหรับประเทศไทยเริ่มมีการสนใจฝึกโยคะสำหรับเด็กมากขึ้น

พีระ บุญจริง ได้กล่าวไว้ในคำนำหนังสือ เรื่อง “โยคะกับโรงเรียน” ว่าวิชาโยคะเป็นวิชาบังคับที่กระทรวงศึกษาธิการของอินเดียกำหนดให้มีการสอนนักเรียนระดับประถมและมัธยม กำหนดให้ทุกโรงเรียนมีการฝึกโยคะ มีกิจกรรมโดยเฉพาะด้านศีลธรรม หลักสูตรที่สภาการศึกษาของประเทศอินเดียใช้ในโรงเรียนสามารถนำมาใช้กับเด็กไทยได้ เช่น ความเมตตากรุณา ความอดกลั้น ความมีมนุษยธรรม การยอมรับความจริงในชีวิต ความศรัทธาในกฎธรรมชาติ เชื้อพังกฎเกณฑ์ของสังคมและความประพฤติโดยสอนให้รู้จักควบคุมตนเองชั่วขณะ เช่น นั่งนิ่งๆ 2 นาที ห้ามพูดคุย 5 นาที เป็นต้น การใช้เพลง หรือดนตรีประกอบ และสอนโยคะได้ผลดีมาก (ทัศนีย์ ผลเนืองมา. 2552: 98 - 99; อ้างอิงจาก พีระ บุญจริง. 2545: คำนำ)

กระทรวงศึกษาธิการของไทยไม่ได้กำหนดให้การเรียนโยคะเป็นวิชาบังคับเหมือนในประเทศอินเดีย แต่มีบางโรงเรียนบรรจุโยคะเป็นวิชาเลือก หรือเปิดเป็นชมรมของนักเรียน ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดให้มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยให้เลือกกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ความสนใจตามความต้องการของผู้เรียน

กิจกรรม “โยคะพาเพลิน”

ระดับมัธยมศึกษา (ม.1-ม.3)

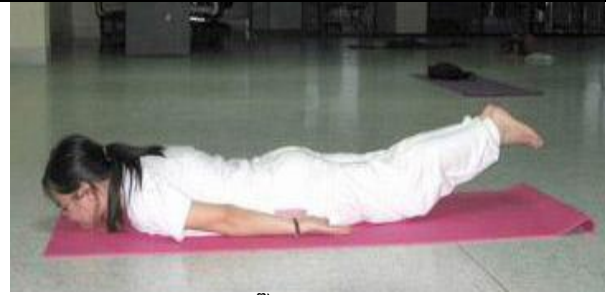
สัปดาห์	การจัดกิจกรรม	หมายเหตุ
1	ปฐมนิเทศกิจกรรมพัฒนาตนเองและเลือกชมรม	ม.1 - ม.3 (20 คน)
2	ปฐมนิเทศชมรม “โยคะพาเพลิน”	
3	ทำแบบสอบถามก่อนเรียน (Pre-test)	
4	การอบอุ่นร่างกาย ทำภูเขา ทำต้นไม้ ทำกระต่าย	หนังสือการฝึกโยคะ
5	ท่าแมวโค้งตัว ท่าแมวตะครุบเหยื่อ ท่าสิงโต	
6	ท่าตักแตงตัวเล็ก ท่าคีม	
7	ท่าจระเข้ ท่างู	
8	ทำตามจินตนาการของนักเรียน	นักเรียนนำเสนอ
9	ทำตามจินตนาการของนักเรียน	นักเรียนนำเสนอ
10	ทำตามจินตนาการของนักเรียน	นักเรียนนำเสนอ
11	ทำตามจินตนาการของนักเรียน	นักเรียนนำเสนอ
12	ทำตามจินตนาการของนักเรียน	นักเรียนนำเสนอ
13	แบ่งกลุ่มแตงนิทานประกอบโยคะ	
14	นำเสนอนิทานประกอบโยคะ	นักเรียนนำเสนอ
15	นำเสนอนิทานประกอบโยคะ	นักเรียนนำเสนอ
16	ทบทวนท่าโยคะที่เรียนรู้ 10 ท่า	จัดนิทรรศการ
17	ทบทวนทำตามจินตนาการของนักเรียน	จัดนิทรรศการ
18	ประเมินผลและทำแบบสอบถามหลังเรียน (Post-test)	

ท่าโยคะพื้นฐาน

ท่าคีม

ท่าตักแตน

ท่าโยคะแบบต่างๆ

กิจกรรม “โยคะพาเพลิน”

1. สาระสำคัญ

การฝึกโยคะ เป็นการฝึกความเคลื่อนไหวอย่างมีสติ โดยที่ผู้ฝึกต้องสนใจท่วงท่าในการเคลื่อนไหวด้วยความสงบ จะทำให้เกิดความสบาย จิตใจมีพลัง สามารถเรียนรู้และทำงานได้ดี ร่างกายมีความคล่องแคล่ว เป็นการพัฒนาตนเองทั้งร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ทำให้ผู้ฝึกได้มองเห็นธรรมชาติรอบด้านและสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ กิจกรรม “โยคะพาเพลิน” เป็นวิชาเลือกของนักเรียน ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดให้มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยให้เลือกกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความถนัด ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน การสอน “โยคะ” เป็นกิจกรรมที่พัฒนาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองเน้นความสนุกสนาน ความสงบ (สมาธิ) ความสบาย (ผ่อนคลาย) และเสริมวิธีการหายใจ (ปราณ) แบบง่ายๆ สอนตามลำดับขั้นตอน จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และอุปกรณ์การฝึก การวัดและการประเมินผล เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพ บุคลิกภาพทางด้านร่างกายและจิตใจที่ดี รวมทั้งผู้เรียนมีความสุขในการทำกิจกรรม

สาระการเรียนรู้

เป็นการเรียนรู้โดยจัดบรรยากาศให้เป็นธรรมชาติ

1. โยคะเป็นการบริหารร่างกายและจิตใจ ทำให้มีสุขภาพแข็งแรง มีบุคลิกภาพที่ดี สง่างาม มีจิตใจที่สงบแจ่มใสและมีความสุข
2. โยคะสำหรับเด็กจะเริ่มต้นจากธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมรอบตัว เป็นการฝึกการสังเกตและนำจุดเด่นมาฝึกปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนจะทำให้เข้าใจธรรมชาติรอบตัวมากขึ้น และเกิดความรักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. การฝึกโยคะเป็นการฝึกปัญญาไปด้วย โดยการพิจารณาถึงอาการตั้ง อาการคลาย
4. โยคะสอนให้นักเรียนได้อยู่กับความสุข สนุกสนานและรู้จักเรียนรู้การอยู่กับความทุกข์ในการฝึกบางท่า รู้จักการแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างมีสติ
5. โยคะเป็นทางเลือกทางหนึ่งที่จะปรับสมดุลของชีวิตคนเรา เป็นการป้องกันและพึ่งพาตนเอง เป็นการดูแลรักษาตนเองตามแนวทางธรรมชาติที่ทุกคนสามารถทำได้
6. ท่าโยคะที่ได้เรียนรู้มีทั้งหมด 10 ท่า คือ ท่าภูเขา ท่าต้นไม้ ท่ากระต่าย ท่าแมวโค้งตัว ท่าแมวตะครุบเหยื่อ ท่าสิงโต ท่าตักแตงตัวเล็ก ท่าคีม ท่าจระเข้ และท่างู

2. วัตถุประสงค์

1. นักเรียนได้บริหารร่างกายให้แข็งแรงทำให้มีบุคลิกภาพที่สง่างาม
2. นักเรียนได้ฝึกจิตใจด้วยการนั่งสมาธิ ทำจิตใจให้สงบ ผ่อนคลายความเครียด
3. นักเรียนได้ฝึกการหายใจแบบโยคะด้วยการหายใจเข้าและออก ทำให้ระบบการหมุนเวียนของโลหิตดีขึ้น

4. นักเรียนได้รับความสนุกสนาน มีความสุขจากการฝึกท่าทางเลียนแบบพืชและสัตว์ชนิดต่างๆ

5. นักเรียนได้ฝึกการพัฒนาความคิดและจินตนาการตามความสามารถ

6. นักเรียนได้ร่วมกันทำงานกลุ่มและแสดงความสามารถเป็นกลุ่มได้

3. เป้าหมาย

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 20 คน

4. การจัดกิจกรรม

1. วางแผนการจัดกิจกรรม ชมรม“โยคะพาเพลิน”
2. ดำเนินกิจกรรมตามแผนงาน
3. จัดเตรียมสถานที่/หนังสือ/อุปกรณ์
4. ประชาสัมพันธ์ ชี้แจง วัตถุประสงค์ของกิจกรรมให้คณะครูและนักเรียนทราบ
5. จัดแบ่งกลุ่มผู้เรียนตามความถนัด และความสามารถ กลุ่มละ 5-6 คน
6. ครูแจกหนังสือการฝึกโยคะ และอุปกรณ์ให้นักเรียน เพื่อเตรียมความพร้อม
7. ให้นักเรียนฝึกหลักของโยคะและขั้นตอนพื้นฐาน 6 ประการ ดังนี้
  1. การฝึกท่าทาง (อาสนะ)
  2. การฝึกลมหายใจ (ปราณ)
  3. การควบคุมจิต (สมาธิ)
  4. การผ่อนคลาย
  5. การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์
  6. การมองโลกในแง่ดี

นักเรียนที่เรียนโยคะทุกคนจะได้รับการฝึกให้นั่งสมาธิก่อนเรียนทุกครั้ง ฝึกนั่งสงบและสวดมนต์ (นะโม 3 จบ) นั่งท่าขัดสมาธิ ใช้มือขวาวางทับมือซ้าย ฝ่ามือหงายขึ้น นั่งหลังตรง แต่ไม่เกร็ง ค่อยๆ หายใจเข้าออก ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ ท่องคำว่า “พุท” เมื่อหายใจเข้า และ “โธ” เมื่อหายใจออก หายใจช้าๆ ส่วนนักเรียนที่นับถือศาสนาอื่น ท่องคำว่า “เข้า-ออก” นั่งสมาธิประมาณ 2-3 นาที และเพิ่มเวลาเป็น 5 นาที ในครั้งต่อไป

5. สื่อ/อุปกรณ์

1. สื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์การฝึก
2. หนังสือการฝึกโยคะสำหรับเด็ก
3. เบาะหรือแผ่นรองที่ไม่นุ่มหรือแข็งเกินไป
4. สวมเสื้อผ้าที่รัดกุมและยืดหยุ่นสบายตัว หรือชุดพลศึกษา
5. วิทยู และเทปบรรเลงที่มีเสียงธรรมชาติ เช่น เสียงนกร้อง เสียงน้ำตก และบทสวดต่างๆ

ทั้งของไทยและต่างประเทศ

6. ระยะเวลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554
7. สถานที่จัดกิจกรรม ห้องกิจกรรม โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
8. การประเมินผล
  1. สังเกตและบอกลักษณะท่าโยคะที่ทำให้ดูโดยเลียนแบบธรรมชาติ
  2. บอกชื่อท่าโยคะและแสดงท่าทางประกอบ
  3. ความคิดสร้างสรรค์ท่าโยคะของตนเอง อธิบายวิธีทำและวาดรูปประกอบ
  4. ความคิดสร้างสรรค์ในการแต่งนิทานประกอบท่าโยคะ และการแสดงบทบาทสมมติ
  5. การประเมินตนเอง การประเมินจากเพื่อน และความคิดเห็นของผู้ปกครอง
  6. การประเมินของผู้สอนแต่ละครั้งจากการฝึก และในสมุดแบบฝึกหัด
  7. การนำเสนอผลงานด้วยป้ายนิเทศ ในนิทรรศการชมรมระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

เป็นเวลา 1 สัปดาห์

8. ตัวชี้วัดความสำเร็จ
  - มาตรฐานที่ 2 (2.1, 2.2)
9. วิธีการประเมิน
  - แบบสังเกตพฤติกรรม
  - แบบฝึกหัด
  - แบบสอบถามความพึงพอใจ
9. พฤติกรรมที่คาดหวัง
  1. นักเรียนมีร่างกายที่แข็งแรงและมีบุคลิกภาพที่ดี
  2. นักเรียนฝึกจิตใจด้วยการนั่งสมาธิ ทำจิตใจให้สงบ และผ่อนคลายความเครียดได้
  3. นักเรียนฝึกการหายใจแบบโยคะด้วยการหายใจเข้าและออกได้ถูกต้อง
  4. นักเรียนได้รับความสนุกสนานจากการเรียนโยคะ
  5. นักเรียนพัฒนาด้านความคิดและจินตนาการได้ตามความสามารถ
  6. นักเรียนร่วมทำงานกลุ่มและแสดงความสามารถเป็นกลุ่มได้

ข้อเสนอแนะสำหรับครู

ในการฝึกให้ถูกต้องครูจำเป็นต้องเดินดูนักเรียนให้ทั่วถึง และแนะนำการนั่ง การนอน การยืดขาให้ถูกต้อง ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ทำไม่ได้ ให้กำลังใจด้วยคำพูดเบาๆ ใช้ความใจเย็น อดทน และความเมตตาในการฝึก สิ่งที่ครูพึงตระหนัก คือ การไม่เอานักเรียนไปเปรียบเทียบกับเพื่อนๆ เนื่องจากนักเรียนทุกคนสามารถทำได้ตามความสามารถของตน เพราะเด็กๆ จะกระตือรือร้น และเคลื่อนไหวได้ง่ายกว่าผู้ใหญ่ การฝึกฝนจะช่วยให้เกิดการพัฒนาท่าฝึกแต่ละท่าได้ นักเรียนจะได้เรียนรู้การเพียรพยายาม การเชื่อมั่นในตนเอง ค้นพบความสามารถของตนเองด้วยการปฏิบัติจริง

แบบบันทึกการจัดกิจกรรมชมรม.....

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่.....
สัปดาห์ที่.....

ประจำภาคเรียนที่..... ปีการศึกษา.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เนื้อหากิจกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

บันทึก

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

แบบบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม

กิจกรรม “โยคะพาเพลิน”

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่.....

ประจำภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

ชื่อครูที่ปรึกษาชมรม 1..... 2.....

ที่	ชื่อสกุล	ชั้น	เวลาเข้าร่วมกิจกรรม (จำนวนครั้ง)														รวม	สรุป ผล มผ		
			เดือน																	
			วันที่																	
1.																				
2.																				
3.																				
4.																				
5.																				
6.																				
7.																				
8.																				
9.																				
10.																				
11.																				
12.																				
13.																				
14.																				
15.																				
16.																				
17.																				
18.																				
19.																				
20.																				
21.																				
22.																				
23.																				
24.																				
25.																				

ลงชื่อ.....

.....

ครูที่ปรึกษากิจกรรมชมรม

แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน

กิจกรรม “โยคะพาเพลิน”

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) และเติมข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริง

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

1. เพศ ชาย หญิง

2. อายุ .....ปี

3. ระดับ

( ) มัธยมศึกษาปีที่ 1   ( ) มัธยมศึกษาปีที่ 2   ( ) มัธยมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน

ลำดับ	รายการประเมิน	ความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1	กิจกรรมน่าสนใจตรงตามจุดประสงค์					
2	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ					
3	กิจกรรมหลากหลายและเป็นประโยชน์					
4	ผู้เรียนได้ค้นพบและพัฒนาตนเองตามศักยภาพ					
5	ครู/วิทยากร เอาใจใส่และให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง					
6	ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุข					
7	ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรม “โลกกว้างทางอาชีพ”

กิจกรรม “โลกกว้างทางอาชีพ” เป็นกิจกรรมชมรมที่ส่งเสริมอาชีพแก่นักเรียนตามความถนัดและความสนใจ เน้นการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้และเทคโนโลยี เป็นการฝึกทักษะงานอาชีพให้นักเรียน สามารถสร้างรายได้ระหว่างเรียน และมีนิสัยรักการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่น

กิจกรรม “โลกกว้างทางอาชีพ”

ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1

สัปดาห์	การจัดกิจกรรม	หมายเหตุ
1	ปฐมนิเทศกิจกรรมพัฒนาตนเองและเลือกชมรม	ม.1 (20 คน)
2	ปฐมนิเทศ เลือกประธานชมรม	ครูที่ปรึกษา กิจกรรม
3	สำรวจความต้องการของนักเรียน	
4	แจกใบงาน แบ่งกลุ่มค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม - ความเป็นมาของเห็ดนางฟ้า / ถิ่นกำเนิด / ลักษณะ/วงจรชีวิต และขั้นตอนการเพาะเห็ดนางฟ้า	
5	นำเสนอผลงานการค้นคว้าในแต่ละกลุ่ม (1)	
6	นำเสนอผลงานการค้นคว้าในแต่ละกลุ่ม (2)	นักเรียนชมรม
7	จัดเตรียมสถานที่ / เอกสาร / วัสดุ อุปกรณ์	ครูที่ปรึกษา
8	ฝึกภาคปฏิบัติ	นักเรียนชมรม
9	ฝึกภาคปฏิบัติ	
10	ให้นักเรียนบันทึกผลการสังเกตแต่ละวัน	
11	วิธีการเก็บรักษาเห็ด / ปฏิบัติจริง	ครูที่ปรึกษา
12	ฝึกการคิดราคา ต้นทุน กำไร / การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย	ครูที่ปรึกษา
13	ดูแล / จำหน่ายผลผลิตที่ได้ในแต่ละวัน	2 สัปดาห์
14	ดูแล / จำหน่ายผลผลิตที่ได้ในแต่ละวัน	
15	นำผลผลิตที่ได้มาประกอบอาหารในแต่ละกลุ่ม	นักเรียนชมรม
16	ทำความสะอาดจัดเก็บสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ / แจกก้อนเห็ดให้นักเรียนนำกลับไปดูแลที่บ้าน / ส่งงาน	
17	จัดป้ายนิเทศแสดงผลงาน	
18	ประเมินผลและทำแบบสอบถาม	ครูที่ปรึกษา

กิจกรรม “โลกกว้างทางอาชีพ”

1. สาระสำคัญ

หลักสูตรพื้นฐานการศึกษา พุทธศักราช 2551 กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น อีกทั้งกระทรวงศึกษามีนโยบายให้สถานศึกษาจัดหลักสูตรหรือกิจกรรมส่งเสริมอาชีพแก่นักเรียน ให้นักเรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มประสบการณ์ จากเหตุผลดังกล่าว โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต จึงได้สำรวจความต้องการของนักเรียนในการเลือกเรียนกิจกรรมชมรม ตามความถนัดและความสนใจ แล้วจึงจัดกิจกรรม “โลกกว้างทางอาชีพ” ชมรมเพาะเห็ดนางฟ้า ระดับมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 1 ขึ้น เพื่อเสริมสร้างทักษะและแนวคิดในการประกอบอาชีพอิสระในอนาคต เป็นการช่วยเหลือผู้ปกครองอีกทางหนึ่งและยังสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพเมื่อจบการศึกษา

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถนำประสบการณ์ตรงไปประกอบอาชีพได้ เพื่อให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน
3. เพื่อให้นักเรียนเกิดความภูมิใจ และมีแนวคิดในการประกอบอาชีพอิสระ
4. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

3. เป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 20 คน

4. การจัดกิจกรรม

1. จัดประชาสัมพันธ์ให้คณะครูและนักเรียนทราบ
2. สำรวจความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ในเรื่องความต้องการเกี่ยวกับอาชีพในท้องถิ่น
3. ประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรม เพื่อวางแผนการจัดกิจกรรม
4. สำรวจความต้องการ ความสนใจของนักเรียน
5. จัดเตรียมสถานที่/เอกสาร/อุปกรณ์
6. ฝึกภาคปฏิบัติ และให้นักเรียนแบ่งกลุ่มค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในใบงาน
7. ฝึกการคิดราคา ต้นทุน กำไร
8. เผยแพร่ผลงานและจัดจำหน่าย
9. จัดนิทรรศการแสดงผลงาน

5. สื่อ/อุปกรณ์

1. ถุงเชื้อเห็ดนางฟ้าสำเร็จรูป
2. อุปกรณ์รดน้ำเห็ด (นักเรียนนำมา)
3. เอกสารประกอบกิจกรรม

6. ระยะเวลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554

7. สถานที่จัดกิจกรรม เรือนเพาะเห็ด โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

8. การประเมินผล

1. ตัวชี้วัดสภาพความสำเร็จ
  - มาตรฐานที่ 7 (7.1), (7.2), (7.3)
2. วิธีการประเมิน
  - สังเกต
  - สอบถาม
  - ตรวจสอบคุณภาพ
3. เครื่องมือที่ใช้
  - แบบประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม
  - แบบบันทึกการสังเกต

9. พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. นักเรียนมีประสบการณ์สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพได้
2. นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียนเป็นการแบ่งเบาภาระผู้ปกครอง
3. นักเรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ หวงแหน สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. นักเรียนเป็นแบบอย่างในการสร้างงาน สร้างอาชีพในท้องถิ่น
5. นักเรียนรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน

แบบประเมินทักษะและเจตคติของการทำกิจกรรม
กิจกรรม “โลกกว้างทางอาชีพ”

การประเมินครั้งที่..... วันที่.....
 กลุ่มที่..... ชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....
 สมาชิกในกลุ่ม 1.....4.....
 2.....5.....
 3.....6.....

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับทักษะและเจตคติของการทำกิจกรรมกลุ่มของนักเรียน

ข้อ	รายการประเมินพฤติกรรม	คุณภาพการปฏิบัติ				รวม
		4	3	2	1	
1.	การมีส่วนร่วมในการวางแผน					
2.	การแบ่งงานกันรับผิดชอบ					
3.	การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
4.	การร่วมกันแก้ปัญหา					
5.	มีความสามัคคีในการทำกิจกรรมกลุ่ม					
6.	การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ได้ถูกต้อง					
7.	ปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดให้					
8.	การนำเสนอผลงานหน้าชั้น					
9.	มีประสบการณ์สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพ					
10.	นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพอิสระ					

ลงชื่อ .....ผู้ประเมิน
(.....)

ระดับคุณภาพ

- 4 คะแนน หมายถึง ดีเยี่ยม
 3 คะแนน หมายถึง ดี
 2 คะแนน หมายถึง พอใช้
 1 คะแนน หมายถึง ปรับปรุง

แบบประเมิน
กิจกรรม “โลกกว้างทางอาชีพ”

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่เป็นความจริงที่สุด เพื่อใช้ข้อมูล
ในการปรับปรุง พัฒนาการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

ข้อมูลทั่วไป

นักเรียน ชั้น มัธยมศึกษาปีที่.....

ครู/ผู้ที่เกี่ยวข้อง

ความคิดเห็นการจัดกิจกรรม

ที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1	การประชุมวางแผนงาน					
2	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม					
3	ความเหมาะสมของสถานที่ในการทำกิจกรรม					
4	ความรู้ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม					
5	เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้นำ ประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
6	นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง					
7	นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข					
8	การบูรณาการสอดคล้องกับหลักสูตร					
9	มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จที่ได้รับ					
10	กิจกรรมมีประโยชน์ควรดำเนินการต่อไป					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรม “อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม”

1.สาระสำคัญ

กิจกรรม “อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม” ซึ่งกิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เน้นให้นักเรียนเกิดความรู้สึกห่วงหาพันและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยกิจกรรมหลัก เป็นการเรียนรู้เรื่องการฟื้นฟูระบบนิเวศ และร่วมกันปลูกต้นกล้าป่าชายเลน โดยบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเกิดความภาคภูมิใจในผลงานที่ได้ทำร่วมกัน เสริมสร้างความรู้ ความคิด ประสบการณ์ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนมีจิตอาสาและตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อให้นักเรียนมีทักษะและประสบการณ์ในการอนุรักษ์และห่วงหาพันธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการใช้เวลาอย่างมีคุณค่าในการทำประโยชน์เพื่อสังคม ในช่วงวันหยุดโดยไม่กระทบเวลาเรียน และเป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตนในการตอบแทนคุณแผ่นดินอย่างยั่งยืน
4. เพื่อส่งเสริมการทำกิจกรรมของนักเรียน ด้านคุณลักษณะความมีจิตสำนึกสาธารณะ มีคุณธรรมและจริยธรรม การเสียสละอุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม

3. เป้าหมาย

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 100 คน

4. การจัดกิจกรรม

1. จัดตั้งชุมนุมภายในสถานศึกษา โดยใช้คาบกิจกรรมชุมนุมของกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
2. วางแผนกิจกรรมเพื่อพัฒนาสมาชิกในชุมนุมอย่างเป็นขั้นตอนและมีรูปแบบการบริหารที่ชัดเจน
3. พัฒนาตนเองและภาวะความเป็นผู้นำให้แก่สมาชิก ในด้านการจัดกิจกรรมสหนาการ กิจกรรมฐาน กิจกรรมเชิงอนุรักษ์
4. ประชุมเพื่อเสนอการจัดกิจกรรมอย่างน้อยปีละครั้ง ซึ่งเป็นกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเอง ควบคู่กับกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

5. สื่อ/อุปกรณ์

1. บ้าย “ข้อความรณรงค์”
2. แผ่นพับกิจกรรม

3. สติ๊กเกอร์

4. รางวัล

5. เกม

6. ระยะเวลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554

7. สถานที่จัดกิจกรรม ตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ

8. การประเมินผล

1. ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ

- มาตรฐานที่ 1 (1.1), (1.6)

- มาตรฐานที่ 7 (7.1), (7.2)

2. วิธีประเมิน

- ประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม

3. เครื่องมือที่ใช้ประเมิน

- แบบประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม

9. พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. นักเรียนมีจิตอาสาและบอกถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้

2. นักเรียนรู้จักอนุรักษ์และหวงแหนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. ให้นักเรียนใช้เวลาอย่างมีคุณค่าในการทำประโยชน์เพื่อสังคม เป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตนในการตอบแทนคุณแผ่นดินอย่างยั่งยืน

4. นักเรียนช่วยกันฟื้นฟูสภาพป่าชายเลน โดยปลูกต้นกล้าป่าชายเลนจำนวน 2,000 ต้น

แบบประเมินความพึงพอใจ (นักเรียน)

กิจกรรม “ยุวรักษ์สิ่งแวดล้อม”

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) และเติมข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริง

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

1. เพศ ชาย หญิง

อายุ .....ปี

ระดับ ( ) มัธยมศึกษาปีที่ 1 ( ) มัธยมศึกษาปีที่ 2 ( ) มัธยมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจ

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1	กิจกรรมน่าสนใจตรงตามจุดประสงค์					
2	นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ					
3	การบูรณาการสอดคล้องกับหลักสูตร					
4	นักเรียนได้ค้นพบและพัฒนาตนเองตามศักยภาพ					
5	ครู/วิทยากร เอาใจใส่และให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง					
6	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุข					
7	นักเรียนเห็นคุณค่าของใช้เวลาในการทำประโยชน์เพื่อสังคม					
8	นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานที่ได้ทำร่วมกัน					
9	นักเรียนพอใจกิจกรรมสหนาการ					
10	นักเรียนพอใจกิจกรรมฐาน					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

สรุปผลการประเมินการจัดกิจกรรมชุมนุม

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ .....

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา .....

ชื่อชุมนุม .....

คำชี้แจง จำนวนนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม.....คน จากจำนวนเต็ม.....คน

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย/ร้อยละ
1. กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการทำงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์	
2. กิจกรรมนี้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการทำกิจกรรม	
3. กิจกรรมที่นักเรียนได้พัฒนาและทำนั้นสนองความสนใจ ความถนัดและความสามารถ	
4. กิจกรรมที่สามารถส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีได้	
5. กิจกรรมที่ทำ ฝึกนักเรียนให้รู้จักการทำงานเป็นทีม	
6. กิจกรรมที่นักเรียนทำมีส่วนส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในการเรียนวิชาในหลักสูตร	
7. กิจกรรมที่นักเรียนทำ ฝึกคุณลักษณะด้านต่างๆ เช่น ความเป็นประชาธิปไตย ความซื่อสัตย์ ขยัน ประหยัด มีระเบียบวินัย เอื้อเฟื้อ	
8. กิจกรรมนี้ทำให้นักเรียนรู้จักการวางแผนการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าเหมาะสม	
9. กิจกรรมนี้ฝึกให้นักเรียนรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้สมเหตุสมผล	
10. กิจกรรมที่นักเรียนทำช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครอง	

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

ลงชื่อ .....

(.....)

(.....)

คุณครูที่ปรึกษาชุมนุม

คุณครูที่ปรึกษาชุมนุม

กิจกรรม เพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ประจำปีการศึกษา 2554
โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
จังหวัดปทุมธานี

คำแนะนำการใช้คู่มือ

วัตถุประสงค์

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน: กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตลอดจนมีคุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนดไว้ นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดความสะดวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรม เพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

รูปแบบการนำเสนอ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน: กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ชุดนี้ ประกอบด้วย หลักการ เป้าหมาย แนวการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ และวิธีการวัดผล ประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดทำ ผู้จัดทำได้นำเสนอไว้ 5 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) กิจกรรม อย.น้อยสาธิต จิตอาสา พัฒนาโรงเรียน 2) กิจกรรมสภานักเรียนสู่ชุมชน 3) กิจกรรมสองวัยสานใยรัก 4) กิจกรรมสาธิตปลอดภัย ไร้ลูกน้ำยุ่งลาย และ 5) กิจกรรมปันน้ำใจให้น้อง

ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในส่วนของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนก็ถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง หลักสูตรได้จำแนกกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) กิจกรรมแนะแนว 2) กิจกรรมนักเรียนและ 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ซึ่งเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องเน้นการสร้างเยาวชนที่มีความสมดุล นักเรียนต้องเป็นคนที่ เป็นคนเก่ง เป็นคนดี มีคุณลักษณะ และมีสมรรถนะตามที่หลักสูตรกำหนด”

การให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นความมุ่งหวังที่จะสร้าง “จิตสาธารณะ” และคุณลักษณะแ่งอื่นๆ อีกมากมายผ่านกิจกรรมนี้

ในการสร้างจิตสาธารณะมีหลายแนวทาง “สถานศึกษาจะต้องคิดกิจกรรมที่มีความเป็นไปได้ง่ายและสะดวกในการปฏิบัติแต่ให้ผลดี” เช่น

1. ส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถในการดูแลรักษาบ้าน และรับผิดชอบงานบ้าน ถือเป็นงานสาธารณะที่ใกล้ตัวที่สุด โดยมีพฤติกรรมที่เป็นรูปธรรม เช่น ตื่นนอนแต่เช้า กวาดบ้าน ถูบ้าน จัดระเบียบ/กวาดบริเวณบ้าน

2. ส่งเสริมให้เด็กร่วมรับผิดชอบในการดูแลรักษาฮอย หมู่บ้านที่อยู่อาศัยโดยพฤติกรรมที่เป็นรูปธรรม เช่น ปลูกต้นไม้ ไม้ดอก ไม้ประดับ หน้าบ้านพร้อมดูแลรักษา กวาดทำความสะอาด

ถนนหรือที่สาธารณะรอบบ้านในรัศมี 5 เมตร เป็นกรรมการฝ่ายเยาวชนเพื่อการดูแลรักษาซอย หมู่บ้านที่อยู่อาศัย เป็นต้น

3. จัดกิจกรรมเพื่อชี้แนะทิศทางการพัฒนาหรือแก้ปัญหาให้แก่ชุมชน อาทิ ในช่วงฤดูกลางของการเสียภาษีเงินได้ประจำปี ครูคณิตศาสตร์มอบหมายให้นักเรียนสอบถามเงินได้ของพ่อแม่และนำไปคำนวณภาษี (ภ.ง.ด.91) มาคำนวณที่โรงเรียนแล้วมอบหมายให้นักเรียนนำกลับไปบ้านเพื่อหารือกับคุณ พ่อ-คุณแม่เพื่อชำระภาษีต่อไป ครูวิทยาศาสตร์/ครูสังคมศึกษาให้นักเรียนร่วมปฏิบัติการรณรงค์การลดการใช้พลังงานไฟฟ้าในบ้าน ครูสุขศึกษาร่วมกับชุมชนดูแลสุขภาพในโรงเรียน จัดทำจดหมายเตือน หรือปฏิบัติกิจกรรมรณรงค์ทำลายแหล่งยุงลาย เพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออก โรคหวัด สายพันธุ์ใหม่ หรือโรคอื่นๆ เป็นต้น

4. สถานศึกษาเป็นแกนนำในการพัฒนาชุมชนในรัศมีที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษา เช่น รับผิดชอบดูแลในรัศมี 1 กิโลเมตร รอบสถานศึกษา โดยร่วมกับชุมชนอย่างจริงจังในการพัฒนาบรรยากาศ/สิ่งแวดล้อมของชุมชน ทั้งนี้ อาจปฏิบัติการผ่านกิจกรรมชุมนุมที่มีอยู่ในโรงเรียนและเน้นให้นักเรียนมีบทบาทหลักในการร่วมวางแผนพัฒนา การปฏิบัติการเช่นนี้ เสมือน “การใช้ชุมชนที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษา เป็นห้องปฏิบัติการทดลองประสบการณ์ชีวิตต่างๆ แก่ผู้เรียน” ทั้งนี้เชื่อว่า หากนักเรียนมองเห็นแนวทางการพัฒนาชุมชนที่เป็นรูปธรรม 1 ชุมชนจะสามารถนำประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในชุมชนที่อยู่อาศัยของตนเองได้ในอนาคต อีกทั้งโรงเรียนเองก็จะเป็นที่รักใคร่ เป็นที่พอใจของชุมชนที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียน

5. ประสานงานกับผู้ปกครอง หรือเครือข่ายผู้ปกครอง ให้ร่วมกันวางแผนเพื่อทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ร่วมกันเป็นวงศ์ตระกูลโดยวางแผนเป็นรายปี พร้อมแจ้งแผนงานให้โรงเรียนทราบ ตั้งแต่ต้นปี การกระทำเช่นนี้นอกจากจะเป็นการแบ่งเบาภาระของโรงเรียนในการส่งเสริมให้นักเรียนจัดทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์แล้ว ยังเป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัว และส่งเสริมให้ครอบครัวไทย “มีจิตสาธารณะ”

แนวทางการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะทำได้หลายแนวทาง เป็นเรื่องสำคัญระดับประเทศ เป็นคุณลักษณะที่จะช่วยให้สังคมอยู่รอดได้ โดยการร่วมแรงร่วมใจ ร่วมมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย นอกจากหลักสูตรจะประสบความสำเร็จแล้วประเทศไทยก็คงประสบความสำเร็จไปด้วย

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

การจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์)ตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำที่ใช้ในคู่มือให้ตรงกัน ผู้จัดทำจึงนิยามความหมายของคำศัพท์ไว้ดังนี้

1. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน** หมายถึง หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางที่ประกอบด้วย รายละเอียดเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี /ช่วงชั้น การวัดผลประเมินผลและกำหนดมาตรฐานในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในด้านความรู้ และทักษะการปฏิบัติ รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

2. **กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์** หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมชุมชนและท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคมมีจิตสาธารณะ สามารถนำไปสอดแทรกหรือบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร ได้ตามความเหมาะสม ในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ให้ผู้เรียนรายงานผลการเข้าร่วมกิจกรรม และมีผู้รับรองผลการเข้าร่วมกิจกรรมโดยสถานศึกษา จัดอยู่ในรูปแบบของกิจกรรม โดยกำหนดไว้เป็นตัวอย่าง 5 กิจกรรม ดังนี้

2.1 **กิจกรรม อย.น้อยสาธิต จิตอาสา พัฒนาโรงเรียน** เป็นกิจกรรมที่สมาชิกจิตอาสาของนักเรียนเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ร่วมรณรงค์กัน ให้ความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติที่ดีต่อด้านการบริโภค สู่เพื่อน นักเรียน และบุคคลในโรงเรียน

2.2 **กิจกรรมนักเรียนสู่ชุมชน** เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาและเพิ่มพูนภาวะผู้นำ ทักษะความรู้ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมในโรงเรียนให้กับคณะกรรมการนักเรียน หัวหน้าห้อง ประธานชุมชน และชมรมต่างๆ เป็นการขยายแนวคิด การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการพัฒนาสถาบันด้วยระบบสภานักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำงานด้วยความเสียสละ มีความรับผิดชอบ รับผิดชอบและหน้าที่ของตนเองและเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับรุ่นน้องต่อไป

2.3 **กิจกรรมสองวัยสานใยรัก** เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างความรัก ความเกื้อกูลระหว่างเด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ เป็นการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ มีจิตสำนึกในการเคารพรัก ดูแลเอาใจใส่ และให้เกียรติผู้สูงอายุ ตลอดจนนักเรียนได้ทำกิจกรรมและบำเพ็ญประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

2.4 กิจกรรมสาธิตปลอดภัย ไร้ลูกน้ำยุงลาย เป็นกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนรู้จักการป้องกันตนจากโรคไข้เลือดออก โดยกำจัดและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายภายในโรงเรียน เป็นการปลูกจิตสำนึกและจิตอาสาของนักเรียน ให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน ดำเนินงานกำจัดลูกน้ำยุงลายจนเป็นกิจกรรมต่อเนื่องทั้งที่บ้าน โรงเรียนและชุมชน

2.5 กิจกรรมปันน้ำใจให้น้อง เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อปลูกฝังความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยกันรับบริจาคหนังสือ เสื้อผ้า สิ่งของ และของเล่นแบ่งปันให้น้องที่ด้อยโอกาส เช่น โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โรงเรียนขยายโอกาส หรือโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนแต่ละคนหรือรวมกันเป็นกลุ่มได้เสนอโครงการจิตอาสาสาธารณประโยชน์และดำเนินงานร่วมกัน ฝึกความรับผิดชอบและเสียสละต่อสังคม

3. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง กิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองตามความเหมาะสมสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเห็นคุณค่าของการทำกิจกรรม

4. การวัดผลประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด

แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

1. เพื่อให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ
2. เพื่อให้ผู้เรียนออกแบบการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์อย่างสร้างสรรค์ตามความถนัดและความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร
3. เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์จนเกิดคุณธรรม จริยธรรม ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเติมตามศักยภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรมจริยธรรม จัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนคิด สร้างสรรค์ ออกแบบกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์อย่างหลากหลายรูปแบบเพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมในลักษณะจิตอาสา

หลักการ

วัตถุประสงค์

ขอบข่าย
กิจกรรมอาสา

ช่อมเสริม

ไม่ผ่าน

ประเมินผล

ตาม

ผ่าน

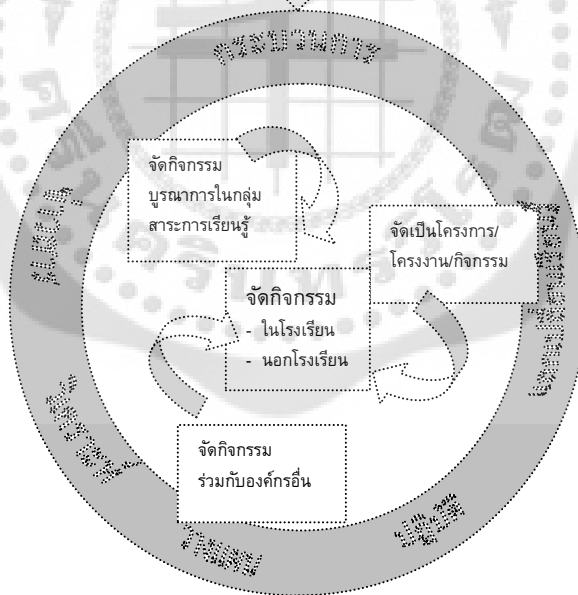
ส่งผลการประเมิน

เงื่อนไข

1. จัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
2. มีครูที่ปรึกษากิจกรรมทุกกิจกรรม
3. เน้นผู้เรียนเป็นผู้จัดกิจกรรม/รายงานตนเอง/มีชิ้นงาน
4. จัดกิจกรรมเวลาใดก็ได้ โดยไม่จำกัดเวลา/สถานที่/รูปแบบกิจกรรม

เกณฑ์การประเมิน

1. เวลาเข้าร่วมกิจกรรม
2. การปฏิบัติกิจกรรม
3. ผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะของผู้เรียน

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติในลักษณะอาสาสมัครเพื่อช่วยขัดเกลาจิตใจของผู้เรียนให้มีความเมตตา กรุณา มีความเสียสละ และมีจิตสาธารณะเพื่อช่วยสร้างสรรค์สังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

หลักการ

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรมจริยธรรม จัดกิจกรรม โดยให้ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์ออกแบบกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์อย่างหลากหลายรูปแบบ เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมในลักษณะจิตอาสา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 55-57)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ
2. เพื่อให้ผู้เรียนออกแบบการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์อย่างสร้างสรรค์ตามความถนัดและความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร
3. เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์จนเกิดคุณธรรมจริยธรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ขอบข่าย

เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมในลักษณะกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมจิตอาสา โดยผู้เรียนดำเนินการด้วยตนเองในลักษณะอาสาสมัครเพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความตั้งใจ ความเสียสละต่อสังคม มีจิตอาสา และจิตสาธารณะ

แนวการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เน้นให้ผู้เรียนร่วมกันสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหา ร่วมกันออกแบบการจัดกิจกรรม วางแผนการจัดกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรมตามแผน ร่วมสรุปผลและประเมินผลการจัดกิจกรรม ร่วมรายงานผล พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์สามารถเลือกจัดกิจกรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมได้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ดังนี้

1. จัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนเอง โดยผู้เรียนสามารถจัดกิจกรรมตามองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้และประสบการณ์ซึ่งสามารถจัดกิจกรรมได้ดังนี้

1.1 จัดกิจกรรมภายในโรงเรียน

1.2 จัดกิจกรรมภายนอกโรงเรียน

2. จัดกิจกรรมลักษณะโครงการ โครงการ หรือกิจกรรม หมายถึง กิจกรรมที่ผู้เรียนนำเสนอการจัดกิจกรรมต่อโรงเรียนเพื่อขอความเห็นชอบในการจัดทำโครงการ โครงการ หรือกิจกรรม ซึ่งมีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดที่ชัดเจน โดยสามารถจัดกิจกรรมได้ดังนี้

2.1 จัดกิจกรรมภายในโรงเรียน

2.2 จัดกิจกรรมภายนอกโรงเรียน

3. จัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรอื่น หมายถึง กิจกรรมที่ผู้เรียนอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ ที่จัดกิจกรรมในลักษณะเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยผู้เรียนสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมได้ดังนี้

3.1 ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เข้ามาจัดกิจกรรมในโรงเรียน

3.2 ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่จัดกิจกรรมนอกโรงเรียน

เงื่อนไข

เวลาเข้าร่วมกิจกรรม ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์อย่างต่อเนื่องทุกภาคเรียน/ปี โดยขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของสถานศึกษา เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้จัดกิจกรรมด้วยตนเองทุกขั้นตอนและต่อเนื่องโดยมีครูเป็นที่ปรึกษากิจกรรม ผู้เรียนจะจัดกิจกรรมหรือแสดงผลกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ในเวลา สถานที่ หรือรูปแบบของกิจกรรมใดก็ได้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามบริบทของแต่ละสถานศึกษาและขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของสถานศึกษา

การประเมินผลกิจกรรม

การประเมินผลกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมให้ครบตามกรอบเวลาในโครงสร้างของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

1. ระดับประถมศึกษา (ป.1-ป.6) มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม 60 ชั่วโมง

2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม 45 ชั่วโมง

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6) มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม 60 ชั่วโมง

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านปฏิบัติกิจกรรมหรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ในกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่าน ครูที่ปรึกษาต้องให้ผู้เรียนซ่อมเสริมการทำกิจกรรมให้ครบตามกรอบเวลาที่กำหนดในโครงสร้างของหลักสูตร

สาระสำคัญ

ปัจจุบันความเจริญทางด้านวัตถุทำให้สังคมมีค่านิยมให้ความสำคัญและแสวงหาเงินทองอำนาจ มากกว่าให้ความสำคัญด้านจิตใจ สังคมจึงกลับเสื่อมโทรมลงเต็มไปด้วยปัญหามากมาย การปลูกฝังจิตใจให้บุคคลมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมจึงควรเกิดขึ้นในสังคม ด้วยเหตุนี้จึงมีการกล่าวถึง คำว่า "จิตสาธารณะ" มากขึ้น เพื่อปลูกจิตสำนึกให้คนเสียสละ ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมเพื่อลดปัญหา แก้ปัญหาและสร้างสรรค์สังคม

ความหมายคำว่า "จิตสาธารณะ"

รานี ศิลปชัย (2554: ออนไลน์) กล่าวว่า จิตสาธารณะ (Public mind) หมายถึง จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม มีความรู้สึกเป็นเจ้าของสิ่งที่เป็นสาธารณะ ที่มีได้เป็นของผู้หนึ่งผู้ใด ทุกคนมีสิทธิและหน้าที่ในการบำรุงรักษาส่วนรวมกัน รวมถึงการมีคุณธรรมจริยธรรม มีความรัก ความเอื้ออาทรต่อคนอื่น และการกระทำที่ไม่เสื่อมเสียหรือเป็นปัญหาต่อสังคม ประเทศชาติ ตลอดจนการทำประโยชน์เพื่อสังคม ลดความขัดแย้งและการให้ขวัญและกำลังใจต่อกันเพื่อให้สังคมเป็นสุข เช่น การดูแลรักษาสมบัติสาธารณะ ได้แก่ โทรศัพท์สาธารณะ เสาไฟฟ้า สวนสาธารณะ การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการไม่ทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลอง ถนน ชายหาด การรวมกลุ่มกันเพื่อแก้ปัญหาของตนเองและชุมชน ซึ่งอาจแสดงออกด้วยการมีส่วนร่วมทางความคิด การลงมือกระทำ การคัดค้านสิ่งที่ไม่ถูกต้องในสังคม ตลอดจนการร่วมมือกระทำในสิ่งที่ถูกต้องเพื่อไม่ให้เกิดปัญหา หรือเพื่อแก้ปัญหาโดยที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐: ๒๐) ได้ให้ความหมายจิตสาธารณะว่า หมายถึง การกระทำของบุคคลที่มีความปรารถนา และตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยการดูแล เอาใจใส่และมีส่วนร่วมในการอาสาทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดจิตสาธารณะ

การมีจิตสาธารณะนั้น เป็นสิ่งที่เกิดตามวิถีการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชนและสังคม จิตสาธารณะหรือจิตสำนึกทางสังคมอยู่ภายใต้อิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก ดังนี้

ปัจจัยภายนอก เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับภาวะทางสัมพันธภาพของมนุษย์ ภาวะทางสังคมเป็นภาวะที่ลึกซึ้งที่มีผลต่อจิตสำนึกด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ เป็นภาวะที่ได้บรมกล่อมเกล่า และสะสมอยู่ในส่วนของการรับรู้ที่ละเอียดที่ละน้อยทำให้เกิดสำนึกที่มีรูปแบบหลากหลาย ภาวะแวดล้อมทางสังคมนี้เริ่มตั้งแต่พ่อแม่ พี่น้อง ญาติ เพื่อน ครู สื่อมวลชน บุคคลทั่วไป ตลอดจนระดับองค์กร วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ กฎหมาย ศาสนารวมทั้งภาวะแวดล้อมด้านสื่อสารมวลชน และส่วนที่กำกับสำนึกของบุคคล

ปัจจัยภายใน หมายถึง การคิดวิเคราะห์ของแต่ละบุคคลในการพิจารณาตัดสินคุณค่าและความดีงาม ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมและการประพฤติปฏิบัติโดยเฉพาะการปฏิบัติทางจิตใจ เพื่อขัดเกลาดนเองให้เป็นไปทางใดทางหนึ่ง โดยเกิดจากการรับรู้จากการเรียนรู้ การมองเห็น การคิด แล้วนำมาพิจารณาเพื่อตัดสินใจว่าต้องการสร้างสำนึกแบบใด ก็จะมีการฝึกฝนและสร้างสมสำนึกเหล่านั้น

การเกิดจิตสำนึกไม่สามารถสรุปแยกแยะได้ว่าเกิดจากปัจจัยภายในหรือภายนอกเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่ง เพราะทุกสรรพสิ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันระหว่างปัจจัยภายในและภายนอก เป็นปฏิสัมพันธ์ที่มีความต่อเนื่องกัน ดังนั้นการพัฒนาจิตสำนึกจึงต้องกระทำควบคู่กันไปทั้งปัจจัยภายในและภายนอก

จิตสาธารณะเพื่อส่วนรวม

จิตสาธารณะเพื่อส่วนรวมสามารถกระทำได้ 2 ทาง คือ

1. การรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง รับผิดชอบการกระทำของตนเอง ไม่ให้เกิดผลกระทบและความเสียหายต่อส่วนรวม
2. การรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การเข้าไปมีบทบาทในการรักษาประโยชน์แก้ปัญหา และสร้างสรรค์สังคมส่วนรวม ซึ่งถือว่าเป็นความรับผิดชอบต่อสังคม

ความรับผิดชอบต่อตนเอง คือ ความมุ่งหมาย การยอมรับการกระทำนั้น และพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น คนที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองต้องเป็นคนรู้จักหน้าที่และปฏิบัติตนให้มีประสิทธิภาพอย่างเต็มกำลังความสามารถ เช่น

ความรับผิดชอบต่อตนเอง คือ ไม่กระทำชั่ว ไม่ทำให้ตนเองและบุคคลอื่นเดือดร้อน เช่น ออกกำลังกายเพื่อรักษาสุขภาพให้แข็งแรง ตั้งใจเล่าเรียน หมั่นใฝ่หาความรู้ ประพฤติตนให้เหมาะสม ละเว้นความชั่ว มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รู้จักปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น มีความประหยัด ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีความรับผิดชอบต่อตรงต่อเวลา ฟังตนเองได้

ความรับผิดชอบต่อสังคม คือ การช่วยเหลือสังคม ไม่ทำให้ผู้อื่นหรือสังคมได้รับความเสียหาย เช่น

1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่พลเมือง ได้แก่ ปฏิบัติตามกฎหมาย รักษาทรัพย์สินสมบัติของสังคม ช่วยเหลือผู้อื่น มีความร่วมมือกับคนอื่น

2. ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ได้แก่ เคารพเชื่อฟังพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ช่วยเหลืองานบ้าน รักษาชื่อเสียงของครอบครัว

3. ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ครู อาจารย์ ได้แก่ ตั้งใจเล่าเรียน เชื่อฟังคำสั่งสอนของ ครู อาจารย์ ปฏิบัติตามระเบียบโรงเรียน และรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน

4. ความรับผิดชอบต่อเพื่อน ได้แก่ ช่วยตักเตือนแนะนำเมื่อเพื่อนทำผิด ไม่เอาเปรียบเพื่อน ช่วยเหลือเพื่อนอย่างเหมาะสม ไม่ทะเลาะกัน ให้อภัยเมื่อเพื่อนทำผิด เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน

ความสำคัญ

รานี ศิลปชัย (2554: ออนไลน์) กล่าวว่า จิตสาธารณะเป็นความรู้สึกนึกคิด ความรับผิดชอบ ต่อสาธารณะ มีจิตสำนึกว่าถ้าทำสิ่งใดแล้วเกิดความเสียหายแก่ส่วนรวมไม่ควรทำ เนื่องจากปัญหา ต่างๆ ที่เกิดขึ้นเห็นได้ชัดเจนว่าเกิดจากการขาดจิตสำนึกต่อส่วนรวมของคนในสังคมเป็นสำคัญ เช่น ปัญหายาเสพติดที่เกิดจากความเห็นแก่ตัวของผู้ชาย ปัญหามลภาวะเป็นพิษ การปล่อยน้ำเสียจาก โรงงาน ปัญหาทรัพยากรป่าไม้ถูกทำลาย ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง เป็นต้น คนไทยยังขาดความรู้สึก รับผิดชอบต่อสังคม การสร้างนิสัยและเริ่มต้นจากในบ้าน เมื่อเห็นสิ่งไม่ถูกต้อง ผู้ใหญ่จะต้องบอก เด็กทันที โดยต้องเป็นตัวอย่างที่ดี ต้องไม่อายุที่จะทำความดี และช่วยกันชมเชยคนทำความดี ดังนั้น ควรมาช่วยกันปลูกฝังจิตสาธารณะให้แก่เยาวชนในสังคมได้ตระหนักและเห็นความสำคัญเพื่อให้เกิด ความสงบสุขในสังคม

ลักษณะของผู้มีจิตสาธารณะ (Public Mind)

1. คิดในทางบวก (Positive thinking) คือ คิดในทางที่ดีต่อคนอื่น คนที่คิดบวกมีโอกาส ประสบความสำเร็จมากกว่าคนคิดลบ
2. มีส่วนร่วม (Participation) คือ การมีส่วนร่วมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของ สังคมและการอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืน เกื้อกูล เป็นธรรมชาติ
3. ทำตัวเป็นประโยชน์ (Useful) คือ เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ต่อสาธารณะ ต่อสังคม ไม่นั่ง ดูดาย อะไรที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะแม้เพียงเล็กน้อยก็จะทำ
4. ไม่เห็นแก่ตัว (Unselfish) คือ การฝึกเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน แบ่งปันทรัพยากรให้ กัน ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและไม่ให้ผู้อื่นเอาเปรียบเช่นกัน และเคารพสิทธิเสรีภาพผู้อื่น
5. มีความเข้าใจ (Understand) คือ เข้าใจผู้อื่น (Empathy) ไม่ทับถมผู้อื่น ไม่ซ้ำเติมผู้อื่น
6. มีใจกว้าง (Broad Mind) คือ มีจิตที่กว้างใหญ่ เปิดกว้าง ไม่คับแคบ รับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น รับฟังข้อมูล ข่าวสารใหม่ๆ และแสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ
7. มีความรัก (Love) คือ มีความรักมนุษยชาติ ตามหลักพรหมวิหาร 4 (เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา) และมีสังคหวัตถุ 4 (ทาน ปิยวาจา อัตถจริยา สมานัตตตา)

8. ตามสมัย (In trend) คือ เข้าใจและไม่ตามกระแสโดยปราศจากเหตุผล

9. มีการสื่อสารที่ดี (Communication) คือ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น สามารถทำงานกับผู้อื่นได้ทุกสถานการณ์

การจัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองมิได้ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนสำหรับประชากรวัยเรียน หรือการจัดการศึกษาแบบเป็นทางการในรูปแบบอื่นๆ ซึ่งจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับเครือข่ายสถาบัน และกระบวนการทางสังคมที่หลากหลายและต่อเนื่องทั้งในส่วนของสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว องค์กรเอกชน และองค์กรประชาสังคม

แนวทางการสร้างจิตสาธารณะ

การสร้างจิตสาธารณะ เป็นการสร้างความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ซึ่งมีแนวทางที่สำคัญ คือ

1. สร้างวินัยให้ตัวเองศึกษาให้เข้าใจถึงการมีส่วนร่วมในระบบประชาธิปไตยและขอบเขตสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ ความรับผิดชอบของตนต่อสังคม

2. ยึดหลักธรรมในการดำเนินชีวิต เพราะคำสั่งสอนของทุกศาสนา มุ่งให้เกิดประโยชน์สุขในสังคม ดังนั้นควรปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อให้เราสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3. ตระหนักและให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัว ช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมเพราะถือว่าเป็นหน้าที่ของเราในการมีส่วนร่วมในการรักษาสมบัติของสาธารณะ

4. ตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นในสังคม ในฐานะที่เราเป็นส่วนหนึ่งของสังคมย่อมได้รับผลกระทบจากปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ดังนั้น การสร้างจิตสาธารณะ จึงจำเป็นต้องปลูกฝังให้คนในสังคมรู้จักเสียสละร่วมแรงร่วมใจให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม ตระหนักและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตน ช่วยกันแก้ไขปัญหา และสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคม

แบบบันทึกการจัดกิจกรรม

<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 80%; margin: auto;"> <p>ตรา สัญลักษณ์ โรงเรียน</p> </div>	<p>สมุดบันทึกการจัดกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์ โรงเรียน.....</p>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 80%; margin: auto;"> <p>ภาพถ่าย นักเรียน</p> </div>
<p>ชื่อ-สกุล.....</p> <p>เลขประจำตัว.....</p> <p>เลขที่.....</p>		
<p>ปีการศึกษา..... ชั้น ม...../.....</p> <p>ปีการศึกษา..... ชั้น ม...../.....</p> <p>ปีการศึกษา..... ชั้น ม...../.....</p>		
<p>ปก</p>		

<h3>คำชี้แจง</h3> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนทุกคนควรปฏิบัติกิจกรรม ประถมศึกษา ป.1-ป.6 จำนวน 60 ชั่วโมง มัธยมศึกษาตอนต้น ม.1-ม.3 จำนวน 45 ชั่วโมง มัธยมศึกษาตอนปลาย ม.4-ม.6 จำนวน 60 ชั่วโมง 2. การปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้งต้องมีผู้รับรองผลการปฏิบัติกิจกรรม (ครูที่ปรึกษา/บุคคล/หน่วยงาน/องค์กรที่ไปปฏิบัติกิจกรรม) 3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ หมายถึง กิจกรรม อาสาพัฒนาหรือกิจกรรมสร้างสรรค์สังคม <p style="text-align: center; margin-top: 20px;">ปกใน</p>

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา ..... หน้า 1

ชื่อกิจกรรม.....

ครูที่ปรึกษา.....

ว.ด.ป./ เวลา	กิจกรรมที่ ปฏิบัติ	สถานที่	ผลที่ เกิดกับ ผู้ปฏิบัติ	ผลที่เกิดกับสังคม/ สาธารณประโยชน์	ผู้รับรอง

ลายมือชื่อครูที่ปรึกษา.....
(.....)

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา ..... หน้า 2

ชื่อกิจกรรม.....

ครูที่ปรึกษา.....

ว.ด.ป./ เวลา	กิจกรรมที่ ปฏิบัติ	สถานที่	ผลที่ เกิดกับ ผู้ปฏิบัติ	ผลที่เกิดกับสังคม/ สาธารณประโยชน์	ผู้รับรอง

ลายมือชื่อครูที่ปรึกษา.....
(.....)

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา ..... หน้า 3

ชื่อกิจกรรม.....

ครูที่ปรึกษา.....

ว.ด.ป./ เวลา	กิจกรรมที่ ปฏิบัติ	สถานที่	ผลที่ เกิดกับ ผู้ปฏิบัติ	ผลที่เกิดกับสังคม/ สาธารณประโยชน์	ผู้รับรอง

ลายมือชื่อครูที่ปรึกษา.....
(.....)

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา..... หน้า 4

ชื่อกิจกรรม.....

ครูที่ปรึกษา.....

ว.ด.ป./ เวลา	กิจกรรมที่ ปฏิบัติ	สถานที่	ผลที่ เกิดกับ ผู้ปฏิบัติ	ผลที่เกิดกับสังคม/ สาธารณประโยชน์	ผู้รับรอง

ลายมือชื่อครูที่ปรึกษา.....
(.....)

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา ..... หน้า 5

ชื่อกิจกรรม.....

ครูที่ปรึกษา.....

ว.ด.ป./ เวลา	กิจกรรมที่ ปฏิบัติ	สถานที่	ผลที่ เกิดกับ ผู้ปฏิบัติ	ผลที่เกิดกับสังคม/ สาธารณประโยชน์	ผู้รับรอง

ลายมือชื่อครูที่ปรึกษา.....
(.....)

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา..... หน้า 6

ชื่อกิจกรรม.....

ครูที่ปรึกษา.....

ว.ด.ป./ เวลา	กิจกรรมที่ ปฏิบัติ	สถานที่	ผลที่ เกิดกับ ผู้ปฏิบัติ	ผลที่เกิดกับสังคม/ สาธารณประโยชน์	ผู้รับรอง

ลายมือชื่อครูที่ปรึกษา.....
(.....)

บันทึกเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลายมือชื่อครูที่ปรึกษา.....
 (.....)

บันทึกเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

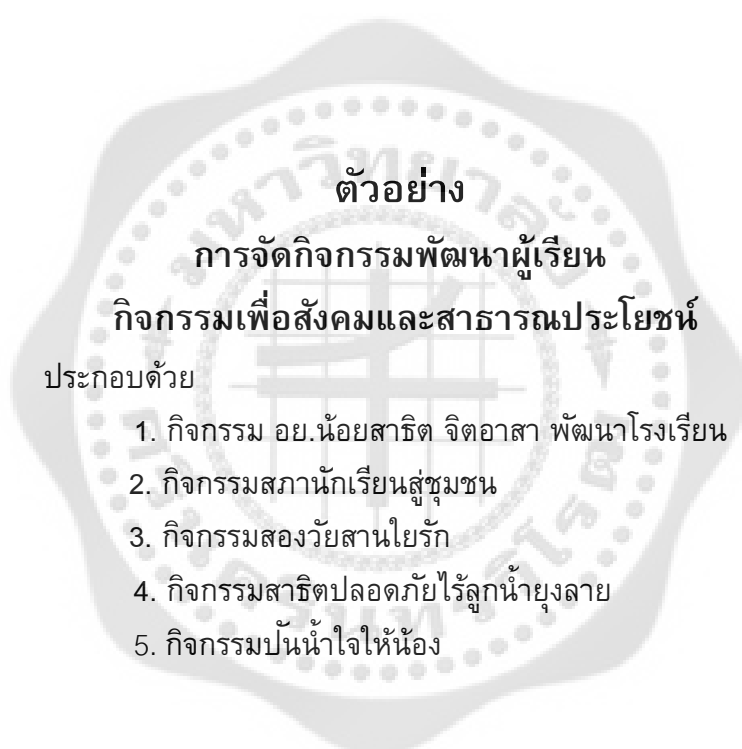
.....

.....

.....

ลายมือชื่อครูที่ปรึกษา.....
 (.....)

กิจกรรม “อย.น้อยสาริต จิตอาสา พัฒนาโรงเรียน”

1. สาระสำคัญ

อาหารเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคนและต้องบริโภคกันอยู่ทุกวัน หากผู้บริโภคปรุงอาหารด้วยตนเองก็มั่นใจได้ว่าอาหารมีความปลอดภัยในระดับหนึ่ง การให้ความรู้เบื้องต้นเรื่องความปลอดภัยของอาหาร จึงควรทำตั้งแต่ในวัยเด็กที่สามารถเรียนรู้ได้รวดเร็ว เพื่อที่จะปลูกฝังให้เป็นพื้นฐานที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ควรตระหนักถึงความสำคัญและความปลอดภัยของอาหาร การจัดกิจกรรม “อย.น้อยสาริต จิตอาสา พัฒนาโรงเรียน” จึงเป็นการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มีจิตอาสาเพื่อกระตุ้นให้แต่ละคนรู้จักปกป้องตนเอง รู้จักการเลือก สังเกต หรือทดสอบ และรู้จักปฏิเสธอาหารที่ไม่ปลอดภัย นักเรียนต้องเรียนรู้และฝึกฝนเพื่อให้สามารถนำไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ตลอดไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อการบริโภค
2. เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ในการรณรงค์ ให้ความรู้ ด้านการบริโภคสู่เพื่อนนักเรียน และบุคคลในโรงเรียน
3. เพื่อให้ตระหนักในความปลอดภัยในการบริโภค และการผลิตเครื่องอุปโภคบริโภคเพื่อสุขภาพผู้บริโภค
4. เพื่อส่งเสริมสุขภาพและพละอนามัยให้แข็งแรง
5. สมาชิกสามารถตรวจวิเคราะห์อาหาร อย่างน้อยในเรื่อง สารบอแรกซ์ โคลิฟอร์ม และ จุลินทรีย์ปนเปื้อนต่างๆ
6. ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดูแลรับผิดชอบ ให้ใช้มาตรการทางกฎหมาย แก้ไขปัญหาความไม่ปลอดภัยของอาหารในโรงเรียน ชุมชนรอบโรงเรียนอย่างครบวงจร
7. เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีน้ำใจและมีจิตสาธารณะ
8. เพื่อสร้างความสามัคคีกัน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี
9. เพื่อเป็นการสร้างสรรค์สิ่งดีๆ ให้แก่ โรงเรียน และชุมชน

3. เป้าหมาย

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 30 คน

4. การจัดกิจกรรม

1. รับสมัครนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1- 3 ที่มีความสนใจตามจำนวนที่กำหนด
2. เลือกหัวหน้า รองหัวหน้า เลขานุการและประชาสัมพันธ์กิจกรรม วางแผน ดำเนินกิจกรรมประชุมร่วมกัน
3. สมาชิก “อย.น้อยสาริตฯ” ทำกิจกรรมสุ่มตรวจสอบอาหารทั้งจากโรงอาหารของโรงเรียน ตลอดจนร้านค้าที่อยู่ในโรงเรียน ถ้าตรวจพบสารพิษตกค้างให้สมาชิกแจ้งเตือนนักเรียน

ในโรงเรียนทราบ พร้อมกันแจ้งผลให้ผู้ประกอบการแก้ไข หากผู้ประกอบการไม่ดำเนินการแก้ไขและตรวจพบสารพิษตกค้างอีกให้สมาชิก “อย.น้อยสาธิตฯ” รายงานผลแก่ทางโรงเรียน

4. สมาชิก “อย.น้อยสาธิตฯ” จัดนิทรรศการเกี่ยวกับ ข่าวดสารสาระน่ารู้ เกี่ยวกับการบริโภค
5. เผยแพร่สาระน่ารู้เกี่ยวกับการบริโภคโดยการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์
6. เชิญเจ้าหน้าที่จากสาธารณสุข จังหวัดปทุมธานี มาเป็นวิทยากรบรรยายและให้ความรู้

ด้านการตรวจคุณภาพอาหารเบื้องต้น

5. สื่อ/อุปกรณ์

1. สารปนเปื้อนในอาหาร
2. บอร์ดประชาสัมพันธ์กิจกรรม “อย.น้อยสาธิตฯ”
3. รางวัลจากการตอบปัญหา
4. กล้องถ่ายรูป
5. เอกสาร

6. ระยะเวลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554

7. สถานที่ดำเนินงาน

- ห้องวิทยาศาสตร์
- ห้อง Cooking room โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

8. การประเมินผล

1. ตัวชี้วัดความสำเร็จ
  - มาตรฐานที่ 2 (2.1)
2. วิธีการประเมิน
  - แบบสอบถาม
3. เครื่องมือที่ใช้
  - แบบประเมิน
  - แบบบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม

9. พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. นักเรียน ครู อาจารย์ ผู้ปกครองได้รับอาหารที่สะอาดปลอดภัย
2. สมาชิกมีความตระหนัก ในเรื่องอาหารปลอดภัยในโรงเรียน
3. สมาชิกสามารถตรวจวิเคราะห์อาหารอย่างน้อยในเรื่อง สารบอแรกซ์ กรดซาลิซิลิก

โคลิฟอร์ม และจุลินทรีย์ปนเปื้อนต่างๆ

4. สมาชิกดำเนินการมาตรการต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาตามที่ตรวจวิเคราะห์พบในโรงเรียน
5. สมาชิกสามารถประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดูแลรับผิดชอบให้ใช้

มาตรการแก้ไขปัญหาความไม่ปลอดภัยของอาหารในโรงเรียน

6. นักเรียนมีส่วนร่วมในเรื่องการเฝ้าระวังความไม่ปลอดภัยของอาหารในโรงเรียนและชุมชน

ปฏิทินการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรม	ระยะเวลา	สถานที่	ผู้ปฏิบัติ
1. ประชุมสมาชิก	เดือนละ 1 ครั้ง	ห้องวิทยาศาสตร์	ประธานกิจกรรม
2. ประชาสัมพันธ์ข่าวสารหน้าเสาธง ตลอดภาคเรียน	สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	สนาม	สมาชิก
3. ตรวจสอบปนเปื้อนในอาหารและภาชนะ ใส่อาหารในโรงอาหาร	เดือนละ 1 ครั้ง	โรงอาหาร	
4. จัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ในการป้องกัน สารปนเปื้อนที่มีอยู่ในอาหาร	เดือนละ 1 ครั้ง	ป้ายนิเทศ	
5. รับสมัครสมาชิก “ออย.น้อยสาริตย”	ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	ในสถานศึกษา	อาจารย์ที่ปรึกษา
6. อบรมนักเรียนแกนนำกิจกรรมอาหาร ปลอดภัยในโรงเรียน	ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	ห้องวิทยาศาสตร์	
7. แจกแผ่นพับให้ความรู้	เดือนละ 1 ครั้ง	ในสถานศึกษา	
8. จัดรายการตอบปัญหาชิงรางวัล กิจกรรม “ออย.น้อยสาริต จิตอาสา พัฒนา โรงเรียน”	ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	Cooking room	
9. จัดทำแบบสอบถามนักเรียนในเรื่องการ รับประทานอาหารในโรงเรียน	ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	ทุกห้องเรียน	สมาชิก
10. ประสานงานกับหัวหน้ากลุ่มสาระ ทั้งหมด เพื่อขอความร่วมมือในการจัด กิจกรรมและเชื่อมโยงสู่การเรียนการสอน	เดือนละ 1 ครั้ง	ห้องพักครู	อาจารย์ที่ปรึกษา สมาชิก
11. เติมนรณรงค์ประชาสัมพันธ์	ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	ในสถานศึกษา	สมาชิก

กิจกรรม “ออย.น้อยสาริต จิตอาสา พัฒนาโรงเรียน”

ปีการศึกษา 2554

มิถุนายน

1. วันพุธที่ 22 มิถุนายน	ประชุมสมาชิก
2. วันพฤหัสบดีที่ 30 มิถุนายน	เปิดกิจกรรมที่หน้าเสาธง

กรกฎาคม

1. วันพุธที่ 6, 13, 26, 27	ประชาสัมพันธ์ข่าวสารหน้าเสาธง
2. วันศุกร์ที่ 1 กรกฎาคม	อบรมสมาชิก
3. วันศุกร์ที่ 8 กรกฎาคม	จัดบอร์ดประชาสัมพันธ์กิจกรรม
4. วันพุธที่ 13 กรกฎาคม	แจกแผ่นพับให้ความรู้
5. วันพฤหัสบดีที่ 21 กรกฎาคม	ตรวจสอบปนเปื้อนในอาหารและภาชนะใส่อาหารในโรงอาหาร

สิงหาคม

1. วันพุธที่ 3, 10, 17, 24, 31	ประชาสัมพันธ์ข่าวสารหน้าเสาธง
2. วันจันทร์ที่ 8 สิงหาคม	จัดบอร์ดประชาสัมพันธ์กิจกรรม
3. วันพฤหัสบดีที่ 18 สิงหาคม	แจกแผ่นพับให้ความรู้
4. วันจันทร์ที่ 15 สิงหาคม	ตรวจสอบปนเปื้อนในอาหารและภาชนะใส่อาหารในโรงอาหาร
5. วันจันทร์ที่ 29 สิงหาคม	ตอบปัญหาชิงรางวัลกับกิจกรรม

กันยายน

1. วันพุธที่ 7, 14, 21, 28	ประชาสัมพันธ์ข่าวสารหน้าเสาธง
2. วันศุกร์ที่ 9 กันยายน	จัดบอร์ดประชาสัมพันธ์กิจกรรม
3. วันพฤหัสบดีที่ 15 กันยายน	แจกแผ่นพับให้ความรู้
4. วันจันทร์ที่ 19 กันยายน	ตรวจสอบปนเปื้อนในอาหารและภาชนะใส่อาหารในโรงอาหาร
5. วันพฤหัสบดีที่ 29 กันยายน	เดินรณรงค์ให้ความรู้ในการบริโภคอาหาร
6. วันศุกร์ที่ 30 กันยายน	ปิดกิจกรรม ภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2554

แบบฟอร์มการสมัครสมาชิก
กิจกรรม “อย.น้อยสาริต จิตอาสา พัฒนาโรงเรียน”

ชื่อ (ดช./ดญ)..... นามสกุล.....ชื่อเล่น.....
 เพศ.....วัน/เดือน/ปีเกิด.....อายุ.....เชื้อชาติ.....
 ศาสนา.....กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่..... ขอสมัครเข้า
 สมาชิก “อย.น้อยสาริต จิตอาสา พัฒนาโรงเรียน” โรงเรียนสาริตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ภาคเรียนที่
 1 ประจำปีการศึกษา 2554 เพื่อสนับสนุนและช่วยเหลือกิจกรรมดังกล่าวของโรงเรียนต่อไป

ลงชื่อผู้สมัคร.....
 (.....)

ลงชื่อ.....
 (.....)

ผู้รับผิดชอบ

ลงชื่อ.....
 (.....)

ผู้รับผิดชอบ

ลงชื่อผู้รับสมัคร.....
 (.....)

ผู้รับผิดชอบ

แบบบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม
กิจกรรม “อย.น้อยสาริต จิตอาสา พัฒนาโรงเรียน”

เลขที่	ชื่อสกุล	ชั้น	เวลาเข้าร่วมกิจกรรม (จำนวนครั้ง)												รวม	สรุป ผ/ มผ
			เดือน													
			วันที่													
ชม.ที่																
1.																
2.																
3.																
4.																
5.																
6.																
7.																
8.																
9.																
10.																
11.																
12.																
13.																
14.																
15.																
16.																
17.																
18.																
19.																
20.																
21.																
22.																
23.																
24.																
25.																
26.																
27.																
28.																
28.																
29.																
30.																

ลงชื่อ.....

(.....)

ครูที่ปรึกษากิจกรรม

แบบประเมินความพึงพอใจ

กิจกรรม “อย.น้อยสาริต จิตอาสา พัฒนาโรงเรียน”

คำชี้แจง : ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่เป็นความจริงที่สุด เพื่อใช้ข้อมูล
ในการปรับปรุง พัฒนาการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

ข้อมูลทั่วไป

นักเรียน มัธยมศึกษาปีที่..... ครู/ผู้ที่เกี่ยวข้อง

ความคิดเห็นการจัดกิจกรรม

ที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1.	การประชุมวางแผนงาน					
2.	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม					
3.	ความเหมาะสมของสถานที่ในการทำกิจกรรม					
4.	ความรู้ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม					
5.	เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้นำ ประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
6.	นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง					
7.	นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยความสุข					
8.	การบูรณาการสอดคล้องกับหลักสูตร					
9.	มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จที่ได้รับ					
10.	กิจกรรมมีประโยชน์ควรดำเนินการต่อไป					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อบังคับโรงเรียนสาธิต
ว่าด้วย สถานักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

พ.ศ. 2554

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต เห็นว่าสถานักเรียนเป็นแนวทางที่จะส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียนให้ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม เพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่นักเรียนตามความถนัดความสามารถและฝึกการอยู่ร่วมกันตามแบบประชาธิปไตย อาศัยอำนาจตามคำสั่งที่.....ลงวันที่.....พฤษภาคม.....และมติในการประชุมคณะกรรมการบริหารโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิตครั้งที่..... เมื่อวันที่..... จึงให้ตราข้อบังคับว่าด้วยสถานักเรียนขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับว่าด้วยสถานักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต พ.ศ. 2554”

ข้อ 2 ให้ใช้ข้อบังคับนี้ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ในข้อบังคับนี้ เว้นแต่จะมีข้อความแสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

“โรงเรียน”	หมายความว่า	โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
“สถานักเรียน”	หมายความว่า	สถานักเรียนโรงเรียน แห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
“ผู้อำนวยการ”	หมายความว่า	ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต แห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
“ครู”	หมายความว่า	ครูโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
“คณะกรรมการผู้แทนนักเรียน”	หมายความว่า	ผู้แทนนักเรียน โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

หมวด 1

วัตถุประสงค์

ข้อ 4 สถานักเรียนจัดตั้งขึ้นด้วยวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ คือ

- 4.1 เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกฝนตัวเองเพื่อเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย
- 4.2 เพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์ด้านบริหารและด้านปกครองของนักเรียนโดยนักเรียนเพื่อนักเรียน
- 4.3 เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนของนักเรียนในการกระทำอื่นใดทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

หมวด 2

องค์ประกอบของสภานักเรียน

ข้อ 5 สภานักเรียนให้มืองค์ประกอบ ดังนี้

- 5.1 คณะกรรมการบริหารนักเรียน
- 5.2 คณะกรรมการผู้แทนนักเรียน
- 5.3 ครูที่ปรึกษา

ข้อ 6 คณะกรรมการบริหารนักเรียนประกอบด้วย

- 6.1 ประธาน
- 6.2 รองประธาน
- 6.3 เลขานุการ
- 6.4 เภรัณญิก
- 6.5 ประชาสัมพันธ์
- 6.6 ฝ่ายวิชาการ
- 6.7 ฝ่ายกิจกรรม
- 6.8 ฝ่ายสารวัตรนักเรียน

ข้อ 7 คณะกรรมการผู้แทนนักเรียนประกอบด้วย

ผู้แทนนักเรียนจากทุกชั้นเรียน ห้องละ 2 คน

ข้อ 8 ครูที่ปรึกษาประกอบด้วย

ครูโรงเรียนสาธิต 2 คน

หมวด 3

การเลือกตั้ง การแต่งตั้ง และสมาชิกภาพ

ข้อ 9 การเลือกตั้งประธานสภานักเรียน และคณะกรรมการบริหารสภานักเรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์ และวิธีการที่โรงเรียนกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเช่นว่านี้ให้คลุมถึง

- 9.1 เกณฑ์คำนวณสมาชิก
- 9.2 วิธีหาเสียง วิธีลงคะแนน และวิธีนับคะแนน
- 9.3 การประกาศผล

ข้อ 10 ผู้มีสิทธิได้รับการเลือกตั้งเป็นประธานสภานักเรียนต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

- 10.1 เป็นนักเรียนปัจจุบันของโรงเรียนสาธิต
- 10.2 เป็นผู้ไม่เคยถูกตัดคะแนนความประพฤติหรือเคยถูกตัดคะแนน

ความประพฤติ ไม่เกิน 20 คะแนน

10.3 มีผู้รับรองความสามารถในการปฏิบัติงานสังคมไม่น้อยกว่า 10 คนโดยผู้รับรองต้องเป็นครู 2 คนและนักเรียน 8 คน

10.4 เป็นผู้มีความตั้งใจและสนใจต่องานสถานนักเรียนด้วยความบริสุทธิ์ใจ

10.5 ต้องกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในปีการศึกษานั้น และมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.50

ข้อ 11 การเลือกตั้งประธานสถานนักเรียน ให้กระทำโดยการเลือกตั้งทั่วไป ในกรณีที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งมีเพียงกลุ่มเดียว การนับคะแนนเสียงต้องได้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของผู้มาลงคะแนนเสียงทั้งหมด จึงจะมีสิทธิ์ได้รับเลือกตั้ง

ข้อ 12 คณะกรรมการผู้แทนนักเรียน เป็นตัวแทนนักเรียนของแต่ละห้อง โดยผ่านการคัดเลือกมาแล้วจากห้องของตนหรือวิธีการที่โรงเรียนกำหนด และให้มีกรรมการผู้แทนห้องละ 2 คน

ข้อ 13 สถานนักเรียนให้มีวาระคราวละ 1 ปี โดยเริ่มปฏิบัติหน้าที่ในเดือนพฤศจิกายนและให้ครบวาระการปฏิบัติหน้าที่ในเดือนตุลาคมของปีถัดไป คณะกรรมการผู้แทนนักเรียนซึ่งพ้นจากตำแหน่ง อาจได้รับการเลือกตั้งหรือการแต่งตั้งอีกครั้งก็ได้

ข้อ 14 ครูที่ปรึกษาให้สถานนักเรียนเป็นผู้เสนอชื่อครู เพื่อให้โรงเรียนแต่งตั้งจำนวน 2 คน

ข้อ 15 สถานนักเรียนและคณะกรรมการผู้แทนนักเรียนพ้นตำแหน่งเมื่อ

15.1 ลาออก

15.2 สถานนักเรียนมีมติให้ออก

เมื่อกรรมการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระโรงเรียนอาจจัดให้มีการเลือกตั้ง หรือแต่งตั้งผู้อื่นแทนก็ได้ ผู้ได้รับเลือกตั้งหรือแต่งตั้ง ให้อยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ที่ตนแทนเท่านั้น

หมวด 4

การบริหารงานสถานนักเรียน

ข้อ 16 การบริหารงานของสถานนักเรียนให้แบ่งความรับผิดชอบ ดังนี้

16.1 การวางระเบียบ หรือข้อบังคับและการบริหารกิจกรรมนักเรียนให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของสถานนักเรียน

16.2 ครูที่ปรึกษามีหน้าที่ให้คำปรึกษาในการวางแผน หรือการเขียนโครงการและมีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของสถานนักเรียนให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามวัตถุประสงค์

16.3 การปฏิบัติงานในกิจกรรมต่างๆ ของนักเรียน ให้สถานนักเรียนเป็นผู้เสนอโครงการ โดยได้รับความเห็นชอบจากครูที่ปรึกษา ให้ฝ่ายกิจการโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต (กิจการนักเรียน) พิจารณาเห็นชอบเพื่อเสนอผู้อำนวยการพิจารณาอนุมัติ

หมวด 5

อำนาจ และหน้าที่ ของสภานักเรียน

ข้อ 17 การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของสภานักเรียนจะขัดหรือแย้งกับระเบียบ หรือข้อบังคับอื่นใดของโรงเรียนที่ถือปฏิบัติอยู่มิได้ กับทั้งต้องรักษาไว้ซึ่งศีลธรรม วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ทั้งนี้ เว้นแต่กรณีที่ทำให้ขอความเห็นชอบจากโรงเรียนก่อน

ข้อ 18 สภานักเรียนให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

- 18.1 จัดการประชุมสภานักเรียน
- 18.2 จัดทำโครงการกิจกรรมนักเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเสนอฝ่ายกิจกรรมนักเรียน พิจารณาเห็นชอบ
- 18.3 เป็นตัวแทนของนักเรียนในการกระทำใดๆ ทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน
- 18.4 ปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียน
- 18.5 เผยแพร่ความรู้เรื่องประชาธิปไตยแก่นักเรียน และดำเนินการเลือกตั้งประธานสภานักเรียน
- 18.6 แต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เห็นสมควร

หมวด 6

การประชุม

ข้อ 19 ภาคเรียนหนึ่งๆ ให้มีการประชุมสามัญสภานักเรียนครั้งหนึ่ง เว้นแต่มีกรณีรีบด่วนในการประชุมแต่ละครั้งต้องประกอบด้วยองค์ประชุม ดังนี้

- 19.1 การประชุมให้ประกอบด้วย สภานักเรียน และครูที่ปรึกษา
- 19.2 ให้ประธานคณะกรรมการบริหารเป็นประธานในที่ประชุมให้เลขาธิการคณะกรรมการบริหารเป็นผู้ออกหนังสือเชิญประชุม และจัดบันทึกการประชุม
- 19.3 ในการประชุมต้องมีผู้เข้าประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสภานักเรียนจึงจะครบองค์ประชุม
- 19.4 ในการประชุมให้แถลงผลงานและที่ประชุมมีสิทธิ์ในการซักถาม
- 19.5 ถ้าประธานไม่อยู่ในที่ประชุมให้รองประธานเป็นประธานในที่ประชุมหรือกรรมการผู้แทนนักเรียนคนหนึ่งเป็นประธาน
- 19.6 การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้เสียงข้างมาก
- 19.7 ผู้เข้าประชุมคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ประกาศ ณ วันที่ ..... พฤษภาคม พ.ศ. ....

ลงชื่อ .....

(.....)

ฝ่ายกิจกรรมนักเรียน

ลงชื่อ .....

(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

กิจกรรม “สภานักเรียนสู่ชุมชน”

ประเทศไทยเป็นประเทศที่อยู่ในระบอบประชาธิปไตย ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพในการออกความคิดเห็น เยาวชนของชาติซึ่งจะเติบโตไปเป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพต่อไปนั้นจะต้องเรียนรู้เรื่องการใช้สิทธิ ใช้ความคิดของตนเองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารประเทศไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม การมีกิจกรรมสภานักเรียนจึงเป็นการมีส่วนร่วมทางอ้อมโดยนักเรียนทุกคนมี สิทธิมาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งและมีสิทธิเสรีภาพที่จะออกความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานของสภานักเรียน

กิจกรรมสภานักเรียน เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานที่เป็นระบบและมีรูปแบบเชิงบริหารจัดการ เพื่อส่งเสริมความคิดในระบอบประชาธิปไตย และพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้นำของนักเรียน เป็นวิธีการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริงซึ่งสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาเป็นกิจกรรมที่จัดเพื่อพัฒนาและเพิ่มพูนทักษะความรู้ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมในโรงเรียนให้กับคณะกรรมการนักเรียน หัวหน้าห้อง ประธานชุมชนและชมรมต่างๆ เป็นการขยายแนวคิดการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการพัฒนาสถาบันด้วยระบบสภานักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำงานด้วยความเสียสละ มีความรับผิดชอบ รู้สิทธิและหน้าที่ของตนเอง

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสภานักเรียน

1. เพื่อเป็นการปลูกฝังประชาธิปไตยและจิตอาสา/จิตสาธารณะให้กับเยาวชน
2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย
3. เพื่อฝึกฝนให้นักเรียนมีส่วนร่วมและมีประสบการณ์ในด้านการบริหารและการปกครองของนักเรียน โดยนักเรียนและเพื่อนนักเรียน
4. เพื่อฝึกฝนให้นักเรียนทำหน้าที่เป็นตัวแทนของนักเรียนอื่นๆ ในการกระทำใดๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
5. เพื่อให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความเป็นประชาธิปไตย

บทบาทและหน้าที่ของสภานักเรียน

1. ประสานงานกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนเพื่อแจ้งให้นักเรียนในโรงเรียนทราบ
2. สอดส่องดูแลประพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อให้ปฏิบัติตัวอยู่ในกฎระเบียบโรงเรียน
3. ควบคุมการเดินแถวไปกลับของนักเรียน เพื่อฝึกความมีระเบียบวินัย ในการปฏิบัติตามกฎจราจร
4. ควบคุมการดูแลระเบียบแถวหน้าเสาธง เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการปฏิบัติกิจกรรมหน้าเสาธงของนักเรียน
5. ตรวจสอบสะอาดการทำงานของกลุ่มต่างๆ ในการปฏิบัติกิจกรรมเวรกลุ่มภาคเช้า
6. ควบคุมดูแลการรับประทานอาหารกลางวันของนักเรียน
7. จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย เพื่อรายงานความเคลื่อนไหวของโรงเรียน

บทบาทของสภานักเรียน

1. เป็นผู้นำในการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อส่วนรวมตามธรรมนูญ
2. ปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของตนเอง และเพื่อนนักเรียน โดยใช้กระบวนการประชาธิปไตยและแนวทางสันติวิธี
3. ชักชวนนักเรียนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน
4. สืบสานความรู้ ภูมิปัญญา วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติ
5. เป็นผู้นำเพื่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนและสังคม

หน้าที่ของสภานักเรียน

1. ร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน
2. ประสานกับบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์และความก้าวหน้าของนักเรียนควรได้รับ
3. รับผิดชอบงานและกิจกรรมต่างๆตามที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียน
4. คิดริเริ่มโครงการที่เป็นประโยชน์ สามารถปฏิบัติได้จริงและส่งผลกระทบต่อพัฒนาโรงเรียน
5. ดูแลสอดส่องและจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในโรงเรียนอย่างคุ้มค่า
6. ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ทันต่อเหตุการณ์ และตรงไปตรงมา
7. เสนอความคิดเห็นในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน
8. วางแผนดำเนินการกิจกรรมต่างๆร่วมกับครูที่ปรึกษา

คุณค่าและความสำคัญของสภานักเรียน

1. เป็นกลไกสำคัญเพื่อการพัฒนาสังคมในโรงเรียนให้เป็นสังคมประชาธิปไตย
2. เป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้นำ
3. เป็นเวทีให้นักเรียนได้ฝึกทักษะและประสบการณ์ตามวิถีชีวิตประชาธิปไตย
4. สร้างโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยอย่างสงบสุข
5. เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการปลูกฝังจิตวิญญาณประชาธิปไตยและจิตสาธารณะให้แก่นักเรียน

ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการวางแผน การจัดองค์กร การสื่อสาร การแก้ปัญหา การตัดสินใจ และการจูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร คุณลักษณะของผู้นำที่ดี ประกอบด้วย

1. ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน (คนเก่ง)
  - 1.1 มีความรู้ ความเข้าใจ งานในหน้าที่รับผิดชอบ
  - 1.2 มีความสามารถในการทำงานในหน้าที่รับผิดชอบ
  - 1.3 มีความสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงาน
  - 1.4 มีความสามารถในการคิดริเริ่มหรือการพัฒนางาน

- 1.5 มีความมั่นคงทางอารมณ์
2. มีความรับผิดชอบในการทำงาน (คนดี)
  - 2.1 มีความขยัน ในการทำงาน
  - 2.2 มีความเพียรพยายาม
  - 2.3 มีความประหยัดในการทรัพยากรประกอบการทำงาน
  - 2.4 มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน
  - 2.5 มีระเบียบวินัยในการทำงาน
3. ความมีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน (มีน้ำใจ)
  - 3.1 ให้ความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง
  - 3.2 ให้ความช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน
  - 3.3 ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมิตรไมตรีต่อเพื่อนร่วมงาน
  - 3.4 วางตัวเสมอต้นเสมอปลาย น่าเลื่อมใส ศรัทธา
  - 3.5 ให้เกียรติ และให้โอกาสเพื่อนร่วมงาน หรือเป็นนักประชาธิปไตย

แบบประวัติ

ผู้สมัครรับเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน ปีการศึกษา.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....

บิดาชื่อ.....มารดาชื่อ.....เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บ้านเลขที่.....

สมัครตำแหน่ง (ระบุ) .....

ความสามารถพิเศษ

1.....

2.....

รูปแบบการเลือกตั้ง

แบบพรรค

แบบบุคคล

ชื่อพรรคที่สมัคร.....

รายชื่อสมาชิกพรรค

เบอร์.....

1. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....สมัครเป็น.....

2. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....สมัครเป็น.....

3. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....สมัครเป็น.....

4. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....สมัครเป็น.....

5. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....สมัครเป็น.....

6. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....สมัครเป็น.....

นโยบายของพรรค

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

หมายเหตุ.....

ลงชื่อ.....ผู้สมัคร

(.....)

ลงชื่อ.....ผู้รับสมัคร

(.....)

ครูที่ปรึกษา

การประชุมคณะกรรมการนักเรียน

ครั้งที่..... วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ณ ห้องประชุม.....

ผู้เข้าร่วมประชุม

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

ผู้ไม่เข้าประชุม

- 1.....
- 2.....

เริ่มประชุมเวลา.....น.

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ทราบ

.....

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุมครั้งที่แล้ว

.....

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเสนอเพื่อทราบ

.....

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

.....

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่น ๆ

.....

ปิดการประชุม.....น.

ลงชื่อ.....เลขานุการ

(.....)

ผู้จัดบันทึกการประชุม

กิจกรรม “สหภาพนักเรียนสู่ชุมชน”

1. สาระสำคัญ

ประเทศไทยมีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้การปกครองสมบูรณ์แบบประชาชนเข้าใจระบบประชาธิปไตย โรงเรียนจึงจัดกิจกรรมประชาธิปไตยขึ้นเป็นการบูรณาการความเข้าใจในความเป็นประชาธิปไตย เป็นกิจกรรมที่จัดเพื่อพัฒนาและเพิ่มพูนภาวะผู้นำของนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ สามารถพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถ ในการดำเนินกิจกรรมในโรงเรียนให้กับคณะกรรมการนักเรียน หัวหน้าห้อง ประธานชุมชนและชมรมต่างๆ ในลักษณะจิตอาสา เป็นการขยายแนวคิดการมีส่วนร่วมของนักเรียนด้วยระบบ”สหภาพนักเรียน สู่ชุมชน” ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำงานด้วยความเสียสละ มีความรับผิดชอบ รู้สิทธิและหน้าที่ของตนเอง เป็นสมาชิกที่ดีของหมู่บ้านที่อาศัยอยู่และเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับรุ่นน้องต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการปกครองบริหารงานในโรงเรียน
2. เพื่อปลูกฝังระบบประชาธิปไตย และจิตสาธารณะหรือจิตอาสาให้กับนักเรียน
3. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ โดยรู้จักบทบาท และหน้าที่ของตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น
4. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้มีระเบียบวินัยในตนเอง
5. เพื่อฝึกลักษณะนิสัยที่ดีของการอยู่ในสังคม เช่น การเสียสละการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การให้ความร่วมมือและช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อมีโอกาส เข้าใจการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีคุณภาพ
6. เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง มีความสามัคคีต่อหมู่คณะ โรงเรียนและชุมชน

3. เป้าหมาย

ผู้แทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จากทุกชั้นเรียน ห้องละ 2 คน

4. การจัดกิจกรรม

1. ประชุมเสนอเพื่อขออนุมัติกิจกรรม
2. แต่งตั้งคณะกรรมการเลือกประธานนักเรียนประจำปี 2554
3. ชี้แจง ประชาสัมพันธ์ เสียงตามสาย เกี่ยวกับการเลือกตั้งให้คณะครูและนักเรียนทราบ
4. คณะกรรมการนักเรียนแถลงนโยบายโดยมีครูเป็นที่ปรึกษา
5. เลือกตั้งประธานนักเรียนและคณะกรรมการนักเรียน
6. ประชุมเพื่อสรุปผลการเลือกตั้ง คณะกรรมการนักเรียนดำเนินงานบริหารกิจกรรม เสนองาน แก่ปัญหาอุปสรรคในแต่ละเดือน
7. สรุปงานเมื่อสิ้นปีการศึกษา

8. สรุปประเมินผลการดำเนินกิจกรรม

5. สื่อ/อุปกรณ์

1. โปสเตอร์หาเสียง/นโยบายพรรค
2. บัตรเลือกตั้ง
3. แผ่นพับ
4. เสียงตามสาย

6. ระยะเวลา พฤษภาคม ปีการศึกษา 2554

7. สถานที่จัดกิจกรรม ห้องประชุมอาคารเอนกประสงค์

8. การประเมินผล

1. ตัวบ่งชี้สภาพความสำเร็จ
มาตรฐานที่ 1 (1.1), (1.4), (1.6)
2. วิธีประเมิน
  - สังเกตพฤติกรรม
  - ประเมินการทำกิจกรรมกลุ่ม
3. เครื่องมือที่ใช้ประเมิน
  - แบบสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม
  - แบบประเมิน

9. พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. โรงเรียนมีประธานนักเรียน รองประธาน และคณะทำงานที่เป็นตัวแทนของระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6
2. นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียนร่วมกับคณะครู
3. นักเรียนทั้งโรงเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 เข้าใจระบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย
4. นักเรียนมีจิตสาธารณะ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันทั้งที่บ้าน โรงเรียน และชุมชน

กิจกรรม “สองวัยสานใยรัก”

1. สาระสำคัญ

สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงจากครอบครัวขยายเป็นครอบครัวเดี่ยว ความอบอุ่นระหว่างครอบครัวที่อยู่ร่วมกันระหว่างปู่ ย่า ตา ยาย ลูกหลานลดลง เป็นผลให้สมาชิกที่อยู่ในวัยเด็กและวัยสูงอายุ ถูกทอดทิ้ง ขาดการดูแลเอาใจใส่ ซึ่งมีผลทำให้เป็นปัญหาสังคม โรงเรียนจึงได้หาวิธีการช่วยเหลือแก่กลุ่มเด็กและผู้สูงอายุดังกล่าว โดยการจัดกิจกรรม “สองวัยสานใยรัก” เป็นกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามหลักสูตร พุทธศักราช 2551 เพื่อให้นักเรียนได้บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและผู้สูงอายุ เป็นการปลูกฝังให้นักเรียนมีจิตสำนึกในการเคารพรัก ให้เกียรติผู้สูงอายุ ตลอดจนให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว สังคมและประเทศชาติ
2. เพื่อเป็นการอนุรักษ์ระบบวิถีชีวิตไทย ที่นักเรียนหรือเยาวชนควรเอาใจใส่ ดูแลผู้สูงวัยที่เคยทำหน้าที่ให้การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนบุตรหลาน
3. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการมีสัมมาคารวะ การเคารพ การช่วยเหลือผู้สูงอายุ

3. เป้าหมาย

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ที่สนใจร่วมกิจกรรม จำนวน 50 คน

4. การจัดกิจกรรม

1. เตรียมความพร้อมครูและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
2. แต่งตั้งคณะทำงานและประชุมวางแผนกิจกรรม
3. ประสานงานและเตรียมความพร้อมร่วมกับครูที่ปรึกษาและองค์กรในชุมชนที่เกี่ยวข้อง
4. เตรียมผู้สูงอายุและนักเรียนที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรม
5. ครูที่ปรึกษาให้นักเรียนแบ่งกลุ่มละ 5 คน รับผิดชอบเป้าหมายว่าเป็นใคร ต้องเรียนรู้และปฏิบัติตนร่วมกับผู้สูงอายุอย่างไร
6. สมาชิกเตรียมเอกสารและอุปกรณ์สำหรับการจัดกิจกรรม และการนัดหน้าการ
7. สรุปประเมินผลการจัดกิจกรรม

5. สื่อ/อุปกรณ์

1. เอกสาร
2. แผ่นพับ
3. พวงมาลัย
4. เพลง/กิจกรรม

6. ระยะเวลา ภาคฤดูร้อน (เมษายน)

7. สถานที่จัดกิจกรรม สถานสงเคราะห์คนชรารังสิต ถนนรังสิตองค์รักษ์ คลอง 3

8. การประเมินผล

1. ตัวบ่งชี้สภาพความสำเร็จ
  - มาตรฐานที่ 1 (1.3.), (1.4.)
2. วิธีการวัดและประเมินผล
  - แบบสังเกตพฤติกรรม
3. เครื่องมือที่ใช้
  - แบบประเมินพฤติกรรม
  - แบบสอบถามความพึงพอใจ

9. พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. ผู้สูงอายุและนักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
2. ทำให้ผู้สูงอายุมีความภูมิใจในตัวเอง ที่มีผู้เห็นคุณค่า
3. นักเรียนได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์ โดยยึดผู้สูงอายุเป็นต้นแบบ
4. นักเรียนรู้จักขนบธรรมเนียมประเพณีในการเคารพและเชื่อฟังต่อผู้สูงอายุ

แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน

กิจกรรม “สองวัยสานใยรัก”

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) และเติมข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริง

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

5. เพศ ชาย หญิง

6. อายุ .....ปี

7. ระดับ

( ) มัธยมศึกษาปีที่ 1 ( ) มัธยมศึกษาปีที่ 2 ( ) มัธยมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1	กิจกรรมน่าสนใจตรงตามจุดประสงค์					
2	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ					
3	กิจกรรมหลากหลายและเป็นประโยชน์					
4	ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ					
5	ครูให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง					
6	ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุข					
7	ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน					
8	การบูรณาการกิจกรรมสอดคล้องกับหลักสูตร					
9	มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จที่ได้รับ					
10	กิจกรรมมีประโยชน์ควรดำเนินการต่อไป					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรม “สาธิตปลอดภัย ไร้ลูกน้ำยุงลาย”

1. สาระสำคัญ

โรคไข้เลือดออกเป็นโรคที่เป็นปัญหาในระดับประเทศ ในแต่ละปีมีผู้ป่วยและตายด้วยโรคไข้เลือดออกมาเป็นจำนวนมาก รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของชุมชนและได้นำปัญหาโรคกำหนดเป็นนโยบายหลัก โดยที่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพทุกแห่งจะต้องร่วมมือกับองค์กรดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกให้ครอบคลุมทุกพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ทางโรงเรียนจึงได้จัดกิจกรรม “สาธิตปลอดภัย ไร้ลูกน้ำยุงลาย” ขึ้น เพื่อเน้นให้นักเรียนรู้จักการป้องกันโรค โดยกำจัดและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายภายในโรงเรียน เป็นการปลูกจิตสำนึกและจิตอาสาของนักเรียนให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้อัตราการเกิดโรคไข้เลือดออกลดน้อยลงจนเหลือน้อยที่สุด

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออก
2. เพื่อให้นักเรียน คณะครู และแต่ละหน่วยงานมีความรู้ ทักษะคิด ในการควบคุมป้องกันโรคไข้เลือดออก
3. เพื่อกำจัดและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายภายในโรงเรียน ให้ลดลงจนไม่สามารถที่จะส่งผลต่อการเกิดการระบาดของโรคได้
4. เพื่อลดอัตราป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก

3. เป้าหมาย

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 อาสาสมัครร่วมโครงการ ห่องละ 2 คน

4. การจัดกิจกรรม

สถานพยาบาลโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต รับนโยบายจากสาธารณสุขจังหวัดผ่านสถานื่อนามัย เพื่อจัดทำโครงการป้องกันโรคไข้เลือดออกในโรงเรียน ดังนี้

1. ประสานงานกับผู้ประสานงานฝ่ายมัธยมศึกษา เพื่อมอบหมายให้ครูจิตอาสาสมัครนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม “สาธิตปลอดภัย ไร้ลูกน้ำยุงลาย” ปี 2554

2. จัดตั้งคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วย

- 2.1. ผู้รับผิดชอบกิจกรรม
- 2.2. ตัวแทนนักเรียนกิจกรรม “สาธิตปลอดภัย ไร้ลูกน้ำยุงลาย” ปี 2554
- 2.3. พยาบาลโรงเรียนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโครงการไข้เลือดออก
- 2.4. หัวหน้าแผนกอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

3. ครูประจำวิชาสุศึกษา วางแผนการเรียนการสอนโดยสอดแทรกลงในเนื้อหาวิชาต่างๆ เช่น วิทยาศาสตร์, สุขศึกษา, บำเพ็ญประโยชน์ และกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจโดยอธิบายให้ทราบถึงผลดีของการควบคุมและทำลายลูกน้ำยุงลาย เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาเกณฑ์วัดผลในวิชาสุศึกษา รวมทั้งบันทึกในสมุดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

4. ประสานงานกับอนามัยเพื่อขอทรายอะเบท ใช้ในการทำลายลูกน้ำยุงลาย
5. จัดกิจกรรมสัปดาห์รณรงค์"ปลอดลูกน้ำยุงลาย"ร่วมกับชุมชน
6. มอบหมายให้ประธานกิจกรรม จัดบอร์ดนิทรรศการเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก ดำเนิน

การสำรวจและกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายที่โรงเรียน

5. สื่อ/อุปกรณ์

เคมีภัณฑ์ (ทรายอะเบท) จากกระทรวงสาธารณสุข

6. ระยะเวลา ปีการศึกษา 2554

7. สถานที่จัดกิจกรรม โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

8. การประเมินผล

1. ตัวบ่งชี้สภาพความสำเร็จ
  - มาตรฐานที่ 1 (1.3),(1.4),(1.6)
2. วิธีการวัดและประเมินผล
  - แบบสอบถาม
3. เครื่องมือที่ใช้
  - แบบประเมินกิจกรรม

9. พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. นักเรียนทุกคนปลอดภัยไม่เป็นโรคไข้เลือดออก ซึ่งอาจมีอันตรายถึงชีวิตได้
2. ได้แนวทางการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคไข้เลือดออก ที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของครูและนักเรียน
3. ครู และนักเรียนเกิดจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกำจัดลูกน้ำยุงลายจนเป็นกิจกรรมทั้งที่บ้าน โรงเรียนและชุมชนอย่างต่อเนื่อง
4. เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในท้องถิ่น ดำเนินกิจกรรมกำจัดลูกน้ำยุงลายอย่างต่อเนื่อง
5. โรงเรียน บ้าน และชุมชนปลอดลูกน้ำยุงลาย และลดการแพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออก
6. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในส่วนของกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน
กิจกรรม "สาธิตปลอดภัย ไร้ลูกน้ำยุงลาย"

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) และเติมข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริง

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ .....ปี
3. ระดับ ( ) มัธยมศึกษาปีที่ 1 ( ) มัธยมศึกษาปีที่ 2 ( ) มัธยมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจ

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1	นักเรียนสนใจกิจกรรม "สาธิตปลอดภัย ไร้ลูกน้ำยุงลาย"					
2	นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ					
3	เป็นกิจกรรมที่บูรณาการสอดคล้องกับหลักสูตร					
4	นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ					
5	ครูที่ปรึกษาเอาใจใส่และให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง					
6	นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมด้วยความเต็มใจ					
7	นักเรียนเห็นคุณค่าของการใช้เวลาในการทำประโยชน์เพื่อสังคม					
8	นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานที่ได้ทำร่วมกัน					
9	นักเรียนสามารถให้คำแนะนำแก่บุคคลในชุมชนได้					
10	นักเรียนคิดว่ากิจกรรมมีประโยชน์ควรดำเนินการต่อไป					

ข้อเสนอแนะ.....
.....

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดี	=	3	คะแนน
พอใช้	=	2	คะแนน
ปรับปรุง	=	1	คะแนน

แบบประเมิน
กิจกรรม ”สาธิตปลอดภัย ไร้ลูกน้ำยุงลาย”

คำชี้แจง: ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่เป็นความจริงที่สุด เพื่อใช้ข้อมูล
ในการปรับปรุง พัฒนาการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

ข้อมูลทั่วไป

นักเรียน

ครู/ผู้ที่เกี่ยวข้อง

ความคิดเห็นการจัดกิจกรรม

ที่	รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1.	การประชุมวางแผนงาน					
2.	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม					
3.	ความเหมาะสมของสถานที่ในการประกอบกิจกรรม					
4.	มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมภายในโรงเรียนอย่างทั่วถึง					
5.	เป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออก					
6.	นักเรียนได้ประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติ					
7.	ความรู้ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม					
8.	กิจกรรม ”สาธิตปลอดภัย ไร้ลูกน้ำยุงลาย” สอดคล้องกับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์					
9.	กิจกรรมมีประโยชน์ควรดำเนินการต่อไป					
10.	ผู้ปกครองให้ความร่วมในการจัดกิจกรรม					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

กิจกรรม “ปันน้ำใจให้น้อง ”

1. สาระสำคัญ

จากประสบการณ์ในการไปฝึกความเป็นผู้นำจากกิจกรรมที่ผ่านมา ส่งผลให้สมาชิกต้องการจะทำประโยชน์เพื่อสังคมอย่างต่อเนื่อง โดยสมาชิกได้ไปหาข้อมูลจากสถานที่ที่ต้องการทำกิจกรรมมานำเสนอ กิจกรรม “ปันน้ำใจให้น้อง” จึงเกิดขึ้น โดยสมาชิกได้รับสมัครเพื่อนนักเรียนในโรงเรียนที่มีความสนใจได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกันในวันหยุด ซึ่งกิจกรรมที่จัด ได้แก่ การทำตุ๊กตาสีผ้า รวบรวมและสนามเด็กเล่น จัดกิจกรรมให้กับเด็กๆ บริจาคเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มและอุปกรณ์กีฬา จากการทำกิจกรรม “ปันน้ำใจให้น้อง” สมาชิกได้มีโอกาสให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน รู้จักเสียสละความสุขส่วนตน เพื่อส่วนรวมและได้แสดงออกซึ่งความมีน้ำใจ ความเมตตาและฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้รู้จักให้ ทำให้ทุกคนเกิดความภาคภูมิใจและเป็นผู้มีจิตอาสาที่น่าคุณลักษณะนิสัยการเป็นผู้ให้ติดตัวไปใช้ชีวิตประจำวันได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาการเรียนการสอนของโรงเรียนที่มีวิชากิจกรรมเพื่อสังคม เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมดังกล่าว

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนร่วมบริจาคสิ่งของ อุปกรณ์การเรียนการสอน อุปกรณ์กีฬา เสื้อผ้าให้กับโรงเรียนที่อยู่ห่างไกล
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการเสียสละ แบ่งปันให้กับน้องๆ ที่ขาดโอกาสในถิ่นทุรกันดาร และขาดแคลนทุนทรัพย์
3. เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสตอบแทนสิ่งดีๆ คืนให้กับสังคม และร่วมกันพัฒนาสังคมให้เจริญขึ้นต่อไป

3. เป้าหมาย

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 อาสาสมัครร่วมกิจกรรม จำนวน 50 คน

4. การจัดกิจกรรม

1. ชี้แจงและประชาสัมพันธ์ถึงจุดประสงค์ในการจัดกิจกรรม ให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนทราบ
2. แบ่งกลุ่มนักเรียนรวบรวมของบริจาค และแยกประเภท เช่น ของเล่น หนังสือ เสื้อผ้า อาหาร อุปกรณ์กีฬา ฯลฯ
3. จัดทำบัญชีแยกประเภทสิ่งของ และรายชื่อผู้ร่วมบริจาค
4. ครูที่ปรึกษาแบ่งหน้าที่สมาชิกจัดเตรียม เกม เพลง กิจกรรมนันทนาการ และอุปกรณ์ที่จะนำไปใช้ในกิจกรรม
5. สรุปผลการจัดกิจกรรม

5. สื่อ/อุปกรณ์

1. กล้องปริจักษ์
2. เกม/เพลง
3. วัสดุ อุปกรณ์ซ่อมบำรุง
4. สีน้ำ/สีพลาสติก
5. เอกสาร

6. ระยะเวลา ปีการศึกษา 2554**7. สถานที่จัดกิจกรรม**

- โรงเรียนบ้านอ่างเสือดำ
- โรงเรียนท่าคาน อ.ท่าตะเียบ จ.ฉะเชิงเทรา

8. การประเมินผล

1. ตัวบ่งชี้สภาพความสำเร็จ
  - มาตรฐานที่ 1 (1.4), (1.6)
2. วิธีการวัดและประเมินผล
  - แบบสอบถาม
3. เครื่องมือที่ใช้
  - แบบประเมินกิจกรรม

9. พฤติกรรมที่คาดหวัง

นักเรียนมีจิตใจที่เมตตา กรุณา รู้จักการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปันให้กับผู้ที่ขาดโอกาส และรู้จักการตอบแทนสังคม

แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน

กิจกรรม “ปันน้ำใจให้น้อง”

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) และเติมข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริง

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ .....ปี
3. ระดับ ( ) มัธยมศึกษาปีที่ 1 ( ) มัธยมศึกษาปีที่ 2 ( ) มัธยมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจ

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1	นักเรียนสนใจกิจกรรม “ปันน้ำใจให้น้อง”					
2	นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ					
3	เป็นกิจกรรมที่บูรณาการสอดคล้องกับหลักสูตร					
4	นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ					
5	ครูที่ปรึกษาเอาใจใส่และให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง					
6	นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมด้วยความเต็มใจ					
7	นักเรียนเห็นคุณค่าของการทำประโยชน์เพื่อสังคม					
8	นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานที่ได้ทำร่วมกัน					
9	นักเรียนได้พัฒนาตนเองในการเป็นผู้นำในทางสร้างสรรค์					
10	นักเรียนคิดว่ากิจกรรมมีประโยชน์ควรดำเนินการต่อไป					

ข้อเสนอแนะ

.....
 .....

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดี = 3 คะแนน

พอใช้ = 2 คะแนน

ปรับปรุง = 1 คะแนน

แบบประเมินแสดงความคิดเห็น

กิจกรรม “ปันน้ำใจให้น้อง”

คำชี้แจง: ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่เป็นความจริงที่สุด เพื่อใช้ข้อมูล
ในการปรับปรุง พัฒนาการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

ข้อมูลทั่วไป

นักเรียน

ครู/ผู้ที่เกี่ยวข้อง

ความคิดเห็นการดำเนินกิจกรรม

ที่	รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1.	การประชุมวางแผนงาน					
2.	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม					
3.	ความเหมาะสมของสถานที่ในการประกอบกิจกรรม					
4.	มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมภายในโรงเรียนอย่างทั่วถึง					
5.	เป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสังคม					
6.	นักเรียนได้ประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติ					
7.	เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของการทำประโยชน์เพื่อสังคม					
8.	กิจกรรม “ปันน้ำใจให้น้อง” สอดคล้องกับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์					
9.	ผู้ปกครองให้ความร่วมในการจัดกิจกรรม					
10.	กิจกรรมมีประโยชน์ควรดำเนินการต่อไป					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ตอนที่ 4

แบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ในการปฏิบัติงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คณะกรรมการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ได้วิเคราะห์มาตรฐาน เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่สามในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

มาตรฐานด้านผู้เรียน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6 และ 7

มาตรฐานด้านกระบวนการ ได้แก่ มาตรฐานที่ 11, 12, 13, และ 14

มาตรฐานด้านปัจจัย ได้แก่ มาตรฐานที่ 8 และ 9

มาตรฐานด้านผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มี 6 ตัวบ่งชี้ คือ

- 1.1 ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ
- 1.2 ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต
- 1.3 ผู้เรียนมีความมกตัญญูกตเวที
- 1.4 ผู้เรียนมีความเมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และไม่เห็นแก่ตัว
- 1.5 ผู้เรียนมีความประหยัด และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
- 1.6 ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มี 5 ตัวบ่งชี้ คือ

- 2.1 ผู้เรียนรู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
- 2.2 ผู้เรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์
- 2.3 ผู้เรียนไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมา หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัยและอุบัติเหตุรวมทั้งปัญหาทางเพศ
- 2.4 ผู้เรียนมีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและให้เกียรติผู้อื่น
- 2.5 ผู้เรียนร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬามี 4 ตัวบ่งชี้ คือ

- 3.1 ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ
- 3.2 ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี/นาฏศิลป์ โดยไม่ขัดหลักศาสนา
- 3.3 ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา/นันทนาการ
- 3.4 ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่ดั่งงามของท้องถิ่นและของไทย

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

- 4.1 ผู้เรียนมีทักษะการคิด คิดสังเคราะห์ สรุปความคิดอย่างเป็นระบบ ความคิด สร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์
- 4.2 ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และไตร่ตรอง
- 4.3 ผู้เรียนมีทักษะการคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อหลักสูตร มี 8 ตัวบ่งชี้ คือ

- 5.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 5.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
- 5.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
- 5.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม
- 5.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
- 5.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
- 5.7 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี
- 5.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

- 6.1 ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ รอบตัว
- 6.2 ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
- 6.3 ผู้เรียนสามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งความรู้และสื่อต่างๆ ทั้งภายในและนอกสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

- 7.1 ผู้เรียนสามารถวางแผน ทำงานตามลำดับขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 7.2 ผู้เรียนรักการทำงาน สามารถปรับตัวและทำงานเป็นทีมได้
- 7.3 ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ

มาตรฐานด้านกระบวนการ

มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ

- 11.1 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารที่มีความคล่องตัวสูง
- 11.2 สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์

11.3 สถานศึกษามีการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม และมีการตรวจสอบ

11.4 สถานศึกษามีระบบและดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นไปตามกฎกระทรวง

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม และกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

12.1 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม และการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ

12.2 สถานศึกษามีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

12.3 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ

13.1 สถานศึกษามีหลักสูตร เนื้อหาสาระการเรียนรู้ระดับสากล ระดับชาติ และระดับท้องถิ่นที่เหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

13.2 สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ

14.1 สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

14.2 สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานด้านปัจจัย

มาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ มี 5 ตัวบ่งชี้ คือ

8.1 ครูมีคุณลักษณะที่เหมาะสม

8.2 ครูที่จบระดับปริญญาตรีขึ้นไป

8.3 ครูที่สอนตรงตามวิชาเอก/โท หรือความถนัด

8.4 ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนตามที่คุรุสภากำหนด

8.5 สถานศึกษามีจำนวนครูตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 8 ตัวบ่งชี้ คือ

- 9.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 9.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
- 9.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
- 9.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนาและวัฒนธรรม
- 9.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
- 9.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
- 9.7 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี
- 9.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

วิเคราะห์ความสัมพันธ์
ระหว่าง
กิจกรรมกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพ

ที่	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	สอดคล้องกับมาตรฐาน และตัวบ่งชี้
กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี		
1	กิจกรรมบูรณาการค่ายลูกเสือ	ม.1 (1.1) ม.2 (2.4)
2	กิจกรรมเรียนรู้สู่โลกกว้าง	ม.1 (1.1)
3	กิจกรรมปลูกจิตสำนึก ความรู้ คู่คุณธรรม	ม.1(1.1),(1.2),(1.3),(1.4)ม.2 (2.1)
4	กิจกรรมพี่ชวนน้องอ่าน	ม.1 (1.4),(1.6)
5	กิจกรรม School Mini Cooking Contest Road Show	ม.7 (7.1),(7.2),(7.3)
กิจกรรมชุมนุม/ชมรม		
6	กิจกรรมอ่านสนุกปลูกสมอง	ม.6 (6.1),(6.2),(6.3)
7	กิจกรรมเยาวชนคนดีศรีสาริต	ม.1 (1.1),(1.2),(1.3),(1.4),(1.6) ม.2 (2.3),(2.4),(2.5) ม.7 (7.1,7.2)
8	กิจกรรมโยคะพาเพลิน	ม.2 (2.1),(2.2)
9	กิจกรรมโลกกว้างทางอาชีพ	ม.7 (7.1),(7.2),(7.3)
10	กิจกรรมยุวรักษ์สิ่งแวดล้อม	ม.1 (1.1),(1.6) ม. 7 (7.1),(7.2)
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์		
11	กิจกรรม อย.น้อยสาริต จิตอาสา พัฒนาโรงเรียน	ม.2 (2.1)
12	กิจกรรมสภานักเรียนสู่ชุมชน	ม.1 (1.1), (1.4), (1.6)
13	กิจกรรมสองวัยสานใยรัก	ม.1 (1.3.), (1.4)
14	กิจกรรมสาธิตปลอดภัยไร้ลูกน้ำยุ่งลาย	ม.1 (1.3), (1.4), (1.6)
15	กิจกรรมปันน้ำใจให้น้อง	ม.1 (1.4.), (1.6)

การวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่.....

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

ชื่อกิจกรรม.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ผลงาน/ชิ้นงาน						คุณลักษณะ						ผลการตัดสิน	
		1	2	3	4	5	สรุป	1	2	3	4	5	สรุป	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															
11															
12															
13															
14															
15															
16															
17															
18															
19															
20															
....															
....															
....															

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

การประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					ผลการประเมิน ผ/มผ	หมายเหตุ
		กิจกรรม แนะแนว	กิจกรรมนักเรียน		กิจกรรม เพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์			
			ลูกเสือ เนตรนารี	ชุมนุม				
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								
16								
17								
18								
19								
20								
.....								
.....								
.....								

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551*. สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กวี คงภักดีพงษ์. (2545). *เอกสารประกอบการบรรยายโครงการอบรมครูโยคะ*. มูลนิธิหมอชาวบ้าน.
- กวี พันธุ์มีเชาวน์; และ คณะ. (2535). *คู่มือลูกเสือ-เนตรนารีสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เกศสุดา ซาดยานนท์. (2545). *โยคะแห่งสติ*. กองทุนวัฒนธรรมเพื่อการศึกษาและปฏิบัติธรรม. เขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1, สำนักงาน. กลุ่มส่งเสริมกิจการนักเรียน. (2547). *รายงานข้อมูลกิจการลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์*. เลย: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1: ม.ป.ท. ถ่ายเอกสาร.
- จิตาภา สุนาลัย. (2547). *รายงานวิจัยการศึกษา การพัฒนาความเป็นครูของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนีย์ ผลเนื่องมา. (2552). *เสริมสร้างคุณลักษณะและจริยธรรมด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2552). *รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุรชัย ศิริมหาสาร. (2551, ธันวาคม). *การจัดการความรู้แบบบูรณาการ*. *วิทยาจารย์*. 108 (2): 80-83.
- ประชา งามลำยอง; และ คณะ. (2542). *พระราชบัญญัติ (ฉบับรวบรวมพิเศษ)*. กรุงเทพฯ: โปรพับลิชชิง.
- ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์. (2550). *การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ปรินญาณิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- น้องนุช ประสมคำ. (2546). *บทบาทเยาวชนดีเด่นอาสาสมัครในงานพัฒนาสังคม*. วิทยานิพนธ์ ศศม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันราชภัฏ บ้านสมเด็จเจ้าพระยา. ถ่ายเอกสาร.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. (2539). กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- พระราชดำรัส. (2546). *พระราชกรณียกิจด้านการศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2554, จาก http://sduhotel.blogspot.com/2010/01/blog-post_9830.html
- พะยอม แก้วกำเนิด. (2554). *แนวทางการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี*. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2554, จาก <http://www.surinarea1.go.th/isresearch/vijai>
- พัลลภา โตตอบ. (2549). *คู่มือการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน รูปแบบค่ายรักการอ่าน*. สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2554, จาก http://www.paktho.ac.th/library/readingcamp/camp_ptk43.pdf
- พีระ บุญจริง. (2545). *โยคะกับโรงเรียน*. บริษัทเคล็ดไทย.
- รานี ศิลปชัย. (2554). *จิตสาธารณะ*. สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2554, จาก [http://www.raneenoi.com/superpage8/ph%20\(4\).html](http://www.raneenoi.com/superpage8/ph%20(4).html)
- เลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2548). *คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี.
- เลิศชาย ปานมุข. (2551). *การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ*. สืบค้นเมื่อ 13 มิถุนายน 2554, จาก <http://www.banprak-nfe.com/webboard/index.php?topic=22.0>
- ศักดิ์ดา สุขผุย. (2551). *กระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เลย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. ถ่ายเอกสาร.
- ศุภจักรีย์ จันทนา. (2545). *โยคะกับการพัฒนาเด็ก*. สานปฏิรูป ปีที่ 5.
- ศคราญ วิเศษสมบัติ. (2554). *จิตสาธารณะ*. สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2554, จาก <http://gotoknow.org/profiles/users/skranwis>
- สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. (2546). *เรียนรู้สู่คุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โครงการวิจัย และพัฒนาการเรียนรู้เพื่อคุณภาพการศึกษา.
- สถาพร ศักดิ์ชัยพานิชกุล. (2551). *แนวคิดวิธีการสอนเชิงสหวิทยาการ*. สืบค้นเมื่อ 13 มิถุนายน 2554, จาก <http://www.kroobannok.com>
- สำนักงานการประถมศึกษา. (2545). *ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2546*. สุพรรณบุรี. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2553). *คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-พ.ศ. 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ.

- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2553). *ร่างมาตรฐานการศึกษา และตัวบ่งชี้ เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่สาม* (พ.ศ. 2554-2558). กรุงเทพฯ.
- สุพัตร์ พิบูลย์. (2552). *แนวทางการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะในสถานศึกษาตามหลักสูตรใหม่*. สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2554, จาก <http://www.thaievaluator.com>
- สุรพล เอี่ยมอุทรทรัพย์. (2552). *การดำเนินงานกิจการนักเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนใน โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาใน กรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณิพนธ์ ศศม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- อภิสิทธิ์ วรจิตรสกุล. (2548). *โยคะสำหรับผู้หญิงฉบับสมบูรณ์*. กรุงเทพฯ: ไพลินบุ๊คเน็ต.
- อำนาจ ช่างเรียน; และ คณะ. (2550). *กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนลูกเสือ- เนตรนารี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล; และ คณะ. (2553). *ยุทธศาสตร์การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน: สู่คุณภาพ สถานศึกษาตามเป้าหมายหลักสูตรแกนกลางฯ 51*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of education*. New York: McGraw-Hill.
- Stephenson, R. and Powell, S.B. (1964). *Baden-Powell the two lives of the hero*. New York: G.P. Putnam and sons.

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของโครงร่างของคู่มือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของโครงร่างของคู่มือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ กรรมการบริหารหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร.ไพบุลย์ อ่อนมั่ง อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร.ศรีสมร พุ่มสะอาด อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต
4. นายนิพนธ์ งามอักษร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดกก สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
5. อาจารย์อภิรมณ อุไรรัตน์ ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต จังหวัดปทุมธานี

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาสาระของคู่มือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาสาระของกลุ่ม

ผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ กรรมการบริหารหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร.ไพบูลย์ อ่อนมั่ง อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร.ศรีสมร พุ่มสะอาด อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัย รังสิต
4. นายนิพนธ์ งามอักษร ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดกก สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
5. อาจารย์อภิภรณ์ อุไรรัตน์ ผู้รับใบอนุญาต โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต จังหวัดปทุมธานี

ผู้บริหารสถานศึกษา

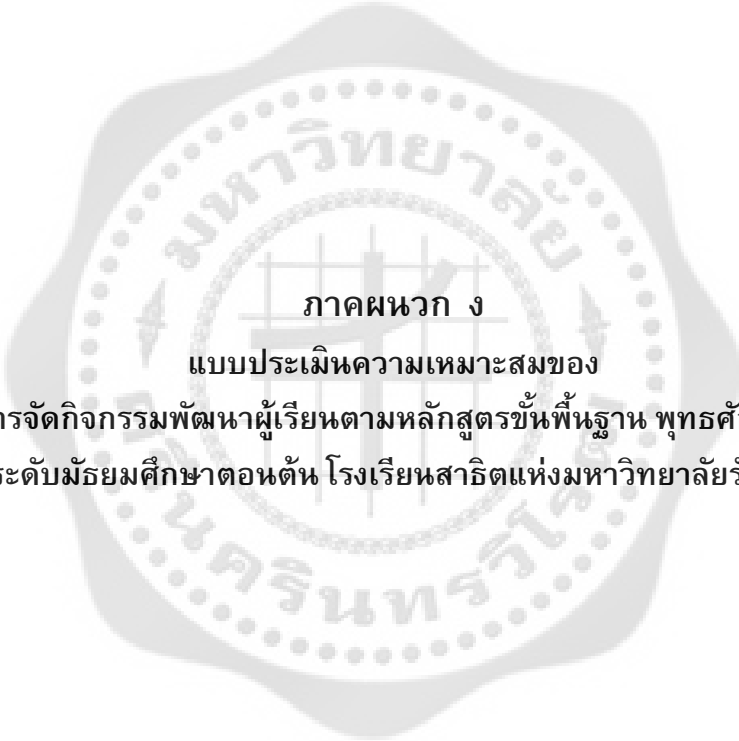
1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาดา คุปตานนท์ ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
2. นางสาวจิระวรรณ ศรีสุระ ตำแหน่งรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
3. ดร.ปิยะวัติ ธนเศรษฐกร ตำแหน่งผู้บริหารฝ่ายอนุบาลและประถมศึกษา โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
4. ดร.มาเร็ค บุคแมน ตำแหน่งผู้บริหารฝ่ายมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

ผู้ปฏิบัติการสอน

1. นางสาววรุณ ฮอลลังกา ตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
2. นายศราณพงศ์ วิจิตเกตุธีรชัย ตำแหน่งครูแนะแนว ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
3. นายมงคลกร ศรีวิชัย ตำแหน่งครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

4. นางสาวศศิณฑภา การะหงส์ ตำแหน่งครูวัดผลและประเมินผล โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
5. นางสาวผกามาส สิงห์จาย ตำแหน่งครูวัดผลประเมินผลหลักสูตรและการสอน โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
6. นางศศิพงษ์ เพชรบุตร ตำแหน่งครูผู้สอนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
7. นางสาวกรรณา มีทรัพย์ ตำแหน่งครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
8. นางสาวปวีณา สิทธิโชคธรรม ตำแหน่งครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
9. นางสาวศันสนีย์ บุญแต่้ม ตำแหน่งครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
10. นายเกรียงไกร นะจร ตำแหน่งครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

ภาคผนวก ง
แบบประเมินความเหมาะสมของ
คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

แบบประเมินความเหมาะสมการนำคู่มือไปใช้
เรื่อง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนสาริตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาริตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
2. ผู้ตอบแบบประเมินคือ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้ปฏิบัติการสอน
3. แบบประเมินนี้มี 2 ตอน ประกอบด้วย
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำคู่มือไปใช้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. โปรดประเมินทุกตอน ทุกข้อ
5. คำตอบของท่านไม่มีผลกระทบต่อท่านและใช้เฉพาะในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เท่านั้น ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(นางสาววัลย์วัลล์ พุ่มพึ่งพุทธ)

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

- ผู้เชี่ยวชาญ
- ผู้บริหารโรงเรียน
- ครูผู้ปฏิบัติการสอน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำคู่มือไปใช้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดพิจารณารายการประเมินความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้ แล้วทำเครื่องหมาย

- ✓ ลงในช่องระดับการประเมินท้ายข้อความ โดยกำหนดคุณภาพ ดังนี้
- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการประเมิน ความเหมาะสมของกลุ่มมือกายภาพ เนื้อหา	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
1.	รูปลักษณะของเล่ม					
2.	ขนาดตัวอักษร ชัดเจน อ่านง่าย					
3.	ลักษณะการจัดรูปเล่ม					
4.	คำแนะนำการใช้คู่มือเข้าใจง่าย ครอบคลุมวัตถุประสงค์ ประโยชน์ และส่วนประกอบของคู่มือ					
5.	คู่มือมีความเหมาะสมในรายละเอียดของเนื้อหา คือ ความรู้ พื้นฐานสำหรับครูผู้สอน ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และแบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
6.	เนื้อหาสาระคู่มือครอบคลุม กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรม ชุมนุม กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์					
7.	วัตถุประสงค์ของคู่มือมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา ชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551					
8.	การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีขั้นตอน วิธีการ ที่เหมาะสมต่อ ผู้เรียน					
9.	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีความหลากหลายเหมาะสมในทางปฏิบัติ					
10.	ลำดับขั้นตอนของเนื้อหาในคู่มือมีความเหมาะสมต่อผู้เรียน					
11.	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีวิธีการวัดประเมินผลที่เหมาะสม					

- คำชี้แจง** โปรดพิจารณากิจกรรมต่อไปนี้ มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ได้มากน้อยเพียงใด แล้วกรณูณาเขียนเลข 1 2 3 4 หรือ 5 ลงในช่องระดับการประเมินแต่ละกิจกรรม โดยเลข 1 – 5 มีความหมาย ดังนี้
- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
  - 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
  - 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
  - 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
  - 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อที่	 <p>รายการประเมิน ความเหมาะสมของกิจกรรม</p>	ระดับการประเมิน		
		กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี	กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
1.	คำแนะนำการจัดกิจกรรมช่วยให้เข้าใจและสามารถปฏิบัติตามได้			
2.	เนื้อหาสาระของการจัดกิจกรรมเหมาะสมในการนำไปใช้			
3.	วัตถุประสงค์ของกิจกรรมมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551			
4.	ลำดับขั้นตอนของเนื้อหา มีความเหมาะสมต่อผู้เรียน			
5.	การจัดกิจกรรมมีความหลากหลายเหมาะสมในการปฏิบัติ			
6.	วิธีการวัด ประเมินผลกิจกรรมมีความเหมาะสม			
7.	รูปแบบกิจกรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำกิจกรรมอื่นๆ และบูรณาการกับกิจกรรมอื่นได้			

คำชี้แจง โปรดพิจารณาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ได้มากน้อยเพียงใด แล้วกรอกเขียนเลข 1 2 3 4 หรือ 5 ลงในช่องระดับการประเมินแต่ละกิจกรรม โดยเลข 1 – 5 มีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการประเมิน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี	ระดับการประเมิน				
		กิจกรรมบูรณาการค่ายลูกเสือ	กิจกรรมเรียนรู้สู่โลกกว้าง	กิจกรรมปลูกจิตสำนึกความรับผิดชอบ	กิจกรรมพี่ชวนน้องอ่าน	กิจกรรม School Mini Cooking Contest Road Show
1.	เนื้อหาสาระการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551					
2.	วัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551					
3.	รายละเอียดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา					
4.	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม มีความเหมาะสม					
5.	ขั้นตอน และวิธีการจัดกิจกรรม สามารถนำไปปฏิบัติได้					
6.	การประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกิจกรรมมีความเหมาะสม					

คำชี้แจง โปรดพิจารณาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมชุมนุมต่อไปนี้ มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ได้มาก น้อยเพียงใด แล้วกรอกรายชื่อเลข 1 2 3 4 หรือ 5 ลงในช่องระดับการประเมินแบบประเมินคุณภาพคู่มือ ข้อ 7-12

ข้อที่	รายการประเมิน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของกิจกรรมชุมนุม	ระดับการประเมิน				
		กิจกรรมอ่านสนุกปลูกสมอง	กิจกรรมเยาวชนคนดีศรีชาติ	กิจกรรมโยคะพาเพลิน	กิจกรรมโลกกว้างทางอาชีพ	กิจกรรมยุวรักษ์สิ่งแวดล้อม
7.	เนื้อหาสาระการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551					
8.	วัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551					
9.	รายละเอียดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีความเหมาะสมในการ นำไปใช้ ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา					
10.	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม มีความเหมาะสม					
11.	ขั้นตอน และวิธีการจัดกิจกรรม สามารถนำไปปฏิบัติได้					
12.	การประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีความเหมาะสม					

คำชี้แจง โปรดพิจารณาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ต่อไปนี้
ว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้ได้มากน้อยเพียงใด แล้วกรุณาเขียนเลข 1 2 3 4 หรือ 5
ลงในช่องระดับการประเมินแบบประเมินคุณภาพคู่มือ ข้อ 13-18

ข้อที่	รายการประเมิน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	ระดับการประเมิน				
		กิจกรรม อย.น้อยสาธิต จิตอาสา พัฒนาโรงเรียน	กิจกรรมสถานักเรียนสู่ชุมชน	กิจกรรมสองวัยสถานไยรัก	กิจกรรมสาธิตปลอดภัยไร้ลูกน้ำยุ่งลาย	กิจกรรมปันน้ำใจให้้อง
13.	เนื้อหาสาระการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551					
14.	วัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551					
15.	รายละเอียดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา					
16.	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม มีความเหมาะสม					
17.	ขั้นตอน และวิธีการจัดกิจกรรม สามารถนำไปปฏิบัติได้					
18.	การประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีความเหมาะสม					

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ขอขอบคุณอย่างสูงในความอนุเคราะห์ของท่าน

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาววัลย์วัลล์ พุ่มพึ่งพุทธ
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 30 พฤษภาคม 2502
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	117/316 หมู่ 9 ซอย 9/6 หมู่บ้านบัวทอง ถนนตลิ่งชัน-สุพรรณบุรี ตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี 11110
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา งานส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักเรียน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต 52/347 ถนนพหลโยธิน ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2518	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2522	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง สาขาภาษาไทย จากวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ.2527	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาพิเศษ จากวิทยาลัยครูสวนดุสิต
พ.ศ.2554	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ